

Jaarstukken 2019

Foto's voorblad:

Wethouder Van Amerongen en burgemeester Gebben tijdens de installatie van de burgemeester

Wethouder Koning tijdens de 'dag van de ondernemer'

Wethouder Van Bergen bij „Bakkie Aandacht” van Mantelkring

Wethouder Siepel bij project de Fruitboog vanuit actiefinbouwbuurt

Gemeente Dronten,

Definitieve besluitvorming

College: 12 mei 2020

Raad: 18 juni 2020

Inhoudsopgave

1.1 Algemeen	4
1.1.1 Aanbiedingsbrief.....	4
1.2 Financiële hoofdlijnen	6
1.2.1 Financiële beschouwing	6
1.2.2 Onze aanpak.....	9
1.2 Jaarverslag	10
1.3 Programmaverantwoording	10
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	11
Programma 1 Veiligheid.....	26
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	30
Programma 3 Economie.....	32
Programma 4 Onderwijs	39
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	43
Programma 6 Sociaal domein	50
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	61
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	67
1.4 Paragrafen	74
1.4.1 Paragraaf lokale heffingen	75
1.4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	79
1.4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.....	91
1.4.4 Paragraaf financiering	94
1.4.5 Paragraaf bedrijfsvoering.....	96
1.4.6 Paragraaf verbonden partijen	102
1.4.7 Paragraaf grondbeleid	114
1.4.8 Paragraaf subsidies.....	127
1.4.9 Paragraaf informatisering	129
1.4.10 Paragraaf sociale monitor	132
1.5 Jaarrekening	152
1.5.1 Algemene grondslagen	152
1.5.2 Balans per 31 december 2019 (voor bestemming van het resultaat)	160
1.5.3 Toelichting op de balans: activa	162
1.5.4 Toelichting op de balans: passiva	174
1.5.5 Overzicht van baten en lasten en de toelichting.....	187
1.5.6 Financiële positie en de toelichting.....	192
1.5.7 WNT-verantwoording 2018-2019.....	197
1.5.8 Single Information Single Audit (SiSa)	199
1.6 Bijlagen	206
1.6.1 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	207
1.6.2 Afkortingenlijst.....	209
1.6.3 Gewaarmerkte accountantsverklaring.....	212

1.1 Algemeen

1.1.1 Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de gemeenteraad,

Met genoegen bieden wij u de jaarstukken 2019 aan, waarin verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beleid van het afgelopen jaar. Onder het motto van 'nieuwe verbindingen' is er hard gewerkt aan de realisatie van de ambities van de gemeente. Samen met inwoners, ondernemers en instellingen heeft het college gewerkt aan het realiseren van de goede dingen voor Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Nieuwe verbindingen zijn er in het afgelopen jaar gelegd. Het college kijkt met trots naar de veranderende werkwijze van de gemeente; met de blik naar buiten, in verbinding met de inwoners, ondernemers en verenigingen waarvoor we het doen. De visie inwonersparticipatie is vastgesteld en we zien de visie steeds meer terug in het hart, hoofd en beleid in alle lagen van de organisatie. Samen met inwoners, ondernemers en verenigingen is gewerkt aan Dronten. Het participatiekanaal dronten.ikpraatmee.nl wordt steeds intensiever gebruikt voor raadpleging van inwoners. Omdat iedereen uit Dronten zich hiervoor kan inschrijven, bereiken we via dit kanaal ook die mensen die zich minder snel laten zien op het gemeentehuis.

In diverse projecten van de gemeente zien we de nieuwe verbindingen terug. Mooie voorbeelden daarvan zijn het beleid om hondenoverlast tegen te gaan, het uitvoeringsprogramma VTH en de bedrijfsbezoeken van de gemeente. Bij het plaatsen van openbare laadpalen voor elektrische auto's is er in Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen met inwoners gesproken over de behoefte en is in gezamenlijkheid een kaart gemaakt waarop de aan te leggen laadpalen zijn getekend. De leerlingen van het Technasium hebben de gemeente geholpen door een nieuw ontwerp te maken voor de Milieustraat. Met behulp van vele vrijwilligers is het gelukt om in de Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen een 100% dekkend netwerk van AED's te realiseren. De groep burgerhulpverleners die in geval van nood kan assisteren is uitgebreid tot maar liefst 751 personen.

De aanpak van het integraal veiligheidsbeleid is vastgesteld en afgesproken is dat de burgemeesters van de DUN-gemeenten gezamenlijk optrekken bij de ontwikkeling van dat beleid.

Binnen het sociaal domein is er samen met maatschappelijke partners gewerkt aan de themaplannen voor het sociaal domein. Deze zijn in 2019 door de raad vastgesteld. Er zijn indicatoren vastgesteld om te meten of de gewenste vooruitgang wordt geboekt op de verschillende resultaten. Als uitvloeisel van de nieuwe verbindingen zijn in 2019 verschillende coalities gevormd, zoals de coalitie armoede en schulden, laaggeletterdheid en vrijwilligersbeleid. Ook werd met meer dan 50 maatschappelijke partners de coalitie tegen eenzaamheid ZamenEen gesloten en werd Dronten lid van de landelijke coalitie.

Inwoners en ondernemers hebben een belangrijke rol gespeeld bij de uitvoering van verkeersprojecten, zoals bij de Helling de Noord. De verbinding met de bewoners van de Kruidendreef is gevonden bij een buurtgesprek over overlast gevende bomen. Via de uitrol van internet in het buitengebied van Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen is er ook resultaat geboekt in het leggen van nieuwe digitale verbindingen.

Daarnaast zien we de nieuwe verbindingen terug in het gezamenlijk werken aan doelstellingen van de gemeente. Zoals bijvoorbeeld met de werkgroep Fairtrade en Duurzaamheid. Zij hebben er in 2011 voor gezorgd dat de gemeente de titel Fairtrade gemeente kreeg en sindsdien heeft behouden. Mooie resultaten zijn via de werkgroep bereikt, zoals de eerlijke winkelroute door het centrum van Dronten, de Fairtrade

spreekbeurtkoffer en de uitreiking van de Fairtrade titel aan verschillende instanties in de gemeente.

Nieuwe verbindingen stonden ook centraal bij de besluitvorming voor verbouw van het gemeentehuis. De transformatie van het gebouw van Frans Tauber maakt van het gemeentehuis het huis van de gemeente. Een gebouw waarin mensen elkaar makkelijk weten te vinden en beter kunnen samenwerken. Bij de totstandkoming van de plannen is onder andere samengewerkt met de inwoners van het AZC. In het vernieuwde gebouw komt een nieuwe raadzaal waarin de democratie beter tot zijn recht komt. Met passende kunst waarover inwoners meedenken. Onderdeel van het afscheid van het oude gemeentehuis was expositie en prijsvraag Voor en Door Dronten. In deze expositie lieten inwoners hun beeld van Dronten zien, een waar succes. Daarnaast is het meubilair van het oude gebouw weggegeven aan maatschappelijke instellingen.

Nieuwe verbindingen is ook een manier van werken die steeds meer in het DNA van de organisatie opgenomen is. We groeien van de goede voorbeelden en leren van datgene wat beter kan. Klachten en bezwaar- of beroepszaken worden gezien als kansen om beleid en uitvoering te verbeteren. Inwoners worden bij een afwijzing op een vergunning of beschikking actief benaderd om het besluit toe te lichten.

Samen met de gemeenteraad en de inwoners ontdekken we welke processen zich wel of niet lenen voor participatie en welke vorm daar het beste bij past.

In personele zin was 2019 voor het college ook een bijzonder jaar. Het college nam afscheid van waarnemend burgemeester I.A. Bakker en wethouder J. Oosterveld. Wethouder R.J. Siepel nam in april 2019 de portefeuille van wethouder Oosterveld over en op 14 juni 2019 werd burgemeester J.P. Gebben geïnstalleerd als burgemeester van Dronten. Vanaf de zomer tot het einde van het jaar moest wethouder A. van Amerongen wegens gezondheidsproblemen zijn portefeuille tijdelijk neerleggen. Zijn taken zijn door de overige collegeleden waargenomen.

Tenslotte, het jaar 2019 werd getekend door economische voorspoed en een groeiend optimisme onder de bevolking. Ondanks bedreigingen op mondiaal niveau, zoals de internationale spanningen rondom Rusland en China en de dreiging van de Brexit, was er in Nederland sprake van economische groei. De nationale overheid heeft meer te besteden, maar heeft tegelijkertijd ook moeite om het geld dat beschikbaar is uit te geven. Als gemeente ervaren we daarvan effect. Het principe van 'samen de trap op en samen de trap af' werkt negatief voor het begrotingssaldo van gemeenten wanneer de nationale overheid de beschikbare budgetten niet besteedt. Daarnaast werd in het afgelopen jaar zichtbaar dat de gemeente Dronten het steeds lastiger krijgt om een structureel sluitende begroting te houden. Een van de oorzaken hiervan is de aangekondigde herziening van de maatstaven van het gemeentefonds. Voor het college was dit reden om in het najaar van 2019 te starten met een herijking van de begroting. Dit project zal de komende jaren door blijven lopen, waarbij de verbinding met de gemeenteraad en de samenleving zal worden gezocht.

Bij het vaststellen van deze jaarstukken zit Nederland midden in de Coronacrisis. Welke economische, sociale en maatschappelijke effecten deze crisis heeft op de gemeente Dronten is nog niet eenduidig te zeggen. Wel wordt de noodzaak voor de herijking door deze crisis versterkt.

Met deze jaarstukken legt het college verantwoording af voor het gevoerde beleid en de bereikte doelen. We zijn blij met de resultaten en spreken dank uit naar allen die er aan hebben bijgedragen om deze resultaten te halen.

College van B&W
12 mei 2020

1.2 Financiële hoofdlijnen

1.2.1 Financiële beschouwing

Met de jaarstukken leggen wij verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. Wij laten zien wat we in 2019 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost.

De Jaarstukken 2019 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de jaarstukken volgen wij het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de financiële verordeningen.

In de tabel "recapitulatie" onder de financiële analyse van het resultaat 2019 wordt het geraamde resultaat en het gerealiseerde resultaat 2019 inzichtelijk gemaakt. Daarbij is ook het jaarrekeningresultaat te lezen.

Toelichting financiële afwijkingen per programma

In het jaarverslag verklaren we per programma de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de realisatie 2019. De belangrijkste afwijkingen per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

Saldo rekening na bestemming Recapitulatie

Samenvatting Lasten en Baten (x € 1.000)	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Subtotaal Exploitatie Lasten	-95.023	-92.834	-99.698	-99.365	333
Subtotaal Exploitatie Baten	37.887	28.293	28.900	32.936	4.036
Saldo baten en lasten excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en mutaties reserves	-57.136	-64.541	-70.798	-66.429	4.369
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Lasten	2.049	-2.036	-2.536	-1.700	836
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Baten	70.209	75.140	77.202	76.534	-668
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	72.258	73.104	74.666	74.834	168
Subtotaal Overhead Lasten	-13.313	-13.312	-18.247	-17.313	934
Subtotaal Overhead Baten	287	204	284	485	201
Saldo overhead	-13.026	-13.108	-17.963	-16.828	1.135
Saldo Onvoorzien uitgaven	-	-142	-108	-	108
Saldo Vennootschapsbelasting	-257	-	-	471	471
Totale lasten exclusief reserves	-106.543	-108.326	-120.594	-117.906	2.688
Totale baten exclusief reserves	108.384	103.640	106.388	109.956	3.568
Saldo exclusief reserves	1.841	-4.686	-14.206	-7.950	6.256
Toevoegingen aan reserves	-22.674	-794	-26.929	-40.088	-13.159
Onttrekkingen uit reserves	30.369	4.139	30.920	42.698	11.778
Saldo reserves	7.695	3.345	3.991	2.610	-1.381
Het geraamde c.q. gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat (na mutaties reserves)	9.535	-1.345	-10.214	-5.339	4.875

Analyse van het resultaat 2019

De Jaarrekening 2019 sluit met een negatief resultaat van € 5,3 miljoen (afgerond). Dit resultaat komt volledig ten laste van de algemene dienst. Het negatieve resultaat op de grondexploitaties van € 2,4 miljoen is onttrokken aan de bestemmingsreserve niet afgesloten exploitaties (POC).

Bij de Voortgangsrapportage 2019 werd nog rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 10,2 miljoen; het resultaat van de jaarrekening is € 4,9 miljoen gunstiger dan bij de voortgangsrapportage. Van deze € 4,9 miljoen is € 3,7 miljoen vastgesteld voor budgetoverheveling, waarmee er per saldo nog € 1,2 miljoen (naar boven afgerond) te verklaren blijft ten opzichte van de voortgangsrapportage.

In onderstaande tabel wordt het geraamde resultaat en het gerealiseerde resultaat 2019 inzichtelijk gemaakt.

Afwijkingen per programma

In het volgende overzicht is op programmaniveau het verschil tussen de Begroting 2019 (na wijziging) en de Realisatie 2019 weergegeven. Daarin zijn ook de bedragen voor budgetoverhevelingen per programma apart opgenomen. De afwijkingen per programma zijn op een transparante wijze uiteengezet in de toelichting zoals opgenomen in het jaarverslag, bij de verantwoording per programma.

Overzicht afwijkingen per programma (ten opzichte van de begroting na wijzigingen)	Verskil t.o.v. de begroting	Budget-overheveling	Restant
Programma 0 Bestuur en ondersteuning 255	1.653	1.211	442
Programma 1 Veiligheid	-259	0	-259
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	186	44	142
Programma 3 Economie 302	1.243	860	383
Programma 4 Onderwijs	37	26	11
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 3	588	285	303
Programma 6 Sociaal domein 77	1.955	915	1.040
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	-359	60	-419
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-169	329	-498
Totaalsaldo van baten en lasten vóór mutaties reserves (afgerond)	4.875	3.730	1.145

Uit het overzicht van afwijkingen per programma (inclusief grondexploitaties) blijkt dat de grootste verschillen zich voordoen op de volgende programma's:

- [Programma 1 Bestuur en ondersteuning](#): totaal € 442.000 (voordelig). Het voordeel wordt met name veroorzaakt door de terugontvangst van Vpb als gevolg van herziene aangiften 2016 tot en met 2018.
- [Programma 3 Economie](#): totaal € 383.000 (voordelig). Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door het effect van de vrijval door actualisering van de benodigde voorziening voor de Poort van Dronten (€ 434.500);
- [Programma 6 Sociaal domein](#): totaal € 1.040.000 (voordelig). Binnen het totale resultaat van het programma is € 1.157.000 toe te schrijven aan de drie taken die vielen onder de transitie (Berenschot);
- [Programma 7 Volksgezondheid en milieu](#): totaal € 419.000 (nadelig). In hoofdzaak wordt het tekort veroorzaakt door hogere verwerkingskosten van afval (€ 335.000) en heeft het verstrekken en noodzakelijk vervangen van minicontainers gezorgd voor hogere lasten (€ 49.000).
- [Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing](#): totaal € 498.000 (nadelig). De actualisering van de voorziening voor complex 127 Hanzekwartier Havenkade heeft een negatief effect (€ 441.500). Daarnaast heeft de herziening van de POC-winst (Percentage of Completion) over voorgaande jaren en het tussentijds winst nemen per saldo een totaal negatief effect van € 311.000. Het afsluiten van complex 126 Hanzekwartier Ottoplein geeft een positief resultaat van € 210.500. Voor de details zie de paragraaf grondbeleid.

Budgetoverhevelingen

De budgetoverhevelingen van 2019 naar 2020 zijn u apart ter vaststelling voorgelegd in de vergadering van 26 maart 2020.

Structurele effecten uit de jaarstukken

In de jaarstukken wordt vooral terug gekeken. Het resultaat heeft echter ook betekenis voor de toekomst. Uit de programmaverantwoording van deze jaarstukken blijken een aantal mogelijk structurele financiële effecten. Deze effecten (zowel de voor- en nadelen) met een structureel karakter worden betrokken bij de eerstvolgende rapportage. Dit betreft de Kadernota 2021 die in de raad van 25 juni 2020 zal worden behandeld.

Vermogenspositie gemeente

Onze reserve- ofwel vermogenspositie bestaat uit de Algemene reserve en de Bestemmingsreserves van de gemeente. Eind 2018 is het totale vermogen € 95,1 miljoen afgerond en eind 2019 is het totale vermogen € 87,2 miljoen. De gemeente Drunten heeft hiermee een robuuste vermogenspositie en kan hierdoor mogelijke negatieve resultaten in de toekomst eenvoudig binnen de gemeentelijke reserves opvangen.

Het rekeningresultaat 2019 alleen op basis van baten en lasten (vóór mutaties in reserves) is negatief € 7,9 miljoen.

Het totale eigen vermogen, inclusief het gerealiseerd resultaat 2019, bedraagt per jaareinde 2019 € 87,2 miljoen afgerond. Daarmee is het eigen vermogen met 8,3% afgenomen.

Samengevat is dit als volgt aan te geven:

Ontwikkeling reservepositie 2019		(x 1.000)
Totaal eigen vermogen 31-12-2018	95.112	
Toevoegingen aan reserves 2019	40.088	
Onttrekkingen uit reserves 2019	-42.698	
Gerealiseerde resultaat (na mutaties reserves)	-5.339	Afname EV vanaf eind 2018
Totaal eigen vermogen 31-12-2019	87.163	7.949

Voor een nadere toelichting op de structurele effecten verwijzen we u naar het overzicht [financiële positie/structureel evenwicht](#).

Voorstel dekking resultaat

Het rekeningresultaat 2019 is € 5,3 miljoen negatief. Het voorstel voor dekking van dit nadelige resultaat is:

€ 5,3 miljoen op basis van het rekeningresultaat 2019 te onttrekken aan de Algemene reserve.

1.2.2 Onze aanpak

De gemeenteraad stelt elk jaar de begroting vast. Daarin staat een uitwerking van de beleidsvoornemens, de concrete activiteiten en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering. Na afloop van het begrotingsjaar wordt er in de jaarstukken door het college verantwoording afgelegd over het jaar.

Deze jaarstukken 2019 zijn opgesteld in overeenstemming met de eisen van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en de eisen zoals de financiële verordening van de gemeente Dronten deze stelt. De jaarstukken bestaan uit de volgende delen:

1. Aanbieding;
2. Jaarverslag, bestaande uit:
  - Programmaverantwoording;
  - Paragrafen;
3. Jaarrekening, bestaande uit:
  - Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;
  - Balans per 31 december 2019;
  - Toelichting op de balans;
  - Het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
  - WNT-verantwoording 2019;
  - Single Information Single Audit (SiSa).

Aanbieding

In de aanbiedingsbrief gaan wij in op de gerealiseerde hoogtepunten van de politieke agenda 2019. Daarnaast wordt de financiële beschouwing gegeven op hoofdlijnen van de oorzaken die hebben geleid tot het jaarrekeningresultaat van 2019.

Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma aangegeven wat het programma inhoudt, wat u (de raad) en wij (college) wilden bereiken, welke acties zijn ondernomen en wat het financieel resultaat is per programma met de daarbij behorende analyse. Per taakveld verklaren worden de belangrijkste afwijkingen van € 50.000 en hoger tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019 toegelicht.

Paragrafen

In de afzonderlijke paragrafen wordt verslag gedaan van de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten, alsmede lokale heffingen. We hanteren de minimaal vereiste 7 paragrafen met daarbij nog de paragrafen subsidies en informatisering. Aanvullend hebben wij in het kader van de pilot een paragraaf "Sociale monitor" ingericht. In deze paragraaf zijn de beleidsindicatoren van de vijf themavelden van het Sociaal domein uitgewerkt.

Getalnotatie

In alle tabellen is de onderstaande notatie gehanteerd:

- een positief saldo (overschot) is plus;
- een negatief saldo (tekort) is een min;
- Voordelen door lagere uitgaven of hogere inkomsten worden positief genoteerd;
- Nadelen door hogere uitgaven of lagere inkomsten worden negatief neergezet.

Alle bedragen worden in 1000-tallen weergegeven, tenzij anders is aangegeven. Door deze weergave kan het voorkomen dat totalen een (minimale) afwijking laten zien.

1.2 Jaarverslag

1.3 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk vindt u de negen beleidsprogramma's waarover verantwoording wordt afgelegd. Elk programma wordt onder de noemer *'Wat hebben we bereikt?'* voorafgegaan door een korte en bondige inleiding met de daaraan gerelateerde vastgestelde regelgeving en beleidsnota's. Onder het tabblad *'Wat hebben we bereikt in 2019'* kunt u vervolgens per programma de doelstellingen van het gemeentebestuur vinden, zoals vastgesteld in de [Programmabegroting 2019](#), en daarbij de verantwoording op taakveldniveau (zie onderstaand: leeswijzer taakveldverantwoording). Vervolgens vindt u onder het tabblad:

- *'Verbonden partijen per programma'* de privaat- of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft;
- *'Beleidsindicatoren (BBV)'* de verplichte beleidsindicatoren BBV en eigen indicatoren onder programma 0;
- *'Wat heeft het gekost'* het overzicht van lasten en baten op taakveldniveau.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Het programma omvat het openbaar bestuur, de communicatie met de inwoners, de gemeentelijke basisadministratie en de interne en externe dienstverlening.

In dit programma is een aantal verplichte onderdelen opgenomen:

1. Algemene dekkingsmiddelen: zoals algemene belastingen en de Algemene uitkering uit het gemeentefonds;
2. Overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's zijn alleen nog de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces;
3. Onvoorzien;
4. Vennootschapsbelasting.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij	Type
Alliander N.V.	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Bestuur en ondersteuning?	
De gemeente Dronten is aandeelhouder van Alliander en ontvangt hiervoor jaarlijks een (dividend)uitkering.	

Verbonden partij	Type
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Bestuur en ondersteuning?	
GBLT heft en int belastingen en geven uitvoering aan basisregistratieve taken voor lokale overheden, tegen zo laag mogelijke kosten. De contacten met de burgers zijn daarbij betrouwbaar en respectvol.	

Verbonden partij	Type
Het Flevolands Archief (HFA)	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Bestuur en ondersteuning?	
Het Flevolands Archief voert de wettelijke archieftaken uit voor de samenwerkingspartners het Rijk, de Provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde en het waterschap Zuiderzeeland. Tevens is zij hoeder van de collecties ten behoeve van de historische waarde voor de provincie Flevoland. Het Flevolands Archief (HFA) verzorgt voor de gemeente Dronten: Inspectie van archiefruimte en archiefmateriaal (rol van gemeentearchivaris) Toezichthouder op procesvoering en wet- en regelgeving vanuit Archiefwet 1995 (rol van gemeentearchivaris) Aanbieding van opslagruimte voor fysieke archiefbescheiden (analoog) Aanbieding voor plaatsing van documenten in e-Depot (digitaal) Inzage en/of uitleen van openbare stukken van 20 jaar en ouder (mits deze niet nog onder embargo zijn om privacy-redenen) Kenniscentrum en vraagbaak voor documentatie en archiefbeheer Digitale dienstverlening en beheer collectiebeheersysteem (CBS) Aansluiting op actorenregister (institutionele basisinformatie) Beheer van Filmcollectie (conservering en digitalisatie van aangeboden filmrolletjes).	

Verbonden partij	Type
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Verenigingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Bestuur en ondersteuning?	
De VNG is de koepelorganisatie van alle gemeenten. Samen met alle gemeenten bouwt de VNG aan de kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur. De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappelijke diensten voor gemeenten uit en biedt haar leden een platform. De gemeenten moeten worden gesteund in hun ambities om zich verder te ontwikkelen als eerste overheid, én worden ondersteund in het aangaan van alle uitdagingen die zij ondervinden.	

Verbonden partij	Type
Vitens N.V.	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Bestuur en ondersteuning?	
De gemeente Dronten is aandeelhouder van Vitens N.V. en ontvangt hiervoor jaarlijks een (dividend)uitkering.	

Bestuur

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Aanbesteding raadsinformatiesysteem (€ 65.500 structureel, nadeel vanaf 2021 € 46.000)

De aanbesteding van het raadsinformatiesysteem is afgerond. De implementatie loopt nog door in het eerste kwartaal van 2020. Bij de aanbesteding is de raad onderdeel van de projectgroep geweest.

Nieuwe verbindingen Initiatieven uit de samenleving

Het college van Dronten heeft de ambities uit het coalitieakkoord 'Naar nieuwe verbindingen' vertaald naar een collegeplanning voor de komende jaren en deze verwerkt in de meerjarenraming. Het college wil daarin ruimte geven aan initiatieven en nieuwe ontwikkelingen. 'We staan open voor initiatieven uit de samenleving en hebben deze een plaats gegeven in de Kadernota. We denken niet in obstakels maar zoeken naar oplossingen en creëren vertrouwen.' Aan de lege pagina in het coalitieakkoord is invulling gegeven door gemeenteraad en inwoners. De daarvoor aangereikte ideeën zijn opgehaald via een campagne om mee te praten over de begroting en de ideeënmarkt. Deze zijn aan de Kadernota toegevoegd. Het college heeft er, in samenspraak met de gemeenteraad, voor gekozen daarin zelf geen keuzes te maken, die ruimte wordt geboden aan de gemeenteraad. Door inwoners zijn 46 ideeën aangereikt.

Burgerzaken

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Het organiseren en faciliteren van drie verkiezingen 2019 (€ 92.600 incidenteel, nadeel)

Op 20 maart hebben we de verkiezingen Provinciale Staten en waterschappen georganiseerd. Daarna heeft op 11 april een verplichte hertelling plaatsgevonden voor deze Provinciale Statenverkiezingen. Vervolgens zijn op 23 mei de verkiezingen voor het Europees Parlement georganiseerd.

Tegenover de gemaakte kosten staat een deelvergoeding van overige overheden.

Beheer overige gebouwen en gronden

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Beheer strategische gronden (€ 116.000 incidenteel, voordeel)

Tot 2016 werden de lasten en baten voor de gronden die wel in eigendom van de gemeente waren, maar (nog) niet exploitatie genomen, verantwoord binnen het grondbedrijf en opgenomen op de balans onder 'niet in exploitatie genomen gronden'. Deze categorie is met de wijziging van het BBV met ingang van 2017 vervallen.

Conform de bovenstaande wijziging zijn de werkelijke lasten vanaf 2017 al verantwoord in de algemene dienst. De lasten en baten bestaan onder andere uit te ontvangen huur- en erfpacht en verzekeringen. Het structurele effect is opgenomen in de Kadernota 2020.

Overhead

Bron Programmabegroting 2019: Welkom nieuwe inwoners (€ 15.000 structureel)

In 2019 organiseerden we voor nieuwe inwoners:

- Een tasje met informatie, een geschenk en de Pas van Dronten met € 10 tegoed die na inschrijving meegegeven werden of opgehaald konden worden.
- Een succesvolle welkomstmarkt in september in het gemeentehuis. Op de markt stonden verschillende informatietafels en vond een ontmoeting plaats tussen het gemeentebestuur, organisaties uit de gemeente Dronten, medewerkers van de gemeente Dronten en nieuwe inwoners. Na afloop kregen nieuwe inwoners een tas met de vaste informatie en geschenken mee en daarnaast enkele streekproducten.

Bron Programmabegroting 2019: 1 fte Formatieuitbreiding regisseur Dienstverlening en zaakgericht werken (€ 80.000 structureel)

In februari 2019 is de interim regisseur Dienstverlening gestart. Hij heeft tot en met juli gewerkt. Vanaf 1 mei 2019 is de vaste regisseur Dienstverlening gestart. Om een juiste basis te hebben om de verbetering in de dienstverlening te starten zijn in 2019 verschillende onderzoeken, waaronder het klantbehoefteonderzoek en het bereikbaarheidsonderzoek, gedaan op dienstverlening en bereikbaarheid. Zaakgericht werken zal samen met het onderdeel digitale transformatie worden opgepakt.

Bron Programmabegroting 2019: 0,35 fte Citymarketing SEA Groep Wervingskracht (€ 30.000 structureel)

Het beschikbare budget vanuit Programma Dronten Promotie is effectief en efficiënt ingezet om de eerste concrete stappen te zetten om de marketing van Dronten verder door te ontwikkelen. Het jaar 2019 was een overgangsjaar waarbij activiteiten zijn opgestart. Op basis van de aanpak, ontwikkelingen en resultaten is in 2019 gewerkt aan de focus voor de komende jaren. Hiervoor is een speciale taskforce (werkgroep aangevuld met stakeholders uit de domeinen wonen, werken en vrije tijd inclusief inwoners) gevormd om aan de slag te gaan met een meerjarenagenda inclusief voorstel voor organisatieontwikkeling.

Bron Programmabegroting 2019: 1,2 fte zijnde 1 fte inkoopadviseur en 0,2 fte medewerker ondersteuning (€ 92.200 structureel)

In 2019 is de gemeentelijke inkoopfunctie verder geprofessionaliseerd door het aannemen van een strategisch inkoopadviseur. Inmiddels is het inkoopteam op volle sterkte. Samen met alle betrokkenen (intern en extern) wordt vorm gegeven aan de doorontwikkeling van het strategisch inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Zaakgericht werken (p.m.)

Naar aanleiding van de evaluatie Zaakgericht werken is in 2019 een visie Digitale Transformatie opgesteld. Tegelijkertijd is een kwartiermaker Digitale Transformatie geworven die gestart is om op basis van de visie een programmaplan te schrijven. De benodigde gelden voor de uitvoering van dit programmaplan worden in 2020 aan u als raad in een separaat raadsvoorstel gevraagd.

Bron Programmabegroting 2019: Beheer Enterprise Service bus: ESB (€ 24.000 structureel)

De ESB vertaalt de informatie van de landelijke voorzieningen naar onze eigen ICT-systemen. Het gebruik van de landelijke voorzieningen door onze ICT-systemen is een wettelijke verplichting. Daarnaast is dit een dermate specifiek en complex kennisgebied, dat wij niet in staat zijn deze deskundigheid intern op te bouwen en te onderhouden. Het contract is afgesloten en het beheer loopt sinds 1 april 2019.

[Bron Programmabegroting 2019](#): Aanbesteding ICT-beheer Transitiekosten (€ 120.000 structureel, € 230.000 incidenteel)

De aanbesteding ICT-beheer is afgerond en is wederom aan SLTN gegund. De transitie in het datacentrum heeft plaatsgevonden, de 128-IP-reeks is uitgefaseerd en de restpunten van de implementatie worden in het eerste kwartaal 2020 uitgevoerd.

[Bron Programmabegroting 2019](#): 0,3 fte Pas van Dronten (€ 47.500 structureel)

Voor de pas is in 2019 een coördinator/netwerkregisseur aangesteld die de uitvoering van de Pas van Dronten coördineert en de kansen voor de doorontwikkeling van de pas onderzoekt met als doel de mogelijkheden op de pas zichtbaar te maken en een positieve naamsbekendheid te creëren.

De marketingactiviteiten hebben er toe geleid dat het gebruik en de besteding van de Pas van Dronten door de verschillende doelgroepen aanzienlijk is gestegen (bijvoorbeeld actiegebruik is gestegen met 91%; gebruik mantelzorgers is gestegen met 14%; gebruik toegankelijkheid met ruimt 85% en in euro's met 17%).

Daarnaast worden nieuwe mogelijkheden onderzocht en zijn er op de Pas van Dronten nieuwe doelgroepen toegevoegd. Het aantal aanbieders die zich bij de Pas van Dronten hebben aangesloten is flink uitgebreid met onder andere een grote partij als Walibi.

Het voordeel van de brede inzet van de Pas van Dronten is dat stigmatiseren van doelgroepen zo veel mogelijk wordt voorkomen en door de digitalisering het succes van de Pas van Dronten meetbaar is.

[Bron Programmabegroting 2019](#): Klimaatbeleidsplan

Dit onderdeel wordt toegelicht onder [taakveld 8.3](#).

[Bron Programmabegroting 2019](#): Implementatie 'De informele aanpak'

In 2019 zijn geen extra middelen ingezet, wel zijn een aantal zaken voorbereid. Momenteel is een voorstel in voorbereiding voor een pilot van het ambtelijk horen. Het ambtelijk horen is een vorm van de informele behandeling van bezwaarschriften waarbij de bezwaarmaker niet meer gehoord wordt door een commissie bezwaarschriften maar door een ambtenaar die niet betrokken is geweest bij de besluitvorming. Het gaat om besluiten die in aanmerking komen voor het ambtelijk horen. De commissie bezwaarschriften blijft adviseren over bezwaren in de overige gevallen.

Daarnaast willen wij voorafgaand aan het bekendmaken van een besluit de klant bellen zowel bij het verlenen als het weigeren. Het gaat met name om veel voorkomende besluiten zoals vergunningen om te mogen bouwen. De medewerkers worden getraind om met name bij weigeren van een vergunning de boodschap op een heldere en duidelijke manier over te brengen om bezwaar te voorkomen.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Innovatiebudget Nieuwe Verbindingen (€ 100.000 incidenteel, nadeel)

Dit budget wordt overgeheveld en in 2020 ingezet voor de digitale transformatie (paragraaf 1.4.9.1, onderdeel 8) om innovaties te gaan bewerkstelligen binnen het programma. In 2019 is een begin gemaakt met het programmaplan.

Dit programma wordt in 2020 ter besluitvorming voorgelegd.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Voortgang project Gemeentelijke huisvesting

In 2019 zijn grote stappen gezet in de ontwikkeling van het project 'verbouwing gemeentehuis'. Na besluitvorming door de raad zijn de aannemers geselecteerd voor het bouwteam. In samenhang met de interne projectorganisatie en onze architect is het Voorlopig Ontwerp en het Definitief Ontwerp afgerond. Gelijktijdig is ook een intensief participatietraject gestart omtrent de inrichting en vormgeving van de nieuwe hal, de vormgeving en inrichting van de raadszaal en zijn inwoners betrokken bij de sfeer en uitstraling van de nieuwe publiekshal. De resultaten hiervan, ruim 200 inzendingen, zijn gepresenteerd in een tentoonstelling. In 2020 wordt een kunstenaar geselecteerd om samen met de winnaars van de tentoonstelling verder vorm en inhoud te geven aan de sfeer en uitstraling van de nieuwe publiekshal.

Parallel aan dit traject zijn alle voorbereidingen voor de tijdelijke huisvesting (De Rede 58, De Meerpaal en Educalaan) uitgevoerd en heeft de verhuizing plaatsgevonden. De verhuizing is soepel verlopen en de dienstverlening aan onze inwoners is onverminderd voortgegaan. Ook is in december 2019 gestart met de sloopwerkzaamheden en asbestsanering in het gemeentehuis.

De raad wordt periodiek ingelicht over de voortgang van het project. Het project ligt qua planning en uitvoeringskosten op koers. We werken binnen de vastgestelde planning en bijbehorende begroting.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Vullen bestemmingsreserve Huisvesting Gemeentehuis (budgetneutraal incidenteel)

Ter dekking van de toekomstige afschrijvingslasten van de verbouwing van het gemeentehuis is een bestemmingsreserve ingesteld. Bij de jaarrekening 2019 heeft de dotatie aan deze reserve plaats gevonden.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Juridische advisering (€ 120.000 incidenteel, nadeel)

Het incidenteel budget is ingezet voor eenmalige advieskosten ten behoeve van enkele grote en/of ingewikkelde dossiers zoals de inwerkingtreding van Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA), inkoop, Impact, Lelystad Airport en Nieuwe Natuur. De extra reguliere advieskosten zijn ook uit dit budget betaald. De structurele extra kosten zijn verwerkt in de Programmabegroting 2020.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Aanschaf auto toezichthouder VHV (krediet € 25.000, structurele kapitaallasten € 3.563)

In december 2018 is een nieuwe BOA aangesteld in het team VHV. Met deze uitbreiding was een extra auto nodig om de wettelijke taken in de openbare ruimte adequaat uit te voeren. De auto is in 2019 aangeschaft.

Treasury

In 2019 is door de raad het vernieuwde treasurystatuut 2020 van de gemeente Dronten vastgesteld. Daarnaast is de regeling garantstelling en verstrekking van geldleningen vastgesteld.

De voorwaarden waaronder de gemeente geld leent en uitzet zijn in het treasurystatuut verwoord. De kredietcrisis heeft geleid tot herdefiniëring van de risico's die een gemeente loopt bij het uitoefenen van de treasuryfunctie en daarom is het noodzakelijk gebleken het treasury statuut aan te passen. De gemeente kiest ervoor om bij het lenen en uitzetten van geld risico's zoveel mogelijk te vermijden en zich te verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten. De voorwaarden waaronder garantstellingen en het verstrekken van leningen aan derden tot stand komen, staat beschreven in de regeling garantstelling en verstrekking van geldleningen

Conform artikel 2.5 van het Treasurystatuut (intern liquiditeitsrisicobeheer) is een liquiditeits-prognose opgesteld voor de jaren 2019 – 2022.

Belastingen overig

[Bron Programmabegroting 2019](#): Motie afschaffen hondenbelasting (nadelig € 275.000 structureel)

De raad heeft op 5 juli 2018 een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht de hondenbelasting niet meer op te nemen in de Begroting 2019.

Aan deze motie is uitvoering gegeven.

Overige baten en lasten

[Bron Programmabegroting 2019](#): Nieuwe verbindingen (€ 125.000 incidenteel)

In navolging op het amendement zijn vijf startbudgetten toegevoegd aan de begroting 2019 voor een nieuwe manier van verbinden, waarbij het ontwikkelen van beleid samen wordt gedaan met de volledige gemeenteraad, ondernemers en inwoners.

Bron Programmabegroting 2019: Maatschappelijke opgaven Interbestuurlijk Programma: IBP (€ 500.000 in 2019, € 1.000.000 in 2020 en 2021, € 1.500.000 in 2022)

Voor 2019 is in de voortgangsrapportage 2019 besloten incidenteel € 380.000 uit het IBP (Inter bestuurlijk Programma) ter beschikking te stellen voor projecten ten behoeven van de strategie Sociaal Domein. Een aantal projecten loopt nog door in 2020, voor deze projecten hebben we overheveling van een deel van het budget aangevraagd.

Bestedingsplan projecten die vallen onder de toekenning van IBP gelden:

- Implementatie aangepaste wijze inkoop en omgekeerde verordening. De omgekeerde verordening zal worden opgeleverd in het eerste half jaar 2020.
- Innovatieve werkvormen en inwonersparticipatie. We zijn hiermee gestart in 2019; de nieuwe coalitie en verbindingen met inwoners zijn en worden gezocht.
- Tussen voorziening Voortgezet Onderwijs (VO), welke doorloopt door in 2020.
- Een nieuwe wijze van monitoring, welke eveneens doorloopt in 2020.

Een beleidsinhoudelijke toelichting voor het onderdeel economie wordt gegeven onder het [taakveld 3.1 Economische ontwikkeling](#).

Post onvoorzien

Omschrijving	Besluitstuk	Begroot
Incidentele stelpost onvoorzien 2019	Begroot	142.000
Besluiten en claims 2019		
Aanpassing netwerkinfrastructuur	B19.000437	-15.000
Bijdrage onderhoud De Alk B'huizen	B19.000580	-2.500
Pilot Koopzondagen	B19.001175	-4.000
Beeldscherm beach event	Besluitenlijst 09-07-2019	-5.000
Herijkingsproces	B19.002181	-7.000
Stand post éénmalig onvoorzien 2019 na besluitvorming en claims		108.500

+ = voordeel, - = nadeel

Vennootschapsbelasting (VpB)

Het grondbedrijf van de gemeente Dronten vormt een onderneming als bedoeld in de Wet Vennootschapsbelasting (VpB). In september 2019 is met de Belastingdienst een Vaststellingsovereenkomst (VSO) getekend in het kader van vooroverleg ten aanzien van het grondbedrijf. In deze VSO zijn met name de uitgangspunten voor de bepaling van de fiscale winst vastgelegd. Op basis van deze VSO zijn in 2019 een (herziene) aangifte VpB 2016 en de aangiften 2017 en 2018 ingediend. In 2019 zijn naar aanleiding van de ingediende aangiften definitieve aanslagen VpB ontvangen over de jaren 2016 en 2017. Deze aanslagen zijn opgelegd conform de ingediende aangiften.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ 3.034.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten		Rekening	Primitieve	Begroting	Rekening	Verschil
(x € 1.000)		2018	Begroting	na	2019	2019
			2019	wijziging		
				2019		
Lasten						
0.1	Bestuur	-2.397	-2.168	-2.481	-2.360	122
0.2	Burgerzaken	-1.894	-1.961	-2.167	-1.813	354
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-511	-363	-447	-491	-44
0.4	Overhead	-13.313	-13.312	-18.247	-17.313	933
0.5	Treasury	2.048	-2.537	-2.537	-1.691	846
0.61	OZB woningen	-	-	-	-10	-10
0.62	OZB niet-woningen	-536	-527	-527	-638	-112
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	500	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-	-1.074	-1.266	-57	1.208
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-257	-	-	471	471
Subtotaal Lasten		-16.860	-21.442	-27.671	-23.902	3.769
Baten						
0.1	Bestuur	68	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	739	709	716	537	-179
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	226	46	246	320	74
0.4	Overhead	287	204	284	485	201
0.5	Treasury	991	7.177	7.578	5.695	-1.884
0.61	OZB woningen	5.460	5.393	5.393	5.634	241
0.62	OZB niet-woningen	3.703	3.950	3.950	4.219	269
0.63	Parkeerbelasting	31	8	8	10	2
0.64	Belastingen overig	1.431	1.108	1.108	1.151	43
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	57.344	56.396	58.056	58.570	514
0.8	Overige baten en lasten	-	16	16	1	-15
Subtotaal Baten		70.280	75.007	77.356	76.621	-735
Saldo Lasten en Baten programma 0		53.420	53.566	49.685	52.719	3.034
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-10.628	-212	-20.367	-30.051	-9.684
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	2.245	-	26.538	34.922	8.384
0.10	Saldo Reserves programma 0	-8.383	-212	6.170	4.871	-1.300
Resultaat programma 0		45.037	55.856	55.856	57.590	1.734

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

0.1 Bestuur

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 97.000	Voordeel	Lasten: Jaarlijks wordt de benodigde voorziening voor pensioenen opnieuw berekend. Uit deze berekening volgt voor 2019 een vrijval, waardoor de kosten per saldo lager zijn dan begroot.
€ 87.500	Voordeel	Lasten: Minder onderzoeken en geen grote onderzoeken door Rekenkamer.
€ 66.500	Voordeel	Lasten: Begroot bedrag voor raadsinformatiesysteem. De uitgaven hiervoor zitten op overhead - ICT.
€ 51.500	Voordeel	Lasten: Minder kosten op bestuurlijke samenwerking, VNG, VNG afdeling Flevoland, Regio Zwolle.
€ 50.000	Voordeel	Lasten: Geen uitgaven ten behoeve van modernisering lokale democratie.
€ 500	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 231.000	Nadeel	Lasten: Een extra storting in de pensioenvoorziening voor (voormalig) wethouders door een verlaging van het rentepercentage.
€ 122.000	Voordeel	Totaal lasten

0.2 Burgerzaken

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 226.000	Voordeel	Lasten: De lagere kosten zijn veroorzaakt door minder inhuur van personeel als gevolg van de aangekondigde reisdocumentendip en lagere opleidingskosten. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf Bedrijfsvoering .
€ 128.000	Voordeel	Lasten: Er zijn in 2019 minder documenten (11.197 stuks) afgenomen dan in 2018 (15.732 stuks). Hierdoor zijn minder rijksdocumenten ingekocht en tegelijkertijd minder legesinkomsten ontvangen (zie baten).
€ 354.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 179.000	Nadeel	Baten: Minder rijksdocumenten zijn afgenomen, wat een derving van inkomsten betekent van € 183.500. Aangezien dit tegelijkertijd een voordeel oplevert voor de aanschaf van de documenten (zie lasten), betekent dit per saldo een nadeel van € 55.500 voor de leges. Overigens is deze derving van inkomsten (verwachte derving € 145.500) aangekondigd in het kader van de reisdocumentendip (zie risicoparagraaf).
- € 179.000	Nadeel	Totaal baten

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 34.500	Voordeel	Baten: In 2019 is een grondperceel verkocht aan de erfpachter.
€ 39.500	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000
€ 74.000	Voordeel	Totaal baten

0.4 Overhead

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 57.500	Voordeel	Lasten: Door de aanstelling van de regisseur Dienstverlening vanaf mei is een aantal geplande activiteiten vertraagd. Wij stellen voor dit projectbudget over te hevelen naar 2020, conform het raadsbesluit van maart 2020.
€ 44.000	Voordeel	Lasten: Door verdergaande digitalisering is minder uitgegeven aan drukwerk en fotokopieën.
€ 132.500	Voordeel	Lasten: Een voordelig saldo op salarissen, ingeleend personeel en de stelposten voor flexibel personeel. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf Bedrijfsvoering .
€ 187.000	Voordeel	Lasten: Minder uitgaven op loopbaan en mobiliteitsbudget.
€ 1.223.000	Voordeel	Lasten: Het voordeel wordt veroorzaakt door vrijval van de in de begroting opgenomen kapitaallasten voor de verbouwing van het gemeentehuis.
€ 796.000	Voordeel	Lasten: Voor 2019 stonden diverse projecten in het kader van verbetering in ICT-structuur en digitalisering op het programma. Dit betreft onderstaande projecten: * aanbesteding en implementatie software zaakgericht werken en DMS (€ 285.000) * uitvoering digitalisering bouwdoossiers (€ 82.000) * in 2019 heeft de aanbesteding van ICT-beheer plaatsgevonden. De implementatie hiervan heeft grotendeels plaats gevonden in 2019 en de resterende en daarmee samenhangende werkzaamheden vinden plaats in het eerste halfjaar 2020 (€ 429.000) Het voorstel voor de budgetoverheveling naar 2020 is behandeld in de raad van maart.
- € 1.202.500	Nadeel	Lasten: In 2019 is de start van de verbouw gestart, waarbij vooral het traject van tijdelijke huisvesting veel aandacht heeft gevraagd. Het bedrag voor de tijdelijke huisvesting is begroot voor de gehele looptijd van het project op € 4.253.500. De aanname in de verdeling tussen de jaarschijven in de begroting is destijds gezet op 25% van de uitgaven in 2019 en 75% in 2020. Echter komt de verdeling over de jaarschijven op basis van werkelijke uitgaven uit op 50% / 50%. We blijven over de hele looptijd binnen het taakstellende budget dat er voor tijdelijke huisvesting beschikbaar is gesteld.
- € 61.500	Nadeel	Lasten: Reis- en verblijfkosten, niet separaat begroot.
- € 59.500	Nadeel	Lasten: Meerkosten op juridisch advies als gevolg van complexe dossiers zoals WNRA, Lelystad Airport, aanbestedingen.
- € 69.500	Nadeel	Lasten: Meerkosten vergaderingen en verteringen.

- € 114.000	Nadeel	Lasten: overige kleinere verschillen (per saldo)
€ 933.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 75.000	Nadeel	Baten: In de aanbesteding voor de vervanging van de werkplekapparatuur is een opbrengst voor oude apparatuur meegenomen. Deze opbrengst viel lager uit. Bovendien is ook een deel van de te vervangen apparatuur alsnog ingezet op de tijdelijke locaties.
€ 35.500	Voordeel	Baten: SPUK Rijksbijdrage
€ 129.000	Voordeel	Baten: In het kader van mobiliteit- en loopbaanontwikkeling worden medewerkers gedetacheerd bij externe organisaties.
€ 30.000	Voordeel	Baten: Ontvangsten Wet Tegemoetkoming Loondomein 2017 en 2018.
€ 26.500	Voordeel	Baten: Ontvangen loonkostensubsidie 2019 en 2018.
€ 40.000	Voordeel	Baten: Interne verrekening van salariskosten met subsidie RMC/leerplichtwet (Regionaal Meld- en coördinatiepunt).
€ 15.000	Voordeel	Overige bedragen < € 25.000.
€ 201.000	Voordeel	Totaal baten

0.5 Treasury

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 846.000	Voordeel	Lasten: Het voordeel op de overige financieringen betreft voornamelijk ontvangen dividenden en rente op garantstellingen.
€ 846.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 1.884.000	Nadeel	Baten: Bij het opstellen van de begroting zijn meer kapitaallasten toegerekend aan de verschillende taakvelden (€1.437.000). Omgekeerd is een voordeel op de overige taakvelden (voornamelijk op 0.3 Beheer overige gebouwen en 0.4 Overhead). Daarnaast is er meer rente aan het eigen vermogen toegerekend dan begroot (€ 401.000).
- € 1.884.000	Nadeel	Totaal baten

0.61 OZB woningen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 241.000	Voordeel	Baten: De totale waardeontwikkeling laat de afgelopen jaren een stijgende lijn zien, die door de waardeontwikkeling op de woningmarkt wordt gestuwd. Voor 2019 hierdoor de opbrengst voor zowel de OZB woningen als niet-woningen de afgelopen periode verder opgelopen.
€ 241.000	Voordeel	Totaal baten

0.62 OZB niet-woningen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 112.000	Nadeel	Lasten: de aanpassing van de uitvoeringskosten door het GBLT werd besloten na sluiting van de voortgangsrapportage; deze zal in 2020 neutraal verwerkt worden. De aanpassing is conform contractuele afspraken en laten een bestendige gedragslijn met voorgaand jaar zien.
- € 112.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 269.000	Voordeel	Baten: Vooral bij de OZB gebruiker niet-woningen zijn en worden meer objecten in de aanslag betrokken dan eind vorig jaar ingeschat. Dit is het gevolg van de leegstandscontrole welke in projectvorm samen met Dronten is uitgevoerd in 2019.
€ 269.000	Voordeel	Totaal baten

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 514.000	Voordeel	Baten: Voornamelijk door de extra uitkeringen faciliteitenbesluit bij de decembercirculaire voor de jaren 2017 en 2019 voor een totaal van € 431.000 en het aanpassen van de herverdeelreserve van € 75.000. De eenmalige milieu-intensiveringen zijn meegenomen in het voorstel budgetoverheveling van maart 2020.
€ 514.000	Voordeel	Totaal baten

0.8 Overige baten en lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 108.000	Voordeel	Lasten: De post onvoorzien is niet volledig ingezet. Een toelichting hierop is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.
€ 100.000	Voordeel	Lasten: Bij de kadernota is eenmalig € 100.000 ter beschikking gesteld voor het uitvoeren van initiatieven uit de samenleving. Het voorstel voor besteding van het budget is in maart 2020 aangeboden aan de raad, waarna de uitvoering van de gekozen initiatieven opgestart zal worden. Het budget is hiervoor overgeheveld naar 2020.
€ 808.000	Voordeel	Lasten: De stelpost voor de lasten die voortkomen uit het principeakkoord CAO gemeenteambtenaren die in 2019 is afgesloten (€ 500.000) en diverse stelposten met betrekking tot ombuiging kosten personeel, flexibele schil en inzet ingeleend personeel bij ziektevervanging en de meerkosten van tijdelijke invulling vacatureruimte zijn ten laste gekomen van de verschillende taakvelden. Een meer uitgebreide toelichting op de salariskosten en ingeleend personeel is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

€ 192.000	Voordeel	Lasten: Diverse (stel)posten waarvan de uitgaven op andere taken zijn verantwoord of welke niet zijn gebruikt waaronder vier stelposten algemeen (€ 47.000), projecten (€ 53.000), schade (€ 62.000) en verzekeringen (€ 15.000).
€ 1.208.000	Voordeel	Totaal lasten

0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 471.000	Voordeel	Lasten: In september 2019 is met de Belastingdienst een Vaststellingsovereenkomst (VSO) getekend in het kader van het vooroverleg ten aanzien van het grondbedrijf. In deze VSO zijn met name de uitgangspunten voor de bepaling van de fiscale winst vastgelegd. Deze uitgangspunten zijn voor de gemeente Dronten positiever dan de oorspronkelijke positie die het ministerie van financiën naar voren bracht. Op basis van de VSO zijn in 2019 een (herziene) aangifte VpB 2016 en de aangiften 2017 en 2018 ingediend. Dit heeft geresulteerd in teruggaven over de jaren 2016 t/m 2018 van € 731.910. Voor het jaar 2019 is een voorlopige aanslag betaald € 260.445. Per saldo sluit de post VpB daarom met een positief saldo van € 471.465.
€ 471.000	Voordeel	Totaal lasten

Overhead

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt in het BBV voorgeschreven dat vanaf het programmaplan 2017 een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's worden de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt een definitie van de overhead geïntroduceerd. De definitie voor overhead luidt: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces*. Conform deze nieuwe voorschriften is de overhead in deze Programmabegroting centraal begroot in programma 0 onder het taakveld overhead (0.4).

In de tabel hierna is een uitsplitsing weergegeven naar de verschillende onderdelen:

Specificatie salariskosten overhead	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019
Leidinggeven en managementondersteuning primair proces (hiërarchisch)	2.076.490	2.179.873
P&O/HRM	511.141	523.959
Facilitaire zaken en Huisvesting (incl. beveiliging)	477.997	460.758
Informatievoorziening en automatisering (ICT)	1.536.395	1.219.351
Financiën, Toezicht en Controle gericht op de eigen organisatie	1.109.387	749.601
Juridische zaken	324.897	415.375
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	291.436	343.409
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	450.709	325.575
Informatiebeheer (DIV)	320.670	485.678
Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)	203.113	155.080
Toerekening GREX	-538.480	-538.480
Overig (o.a. detacheringen, bovenformatief, programma Dienstverlening, wet banenafpraak)	485.372	540.446
Totaal	7.249.127	6.860.625

Overheadpercentage

Overhead	2019 Begroting	2019 Begroting na wijziging	2019 Realisatie
Salariskosten van medewerkers ondersteunende teams	7.300.000	7.300.000	6.900.000
Materiële overhead	6.400.000	10.000.000	5.800.000
Totale salariskosten	24.500.000	24.800.000	24.000.000
Overheadpercentage	56%		53%

(1) salariskosten inclusief toerekening kosten aan GREX

(2) overhead niet zijnde salariskosten

(3) directe salariskosten aan de taakvelden en ondersteunende teams

Overzicht mutaties reserves

In de onderstaande tabel worden de mutaties reserves inzichtelijk gemaakt (taakveld 0.10):

Lasten en Baten (x € 1.000)	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten					
Mutaties reserves programma 0	-10.628	-212	-20.367	-30.051	-9.684
Mutaties reserves programma 2	-674	-	-2.800	-2.800	-
Mutaties reserves programma 3	-	-	-	-656	-656
Mutaties reserves programma 4	-410	-495	-495	-495	-
Mutaties reserves programma 5	-652	-99	-3.278	-2.901	377
Mutaties reserves programma 6	-5.015	12	12	12	-
Mutaties reserves programma 8	-5.296	-	-	-3.196	-3.196
Subtotaal Lasten	-22.675	-794	-26.928	-40.087	-13.159
Baten					
Mutaties reserves programma 0	2.245	-	26.538	34.922	8.384
Mutaties reserves programma 1	41	41	41	41	-
Mutaties reserves programma 2	1.671	24	70	26	-44
Mutaties reserves programma 3	1.334	-	-	452	452
Mutaties reserves programma 4	11	6	36	36	-
Mutaties reserves programma 5	1.076	1.478	1.645	1.125	-520
Mutaties reserves programma 6	3.633	2.591	2.591	2.042	-549
Mutaties reserves programma 7	102	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 8	20.255	-	-	4.055	4.055
Subtotaal Baten	30.368	4.140	30.921	42.699	11.778
Saldo Lasten en Baten taakveld 0.10	7.693	3.346	3.993	2.612	-1.381

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Dit overzicht geeft inzicht in de Algemene dekkingsmiddelen van de gemeente Dronten.

Tot de Algemene dekkingsmiddelen worden gerekend:

- Gemeentelijke heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Algemene uitkeringen;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Voor wat betreft de gemeentelijke heffingen zijn dit de onroerende zaakbelastingen, toeristenbelasting en forensenbelasting. Deze heffingen kennen in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's, waar ze voor een deel de kosten dekken, onder de baten verantwoord. In de volgende tabel staan de middelen die vrij besteedbaar zijn.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten					
Algemene uitkeringen	-	500	-	-	-
Bespaarde rente	-186	-	-	-170	-170
Financieringsfunctie	1.610	-1.517	-1.517	-1.482	35
Inflatiecorrectie voorzieningen	-	-195	-195	-	195
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-	-10	-10
Overige Algemene dekkingsmiddelen	625	-824	-824	-38	786
Subtotaal Lasten	2.049	-2.036	-2.536	-1.700	836
Baten					
Algemene uitkeringen	57.345	56.395	58.056	58.570	514
Bespaarde rente	-	4.911	5.312	4.911	-401
Dividenden	-	777	777	624	-153
Financieringsfunctie	712	1.489	1.489	52	-1.437
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	11.873	11.568	11.568	12.269	701
Overige Algemene dekkingsmiddelen	279	-	-	108	108
Subtotaal Baten	70.209	75.140	77.202	76.534	-668
Saldo lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen	72.258	73.104	74.666	74.834	168

Verplichte en eigen beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de [beleidsindicatoren](#) voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	bron
Apparaatskosten	NB	NB	605,00	549,00	NB	Eigen begroting
Omschrijving	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.					
Bezetting	NB	NB	7,40	9,10	NB	Eigen gegevens
Omschrijving	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Let op: ook boventallige medewerkers moeten hier meegeteld worden.					
Externe inhuur	NB	NB	18,00	24,00	NB	Eigen begroting
Omschrijving	Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.					
Formatie	NB	NB	7,30	9,10	NB	Eigen gegevens
Omschrijving	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van uw organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.					
Formatie - Overhead	NB	NB	10,00	12,00	NB	Eigen begroting
Omschrijving	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.					

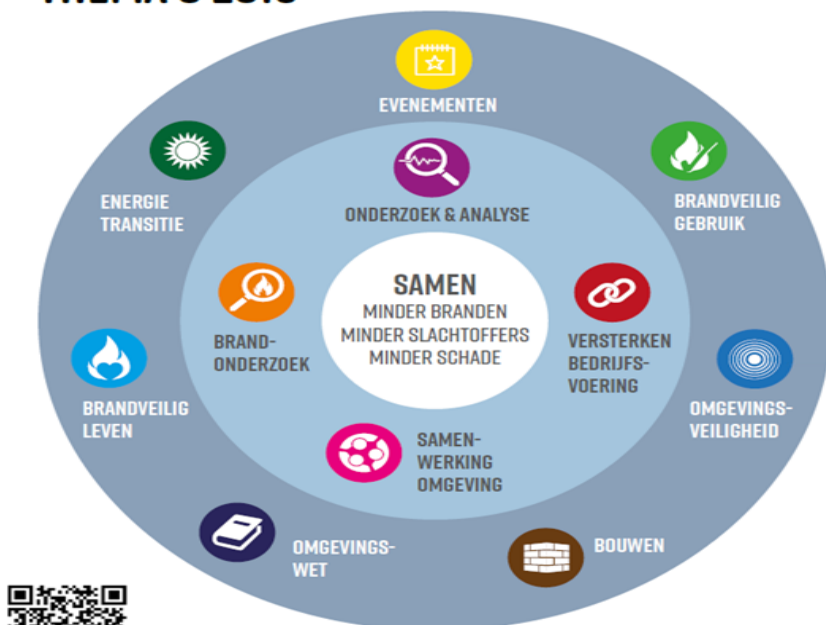
Onderstaand de indicatoren voor 2019:

Indicator	eenheid	Realisatie	Prim Begr	Realisatie	bron
		2018	2019	2019	
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,1	8,8	9,1	Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,1	8,8	9,1	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten loonsom personeel per inwoner	549	586	578	Eigen jaarrekening / begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de loonkosten formatie	24%	9%	24%	Eigen jaarrekening / begroting
Overhead	Kosten als % van de totale kosten	12%	12%	11%	Eigen jaarrekening

Programma 1 Veiligheid

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op integrale veiligheid, het waarborgen van veiligheid, het voeren van regie op evenementen(beleid), het voorkomen van rampen en daarnaast de coördinatie bij rampenbestrijding.

THEMA'S 2019

VOOR MEER INFO OVER DE ACTIVITEITEN IN 2019

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij	Type
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Veiligheid?	
Voor de VRF heeft 2019 met name in het teken gestaan van Versterking en Samenwerking. In het begin van 2019 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd waaruit bleek dat maatregelen nodig waren om de kwaliteit van dienstverlening te kunnen waarborgen en de financiële positie te versterken. Gedurende 2019 is veel energie gestoken in het definiëren van die maatregelen, en is met een aantal daarvan ook al een krachtige start gemaakt. We zijn goed op weg. En in 2020 gaan we volop door met de ingezette lijn.	

Crisisbeheersing en brandweer

[Bron Programmabegroting 2019](#): Ontwerpprogrammabegroting 2019 Veiligheidsregio Flevoland (€ 76.000 structureel)

De gezamenlijke besturen van de veiligheidsregio's Gooi en Vecht en Flevoland en GGD'en zijn een Samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De overeenkomst is aangegaan omwille van kwaliteit, continuïteit en efficiency. De bijdrage aan de Veiligheidsregio is via een verdeelsleutel herverdeeld. De financiële consequenties worden verder toegelicht onder de financiële analyse.

Vakbekwaamheid risico- en crisisbeheersing

Het in 2018 opgestarte onderzoek waarbij de samenwerking verder inzichtelijk wordt gemaakt zijn nog gaande. Deze onderzoeken zijn centrale oefenfaciliteit brandweer, centrale meldkamer, Drieslag en interregionaal crisiscentrum.

Vakbekwaamheid en organisatie gemeentelijke crisisbeheersing

In 2019 zijn we gestart met de doorontwikkeling van de gemeentelijk crisisbeheersing. In 2020 gaan we hier onverminderd mee door.

Openbare orde en veiligheid

Bron nieuw beleid Programmabegroting 2019: 1 fte Integraal veiligheidsbeleid (€ 80.000 structureel, dekking aanwezig)

Om uitvoering te geven aan het veiligheidsbeleid en evenementenbeleid is vanaf het tweede kwartaal een junior beleidsmedewerker aangenomen. Hiermee is ingezet op operationele taken op het gebied van crisisbeheersing en calamiteiten, de doorontwikkeling van het evenementenbeleid en de handhaving hierop.

Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied

In mei 2019 is in samenwerking met het CCV en de Politie een bewustwordingssessie Ondernijning georganiseerd voor bewoners en ondernemers van het buitengebied. Hierbij is wederom voldaan aan de certificering in het kader van het keurmerk. Voor alle KVO's hebben bijeenkomsten plaatsgevonden en zijn schouws uitgevoerd.

Ondernijning

In 2019 is de aanpak van ondernijning vervolgd. Dit heeft geresulteerd in een aantal sluitingen in het kader van artikel 13b Opiumwet. Een aantal casussen zijn integraal en succesvol gedraaid. Hierbij is intensief samengewerkt met het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum), het CCV (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid), politie en het OM (Openbaar Ministerie). In het kader van ondernijning heeft de minister van Justitie en Veiligheid een bezoek gebracht aan ons buitengebied, om aandacht te vragen voor de aanpak van ondernijning. We zijn als een van de vijf gemeenten voor de KVO's buitengebied gecertificeerd. Er is structureel budget aangevraagd voor de aanpak van ondernijning. Dit budget is toegekend vanaf 2020, en is reeds ingevuld door het aanstellen van een beleidsmedewerker Ondernijning.

Het Damoclesbeleid is geactualiseerd en voldoet aan de landelijke wet- en regelgeving. Met de gemeenten en netwerkpartners uit Midden-Nederland is een gezamenlijk hennepconvenant vastgesteld teneinde een eenduidige aanpak van hennep teelt. Op het gebied van Bibop hebben we de samenwerking meer integraal uitgevoerd en is er extra aandacht bij de screening van Drank- en Horeca-aanvragen. Deze aanpak is succesvol gebleken.

Evenementen

In 2019 is een professionaliseringsslag gemaakt bij het vergunningstraject van C-evenementen. Dit voor wat betreft de evenementen op het evenemententerrein van Walibi Holland. Er is een start gemaakt met het opstellen van het uitvoeringsbeleid voor Toezicht en Handhaving op evenementen. Naar verwachting wordt dit in het eerste kwartaal van 2020 vastgesteld.

Zorg en Veiligheid

De samenwerking tussen zorg en veiligheid is geïntensiveerd. Met name op het gebied van de Persoonsgerichte Aanpak en TopX zijn goede resultaten behaald door de verbinding tussen deze beide domeinen te leggen.

Multidisciplinaire aanpak Verward en gevaarlijk en huiselijk geweld

In 2019 zijn beiden aanpakken gestart als pilot. De gemeente Dronten heeft deelgenomen aan (het ontwikkelen van) de pilot. In 2020 gaan we door met de aanpak.

Basisteamdriehoek Dronten, Noordoostpolder en Urk

De basisteamdriehoek Dronten, Noordoostpolder en Urk is periodiek belegd. De samenwerking tussen gemeenten, politie en het Openbaar Ministerie is hiermee structureel. Onder meer is besloten om gezamenlijk Integraal Veiligheidsbeleid te ontwikkelen. Vaststelling hiervan vindt plaats in 2020.

[Bron bestaande ontwikkeling Programmabegroting 2019](#): Veiligheidsmonitor (€ 10.000
herschikking IVB 2016-2019)

De Veiligheidsmonitor (VM) is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), gemeenten en politie. Ter voorbereiding op het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023 heeft de gemeente Dronten in 2019 deel genomen aan het onderzoek. De Veiligheidsmonitor 2019 is in het derde kwartaal uitgevoerd.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ -259.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten (x € 1.000)		Rekening 2018	Primitieve Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	Vershil 2019
Lasten						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.822	-2.076	-2.155	-2.171	-16
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.176	-850	-855	-1.110	-255
Subtotaal Lasten		-2.999	-2.926	-3.010	-3.281	-271
Baten						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	155	102	28	31	2
1.2	Openbare orde en veiligheid	46	25	41	50	9
Subtotaal Baten		201	127	69	81	12
Saldo Lasten en Baten programma 1		-2.798	-2.799	-2.940	-3.200	-259
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-	-	-	-	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	41	41	41	41	-
0.10 Saldo Reserves programma 1		41	41	41	41	-
Resultaat programma 1		-2.757	-2.899	-2.899	-3.159	-259

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 255.000	Nadeel	Lasten: De hogere lasten zijn veroorzaakt door overschrijding van salariskosten en inhuur van personeel. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf Bedrijfsvoering . Verder is het jaarabonnement aan ESI voor evenementen nieuw.
- € 255.000	Nadeel	Totaal lasten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van Waarstaatjegemeente.nl zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	bron
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners Omschrijving	3,00	3,00	3,10	2,00	2,00	CBS-Diefstallen
	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners					
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners Omschrijving	3,00	3,70	3,20	3,30	3,40	CBS-Criminaliteit
	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.)					
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners Omschrijving	5,90	5,10	5,50	4,70	4,20	CBS-Criminaliteit
	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven					
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar Omschrijving	208,00	244,00	166,00	125,00	111,00	Stichting Halt
	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie					
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners Omschrijving	1,00	1,00	1,00	0,70	1,00	CBS-Diefstallen
	het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners					

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Het programma omvat activiteiten gericht op het beheer en onderhoud van (water-) wegen, straten, bermen, pleinen, bruggen openbare verlichting en gladheidsbestrijding. Daarnaast het opstellen/ vernieuwen van beleid en het treffen van verkeersmaatregelen ten behoeve van de verkeersafwikkeling, de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Verkeer en vervoer

[Bron nieuw beleid Programmabegroting 2019](#): Brug De Noord - Oeverloper (€ 30.000 incidenteel)

Een groot verkeersproject dat is gerealiseerd is de herinrichting van De Helling - De Noord. Dit project is een van de uitvoerende opgaven die benoemd staan in het gemeentelijk verkeer-en vervoerplan (GVVP).

De brug over de Hanzetocht (tussen De Zate en Oeverloper) is een markant punt, maar op dit moment niet onderscheidend. In de herinrichting van De Noord-De Helling is deze brug eruit gelaten, omdat dit specifieke aandacht verdient als herkenningspunt naar het centrum. Er wordt gewerkt aan twee onderscheidende ontwerpen met een kostenraming om de brug aan te passen of te vernieuwen. In de ontwerpen is er ook aandacht voor de oversteek voor het langzaam verkeer bij de brug. Het gaat niet alleen om de realisatie van een markant punt, maar ook om de ontwikkeling van een veilige aansluiting van de rotonde met De Noord en de oversteeken voor de fietsers en voetgangers.

[Nieuwe verbindingen Reconstructie de Oost](#)

[Bron nieuw beleid Programmabegroting 2019](#): Reconstructie De Oost (€ 44.000 incidenteel)

De voorbereiding voor de reconstructie van De Oost is in 2019 nog niet opgestart. Dit heeft primair te maken met de inzet in 2019 om tot een definitief plan voor de herinrichting van De Zuid en Walvisstraat te komen. Wel is eerder op verzoek van de bewoners een snelheidsremmende maatregel aangebracht op het wegvak De Oost. De voorbereidende werkzaamheden voor de reconstructie van De Oost worden in het voorjaar 2020 opgestart. In deze voorbereiding wordt ook een uitwerking gemaakt van het inwonersinitiatief om een dementievriendelijke route langs De Oost te realiseren.

Het project wordt integraal opgepakt, waarbij er wordt gekeken naar:

- een dementievriendelijke route van de zorginstellingen naar het centrum;
- een herinrichting met een gewijzigd wegprofiel passend bij de functie van deze weg en waar nodig enkele verkeersveiligheidsmaatregelen en;
- de voorbereiding samen met de omgeving en andere stakeholders.

De uitvoering staat gepland in 2021. Deze wordt afgestemd met de wegwerkzaamheden van De Zuid, die dan al voor een groot deel zijn uitgevoerd.

[Bron nieuw beleid Programmabegroting 2019](#): Calamiteitenroute evenementen Spijkweg (€ 340.000 krediet, structurele kapitaallasten maximaal € 15.697 in jaar 2020)

De calamiteitenroute is voor de start van het evenementenseizoen (begin juni) gerealiseerd, waardoor de belofte aan de vier grote evenementenorganisaties is nagekomen. Met de realisatie van de calamiteitenroute is het voor de hulpdiensten mogelijk om het evenemententerrein aan de achterzijde te bereiken via de Alikruikweg en over het Alikruikpad.

[Bron nieuw beleid Programmabegroting 2019](#): 1 fte Toezichthouder civiel techniek (€ 80.000 structureel)

Per 1 januari 2019 is de toezichthouder (1fte) gestart.

[Bron bestaande ontwikkeling Programmabegroting 2019](#): Wegen en bebording
Het beleids- en beheerplan loopt tot en met 2020. Voor 2019 geldt een voortzetting van het huidige beleid en beheer en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.
Uitgevoerd zijn onder andere De Morinel, De Schagense Snees en de Langstraat (elementenverhardingen), De West (asfalt) en het betonnen fietspad langs de Rivierendreef en de Wisentweg.

[Bron bestaande ontwikkeling Programmabegroting 2019](#): Openbare verlichting
Door de versnelde uitvoering van de vervanging van verouderde armaturen in 2018 zijn in 2019 minder armaturen vervangen. De gemeente loopt daarmee voorop op haar ambitie tot verduurzaming van haar areaal verlichting. Voor het overige is uitvoering gegeven aan hetgeen in het beleids- en beheerplan is opgenomen. Het beleidsplan loopt tot en met 2027. Het beheerplan loopt tot en met 2022.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Aanschaf zoutstrooier (krediet € 20.000, structurele kapitaallasten € 2.850)
Dit betreft een investering die in 2019 is uitgevoerd.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Rehabilitatie parallelweg De Noord (krediet € 40.090, structurele kapitaallasten € 1.400, dekking uit stelpost algemeen, programma wegen)
Bij de uitvoering van het project De Helling – De Noord is de rehabilitatie van de parallelweg meegenomen in de uitvoering.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ 186.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten		Rekening	Primitieve Begroting	Begroting na wijziging 2019	Rekening	Vershil
(x € 1.000)		2018	2019		2019	2019
Lasten						
2.1	Verkeer en vervoer	-7.839	-7.175	-7.494	-7.220	273
2.2	Parkeren	-35	-29	-29	-47	-18
2.4	Economische havens en waterwegen	-185	-181	-181	-193	-12
Subtotaal Lasten		-8.059	-7.385	-7.704	-7.461	243
Baten						
2.1	Verkeer en vervoer	381	1.291	1.472	1.406	-66
2.2	Parkeren	11	2	2	11	9
Subtotaal Baten		392	1.294	1.474	1.418	-57
Saldo Lasten en Baten programma 2		-7.667	-6.091	-6.229	-6.043	186
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-674	-	-2.800	-2.800	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	1.671	24	70	26	-44
0.10	Saldo Reserves programma 2	998	24	-2.730	-2.775	-44
Resultaat programma 2		-6.669	-8.959	-8.959	-8.818	142

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

2.1 Verkeer en vervoer

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 31.500	Voordeel	Lasten: De studie naar een aanpassing van de brug in De Noord over de watergang De Zate is afgerond. De kosten zijn lager uitgevallen dan in eerste instantie geraamd (€ 13.000). De resultaten worden meegenomen bij de verdere studie naar de inrichting van de Loper in het Hanzekwartier. Door het doorschuiven van geplande investeringen, is er sprake van vrijval van kapitaallasten (€ 17.000).
€ 31.500	Voordeel	Lasten: Als gevolg van de zachte winter zijn er minder strooibeurten uitgevoerd.
€ 188.000	Voordeel	Lasten: De onderschrijding op dit taakveld heeft een aantal oorzaken. In de begroting was rekening gehouden met incidentele inhuurlasten voor aanbesteding van openbare verlichting. Dit is echter binnen de eigen formatie uitgevoerd (€ 28.000). Daarnaast is er sprake van vrijval vanuit de voorziening Openbare verlichting omdat de daarin opgenomen claims niet meer volledig benodigd zijn (€ 101.000). Tot slot zijn er minder kapitaallasten als gevolg van het verantwoord doorschuiven van geplande investeringen naar volgende jaren (€ 49.000).
€ 22.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 273.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 82.000	Nadeel	Baten: Ten aanzien van de baten is er een afrekening geweest over het jaar 2018 over de ontvangen provinciale middelen (€ 45.000) voor het programma verkeer en vervoer. In de begroting is structureel al rekening gehouden met deze provinciale bijdrage. Omdat de beschikkingen per jaar worden verleend ontstaat hier nu een nadeel (€ 37.000).
€ 16.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 66.000	Nadeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	bron
	NB	NB	NB	NB	NB
Omschrijving					

Programma 3 Economie

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen bedrijventerreinen, land en tuinbouw, winkelcentra, werkgelegenheid, markten en exploitatie van gemeentelijke eigendommen.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij	Type
Technofonds Flevoland	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Economie?	
Wanneer bedrijven starten of groeien is er behoefte aan kapitaal. Maar ook wanneer ondernemers nieuwe markten willen aanboren, of nieuwe producten ontwikkelen is extra geld nodig. Beide fondsen nemen deel en investeren risicodragend kapitaal in innovatieve en ambitieuze ondernemingen in de regio Flevoland tot maximaal € 500.000. Participatie vindt plaats in de vorm van aandelenkapitaal en langlopende geldleningen. De fondsen hebben inmiddels geïnvesteerd in zo'n 100 bedrijven.	

Economische ontwikkeling

Nieuwe verbindingen Retailvisie

De gemeenteraad heeft in januari de zogenaamde 'Retailvisie' vastgesteld. Daarbij is besloten dat er voor elk winkelcentrum een actieplan wordt gemaakt. Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren is er sindsdien een opdracht omschreven, waarmee een extern bureau binnenkort aan de slag kan. De exacte invulling van de plannen moet plaatsvinden samen met alle betrokkenen.

Bron Programmabegroting 2019: Interbestuurlijk programma (IBP)

In 2019 is een arbeidsmarktanalyse voor Dronten uitgevoerd. Dit vormt de basis van de aanpak in 2020: het opstellen van een brede aanpak voor de beschikbaarheid van goed geschoold personeel in onze gemeente. We willen gebruik maken van de Menselijk Kapitaal-mogelijkheden die zowel binnen de Regio Zwolle als de provincie Flevoland geboden worden. Hierin trekken we nauw op met de OVDD & onze onderwijsinstellingen.

Bron Programmabegroting 2019: Vitale centra Biddinghuizen, Swifterbant, Dronten-Zuid (€ 75.000 incidenteel)

In januari 2019 heeft de raad kennis genomen van de Retailvisie. Daarna is voor de uitwerking een opdracht geformuleerd om voor de centra van Swifterbant, Biddinghuizen en Suydersee actieplannen op te stellen. Voor inhoudelijke- en proceskennis is het adviesbureau Seinpost ingehuurd. Het bureau is in september van start gegaan met het proces van het opstellen van de actieplannen. In december 2019 zijn de stakeholderanalyse, het participatieplan en het communicatieplan opgeleverd. In het najaar van 2019 is ook een koopstromenonderzoek voor de centra van Swifterbant, Biddinghuizen en Suydersee gestart. Het koopstromenonderzoek geeft inzicht in het bezoekgedrag van de inwoners van Dronten en hun oordeel over en beleving van de verschillende centra. De stakeholderanalyse, het participatieplan en het communicatieplan zorgen voor informatie dat gebruikt wordt voor het opstellen van de actieplannen.

Bron Programmabegroting 2019: 1,5 fte Acquisiteur en accountmanager (€ 140.000 in 2019 en 2020 incidenteel)

Naast de lopende activiteiten van de accountmanager is de acquireur in september 2018 van start gegaan. Er is een acquisitieplan opgesteld. Aansluitend zijn de contacten met ondernemers en het relatiebeheer met het bestaande bedrijfsleven (ook intermediairs) fors geïntensiveerd. Investeren in relaties en een zorgvuldige timing staan centraal.

Het vestigen van nieuwe bedrijven vraagt tenslotte om veel afstemming en tijd. Ook marketingtools zoals; de website, deelname en bezoek aan beurzen, een CRM systeem en mailingen zijn (door)ontwikkeld.

Deze proactieve aanpak heeft inmiddels geleid tot een toegenomen zichtbaarheid, een uitgebreid netwerk en ook al concrete verkopen aan mooie bedrijven (17.326 m² in 2019) Business zone Delta is –los van de kantoren zone- vrijwel geheel uitverkocht. In Dronten ligt de focus nu dan ook geheel op De Poort van Dronten waar de eerste reserveringen inmiddels geplaatst zijn. Ook in Swifterbant en Biddinghuizen is dit het geval. Inmiddels is er in 2020 al 9.455m² concreet verkocht en staat er voor ca. 52.000 m² gereserveerd.

[Bron Programmabegroting 2019](#): Werkbudget SEA-groepen Vitale Centra en Vrijetijdseconomie (€ 25.000 structureel)

In 2019 is de SEA-groep Vrijetijdseconomie opgericht. Vanuit deze kerngroep wordt ingezet op de thema's uit de uitvoeringsagenda gebiedspromotie en ontwikkeling arrangementen. In 2019 is onder andere een bijdrage geleverd aan een tweede fietsveer, de tulpenroute, een in 2020 uit te geven gebiedsmagazine en een update in 2020 van de fietsknooppuntenkaart. Verder denkt de SEA-groep Vrijetijdseconomie mee in de ontwikkeling van het Strandenbeleid.

De SEA kerngroep Vitale Centra heeft een adviserende rol bij het proces voor het opstellen van de actieplannen voor Swifterbant, Biddinghuizen en Suydersee. De rol van de SEA-groep is met name procesmatig. In het proces wordt ook gekeken naar de samenstelling van de SEA-groep. Samen met andere stakeholders vanuit de drie kernen zullen we de actieplannen opstellen. Voor de inzet van de overige SEA-groepen verwijzen wij naar het onderdeel fysieke bedrijfsinfrastructuur (paragraaf 3.2)

[Bron Programmabegroting 2019](#): Marketing Agrofood en Floriade (€ 50.000 in 2019, 2020 en 2021 incidenteel)

In 2019 is een drietal goed bezochte ondernemersbijeenkomsten geweest bij agrarische bedrijven waar los van informatieuitwisseling, met name de verdergaande kennismaking centraal stond. Daarnaast is het verder uitdragen van de digitale informatie via de website www.drontenagrofood.nl opgepakt. Met een groep agrarische ondernemers, de Aeres Hogeschool en de Aeres MBO Dronten Warmonderhof is nagedacht over de verdere versterking van de verschillende initiatieven die er in Dronten en de regio op agrarisch gebied spelen. De kernvraag was hoe we deze krachtiger kunnen verbinden. Dit krijgt in 2020 een vervolg.

De werkgroep Floriade heeft in 2019 het eigenaarschap van verschillende initiatieven verdeeld vanuit het uitgangspunt dat de Floriade van ons allen is. De werkgroep bewaakt de samenhang en initieert nieuwe initiatieven.

Met de Floriade-organisatie en de provincie is gesproken over een sterkere verbinding met de omgeving van de Floriade. Onze insteek is dat heel Flevoland moet kunnen profiteren van de Floriade, wij richten ons op de kansen die er vervolgens in Dronten liggen (bijvoorbeeld op het gebied van arrangementen).

De provincie zal via een roadshow de Flevolandse gemeenten bezoeken om die bredere aandacht voor de Floriade te genereren. In het voorjaar van 2020 faciliteren we dit initiatief samen met de OVDD. Ook onze lokale werkgroep is hierbij betrokken.

[Bron Programmabegroting 2019](#): Realisatie gebiedsagenda (€ 50.000 in 2019 en 2020 incidenteel)

De focus vanuit de Gebiedsagenda lag onder meer op het project Nieuwe Natuur en de versterking van de recreatieve zone aan de Oostkant van Dronten. Daarnaast is er in samenwerking met de Aeres Hogeschool in kaart gebracht welke ontwikkelingen zich in dit gebied afspelen en welke rol de verschillende partijen daar in hebben. Dit krijgt in 2020 een verder vervolg.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Nieuwe Natuur (€ 35.000 incidenteel, nadeel)

In 2018 is een realisatieovereenkomst met de provincie Flevoland en Staatsbosbeheer gesloten om circa 70 hectare Nieuwe Natuur te realiseren. Met deelnemers aan het project zijn in 2019 uitvoeringsovereenkomsten opgesteld. Vanwege de complexiteit van het onderwerp is hiervoor specifieke inzet en deskundigheid aangetrokken.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Internet in het buitengebied

De samenwerking tussen Provincie, Flevolandse gemeenten Lelystad, Almere, Zeewolde en Dronten en het Waterschap heeft geleid tot de daadwerkelijke aanleg van glasvezel door een marktpartij in het buitengebied van Oostelijk en Zuidelijk Flevoland. De eerste schop in de grond heeft plaatsgevonden op 30 september 2019 bij de Dorpsboerderij Dronten aan de Wisentweg. Volgens planning zullen alle adressen in Dronten in het voorjaar van 2020 aangesloten zijn. De rest van Flevoland volgt in de loop van 2020.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Bestuursopdracht 'Ontwikkeling Strandbeleid' (€ 75.000 incidenteel, nadeel)

In juni 2019 is het proces rondom ontwikkeling strandbeleid gestart. Het participatieproces vinden we ook hier van groot belang. Er zijn verschillende belanghebbenden/stakeholders nauw bij betrokken, ook de SEA-kerngroep Vrijetijdseconomie heeft hier een adviserende rol. Er wordt gewerkt aan een toekomstbestendig beleidskader dat in 2020 wordt opgeleverd.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bron Programmabegroting 2019: Sociaal economische visie: Werkbudget SEA

Het werkbudget is onder meer benut voor de ondernemersavonden van de Sea-groep Ondernemersacademie. Er zijn weer 4 succesvolle avonden in de Meerpaal georganiseerd, waarbij elke keer ook weer nieuwe ondernemers zijn aangeschoven.

Verder is er samen met de SEA-groep Aansluiting Ondernemers Arbeidsmarkt een arbeidsmarktanalyse opgesteld. Deze krijgt een verder vervolg in de HCA-aanpak.

De SEA-groep Dynamiek in de landbouw is betrokken geweest bij de Thank a Farmer-bijeenkomst. En vanuit de SEA-groep Bedrijventerreinen zijn de Buren Ontmoeten Buren bijeenkomsten georganiseerd, het afgelopen jaar in Biddinghuizen en Dronten.

Onder de inzet van de nieuwe SEA-groepen Vitale Centra en Vrijetijdseconomie is afzonderlijk gerapporteerd.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ 1.243.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten		Rekening	Primitieve Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
(x € 1.000)		2018	2019	2019	2019	2019
Lasten						
3.1	Economische ontwikkeling	-999	-1.275	-2.153	-1.024	1.129
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.363	-607	-607	-1.095	-488
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-119	-154	-154	-137	17
3.4	Economische promotie	-69	-70	-70	-63	7
Subtotaal Lasten		-2.549	-2.106	-2.984	-2.319	666

Baten						
3.1	Economische ontwikkeling	40	-	-	25	25
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.980	620	921	1.335	414
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	48	55	55	57	3
3.4	Economische promotie	1.276	1.167	1.167	1.303	136
Subtotaal Baten		4.344	1.841	2.143	2.720	578
Saldo Lasten en Baten programma 3		1.795	-265	-842	402	1.243
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-	-	-	-656	-656
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	1.334	-	-	452	452
0.10 Saldo Reserves programma 3		1.334	-	-	-204	-204
Resultaat programma 3		3.129	-842	-842	197	1.039

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

3.1 Economische ontwikkeling

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 135.000	Voordeel	Lasten: De uitvoeringskosten van de Gebiedsagenda hebben minder uitgaven gevraagd dan verwacht. Zo is in 2019 onder meer gewerkt aan het samenwerkingsplan voor de Green Campus. Het restantbudget van € 80.000 is overgeheveld naar 2020. In de realisatie Internet Buitengebied is in 2019 een belangrijke stap gezet. Een marktpartij heeft dit opgepakt, vandaar dat we als gemeente hier niet in hoeven te investeren (€ 50.000).
€ 135.000	Voordeel	Lasten: In 2019 hebben we ingezet op de sterkere positionering van Dronten als gevolg van intensivering van de acquisitieactiviteiten. De acquisiteur is in het najaar van 2018 gestart en heeft 2019 benut om hier een start mee te maken. Hiervoor is het Acquisitieplan opgesteld alsmede een Eventplan voor 2020. Een deel van het budget dat over is wordt overgeheveld om dit in 2020 voortgang en inhoud te geven (€ 25.000). Aangezien de acquisiteur pas in de loop van 2018 is aangetrokken, is destijds een deel van dat budget niet benut en overgeheveld naar 2019. De looptijd van het acquisitietraject is in eerste instantie 3 jaar. Daarom is een deel van het budget (€ 100.000) overgeheveld naar 2021, gekoppeld aan de contractduur van de acquisiteur.

€ 135.000	Voordeel	Lasten: Verschillende onderdelen van het budget zijn overgeheveld naar 2020. De inhuur voor de Bestuursopdracht ontwikkeling strandenbeleid loopt door tot in 2020 (€ 55.000). Onderwerpen uit de gebiedsagenda worden in 2020 samen met onze partners verder verdiept. Voor het aanjagen en stimuleren van projecten is € 50.000 overgeheveld. Het proces rondom het project Nieuwe Natuur is zeer complex en wordt in 2020 voortgezet door o.a. inzet van externe expertise (€ 35.000).
€ 157.000	Voordeel	Lasten: Verschillende onderdelen van het budget worden overgeheveld naar 2020. Voor de uitvoering van de Retailvisie is een adviesbureau ingehuurd. Zij zijn in 2019 gestart met het maken van actieplannen voor Swifterbant, Biddinghuizen en Suydersee. Deze opdracht loopt door in 2020. Hiervoor is het restantbudget overgeheveld naar 2020 (€ 65.000). Het ook naar 2020 overgehevelde budget van € 25.000 wordt gebruikt voor de uitvoering van de actieplannen. Daarnaast is er minder subsidie verleend aan stichting DOES dan begroot (€ 27.000). Dit hangt direct samen met de ontvangen reclamebelasting (zie Paragraaf Lokale heffingen). Bij de jaarrekening 2018 is er een bedrag opgenomen als nog te betalen gerelateerd aan de begroting. Het werkelijk nog te betalen bedrag over 2018 is lager (€ 12.000). Tot slot is er sprake van vrijval van kapitaallasten als gevolg van het nog niet starten van de werkzaamheden aan de Walvisstraat (€ 28.000).
€ 50.000	Voordeel	Lasten: De werkgroep Dronten-Floriade heeft in 2019 een shortlist van mogelijke activiteiten in Dronten opgesteld, in aanloop naar, ten tijde van en na de Floriade. Het beschikbare budget is niet benut omdat het alleen nog om planvorming ging. Voor 2020 is opnieuw budget beschikbaar om ontwikkelingen in gang te zetten.
€ 401.000	Voordeel	Lasten: Het Europese LEADER programma kent een looptijd tot december 2020 en een uitloop voor de uitvoering van project tot december 2022. Cofinancieringsbeschikkingen worden door de gemeente Dronten afgegeven en vervolgens start de formele subsidieaanvraag bij RVO. De initiatiefnemers declareren vervolgens rechtstreeks bij RVO waarna RVO een factuur stuurt naar de gemeente Dronten. Een aantal projecten zijn inmiddels goed bezig met de uitvoering maar de bevoorschotting verloopt nog traag. Het budget is daarom overgeheveld naar 2020.
€ 96.500	Voordeel	Lasten: In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt de onderschrijving op de salarislasten nader toegelicht.
€ 19.500	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 1.129.000	Voordeel	Totaal lasten

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 60.500	Nadeel	Lasten: De overschrijding wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat voor de afwikkeling van verkoop van losse grondpercelen er in 2019 incidentele kosten gemaakt zijn voor inhuur van een advocaat en het passeren bij de notaris (€ 44.000).
- € 423.500	Nadeel	Lasten: De herziening van de POC-winst (Percentage of Completion) over voorgaande jaren heeft een negatief effect van € 451.511. Voor deze herziening wordt een gelijke onttrekking gedaan aan de bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC). Zie ook de nadere toelichting op taakveld 0.10 en de paragraaf Grondbeleid.
- € 4.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 488.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 85.000	Voordeel	De afwijking valt uiteen in twee onderdelen. Een positief incidenteel effect als gevolg van de verkoop van losse grondpercelen die niet zijn opgenomen in een grondexploitatie (€ 217.000). En een nadelig incidenteel effect door het in 2019 niet effectueren van de verwachte grondopbrengst van het MFC Swifterbant (€ 301.500).
€ 499.000	Voordeel	Dit saldo bestaat uit het effect van de vrijval door actualisering van de benodigde voorziening voor de Poort van Dronten (€ 434.386) en de afwikkeling van complex 151 Delta 1e fase. Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Grondbeleid .
€ 414.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	bron
Functiemenging; de verhouding tussen banen en woningen Omschrijving	46,80	49,40	49,90	49,80	49,50	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen						
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar Omschrijving	141,60	144,20	145,90	149,40	142,60	LISA
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar						

Programma 4 Onderwijs

Het programma omvat de activiteiten op het gebied van onderwijs- en onderhuisvesting. Een goed en een breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van Dronten als woon- en werkgemeente. Samen met het onderwijs organiseren we dan ook een passend onderwijsaanbod voor Dronten in een adequate huisvesting.

De bekostiging van onderwijs gaat primair via het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap direct naar de schoolbesturen. De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Ook het peuteronderwijs en volwasseneneducatie vallen onder dit programma.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Onderwijshuisvesting

[Bron Programmabegroting 2019](#): Accommodatiebeleidsplan

Kind Centrum

In 2019 is een start gemaakt samen met de besturen van het primair onderwijs, GGD/Icare en kinderopvangorganisaties voor de realisering van een kind centrum in het centrum van Dronten. In het Kind Centrum zullen 5 scholen voor primair onderwijs, kinderopvang, GGD/Icare en Optisport worden gehuisvest in het centrum van Dronten.

In 2020 stellen we nadere randvoorwaarden op die de basis vormen voor het vinden van een mogelijke locatie. Ook de huidige accommodaties van het Almere College en het Ichthus College in het centrum worden in de ruimtelijke verkenning meegenomen. Wat betreft het Voortgezet Onderwijs is al eerder besloten om beide scholen te verplaatsen naar de stationslocatie.

Nieuwbouw praktijkonderwijs en appartementen Hanzekwartier

In 2019 is samen met betrokken organisaties bij de nieuwbouw van het praktijkonderwijs een onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek geeft aan op welke wijze samen een toekomstbestendig concept kan worden gerealiseerd. In 2020 zal het programma van eisen begin 2020 tot een concretisering moeten komen.

Met dit concept dragen we bij aan de levendigheid van het stationsgebied en de realisering van publieksgerichte voorzieningen.

De gerealiseerde noodlokalen bij het Almere College (aan de Educalaan) zijn tot aan de realisering van de nieuwbouw van de praktijkschool nodig.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Noodlokalen Almere College (€ 185.500 incidenteel nadeel)

De laatste 2 jaren is er een forse groei van het aantal leerlingen bij het Almere College, mede vanwege de keuze voor het nieuwe onderwijsconcept "gepersonaliseerd leren". Het Almere College is uit haar jasje gegroeid en heeft inmiddels 7 noodlokalen laten plaatsen. Inhuizing bij het Ichthus College biedt voor beide scholen geen werkbare oplossing. Het bestuur van het Almere College heeft ons inmiddels gevraagd om een bijdrage in de investeringskosten voor de 7 noodlokalen bij Copernicus (de locatie van het Almere College aan de Educalaan in Dronten).

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Bron Programmabegroting 2019: Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In 2019 heeft de gemeente barrières voor ouders weggenomen door de uurprijs van de peuteropvang voor ouders te verlagen en de peuteropvang financieel toegankelijk te maken voor éénverdieners. De gemeente wil hiermee voorkomen dat ouders zich niet vrij voelen in hun keuze voor een voorschoolse voorziening. Ook is er gewerkt aan het stapsgewijs invoeren van het uitgebreidere VVE aanbod in de gemeente.

Met deze aanpak loopt de gemeente vooruit op de wettelijke invoeringsdatum van 1 augustus 2020.

Om een hoge kwaliteit van het VVE aanbod te realiseren is door opvang, onderwijs en partners uit het medisch en gezondheidsdomein nauw samengewerkt. In deze samenwerking is gewerkt aan nieuwe afspraken over na te leven kwaliteitsstandaarden in de voorschoolse periode. Op 15 oktober 2019 zijn alle partners bijeen geweest om in dit proces hun eerste resultaten te delen. Dit proces wordt in 2020 afgerond met een nieuw kwaliteitskader.

In 2019 is een onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkeling van een tussenvoorziening kinderopvang/peuterspeelzaalwerk en de groep dagbehandeling. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat als sterker ingezet wordt op de samenwerking rondom jeugdigen in de voorschoolse periode, een dergelijke voorziening wellicht niet nodig is. Daarom is ervoor gekozen eerst in te zetten op versterking binnen de bestaande samenwerking en voorzieningen en aan de hand daarvan te kijken of aanvullend aanbod nodig is. Voor de periode is een coalitie Kansrijke Start in oprichting.

Nieuwe verbindingen School als werkplaats

Bron Programmabegroting 2019: Passend onderwijs primair onderwijs

In september 2019 heeft in het primair onderwijs de aftrap plaatsgevonden van de werkwijze 'de school als werkplaats'. Alle basisscholen werken vanaf schooljaar 2019/2020 met interprofessionele basisteams. In het basisteam werken onderwijsprofessionals, de jeugdgezondheidszorg en schoolmaatschappelijk werk samen aan schoolbrede en wijkbrede thema's en aan de ondersteuning van leerlingen. Op alle scholeneilanden werken tevens jeugdhulpprofessionals. Het doel is om gezamenlijk een stevige ondersteuningsstructuur neer te zetten op de scholeneilanden.

Bron Programmabegroting 2019: Passend onderwijs voortgezet onderwijs - Tussenvoorziening

De Tussenvoorziening VO/VSO is het tweede schooljaar ingegaan. In het schooljaar 2018/2019 hebben 18 leerlingen gebruik gemaakt van de Tussenvoorziening. Geen enkele leerling is uitgestroomd naar het voortgezet speciaal onderwijs.

Nieuwe verbindingen Werk maken van passend onderwijs

Er gaan verhoudingsgewijs veel Drontense jongeren naar het (voorgezet) speciaal onderwijs. Eind 2019 heeft er een conferentie over dit thema plaatsgevonden. Tijdens die conferentie hebben betrokkenen uit de gehele keten van voorschools tot en met voortgezet (speciaal) onderwijs, jeugdgezondheidszorg en (preventieve) jeugdhulp met elkaar gesproken over een pakket aan maatregelen om meer kinderen binnen de reguliere voorzieningen te houden. De projectleider heeft de opbrengsten van de conferentie vertaald in een programma met drie projecten:

- 1) versterken overgang voorschools – primair onderwijs,
- 2) versterken overgang primair onderwijs – voorschools en
- 3) professionalisering.

Op dit moment wordt geïnventariseerd of er onder alle betrokken partijen draagvlak is voor dit programma. De verwachting is dat dit het geval is. Het bijzondere aan dit programma is het grote aantal deelnemers door de gehele keten van onderwijs en jeugd.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Ontwikkeling kosten leerlingenvervoer (€ 100.000 incidenteel, voordeel)

In augustus 2017 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor het leerlingenvervoer. De aanbesteding heeft een gunstige werking op de totale kosten gehad. Ook is het aantal leerlingen dat met het openbaar vervoer reist gedaald. De contracten gelden nog tot augustus 2021, waarna een nieuwe aanbesteding noodzakelijk is. Wel heeft de verhoging van het lage btw-tarief een negatieve uitwerking gehad op de kosten. Het budget is structureel met € 100.000 verlaagd en verwerkt in de Kadernota 2020.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ 37.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten		Rekening	Primitieve Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
(x € 1.000)		2018	2019	2019	2019	2019
Lasten						
4.1	Openbaar basisonderwijs	-687	-710	-710	-714	-3
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.083	-2.111	-2.327	-2.400	-73
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.293	-2.560	-2.369	-2.557	-187
Subtotaal Lasten		-5.063	-5.382	-5.406	-5.670	-264
Baten						
4.1	Openbaar basisonderwijs	98	77	77	103	27
4.2	Onderwijshuisvesting	13	6	6	3	-3
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	868	740	740	1.018	278
Subtotaal Baten		979	823	823	1.124	301
Saldo Lasten en Baten programma 4		-4.084	-4.559	-4.584	-4.546	37
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-410	-495	-495	-495	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	11	6	36	36	-
0.10 Saldo Reserves programma 4		-399	-490	-460	-460	-
Resultaat programma 4		-4.484	-5.043	-5.043	-5.006	37

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

4.2 Onderwijshuisvesting

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 36.500	Nadeel	Lasten: Er is meer dan oorspronkelijk geraamd door basisscholen gebruik gemaakt van gym accommodaties Optisport.
- € 46.500	Nadeel	Lasten: Er zijn overschrijdingen op de OZB (gemeentelijke belastingen).
- € 16.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 26.000	Voordeel	Lasten: In het Raadsbesluit Budgetoverhevelingen van maart 2020 is € 26.000 ten behoeve van het voorbereidingskrediet voor de praktijkschool opgenomen.
- € 73.000	Nadeel	Totaal lasten

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 135.000	Nadeel	Lasten: De definitieve beschikking voor de VVE is door de extra middelen per 2019 hoger uitgevallen (zie ook de hogere baten). Er zijn een aantal extra activiteiten uitgevoerd vooruitlopend op de vaststelling van het nieuw VVE-beleid. Per saldo is er een voordeel van € 40.600 vanuit de afrekeningen 2018.
- € 35.500	Nadeel	Lasten: Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door een verschil in de werkelijke salariskosten ten opzichte van de begroting op het gebied van lokaal onderwijsbeleid. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf Bedrijfsvoering.
- € 170.500	Nadeel	Lasten: De doeluitkering van het Rijk is voor RMC/VSV hoger uitgevallen dan begroot (zie ook de hogere baten). De afrekening van het RMC/VSV volgt nog via de gemeente Almere. De begroting is hier tussentijds niet meer op aangepast
€ 137.500	Voordeel	Lasten: In 2019 waren er minder aanvragen van een voorziening leerlingenvervoer dan het jaar ervoor. In de begroting van 2020 is de raming naar beneden bijgesteld.
€ 16.500	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 187.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 176.000	Voordeel	Baten: De definitieve beschikking voor de VVE is door de extra middelen per 2019 hoger uitgevallen (zie ook de hogere lasten). Er zijn een aantal extra activiteiten uitgevoerd vooruitlopend op de vaststelling van het nieuw VVE-beleid. Per saldo is er een voordeel van € 40.600 vanuit de afrekeningen 2018.
€ 100.000	Voordeel	Baten: Doeluitkering van het Rijk is hoger uitgevallen dan begroot (zie ook de hogere lasten). De afrekening van het RMC/VSV afrekening volgt nog via de gemeente Almere. De begroting is hier tussentijds niet meer op aangepast.
€ 2.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 278.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	bron
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	0,70	0,30	0,00	NB	1,90	DUO/Ingrado
Omschrijving	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatie plichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.					
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	15,00	18,00	22,00	20,00	21,00	DUO/Ingrado
Omschrijving	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'					
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	1,50	1,80	1,90	2,30	1,60	DUO/Ingrado
Omschrijving	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2018' staat voor schooljaar '2017/2018'.					

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Het programma omvat het ontwikkelen, in stand houden of beëindigen van voorzieningen op de gebieden cultuur, recreatie, sport en welzijn en de aanleg en het beheer van het openbaar groen.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij	Type
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Sport, cultuur en recreatie?	
De hoofdtaak van de coöperatie Gastvrije Randmeren is het structureel onderhouden van de recreatieve voorzieningen in de Randmeren. Het gaat daarbij onder andere om het onderhouden van aanlegplaatsen voor de recreatievaart, het verminderen van de overlast door waterplanten in dieper water en het uitvoeren van overig klein onderhoud. Het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon in het gebied evenals het op de recreatieve kaart zetten van de Randmeren via gebiedspromotie behoort eveneens tot haar taken.	

Sportbeleid en activering

[Bron Programmabegroting 2019](#): Sportbeleidsplan 2018-2021 'Dronten in beweging'

In 2019 zijn de activiteiten uit de sportnota voortgezet. Er is extra aandacht besteed aan voortzetting van levensstijlprojecten (zoals JOGG) en de projecten van de buurtsportcoaches (kennismakingstrajecten voor jeugd, individuele sportadviezen voor jong en oud, niet sporters in beweging krijgen).

In 2019 zijn onder meer onderstaande projecten uitgevoerd:

- Het sportkennismakingsproject (S)Coolsport op de basisscholen
- (S)Coolplay, beweegactiviteiten op de schoolpleinen
- Campagne gratis bewegen
- Beweegprojecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Sportactiviteiten voor allochtone vrouwen in Biddinghuizen
- Uitvoering van de QM-test op de basisscholen (onderzoek naar motorische ontwikkeling)
- Voortzetting Buurtsportcoaches
- Kwetsbare eenzame vrouwen uit het isolement halen (pilot Biddinghuizen)
- Het realiseren van sportaccommodaties zoals: Roeivereniging RVD'17, waterveld hockey MHC, ontmoetingsplek / tribune Swift 64

Voor nadere informatie verwijzen we graag naar het [Sportbeleidsplan 2018-2021 'Dronten in beweging'](#).

Sportaccommodaties

[Bron Programmabegroting 2019](#): Nieuwbouw Aat de Jonge zwembad

In 2019 is hard gewerkt aan de realisatie van het nieuwe duurzame en gasloze zwembad welke begin 2020 is opgeleverd en geopend.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Realisatie waterveld hockeyvereniging MHC Flevoland
Eind juli is het waterveld gereed gekomen en begin augustus is het waterveld opgeleverd door de aannemer. De vereniging heeft het veld in augustus in gebruik genomen en is zeer tevreden.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Roeivereniging Dronten '17

De roeivereniging RVD'17 heeft in 2019 een subsidie ontvangen voor de realisatie van een eigen onderkomen langs de Lage Vaart ter hoogte van De Reest. In het najaar van 2019 zijn alle units geplaatst. In het voorjaar van 2020 is de accommodatie officieel in gebruik genomen.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Bouw hoofdtribune Swift '64

Swift '64 heeft een subsidie ontvangen voor het bouwen van een nieuwe tribune bij het hoofdveld. Swift '64 wil met deze tribune dorpsgenoten die dreigen te vereenzamen uit hun isolement halen, door ze te motiveren naar de wedstrijden te komen. Zo kunnen ze profiteren van de gezellige contacten rond de velden en de kantine. De tribune is op 21 september 2019 officieel in gebruik genomen.

Nieuwe verbindingen Sport en voeding

JOGG

Wij zijn JOGG (jongeren op gezond gewicht) gemeente en de maatschappelijke partijen voeren de activiteiten uit. Diverse nieuwe verbindingen worden gemaakt met onderwijs, kinderopvang, supermarkten, sportverenigingen om kinderen gezond te leren eten en te leren bewegen.

Gezonde voeding en bewegen

Triade en InteraktContour zijn met ondersteuning van Meerpaal Welzijn en GGD Flevoland van start gegaan met de eerste bijeenkomsten in het kader van een carrousel aan activiteiten op het gebied van gezonde voeding en bewegen. Naast voorlichting over gezonde voeding volgen nog: workshop gezonde hapjes maken, dansen, buitenactiviteiten, RGM, kennismaking met aanbod van Flevostar. Het is de bedoeling dat Kwintes in een later stadium ook aanhaakt.

Sportakkoord

Samen met portverenigingen en andere sport- en beweegaanbieders worden twee programma's in elkaar gezet in het kader van het nationale sportakkoord.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Bron Programmabegroting 2019: Cultuur

Activiteiten op het terrein van kunst en cultuur dragen bij aan meerdere thema's in het sociaal domein. Cultuur draagt bij aan vitale centra, het optimaal opgroeien van kinderen, leefbaarheid in de wijken, participatie van inwoners en zelfredzaamheid.

In 2019 zijn hiervoor de volgende activiteiten uitgevoerd, naast het verstrekken van subsidies:

1. Subsidies kunst en cultuur

Veel verenigingen en stichtingen die in Dronten actief zijn met kunst en cultuur ontvangen een basissubsidie.

2. Inkoop kunst en cultuur

Voorbeelden van activiteiten zijn de carillonconcerten van de stadsbeiaardier en de huur van kunst voor de vergaderkamers in het gemeentehuis. Voor het onderhoud van kunst in de openbare ruimte is een contract gesloten met een gespecialiseerd bedrijf. De opdracht voor het kunstonderhoud is in 2019 opnieuw aanbesteed.

3. Nieuwe landschapskunst

In 2019 verrees in de gemeente Dronten een nieuw, monumentaal landschapskunstwerk. Het kunstwerk Riff pd#18245 van kunstenaar Bob Gramsma is op 9 oktober 2019 opgeleverd aan de provincie Flevoland en op 12 oktober 2019 geopend voor het publiek. Meteen na de openstelling bleek dat het gedrag van de bezoekers zorgt voor gevaarlijke situaties. Daarom is er voor gekozen om de trap van het kunstwerk tijdelijk af te sluiten. In overleg met de betrokken partijen wordt gezocht naar een oplossing die de veiligheid van de bezoekers blijvend zal verbeteren.

4. Cultuureducatie

Cultuureducatie in het primair en secundair onderwijs wordt aangeboden door De Meerpaal Kunstwerkplaats. Jaarlijks zijn ongeveer 10.000 leerlingen betrokken bij cultuureducatie. Cultuureducatie is niet alleen kennis maken met kunst en cultuur (van dans tot design), maar ook het verbeteren van culturele competenties zoals maken, reflecteren en presenteren. In 2019 is een nieuw project gestart voor cultuureducatie in het (V)MBO.

Cultureel erfgoed

[Bron Programmabegroting 2019](#): Monumenten in de gemeente Dronten.

De gemeente Dronten heeft 70 objecten (woningen, bedrijfsgebouwen, kerktorens) aangewezen als gemeentelijk monument. In 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. In deze wet is een deel van de oude Monumentenwet 1988 opgenomen. Een ander deel van de Monumentenwet 1988 blijft van kracht tot de Omgevingswet in werking treedt. De Omgevingswet zal, naar verwachting weinig veranderen aan de bescherming van de monumenten, maar wel iets veranderen aan het proces van vergunningverlening wanneer eigenaren iets aan een monument willen wijzigen.

Ook wordt de verplichting om in ruimtelijke plannen aandacht te geven aan cultureel erfgoed opgenomen in de Omgevingswet. Mogelijke gevolgen voor de lokale regelgeving, zoals de lokale Erfgoedverordening en het Omgevingsplan, worden nog in kaart gebracht.

Media

[Bron Programmabegroting 2019](#): Bibliotheekwerk

FlevoMeer Bibliotheek heeft drie vestigingen in de gemeente Dronten. Door de veranderingen in de samenleving (digitalisering, groeiende diversiteit, gewijzigd consumentengedrag) zal het bibliotheekwerk veranderen. FlevoMeer zal meer nadruk leggen op de maatschappelijke waarde van het bibliotheekwerk en op de samenwerking met andere partijen. De bibliotheek verandert van een traditionele uitlener van informatie in een plaats voor persoonlijke ontwikkeling, wegwijzer in een digitale wereld, aanbieder van individueel advies en ondersteuner bij participatie.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

[Bron Programmabegroting 2019](#): 1 fte Specialist groentechnisch beheer (€ 80.000 structureel)

De specialist Groentechnisch beheer is op 4 januari 2019 van start gegaan binnen het team. De werkzaamheden zijn voortvarend opgepakt, wat heeft gezorgd voor ontlasting van het team. Concrete zaken als het opstellen van een Plan van Aanpak Exotenbeheer en een Plan van Aanpak Beheersing Eikenprocessierups zijn uitgevoerd.

[Bron Programmabegroting 2019](#): MFC Swifterbant

Voor de bouw van het MFC en de 30 sociale huurwoningen is architectenbureau LSKVDD geselecteerd. Op basis van een door hen vervaardigd schetsontwerp heeft de raad in juni 2019 besloten akkoord te gaan met het daarbij behorende financiële plaatje voor de realisatie van het MFC, waarna begin juli de samenwerkingsovereenkomst met OFW is ondertekend. In overleg met de toekomstige gebruikers is het schetsontwerp van het MFC vervolgens omgezet naar een voorlopig ontwerp, dat op 9 december aan de bewoners van Swifterbant is gepresenteerd. De vervolgstap is dat het voorlopig ontwerp wordt uitgewerkt in een definitief ontwerp/bestek en de aanbestedingsprocedure kan worden opgestart.

[Bron Programmabegroting 2019](#): MFG2 Biddinghuizen

Na de benodigde verhoging van de borgstelling door de raad is de realisatieovereenkomst met de Stichting MFG2 gesloten. Op basis van de verleende borgstelling is vervolgens door de Stichting een lening bij de BNG aangetrokken en is de aannemingsovereenkomst met de geselecteerde aannemer door hen ondertekend. Na de zomervakantie is het project gestart met de verbouwing van het voormalige katholieke gedeelte van de kerk. Na oplevering van dit deel zal met de sloop van de voorhof en de nieuwbouw van het MFG2 worden gestart. De oplevering wordt eind 2020 verwacht.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ 588.000**.

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten (x € 1.000)		Rekening 2018	Primitieve Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	Verschil 2019
Lasten						
5.1	Sportbeleid en activering	-428	-203	-676	-644	32
5.2	Sportaccommodaties	-3.121	-3.500	-2.982	-3.010	-28
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-258	-292	-303	-254	49
5.4	Musea	-	-	-70	-	70
5.5	Cultureel erfgoed	-108	-8	-8	-9	-
5.6	Media	-1.560	-1.534	-1.587	-1.599	-12
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-9.013	-9.344	-9.482	-9.092	390
Subtotaal Lasten		-14.488	-14.882	-15.108	-14.607	501
Baten						
5.2	Sportaccommodaties	1.594	1.528	608	661	53
5.6	Media	38	38	38	38	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	860	774	774	809	34
Subtotaal Baten		2.493	2.340	1.420	1.508	87
Saldo Lasten en Baten programma 5		-11.995	-12.542	-13.687	-13.099	588
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-652	-99	-3.278	-3.373	-95
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	1.076	1.478	1.645	1.125	-519
0.10 Saldo Reserves programma 5		424	1.379	-1.634	-2.248	-614
Resultaat programma 5		-11.571	-15.321	-15.321	-15.347	-26

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

5.2 Sportaccommodaties

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 53.000	Voordeel	Baten: De voorlopige beschikking specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) valt hoger uit dan begroot.
€ 53.000	Voordeel	Totaal baten

5.4 Musea

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 70.000	Voordeel	Lasten: Dit betreft een budget voor de bouw van een replica pioniersbarak door Stichting Geschiedschrijving Dronten. In 2018 heeft de planvorming een herstart gekregen, omdat de overige financiële middelen voor de herinrichting van de dierenweide beschikbaar is gekomen. Uitvoering / realisatie kan in 2020 plaatsvinden nu de bouw van het appartementengebouw aan De Noord bij de dierenweide is afgerond. Hiervoor heeft een budgetoverheveling plaatsgevonden.
€ 70.000	Voordeel	Totaal lasten

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 101.000	Voordeel	Lasten: De lagere lasten in 2019 voor het renoveren van speelplaatsen en het vervangen van speeltoestellen (€ 95.000) zijn het resultaat van de uitvoering van het "Speelruimteplan gemeente Dronten" dat in 2018 is vastgesteld. Conform dit plan wordt het resterende saldo jaarlijks toegevoegd aan de bestemmingsreserve Speelplaatsen om de fluctuerende uitgaven in de toekomst te kunnen dekken. Zie ook de mutatie op de bestemmingsreserve Speelplaatsen.
€ 107.500	Voordeel	Lasten: Het verschil wordt veroorzaakt door de afrekening van de subsidie over 2018 van de Meerpaal (€ 77.194). Het overige wordt veroorzaakt door lagere kapitaallasten.
€ 96.000	Voordeel	Lasten: Door de vertraging in de uitvoering van de bouw van het MFG2 Biddinghuizen gaat de vaste extra huurvergoeding aan OFW van € 58.000 later in naast de overige toegerekende lasten en vergoedingen.
€ 49.500	Voordeel	Lasten: Dit structurele budget is na de oplevering van het MFC bedoelt als jaarlijkse dekking voor de exploitatie. Tot die tijd is dit budget beschikbaar voor de voorbereidingskosten. In 2019 is het niet noodzakelijk geweest om extern in te huren t.b.v. de voorbereiding.
€ 36.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 390.000	Voordeel	Totaal lasten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	bron
% Niet-sporters	NB	54,30	NB	NB	49,30	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Omschrijving	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Deze indicator wordt eens in de vier jaar gemeten.					

Programma 6 Sociaal domein

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op verlening van bijstand, activering en re-integratie, inkomensondersteuning voor minima, uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening, het programma jeugd, wijk- en buurtbeheer, inburgering, algemeen maatschappelijk werk, zorg, kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij	Type
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Sociaal domein?	
Het belang van deze regeling is het vorm geven van de samenwerking tussen de gemeenten op het terrein van de Jeugdwet en Wmo. Deze regeling heeft tot doel te komen tot een doelmatige uitvoering van de aan de centrumregeling opgedragen taken.	

Verbonden partij	Type
Impact	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Sociaal domein?	
IMPact is dé organisatie die maatschappelijk invulling geeft aan alles wat te maken heeft met werk in de regio Kampen en Dronten. Het is onze kracht mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of tot een werkgever de gewenste arbeidsvaardigheden te leren én aan het werk te helpen. Om dit mogelijk te maken werken wij samen met partners, zoals de gemeenten Kampen en Dronten, het UWV, scholen, zorginstellingen en het bedrijfsleven.	

Verbonden partij	Type
Regionale Sociale Recherche	Gemeenschappelijke regelingen
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma Sociaal domein?	
Bij fraude met een uitkering of zorggelden is de Sociale Recherche de opsporingsinstantie. Deze instantie, veelal gehuisvest bij gemeenten, is gespecialiseerd in het opsporen van fraudezaken, zoals zwartwerken, werken zonder inkomsten te melden, het verzwijgen van vermogen, woonfraude, fraude met persoonsgebonden budget (PGB) en andere vormen van zorgfraude. Voor het vertrouwen van inwoners in het sociale zekerheidstelsel is het belangrijk dat fraude niet mag lonen. In 2019 is er samengewerkt met de Regionale Sociale Recherche om een aantal zaken rond vermeende samenwoning en zwartwerk tot een goed einde te brengen. Dit heeft in 1 zaak geleid tot een forse terugvordering.	

Samenkracht en burgerparticipatie

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Implementatie aangepaste inkoop gespecialiseerde zorg (€ 60.000 incidenteel, nadeel)

Per 1-1-2019 zijn de nieuwe contracten voor lokale Wmo en Jeugdhulp ingegaan. Dit houdt in dat de gemeente resultaatgericht werkt en financiert. Samen met de inwoner stelt een gids resultaten op. De gids bepaalt hoe lang de inzet plaatsvindt of welk traject nodig is. Aan de duur van de inzet en de trajecten is een budget gekoppeld. Voor dit budget moet de aanbieder samen met de inwoner de resultaten behalen. Deze werkwijze is nieuw voor zowel de gemeente, als voor de inwoners, als voor de aanbieders.

In 2019 zijn daarnaast aanbestedingen voor preventie, jeugdhulp op het AZC en curatieve jeugd-GGZ voorbereid en afgerond en is de aanbesteding voor de Sterk-producten (jeugdhulp in het onderwijs) voorbereid.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Implementatie omgekeerde verordening (€ 50.000 incidenteel, nadeel)

De implementatie van de aangepaste inkoop gespecialiseerde zorg maakt onderdeel uit van de themaplannen. De implementatie vraagt om extra begeleiding.

Nieuwe verbindingen Sociaal domein

Themaplannen

Onze ambities hebben we eind 2017 geconcretiseerd in de maatschappelijke agenda. Dat hebben we samen met onze partners gedaan, om zo de gedeelde zeggenschap en verantwoordelijkheid te bereiken. Voor ieder thema hebben we samen met onze partners resultaten geformuleerd die we de komende periode willen bereiken. Op de afzonderlijke resultaten hebben we met onze partners indicatoren benoemd. Deze indicatoren geven ons de komende periode een indicatie of we de gewenste vooruitgang boeken op de verschillende resultaten. De themaplannen en de geformuleerde resultaten zijn in april 2019 door de raad vastgesteld.

Coalitie armoede en schulden

In 2019 is de coalitie Armoede en Schulden van start gegaan. De gemeente heeft hierbij een faciliterende rol (gehad). Met deze coalitie zijn de meeste activiteiten uit het themaplan opgepakt. Hiervan is de stand van zaken als volgt: Binnen de coalitie is een werkgroep opgestart die zich bezig heeft gehouden met het proces 'warme overdracht'. Dit proces is breed gedeeld binnen de coalitie. Er is een top 6 van vindplaatsen (inwoners in armoede en/of met schulden) in kaart gebracht voor inloop/spreekuur. Naar aanleiding van het in kaart brengen van de 6 vindplaatsen, is er voor gekozen om te starten met een inloop/spreekuur bij de Voedselbank Dronten waar een sociaal werker van De Meerpaal en een medewerker bijzondere regelingen van de gemeente aanwezig zijn.

Coalitie laaggeletterdheid

Om het lokale netwerk voor het herkennen en doorverwijzen te versterken stimuleert de gemeente een betere samenwerking tussen taalaanbieders. In de tweede helft van 2019 heeft een pilotproject van Huis voor Taal en het ROC van Flevoland/Amsterdam geleid tot 13 verwijzingen van taaleducatie door vrijwilligers naar taaleducatie door gecertificeerde aanbieders.

Lokale coalitie tegen eenzaamheid ZamenEen

In 2019 is de lokale coalitie tegen eenzaamheid ZamenEen voortvarend van start gegaan. Meer dan 50 organisaties, waaronder de gemeente, ondertekenden in de loop van het jaar het Convenant Coalitie ZamenEen en bonden zich daarmee aan het onderliggend Startdocument. De gemeente werd in 2019 daarnaast lid van de landelijke coalitie tegen eenzaamheid. Er wordt gewerkt volgens de methode: vinden, verbinden en borgen. Het vinden van coalitiepartners is geslaagd, het verbinden van de partners en het borgen van de activiteiten is de volgende fase.

Coalitie Vrijwilligersbeleid

We hebben als gemeente een coalitie Vrijwilligersbeleid gevormd met een aantal Maatschappelijke organisaties (de coalitie bestaat uit MDF, Interact Contour, Coloriet, De Meerpaal, bureau LWPC en de gemeente Dronten). Door een gezamenlijk vrijwilligersbeleid op te zetten zouden vrijwilligers bij iedere organisatie dezelfde voorwaarden kunnen krijgen en gemakkelijker van de ene naar de andere organisatie kunnen overstappen als zij dat willen. Daarnaast is bij De Meerpaal Matchpoint actief die vrijwilligers en organisaties die vrijwilligers zoeken met elkaar matcht. Een logische verbinding hiermee is van belang.

Wijkteams

Nieuwe verbindingen ZamenEen

ZamenEen is een initiatief in de gemeente Dronten om te komen tot een integrale aanpak van eenzaamheid. Doelstelling is het taboe rondom het thema eenzaamheid doorbreken; het voorkomen en bestrijden van chronische eenzaamheid. Dronten heeft inmiddels het landelijk convenant getekend en minister Hugo de Jonge kwam eind 2019 langs omdat hij meer wilde weten over de Drontense aanpak.

Inkomensregelingen

Bron Voortgangsrapportage 2019: Participatiewet-inkomensdeel (€ 270.401 incidenteel, voordeel)

Het definitief budget 2019 voor de uitvoering van de Participatiewet, IOAZ, IOAZ en BBZ 2004 (levensonderhoud startende zelfstandigen) is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid eind september 2019 vastgesteld op € 9.602.013. Dit is € 86.312 hoger dan het in april 2019 vastgestelde nader voorlopig budget.

Voor de ontwikkeling van het aantal mensen met een bijstandsuitkering wordt verwezen naar de sociale monitor; onderdeel themaplan participatie.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) (€ 98.059 incidenteel, nadeel)

In de voortgangsrapportage 2019 is gemeld dat de uitgaven 'levensonderhoud en kapitaalverstrekking' voor ondernemers met financiële problemen nog steeds dalen, en er een overschrijding van € 98.059 werd verwacht. Dit onder andere door de kosten voor het uitvoeren van debiteurenbeleid.

Uit de jaarcijfers Bbz 2019 blijkt dat de overschrijding lager is. Dit betekent dat we over 2019 een positief resultaat hebben. Daarnaast hebben we vanuit voorgaande jaren een meevaller van het Rijk.

Voor de financiële analyse verwijzen we naar het onderdeel "Wat heeft het gekost in 2019?"

Arbeidsparticipatie

Bron Programmabegroting 2019: Bijdrage in exploitatietekort Impact (€ 160.000 structureel)

Via de Kadernota 2019 is voor de jaren 2019 tot en met 2022 een bijdrage in het exploitatietekort van Impact opgenomen van €160.000 per jaar op basis van werkelijke resultaten voorgaande jaren. De begroting van Impact gaf voor 2019 een exploitatietekort aan van € 296.401 (aandeel Dronten) op basis waarvan wij voorschotten hebben verstrekt. De maandrapportage van Impact t/m december 2019 vermeldt een werkelijke bijdrage Dronten van € 216.735. De bijdrage is hiermee € 56.735 hoger dan in de begroting Dronten opgenomen is. Dronten ontvangt € 79.666 (€ 296.401 minus € 216.735) terug van Impact. Er is vooralsnog sprake van een positief resultaat op het taakveld omdat o.a. het Rijk in de afbouw van de WSW voor Dronten uitgaat van een hoger aantal Arbeidsjaren (AJ's) dan dat Impact op dit moment nog werkelijk voor ons begeleidt. Daarnaast is in de circulaire 2019 de Integratie-uitkering verhoogd en is een bonus beschut werken uitgekeerd.

Bron Programmabegroting 2019: Veranderplan Impact 2018-2021: incidentele bijdrage Dronten

Over de jaren 2018 en 2019 (halverwege het Veranderplan heeft Impact een gemiddeld voortgangsperscentage van 43-45% gerealiseerd zowel financieel als in de veranderacties. Daarmee ligt Impact op koers.

Nieuwe verbinding Traject Bewegen Werkt

Vanaf 2017 zet de gemeente Dronten trajecten in die gericht zijn op het in beweging brengen van de klant; het traject Bewegen Werkt. Ook in 2019 zijn er weer 15 deelnemers gestart. Het traject wordt ingezet voor klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De gidsen zien dat deze klanten in relatief korte tijd grote stappen maken en het gevoel hebben dat ze weer meedoen. Bijna de hele groep heeft aangegeven na het traject in beweging te willen blijven in groepsverband, op individueel niveau of onder begeleiding van een specialist.

De vervolgstappen die de deelnemers hebben gezet zijn als volgt:

Sociale activering:	4
Klaar voor arbeidsbemiddeling:	3
Vrijwilligerswerk:	2
Zorgtraject:	2
Vervolgtraject nog nader te bepalen:	2

Voor twee deelnemers geldt dat deze zijn uitgestroomd vanwege medische redenen respectievelijk dat de partner werk heeft gevonden.

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Bron Voortgangsrapportage 2019: Risico op overschrijding post Huishoudelijke Hulp (zie ook eigen bijdrage/ abonnementstarief)

Door een aantal oorzaken zien we in 2019 de hoeveelheid aanvragen voor de Wmo stijgen. Door de invoering van het abonnementstarief bij de Wmo is de eigen bijdrage verlaagd naar maximaal € 17,50 per 4 weken en de eisen voor het betalen van deze bijdrage zijn versoepeld. Een grotere groep hoeft geen eigen bijdrage te betalen. Dit heeft met name invloed gehad op de aanvragen voor hulp in het huishouden (HH). Voor een groep inwoners was het vóór 2019 financieel niet interessant om de HH via de gemeente te regelen, omdat zij een hoge eigen bijdrage (gebaseerd op hun inkomen) moesten betalen en daarom kochten zij eerder meestal zelf een particuliere hulp in.

De gemeente Dronten werkt aan verschillende onderzoeken mee om deze trend duidelijk te maken en daardoor een hogere compensatie af te dwingen bij het ministerie van VWS. Daarnaast heeft er in 2019 een CAO aanpassing plaats gevonden. Deze aanpassing is meegenomen in het kostprijsonderzoek en heeft geresulteerd in een stijging van de kosten van HH. Tot slot neemt het aantal aanvragen ook toe door de vergrijzende bevolking in de gemeente Dronten.

Geëscaleerde zorg 18+

Bron Voortgangsrapportage 2019: Anticiperen op de Doordecentralisatie Wmo (€ 620.000 incidenteel nadeel in 2019; € 310.000 incidenteel voordeel in 2020 en 2021 per saldo budgettair neutraal)

In samenwerking met de Flevolandse gemeenten is in 2019 gestart om te kijken wat het minimale basis aanbod zou moeten zijn van lokale ondersteuning en lokale voorzieningen met het oog op de doordecentralisatie. Er is een Regionaal kader Zorglandschap Wmo 2020-2026 in voorbereiding. Eind 2019 is hierover en over de Wet verplichtte GGZ een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle Flevolandse gemeenteraden in De Meerpaal. Het restantbudget over 2019 ad € 413.500 zal worden ingezet voor projecten ter voorkoming van het opleggen van verplichtte behandeling op basis van de WvGGZ en vroegsignalering van schulden.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ 1.955.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten (x € 1.000)		Rekening 2018	Primitieve Begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	Verschil 2019
Lasten						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.541	-2.793	-4.781	-3.606	1.175
6.2	Wijkteams	-3.833	-4.601	-4.259	-3.917	341
6.3	Inkomensregelingen	-13.426	-13.239	-13.293	-12.848	446
6.4	Begeleide participatie	-1.790	-1.708	-1.825	-1.785	40
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.798	-1.409	-2.007	-1.630	377
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-865	-844	-844	-735	109
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-5.401	-5.712	-5.215	-6.022	-807
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-10.654	-9.544	-9.767	-10.176	-408
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-423	-194	-809	-339	470
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-1.113	-1.067	-1.092	-1.153	-61
Subtotaal Lasten		-42.843	-41.112	-43.892	-42.211	1.681
Baten						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	160	55	105	165	59
6.2	Wijkteams	56	-	23	23	-
6.3	Inkomensregelingen	10.806	10.101	9.858	10.050	192
6.5	Arbeidsparticipatie	71	-	70	70	1
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	6	6	-	-6
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	430	660	150	176	26
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	801	-	655	657	2
Subtotaal Baten		12.323	10.822	10.866	11.141	274
Saldo Lasten en Baten programma 6		-30.519	-30.290	-33.026	-31.070	1.955
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-5.015	12	12	12	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	3.633	2.591	2.591	2.042	-550
0.10 Saldo Reserves programma 6		-1.382	2.603	2.603	2.054	-550
Resultaat programma 6		-31.901	-30.422	-30.422	-29.017	1.405

Het totale resultaat op het programma is € 1.955.000. Hiervan is € 1.157.000 toe te schrijven aan de drie taken die vielen onder de transitie (Berenschot). Dit is inclusief een financiële tegenvaller (€ 759.000) die veroorzaakt is door de invoering van het abonnementstarief Wmo. Ook is dit inclusief een eenmalige meevaller van € 482.000 op regionale kosten jeugdhulp met verblijf.

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 45.500	Voordeel	Lasten: In de begroting is een budget beschikbaar voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag, zodat hier een gesubsidieerde plaats binnen de peuteropvang aangeboden kan worden. Hiervan is in 2019 geen gebruik gemaakt.
€ 45.500	Voordeel	Lasten: Betreft o.a. het project Koploper, een regionaal project voor cliënt ondersteuning wat door te weinig regionaal draagvlak niet van de grond is gekomen (€ 20.000) en € 25.500 overschot op strategie- en themaplannen.
€ 996.500	Voordeel	Lasten: Voor de kadernota is een inschatting gemaakt van de tekorten voor de komende jaren. De inschatting van de tekorten ligt hoger dan blijkt uit het scenario van Berenschot waarop de themaplannen zijn gebaseerd. Dit verschil tussen de kadernota en de themaplannen geeft een extra voordeel van € 620.000. Daarnaast zijn er personeelskosten opgenomen in de kadernota die niet in themaplannen staan, deze werden voorheen uit de bestemmingsreserve gefinancierd. Ook is er extra rekening gehouden met de vermindering van inkomsten Eigen Bijdrage Wmo.
€ 100.000	Voordeel	Lasten: Bij de slotrapportage 2018 zijn IBP gelden ter beschikking gesteld waarin Implementatie van aangepaste wijze van inkoop en omgekeerde verordening al opgenomen waren. Deze zijn via de collegeplanning per abuis nogmaals opgenomen. Op deze post zijn de middelen niet uitgegeven en ontstaat hierdoor een voordeel.
€ 27.000	Voordeel	Lasten: Alleen de kosten voor het toezicht worden betaald op de post toezicht en handhaving kinderopvang. De kosten voor handhaving drukt op de uren formatie.
€ 55.500	Voordeel	Lasten: Het betreft hier maatschappelijke begeleiding van statushouders door vluchtelingenwerk. Bij de start van een traject (als een statushouder in Dronten komt wonen) ontvangt de gemeente een vergoeding van het rijk voor het traject. De trajecten hebben een duur van 18 maanden. Wij geven deze vergoeding door aan Vluchtelingenwerk bij start, halverwege en aan het eind van het traject.

€ 98.000	Voordeel	Lasten: In 2017 is het 'plan van aanpak statushouders' opgesteld dat loopt van 2017 tot en met 2020. Hiervoor is een budgetoverheveling ad € 178.000 voorgesteld. Een deel van het faciliteitenbesluit, dit is het geld dat we ontvangen omdat er een AZC in de gemeente Dronten is gevestigd, wordt deels op andere afdelingen ingezet.
€ 212.000	Voordeel	Lasten: Voor 2019 is in de voortgangsrapportage 2019 besloten incidenteel € 380.000 uit het IBP (Inter Bestuurlijk Programma) ter beschikking te stellen voor projecten ten behoeven van de strategie Sociaal Domein. Een aantal projecten loopt nog door in 2020 en voor deze projecten is € 110.000 overgeheveld ten behoeve van de uitvoering Strategie Sociaal Domein en € 15.000 overgeheveld ten behoeve van de tijdelijke vervanging van een re-integratie-consulent. Zie het Raadsbesluit Budgetoverhevelingen van maart 2020. Het restant van € 87.000 valt vrij ten gunste van het jaarrekeningresultaat.
€ 6.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 53.000	Nadeel	Lasten: Front- en Backoffice: De regionale uitvoerings- en projectkosten zijn met € 24.000 overschreden. De lasten van de interne verwerking van het berichtenverkeer zijn met € 36.000 overschreden.
- € 184.500	Nadeel	Lasten: Er is € 184.500 meer aan salarissen en ingeleend personeel binnen formatie verantwoord dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf Bedrijfsvoering.
- € 159.000	Nadeel	Lasten: Dit betreft een overschrijding van de kosten van de Regiotaxi. Aan de inkomstenkant staan hier extra inkomsten van € 60.000 (afgerond) tegenover. Per saldo wordt de Regiotaxi met € 99.000 overschreden. Betreft oude WVG voorzieningen. Zie taakveld 6.71 voordeel WMO vervoer van € 156.000.
€ 1.175.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 59.000	Voordeel	Baten: Betreft de Eigen Bijdragen Regiotaxi (zie ook het nadeel op de lasten).
€ 59.000	Voordeel	Totaal baten

6.2 Wijkteams

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 372.000	Nadeel	Lasten: Er is € 349.000 meer aan salarissen verantwoord dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast is er een overschrijding op de uitvoeringskosten Wmo voor de overige onderdelen van € 22.500.

€ 534.500	Voordeel	Lasten: Bij Jeugdhulp is functioneel € 534.500 minder begroot dan het Berenschotrapport aangaf. Dit bedrag is bij de verwerking van de themaplannen op een stelpost begroot en komt op deze plek als voordeel tot uiting. De stelpost is bedoeld om overschrijdingen op te vangen. Zie de overschrijding op taakveld 6.72 Ondersteuning Jeugd ZIN van € 775.500.
€ 110.000	Voordeel	Lasten: Er is minder uitgegeven op uitbestede werkzaamheden € 68.000 en € 42.000 op projecten. Het voordeel wordt veroorzaakt door al ingezette ombuigingen en gecombineerde uitgaven met o.a. IBP gelden waardoor minder aanspraak is gemaakt op deze budgetten.
€ 67.500	Voordeel	Lasten: Het positieve saldo wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door: - Terugvordering van de subsidie aan de GGD inzake uitvoering van plusproducten over de jaren 2017 en 2018 (€ 36.500); - Het Rijksvaccinatieprogramma is begroot op deze post. Echter hoort hier de vaccinatie van 0-4 jarigen via Icare thuis. Vaccinatie van 5-18 jarigen vindt plaats via de GGD bij taakveld 7.1. De kosten van vaccinatie op taakveld 6.2 zijn daarom lager dan begroot (€ 30.500).
€ 341.000	Voordeel	Totaal lasten

6.3 Inkomensregelingen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 117.000	Voordeel	Lasten: Analyse van de debiteuren SOZA geeft aan dat de voorziening dubieuze debiteuren SOZA verlaagd kan worden met € 117.000.
€ 289.500	Voordeel	Lasten: In de voortgangsrapportage 2019 is een voordeel verwerkt van € 270.500 op de uitkeringen. De definitieve doeluitkering 2019 is vastgesteld op € 9.602.013 en daarmee € 86.312 hoger dan aangenomen bij de voortgangsrapportage 2019. Ten opzichte van de voortgangsrapportage is resultaat € 289.500 positiever. Voor de ontwikkeling van het aantal uitkeringen wordt verwezen naar de sociale monitor; onderdeel participatie.
€ 100.500	Voordeel	Lasten: Armoedebeloid uitvoering. In de uitwerking van het armoedebeloidsplan is voor 2019 een stelpost van € 108.000 opgenomen. Deze stelpost is in 2019 niet volledig nodig geweest.
€ 275.000	Voordeel	Lasten: Op de post Armoedebeloid-beleid is minder uitgegeven dan begroot. Hiervan is het overschot op het onderdeel Initiatieven samenleving van € 145.000 overgeheveld in het Raadsbesluit Budgetoverhevelingen van 26-3-2020 ten behoeve van de vroegsignalering van schulden en verdeeld over de jaren 2020-2022. Voor het beste idee van Dronten zijn gelden gereserveerd. Het blijkt, ook uit voorgaande jaren, dat er minder ideeën worden aangeleverd waardoor deze gelden niet volledig ingezet zijn. Er zijn dit jaar ook minder bijeenkomsten en preventie op scholen ingezet, gezien de inzet in 2018.

		Ook hebben we meer ingezet op coalitievorming voor schudenaanpak en schuldenproblematiek en nieuwe beleidsvorming.
- € 99.000	Nadeel	Lasten: Er is op het taakveld meer aan salarissen en inhuur uitgegeven dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering.
- € 225.500	Nadeel	Lasten: De begroting voor de BBZ is tussentijds niet volledig aangepast waardoor nu een overschrijding ontstaat. Dit voornamelijk op de kosten levensonderhoud en de uitvoeringskosten. Daar staat tegenover dat de baten BBZ € 297.500 hoger zijn dan begroot. Per saldo is voor de BBZ daarom sprake van een positief resultaat van € 72.000.
- € 11.500	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 446.000	Voordeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 297.500	Voordeel	Baten: De begroting voor de BBZ is tussentijds niet volledig aangepast waardoor nu een voordeel ontstaat. Dit voornamelijk op de inkomsten kapitaalverstrekkingen en doeluitkering Rijk. Daar staat tegenover dat de lasten BBZ € 225.500 hoger zijn dan begroot. Per saldo is voor de BBZ daarom sprake van een positief resultaat van € 72.000.
- € 87.500	Nadeel	Baten: Dit betreft het nadeel op de declaratie van de BBZ welke voor 25% ten laste van de gemeente blijft.
- € 18.000	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 192.000	Voordeel	Totaal baten

6.4 Begeleide participatie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 22.000	Voordeel	Lasten: Er is minder aan salarissen uitgegeven dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering.
€ 21.500	Voordeel	Lasten: In de meicirculaire 2019 is de integratie-uitkering Participatie WSW met € 26.000 verhoogd en een bonus beschut werken toegekend van € 31.500. Uit de jaarrekening van Impact bleek een nadeel van € 36.000. Jaarlijks wordt een nacalculatie gemaakt van begroot door Impact versus de werkelijke realisatie.
- € 3.500	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 40.000	Voordeel	Totaal lasten

6.5 Arbeidsparticipatie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 274.000	Voordeel	Lasten: Er is minder aan salarissen en inhuur personeel uitgegeven dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering.
€ 75.000	Voordeel	Lasten: Het voordeel op de overige uitvoeringskosten WWB-werkdeel betreft voornamelijk de afrekening ESF subsidie Regionale Aanpak Werkloosheid. Een bedrag van € 52.800 wordt overgeheveld naar 2020. Zie het Raadsbesluit budgetoverhevelingen van 26-3-2020.

€ 28.000	Voordeel	Lasten: Overschot op Verhoging Taalniveau Statushouders. Statushouders worden in trajecten bij IMPact intensief begeleid bij zowel verhoging van het taalniveau als bij arbeidsparticipatie. De lasten worden verdeeld over re-integratie, Faciliteitenbesluit en Inburgering. Door de verdeelsleutel is bij inburgering een voordeel ontstaan.
€ 377.000	Voordeel	Totaal lasten

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 109.000	Voordeel	Lasten: De uitgaven aan woningaanpassingen zijn in 2019 lager geweest dan begroot. Begroot zijn de gemiddelde uitgaven over jaren. De werkelijke uitgaven zijn afhankelijk van aard en aantal van de aanvragen en kunnen per jaar afwijken.
€ 109.000	Voordeel	Totaal lasten

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 358.000	Voordeel	Lasten: Betreft geleverde zorg Persoons Gebonden Budget (PGB). Aan Huishoudelijke Ondersteuning is € 108.500 en aan Maatschappelijke Begeleiding WMO € 249.500 minder uitgeven dan begroot. Zie ook Nadeel bij de uitgaven Maatschappelijke begeleiding Zorg In Natura (ZIN) en Huishoudelijke Ondersteuning (ZIN).
€ 133.000	Voordeel	Lasten: Betreft voordeel op WMO vervoer (scootmobielen). Betreft oude WVG voorzieningen. Zie ook nadeel Regiotaxi op taakveld 6.1 van € 99.000.
€ 28.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 452.500	Nadeel	Lasten: De uitgaven Maatschappelijke Begeleiding ZIN zijn hoger dan begroot. Per saldo (ZIN en PGB) is het budget voor Maatschappelijke Begeleiding met € 203.000 (€ 452.500 -/- € 249.500) overschreden. De inhoudelijke verantwoording vindt u terug in de paragraaf Sociale Monitor bij het onderdeel Zelfredzaamheid. Zie ook voordeel bij de uitgaven voor PGB's.
- € 873.500	Nadeel	Lasten: Betreft overschrijding Huishoudelijke Ondersteuning ZIN. Gesaldeerd met het voordelige saldo van € 108.500 aan Huishoudelijke Ondersteuning PGB wordt het totale budget voor Huishoudelijke Ondersteuning met € 765.500 overschreden. De invoering van het abonnementstarief heeft een toestroom van het aantal aanvragen Huishoudelijke Ondersteuning veroorzaakt. De inhoudelijke verantwoording vindt u terug in de paragraaf Sociale Monitor bij het onderdeel Zelfredzaamheid. Zie ook voordeel bij de uitgaven voor PGB's.
- € 807.000	Nadeel	Totaal lasten

6.72 Maatwerkdienstverlening 18 -

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 658.500	Nadeel	Lasten: Ondersteuning Jeugd ZIN. De posten ambulante begeleiding, behandeling, Jeugd GGZ en niet gecontracteerde zorg zijn met € 658.500 overschreden. Zie ook het voordeel op de stelpost bij taakveld 6.2 Toegang, werkwijze en preventie Jeugd van € 534.500. Per saldo is sprake van een overschrijding van € 124.000.
- € 70.000	Nadeel	Lasten: Voor Ondersteuning Jeugd PGB is in 2019 meer aangevraagd en toegekend dan in de begroting is opgenomen.
€ 39.000	Voordeel	Lasten: Op het taakveld is minder aan salarissen uitgegeven dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering.
€ 281.000	Voordeel	Lasten: Doordat een aantal gemeenten het maatwerk Jeugdhulp met Verblijf via de Regio hebben afgewikkeld en een aantal gemeenten dit zelf hebben gedaan was dit niet geheel in beeld. Inmiddels is het overzicht er wel. Dit heeft geleid tot een wijziging in de verdeling over gemeenten van de Regionale kosten Jeugdhulp met verblijf en hierdoor is een voordeel ontstaan van € 475.000. De lokale kosten op deze post, Landelijke Transmurale Afspraak (LTA) en Jeugd GGZ zijn met € 194.000 overschreden.
- € 408.000	Nadeel	Totaal lasten

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 58.000	Voordeel	Lasten: Er is minder aan salarissen uitgegeven dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering.
€ 412.000	Voordeel	Lasten: In totaal is, inclusief een voordeel aan de inkomstenzijde, € 413.500 overgeheveld naar 2020 voor de doordecentralisatie van Regionale taken (€ 372.000) en vroegsignalering schulden (€ 41.500). Zie het Raadsbesluit Budgetoverhevelingen van 26-3-2020.
€ 470.000	Voordeel	Totaal lasten

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 13.500	Nadeel	Lasten: De afrekening met de regio voor hulp in het kader van Veiligheid (jeugdbescherming) viel € 13.500 hoger uit dan begroot.
- € 47.500	Nadeel	Lasten: Op het taakveld is meer aan salarissen uitgegeven dan begroot. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering.
- € 61.000	Nadeel	Totaal lasten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van Waarstaatjegemeente.nl zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	bron
% Jongeren met delict voor rechter	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	CBS Jeugd
Omschrijving	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.					
% Jongeren met jeugdbescherming	1,25	1,25	1,25	1,30	1,00	CBS - Jeugd
Omschrijving	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen					
% Jongeren met jeugdhulp	7,35	7,75	8,85	9,90	9,75	CBS - Jeugd
Omschrijving	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders					
% Jongeren met jeugdreclassering	NB	NB	NB	0,20	0,30	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Omschrijving	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)					
% Kinderen in uitkeringsgezin	5,00	5,00	4,00	4,00	5,00	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
Omschrijving	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen					
% Netto arbeidsparticipatie	67,40	67,40	69,20	70,40	68,30	CBS - Arbeidsdeelname
Omschrijving	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking					
% Werkloze jongeren	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	CBS Jeugd
Omschrijving	Personen die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.					
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	504,00	526,10	536,50	544,00	574,80	LISA
Omschrijving	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 65 jaar					
Aantal bijstandsuitkeringen per 10.000 inwoners	281,05	287,05	283,85	279,75	261,20	CBS - Participatiewet
Omschrijving	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen					
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners	NB	355,00	340,00	490,00	556,50	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Omschrijving	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo					
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners	190,15	312,00	382,55	370,80	NB	CBS - Participatiewet
Omschrijving	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar					

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op gezondheidszorg, milieu, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, water en riolering alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij	Type
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
Gemeente Dronten is aandeelhouder van HVC, tevens verwerkt HVC het huishoudelijk afval van de gemeente Dronten.	

Verbonden partij	Type
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	Vennootschappen/Coöperaties
Wat heeft deze verbonden partij gedaan voor de realisatie van de doelstellingen van het programma	
De OFGV heeft de uitvoerende milieutaken VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) volgens het 'Uitvoeringsprogramma Dronten 2019' uitgevoerd in combinatie met de vastgestelde 'Kostprijsystematiek 2018-2020' (KPS). In de KPS wordt uitgegaan van een uniforme werkwijze ('level playing field') waarbij onderlinge verschillen, zoals bijvoorbeeld reistijd, niet worden doorgerekend. Daarnaast is in de systematiek een risicogericht branchemodel uitgewerkt (formule = bedrijven * frequentie * productprijs). De taken van algemeen nut, zoals bijvoorbeeld de juridische expertise, bestuursondersteuning en het opstellen van de uitvoeringsprogramma's zijn verwerkt in een randvoorwaardelijk takenpakket. Het Uitvoeringsprogramma OFGV 2019 is opgesteld en uitgevoerd aan de hand van regionaal beleidskader VTH 2019-2022: 'Samen sterk voor kwaliteit'. Dit beleidskader is in 2019 definitief door de gemeente Dronten vastgesteld evenals alle andere partners van de OFGV. Het Uitvoeringsprogramma is aangevuld met specifieke aandachtspunten voor de gemeente Dronten.	

Volksgezondheid

[Bron Programmabegroting 2019](#): Volksgezondheid, GGD & Rijksvaccinatie

In de gemeente Dronten heeft de vaccinatiegraad een positieve ontwikkeling doorgemaakt. Met uitzondering van de HPV volledig afgesloten (kinderen die alle (re)vaccinaties tegen deze ziekte volgens RVP hebben ontvangen) scoort Dronten voor alle vaccinaties gelijk of hoger dan het landelijke gemiddelde. Na een aantal jaren van daling heeft zich een stijging ingezet. Om deze stijging te continueren zullen we als Dronten actief mee (blijven) doen met de door de GGD geschetste handelingsperspectieven.

Afval

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Activiteiten voor een afvalloze samenleving (€ 45.000 incidenteel, nadeel)

Sinds de invoering van het omgekeerd inzamelen wordt er bij de meeste huishoudens het PMD aan huis opgehaald. De ingezamelde PMD blijkt helaas erg vervuild met restafval en ander materiaal wat er niet in thuis hoort. Hiervoor is een PMD campagne gestart over bewustwording en gedragsbeïnvloeding van de inwoners in samenwerking met HVC. Deze campagne loopt door in 2020.

Een aantal ondergrondse container locaties binnen de Gemeente Dronten vallen onder de zogenoemde 'hotspots'. Bij twee van deze hotspot locaties zijn als proef nudges/stickers geplaatst welke door inwoners zijn uitgekozen via Samen Actief. Het voorkomen van de bijplaatsingen bij ondergrondse containers met behulp van gedrag interventies wordt in 2020 verder opgepakt.

Om de inwoners beter van dienst te zijn en beter te informeren over afvalpreventie en afvalscheiding wordt er nieuwe informatie toegevoegd aan de website www.dronten.nl. Het inrichten van de digitale omgeving loopt nog tegen een aantal ICT-technische en organisatorische problemen aan. Dit wordt in 2020 opgelost.

Milieubeheer

Bron Programmabegroting 2019: Ontwerpbegroting 2019 Omgevingsdienst Flevoland: OFGV (€ 26.000 structureel)

De OFGV heeft de uitvoerende milieutaken VTH (vergunningen, toezicht en handhaving) volgens het 'Uitvoeringsprogramma Dronten 2019' uitgevoerd in combinatie met de vastgestelde 'Kostprijsystematiek 2018-2020' (KPS).

In de KPS wordt uitgegaan van een uniforme werkwijze ('level playing field') waarbij onderlinge verschillen, zoals bijvoorbeeld reistijd, niet worden doorgerekend. Daarnaast is in de systematiek een risicogericht branchemodel uitgewerkt (formule = bedrijven * frequentie * productprijs). De taken van algemeen nut, zoals bijvoorbeeld de juridische expertise, bestuursondersteuning en het opstellen van de uitvoeringsprogramma's zijn verwerkt in een randvoorwaardelijk takenpakket.

Het Uitvoeringsprogramma OFGV 2019 is opgesteld en uitgevoerd aan de hand van regionaal beleidskader VTH 2019-2022: 'Samen sterk voor kwaliteit'. Dit beleidskader is in 2019 definitief door de gemeente Dronten vastgesteld evenals alle andere partners van de OFGV. Het Uitvoeringsprogramma is aangevuld met specifieke aandachtspunten voor de gemeente Dronten.

Als meerwerkopdracht heeft de OFGV in 2019 voor Dronten de volgende aanvullende activiteiten uitgevoerd:

- Tijdens de evenementen Defqon.1 en Lowlands zijn extra geluidscontroles uitgevoerd buiten onze gemeentegrenzen;
- Het beoordelen van 18 energie-audits EED in kader van de [Europese Energie-Efficiëntie Richtlijn](#). Vanaf 1 juli 2019 is de uitvoering van deze EED beoordelingen verschoven naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Bron Programmabegroting 2019: Windplan Blauw

Na de vaststelling van het Rijksinpassingsplan in 2018 door de minister van EZK, is de beroepsprocedure gestart met uiteindelijk een behandeling bij de Raad van State. De gemeente heeft in juni 2019 een extra informatiebijeenkomst georganiseerd in Swifterbant om nogmaals uitleg te geven over de plannen, gevolgen en het daarbij behorende proces. De Raad van State heeft op 6 november 2019 een uitspraak gedaan en alle beroepen niet gegrond verklaard. Daarmee wordt het mogelijk om over te gaan tot de realisatie van het windplan Blauw.

Bron Programmabegroting 2019: Windplan Groen

Het proces rondom de dossiers Luchthaven en stikstof maakten dat het proces veel afstemming en coördinatie heeft gevraagd. Ook is op diverse momenten de raad en de samenleving geïnformeerd. Door de gemeente Dronten is in 2019 een zienswijze ingediend op het Rijksinpassingsplan. Het Rijksinpassingsplan is in het najaar 2019 uiteindelijk door de minister van EZK vastgesteld. Parallel aan dit traject hebben de gezamenlijke overheden en Windkoepel Groen nog gekeken of er alternatieven zijn voor enkele turbines dichtbij de kern Biddinghuizen en Ketelhaven. Dit was een toezegging van het college aan de raad om hier nader onderzoek naar uit te voeren. Dit heeft niet geleid tot nieuwe inzichten en alternatieve mogelijkheden. De raad is hier begin januari 2020 over ingelicht. De behandeling van de beroepen bij de Raad van State vinden naar verwachting in 2020 plaats.

Bron Programmabegroting 2019: Regio WEST

De ontwikkeling van dit deel van het Regioplan bevindt zich nog in de beginfase van het proces om met initiatiefnemers een gezamenlijk plan op te stellen. In 2019 zijn hierover vooral verkennende gesprekken geweest. De gemeente Lelystad is primair trekker van dit windplan.

Gebiedsgebonden bijdrage

Parallel aan de verdere planontwikkeling is er gewerkt aan de verdere vormgeving van de gebiedsgebonden bijdrage tussen overheden en initiatiefnemers. In 2020 wordt dit concreet uitgewerkt qua proces en inrichting van de daarmee samenhangende organisatie en inwoners alsook het gezamenlijk opstellen van een beleidsplan.

Begraafplaatsen en crematoria

Nieuwe verbindingen begraafplaats

Er zijn in 2019 twee vertelavonden op begraafplaats De Wissel georganiseerd. De vertelavonden gaan over een rondgang over de begraafplaats met inwoners van de gemeente. Hierbij wordt uitleg gegeven over alles rondom begraven en daarnaast wordt door een aantal nabestaanden bij het graf van hun dierbare een verhaal verteld.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat van: **€ -359.000.**

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten		Rekening	Primitieve Begroting	Begroting na wijziging 2019	Rekening	Vershil
(x € 1.000)		2018	2019		2019	2019
Lasten						
7.1	Volksgezondheid	-850	-852	-924	-922	2
7.2	Riolering	-2.104	-2.088	-2.088	-2.257	-169
7.3	Afval	-4.297	-3.749	-3.827	-4.308	-481
7.4	Milieubeheer	-1.805	-1.158	-1.982	-1.986	-3
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-359	-340	-340	-387	-47
Subtotaal Lasten		-9.416	-8.188	-9.162	-9.860	-698
Baten						
7.2	Riolering	2.673	2.641	2.641	2.751	110
7.3	Afval	5.488	4.922	4.973	5.122	149
7.4	Milieubeheer	656	4	804	824	21
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	347	375	375	434	59
Subtotaal Baten		9.164	7.941	8.792	9.131	339
Saldo Lasten en Baten programma 7		-252	-247	-370	-729	-359
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-	-	-	-	-
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	102	-	-	-	-
0.10 Saldo Reserves programma 7		102	-	-	-	-
Resultaat programma 7		-150	-370	-370	-729	-359

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

7.2 Riolering

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 60.000	Nadeel	Een voordeel ontstaat doordat de in 2018 opengestelde functie van beleidsadviseur Riolering in 2019 niet is ingevuld (€ 61.000). Daarnaast zijn er minder incidentele projecten in uitvoering genomen dan in het GRP (looptijd 2016-2021) zijn opgenomen (€ 100.000). Hier staat dan tegenover dat als gevolg van deze ontwikkelingen er een bedrag van € 247.000 kan worden toegevoegd aan de voorziening Riolbeheer.
- € 107.500	Nadeel	De aansluiting op het riool zijn vraagafhankelijk. Tussen de verschillende jaren kan dit fluctueren en daarom afwijken ten opzichte van de begroting. Tegenover deze overschrijding staan nagenoeg evenredige inkomsten.
- € 1.500	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 169.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 83.500	Voordeel	Zie de toelichting bij de lasten.
€ 26.500	Voordeel	Deze afwijking wordt nader toegelicht in de Paragraaf Lokale Heffingen.
€ 110.000	Voordeel	Totaal baten

7.3 Afval

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 481.000	Nadeel	In hoofdzaak wordt het tekort veroorzaakt door hogere verwerkingskosten (€ 335.000). Voor de begroting 2020 is een analyse gemaakt van de stijging van de verwerkingskosten van het huishoudelijk afval in de gemeente Dronten en is voorgesorteerd op de ontwikkelingen die we op ons af zien komen. Zoals ook in de analyse bij het raadsvoorstel van december 2019 is geduid komt dit in belangrijke mate voort uit de ontwikkelingen van de stijging van de verwerkingskosten per ton in combinatie met de verhoging van de verbrandingsbelasting die door het Rijk is opgelegd. De verwerkingskosten zijn ook hoger door de mate van vervuiling en de daarmee samenhangende daling van de inkomsten op o.a. PMD en textiel. Daarnaast heeft het verstrekken en noodzakelijk vervangen van minicontainers gezorgd voor hogere lasten (€ 49.000). Tot slot is er sprake van hogere salarislaster (€ 105.000). Een nadere toelichting op dit onderdeel wordt gegeven in de paragraaf Bedrijfsvoering. In de Voortgangsrapportage 2019 is een separaat budget beschikbaar gesteld om invulling te kunnen geven aan de activiteiten die bijdragen aan een afvalloze samenleving. Het restantbudget is overgeheveld naar 2020 om hier een vervolg aan te geven (€ 34.000).
- € 481.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 121.000	Voordeel	De werkelijke inkomsten zijn lager dan begroot door een combinatie van het aanbieden van lagere tonnages als gevolg van vervuiling en een lagere vergoeding (€ 177.000). Per saldo kent het product afval een negatief saldo. Daarom wordt er een hogere onttrekking gedaan aan de voorziening Afvalstoffenheffing (€ 298.000) dan begroot.
€ 28.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 149.000	Voordeel	Totaal baten

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 59.000	Voordeel	De hogere inkomsten in 2019 voor de begraafplaatsrechten komen voort uit een aantal componenten. Er zijn in 2019 meer verlengingen geweest dan begroot. Daarnaast zijn er meer graven uitgegeven voor een eerste inlage dan begroot (huurinkomsten uitgifte graf). Tot slot is de indexering van de tarieven niet meegenomen in de primitieve begroting van 2019.
€ 59.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	bron
Hernieuwbare elektriciteit	164,80	143,60	159,70	160,00	NB	Klimaatmonitor-Rijkswaterstaat
Omschrijving	Hernieuwbare elektriciteit					
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	188,00	169,00	131,00	115,00	145,00	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
Omschrijving	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval					

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op de ruimtelijke ordening (ontwikkelingsvisie, bestemmingsplannen, welstandstoezicht en handhaving) en volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagencentrum) en bouwgrondexploitaties.

Met actief, of faciliterend, grondbeleid drukt de gemeente duidelijk haar stempel op de inrichting van de publieke ruimte. Zo wordt via bestemmingsplannen bepaald welke grond voor welk gebruik geschikt is en worden grondexploitaties gebruikt om stukken weiland in woonwijken te veranderen.

Wat hebben we bereikt in 2019?

Verbonden partij

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Ruimtelijke ordening

Bron Programmabegroting 2019: Ontwikkelingsplan Hanzekwartier (€ 50.000 krediet in 2019 vastgesteld in Programmabegroting 2018)

Het Hanzekwartier nemen we gefaseerd in ontwikkeling. In 2019 is gewerkt aan een nieuwe ontwikkelstrategie voor het hele Hanzekwartier welke is vastgesteld in de raadsvergadering van maart 2020. Als een deel daadwerkelijk in ontwikkeling wordt genomen dan stellen we voor dat deel een grondexploitatie vast en wikkelen we alle kosten en opbrengsten via de grondexploitatie af. Zo zijn er nu grondexploitaties voor de Scholenzone, Ottoplein, Heuvelpark Noord en de Havenkade.

Vooruitlopend op het vaststellen van een grondexploitatie worden ook voorbereidingskosten gemaakt. Hierbij moet worden gedacht aan externe adviezen voor contractvorming, stedenbouwkundige expertise, milieuonderzoeken etc.

In 2019 zijn voorbereidingskosten gemaakt voor de ontwikkeling van het gebied ingesloten tussen de Energieweg en de spoorlijn. Er is overleg gaande met een ontwikkelaar met een concreet bouwplan passend in de structuurvisie, bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan. In 2020 wordt aan de raad voorgesteld om voor dit deelgebied een grondexploitatie vast te stellen.

Bron Programmabegroting 2019: Programma Omgevingswet (€ 195.000 in 2019 en € 90.000 in 2020 incidenteel vastgesteld in de Programmabegroting 2018)

In 2019 is een programmaplan opgesteld en zijn vier projecten ingericht:

1. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO);
2. Instrumenten;
3. Manier van werken;
4. Leidende principes.

Voor deze projecten zijn projectleiders geworven en verdere bezetting. Elke projectteam heeft een projectplan gemaakt en is gestart met de uitvoering van activiteiten.

Daarnaast is een werkgroep van de raad opgericht die zich verder verdiept in de materie van de Omgevingswet.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Invoering Omgevingswet (€ 268.775 incidenteel, nadeel)

In juni heeft de gemeenteraad het invoeringsbudget voor de Omgevingswet vastgesteld. Daarna is gestart met de uitvoering van de activiteiten. Aangezien we dus maar een deel van het jaar hebben kunnen benutten voor het uitvoeren van activiteiten waar budget voor nodig was, is een aantal invoeringskosten nog niet gerealiseerd. De verwachting is dat we deze kosten wel gaan maken in 2020.

[Bron Voortgangsrapportage 2019](#): Actualiseren Bestemmingsplannen (€ 40.000 in 2019, € 55.000 in 2020 incidenteel, nadeel)

Bij de voortgangsrapportage is onder meer voor 2019 incidenteel geld verkregen voor de actualisering van een aantal bestemmingsplannen. Een deel van dit geld is besteed aan extra externe ondersteuning voor onder meer de voorbereidingen van het bestemmingsplan veehouderij (projectplan) en andere ruimtelijke ontwikkelingen. In mei 2019 deed de Raad van State een verstrekende uitspraak over de systematiek: Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Deze uitspraak heeft ook effect op de voorbereidingen van het te realiseren bestemmingsplan voor de veehouderij. In het projectplan dat begin januari 2020 door het college is vastgesteld, is hierop geanticipeerd. In 2020 wordt verder gegaan met het bestemmingsplan Veehouderij. Hierbij spelen de ontwikkelingen omtrent de stikstofproblematiek een rol. Ook komt in 2020 het bestemmingsplan Bedrijventerreinen aan bod, omdat dit plan een oefenopgave is in het kader van de implementatie van de Omgevingswet. Dit plan wordt opgesteld als Omgevingsplan. Met het oog op deze twee plannen is het incidentele budget voor 2020 ook nodig.

Ontwikkeling Spelwijk

In 2019 is een uitgebreid participatieproces doorlopen met inwoners, dorpsbelangen Swifterbant en ondernemers van Spelwijk over de toekomstontwikkeling van het bedrijventerrein Spelwijk. Twee ontwikkelvarianten zijn daarbij als uit te werken varianten naar voren gekomen. Ten eerste: schoon, heel en veilig Spelwijk en ten tweede: Spelwijk als entree van het dorp. In 2020 wordt gestart met de verdere uitwerking van de ontwikkelvarianten, maatregelen worden in beeld gebracht met keuze mogelijkheden, waar deze maatregelen worden gerealiseerd en hoeveel het gaat kosten. De ondernemers van Spelwijk, Dorpsbelangen Swifterbant en de inwoners van Swifterbant worden wederom betrokken bij deze uitwerking. Ook de SEA-groep bedrijventerreinen wordt actief betrokken.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

[Bron Programmabegroting 2019](#): 1 fte Medewerker (junior) juridisch Grondzaken (budgetneutraal)

Het beschikbaar gestelde budget is gebruikt om externe juridische ondersteuning in te huren om de werkvoorraad beheersbaar te houden, ons onderliggende instrumentarium (basisovereenkomsten e.d.) actueel te houden en deel te nemen aan onderhandelingen met ontwikkelende partijen.

Verdere informatie over de grondexploitaties is opgenomen in de [paragraaf grondbeleid](#).

Wonen en bouwen

[Bron Programmabegroting 2019](#): Formatie-uitbreiding beleidsmedewerker (junior) wonen (€ 53.333 structureel)

In de eerste helft van 2019 is deze formatie-uitbreiding ingevuld. Met deze invulling zijn we beter in staat om onze ruimtelijke ambitie en de uitvoeringsagenda van de Woonvisie uit te voeren en in te zetten op het proces en de inhoud van de prestatieafspraken met OFW.

[Bron Programmabegroting 2019](#): Wonen - Marketing wonen

In 2019 is de lijn uit 2018 voortgezet. De campagnebeelden zijn ingezet via Facebook advertentiecampagnes, online bannering op Funda en overige woonzoeksites en billboards/abri reclames op een groot aantal stations. Tevens is in het najaar het Event Wonen & Leven georganiseerd. In 2019 is voor de algehele marketing van Dronten een werkplan Dronten Marketing vastgesteld; activiteiten voor marketing Wonen worden hierin ondergebracht.

Nieuwe verbindingen huisvesting

Bron Programmabegroting 2019: Evaluatie studenten- en migrantenhuisvesting

Begin 2019 is het project om een gemeentelijke beleidsvisie te ontwikkelen op het gebied van de studenten- en arbeidsmigrantenhuisvesting van start gegaan. Gedurende het werken aan de totstandkoming van de visie, kwam het belang van het terugdringen van de grote concentratie aan studentenwoningen in Dronten-Noord aan het licht. Gelet op de grote verstrengeling met het project inzake de beleidsvisie, is het terugdringen van voornoemde concentratie aan studentenwoningen opgepakt als een afzonderlijk maar parallel lopend traject. Twynstra Gudde begeleidt laatstgenoemd project.

Medio 2019 is tevens een provinciaal onderzoek gestart met betrekking tot de arbeidsmigrantenhuisvesting. Alle gemeenten in Flevoland participeren in dit project. Doel van het project is om inzicht te krijgen in de provinciale behoefte aan arbeidsmigranten de komende jaren en afstemming tussen de gemeenten onderling over de bestaande gemeentelijke (beleids)regels inzake de arbeidsmigrantenhuisvesting.

Oorspronkelijk was het streven om de beleidsvisie in 2019 te hebben vastgesteld. Gelet op de twee voornoemde bijkomende projecten is dit streven niet gehaald. Naar verwachting zal de beleidsvisie vóór de zomer 2020 aan de raad worden voorgelegd ter vaststelling.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Ontwikkelvisie herontwikkeling schoollocaties (€ 30.000 incidenteel, nadeel)

In het rapport van Hemm uit 2017 staat vermeld dat de 5 scholen (GBS De Schakel, CBS aan boord, KBS De Toekomst, OBS Aquamarijn, SBO De Driemaster) willen meewerken aan een intensieve samenwerking, bij voorkeur vanuit één gedeelde locatie. Om te voldoen aan de wensen en eisen die het huidige en toekomstige onderwijs stellen aan huisvesting en om de samenwerking optimaal te faciliteren, is de wens van betrokken partijen om in één gebouw gehuisvest te worden. Er wordt dan uitgegaan van gezamenlijke huisvesting in een Kindcentrum (KC). Hierin krijgen naast onderwijs ook voorschoolse educatie, kinderopvang, buitenschoolse opvang en bewegingsonderwijs (1 gymlokaal) een plek.

In 2019 is gewerkt aan een bestuursopdracht en zijn de randvoorwaarden voor een Kindcentrum op een rij gezet. Begin 2020 zal er besluitvorming plaatsvinden over de bestuursopdracht en de randvoorwaarden voor een Kindcentrum. Op basis van deze besluitvorming zal opdracht worden gegeven aan een stedenbouwkundig bureau om samen met de stakeholders een locatiestudie te doen naar een nieuwe locatie voor een Kindcentrum. Daar aan gekoppeld zal opdracht worden gegeven een visie op te gaan stellen voor de locaties die vrij komen als de scholen in één nieuw gebouw gehuisvest gaan worden. Het betreft hier dan een visie voor de oostzijde van de centrumschil.

Bron Voortgangsrapportage 2019: Ontwikkelvisie Zuidwest centrum Dronten (€ 30.000 incidenteel, nadeel)

Aan de westkant van het centrumgebied van Dronten speelt een huisvestingvraagstuk ten aanzien van onderwijshuisvesting in het voortgezet onderwijs. Het gaat het om een naderend vertrek van de scholen voor voortgezet onderwijs (Ichthus en Almere college) naar het stationsgebied zoals verwacht na 2025. Onderdeel van deze verplaatsing is een verhuizing van sporthal 't Dok. Om de toekomstige ontwikkeling te bepalen zal, net als voor de oostzijde van de centrumschil, ook voor dit gebied in 2020 een separate (ontwikkelings) visie worden opgesteld waarin mogelijk ook rekening moet worden gehouden met de integratie van een Kindcentrum (KC).

Bron Programmabegroting 2019: Klimaatbeleidsplan

Op het gebied van duurzaamheid is het klimaatbeleidsplan 'Dronten, meer dan klimaatneutraal' op 25 januari 2018 door de raad vastgesteld. Het Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleidsplan is van begin 2019.

Voor de duurzaamheidsleningen is in totaal € 5,6 miljoen beschikbaar gesteld. De gemeente Dronten heeft ruim 700 aanvragen voor een duurzaamheidslening goedgekeurd. Door de uitvoeringsinstantie stimuleringsfonds Volkshuisvesting zijn 545 leningen verstrekt (ruim € 3,3 miljoen). Het merendeel van de aanvragen betreft de installatie van zonnepanelen (ruim 7.500).

Het Energieloket heeft in 2019 het eerste volledig jaar gedraaid. Tot en met het derde kwartaal 2019 zijn ruim 700 bezoekers geteld, ruim 1.500 mensen hebben de website bezocht en er zijn ruim 860 energieadviezen gegeven. De inwoners weten het loket inmiddels dus goed te vinden.

In 2019 zijn de beleidsregels openbare laadinfrastructuur vastgesteld. Voor de zomer zijn er informatieavonden geweest in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant. Tijdens deze avonden konden inwoners meedenken over geschikte openbare laadpaal locaties. Deze voorlopige locaties zijn buiten met markering aangebracht met de tekst "Hier een laadpaal?" www.dronten.nl/laadpaal" Op een interactieve kaart kon er per conceptlaadlocatie een reactie worden gegeven. Naast deze kaart is er ook een enquête uitgezet. Op de kaart en enquête zijn circa 300 reacties ontvangen. Aan de hand van de reacties is gekeken welke laadlocaties mogelijk verplaatst konden worden. Het ontwerp verkeersbesluit met 107 voorgestelde laadlocaties is ter inzage gelegd.

In 2019 is de startnotitie Regionale Energie Strategie (RES) verschenen. De regio Flevoland is een van de dertig regio's waar voor juni 2020 een concept-bod RES moet worden gemaakt. Eind 2019 is een 90% versie van het concept-bod RES verschenen.

Ter uitvoering van de motie Klimaatop heeft op zaterdag 5 oktober 2019 het Event Wonen en Leven plaatsgevonden. Door de bezoekers (ruim 2.000) en de standhouders is dit Event als zeer succesvol beschouwd.

De gemeente Dronten cofinanciert het Rijksprogramma 'Duurzaam Door' tot en met 2020 met een jaarlijkse bijdrage van € 7.500. In 2019 zijn in dit programma een vijftal projecten uitgevoerd (Met energie naar een circulaire samenleving, De Jeugd heeft de toekomst/verkorten van de voedselketen, De bewuste streekvoedselconsument, Jong Leren Eten en De energie challenge).

De gemeente Dronten heeft vanuit de Structuurvisie zon een ontwikkelruimte van 110 hectare voor zonneweides in het landelijk gebied gekregen. Voor een tweetal projecten (Dorhout Mees en Flevonice) is een definitieve vergunning verleend. Er is ook een start gemaakt met de beleidsvisie zon.

Wat heeft het gekost in 2019?

Financieel sluit dit programma het jaar 2019 af met een resultaat **€ -169.000.** van:

Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Lasten en Baten		Rekening	Primitieve Begroting	Begroting na wijziging 2019	Rekening	Vershil
(x € 1.000)		2018	2019		2019	2019
Lasten						
8.1	Ruimtelijke ordening	-663	-1.192	-1.530	-1.229	301
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.988	-2.102	-2.102	-5.250	-3.148
8.3	Wonen en bouwen	-1.615	-1.614	-2.026	-2.115	-90
Subtotaal Lasten		-4.266	-4.908	-5.658	-8.594	-2.937
Baten						
8.1	Ruimtelijke ordening	303	4	4	6	2
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.144	2.072	2.072	4.504	2.431
8.3	Wonen en bouwen	1.762	1.368	1.368	1.703	335
Subtotaal Baten		8.208	3.444	3.444	6.212	2.768
Saldo Lasten en Baten programma 8		3.942	-1.463	-2.213	-2.383	-169
0.10	Toevoegingen aan reserves (lasten)	-5.296	-	-	-3.196	-3.196
0.10	Onttrekkingen uit reserves (baten)	20.255	-	-	4.055	4.055
0.10 Saldo Reserves programma 8		14.959	-	-	859	859
Resultaat programma 8		18.902	-2.213	-2.213	-1.524	690

Hierna verklaren we per taakveld de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2019 en de werkelijkheid 2019. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) per taakveld worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

8.1 Ruimtelijke ordening

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 70.000	Voordeel	Dit budget was beschikbaar gesteld voor de realisatie van een "pop-uppark" in het Hanzekwartier (dus een tijdelijk park voor een beperkt aantal jaren) maar is niet meer benodigd. Gedachte locatie was in de buurt van het station. Inmiddels wordt hier gebouwd dan wel zal op korte termijn worden gebouwd. Een tijdelijk park nabij het huidige Almere college is ook nog overwogen maar hier is de tijdelijke huisvesting van het gemeentehuis gerealiseerd.

€ 195.000	Voordeel	De voorziene werkzaamheden op het gebied van Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zijn uitgesteld en de inzet van de projectmedewerkers 2019 is later gestart. Wij stellen voor dit projectbudget over te hevelen naar 2020, conform het raadsbesluit van maart 2020.
€ 36.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 301.000	Voordeel	Totaal lasten

8.2 Grondexploitatie

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 3.155.000	Nadeel	De actualisering van de voorziening voor complex 127 Hanzekwartier Havenkade heeft een negatief effect (€ 441.562). Daarnaast heeft de herziening van de POC-winst (Percentage of Completion) over voorgaande jaren een totaal negatief effect van € 2.389.847. Voor deze herziening wordt een gelijke onttrekking gedaan aan de bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC). De afwikkeling van een drietal complexen heeft een totaal negatief effect van € 293.665. Zie ook de nadere toelichting op taakveld 0.10 en de paragraaf Grondbeleid.
€ 7.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 3.148.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 2.382.000	Voordeel	De actualisatie van de benodigde voorzieningen voor de verschillende grondexploitaties heeft een positief effect van totaal € 92.750. Daarnaast is complex 126 Hanzekwartier Ottoplein afgesloten (€ 210.696). Het resultaat van het verplicht tussentijds winst nemen volgens de POC-methode is totaal € 2.078.634. Dit bedrag wordt conform het BBV toegevoegd aan de bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC). Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf Grondbeleid
€ 49.000	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 2.431.000	Voordeel	Totaal baten

8.3 Wonen en bouwen

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
- € 123.500	Nadeel	Projectkosten van oneigenlijk gebruik gemeentegrond.
- € 38.500	Nadeel	Extra inzet voor het welstandstoezicht verricht door Het Oversticht.
€ 118.500	Voordeel	Van dit budget is € 64.000 overgeheveld naar 2020 voor de uitvoering van het werkplan Dronten Marketing, waar wonen een onderdeel van gaat uitmaken. Daarnaast is voor de ontwikkeling van een visie voor de herontwikkeling van locatie "oud" centrum Dronten en het gebied Zuidwestzijde centrum Dronten een totaalbudget van € 60.000 overgeheveld naar 2020.
- € 27.000	Nadeel	De luchtfotografie die ingezet wordt voor Google maps.
- € 19.500	Nadeel	Overige kleine posten < € 25.000.
- € 90.000	Nadeel	Totaal lasten

Bedragen	Voordeel /nadeel	Toelichting
€ 285.000	Voordeel	In 2019 is een aantal vergunningaanvragen al wel behandeld maar nog niet beschikt. Deze opbrengsten moeten conform het BBV wel aan 2019 worden toegerekend.
€ 37.500	Voordeel	Verkoop grond als gevolg van oneigenlijk gebruik gemeentegrond.
€ 12.500	Voordeel	Overige kleine posten < € 25.000.
€ 335.000	Voordeel	Totaal baten

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset [BBV beleidsindicatoren](#) op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](#) zijn nog meer gegevens beschikbaar.

In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente vergeleken met gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners:

Indicator	2015	2016	2017	2018	Gemeenten 25.000- 50.000 inwoners	bron
% Demografische druk	70,90	71,00	71,20	71,80	77,40	CBS - Bevolkingsstatistiek
Omschrijving	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar					
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	2,80	2,50	2,80	13,50	7,50	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Omschrijving	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.					
Woonlasten éénpersoonshuishouden in €	702,00	708,00	696,00	674,00	661,00	COELO, Groningen
Omschrijving	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten					
Woonlasten meerpersoonshuishoudens in €	702,00	708,00	696,00	696,00	737,00	COELO, Groningen
Omschrijving	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten					
WOZ-waarde woningen x € 1.000	191,00	191,00	198,00	206,00	NB	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Omschrijving	De gemiddelde WOZ waarde van woningen 2014-2018					

1.4 Paragrafen

Het BBV schrijft een zevental paragrafen verplicht voor. De (verplichte) paragrafen gaan over onderwerpen die met meerdere programma's in de begroting of jaarstukken samenhangen, dan wel programma-overstijgend zijn. Het gaat over de financiële positie en bedrijfsvoering van de gemeente en over onderwerpen waaraan programma-overstijgende specifieke aspecten en risico's verbonden zijn, zoals verbonden partijen, treasury en grondbeleid. De paragrafen hebben in de begroting een kaderstellend karakter en in de jaarstukken bevatten de paragrafen een verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen. In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Deze 7 verplichte paragrafen gaan over:

- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen;
- grondbeleid.

De gemeenteraad heeft ervoor gekozen extra paragrafen toe te voegen wanneer een onderwerp om extra aandacht vraagt, te weten:

- subsidies;
- informatisering.

Meer informatie

De wettelijke basis voor de paragrafen is vastgelegd in [artikel 9 van het BBV](#).

1.4.1 Paragraaf lokale heffingen

Lokale heffingen zijn de opbrengsten uit retributies en de eigen belastingen. Met de informatie uit de paragraaf lokale heffingen kan de gemeenteraad een afweging maken tussen de belastingdruk en het gewenste voorzieningenniveau in de gemeente. In de paragraaf lokale heffingen staat namelijk informatie over:

- het beleid dat de gemeente voert ten aanzien van lokale heffingen;
- de geraamde inkomsten;
- een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen;
- een aanduiding van de lastendruk;
- een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Beleid

Het totale pakket van gemeentelijke heffingen wordt gelegitimeerd door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordeningen en wettelijk vastgestelde tarieven. Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden. Voorwaarde is dat de keuzes moeten voldoen aan het wettelijk toegestane;
2. Maximale kostendekkendheid van tarieven en leges;
3. De tarieven en leges, met uitzondering van enkele belastingen, stijgen met 1,6%;
4. Dit geldt uiteraard niet voor tarieven die wettelijk worden vastgelegd of waarbij via besluitvorming een ander afwijkend tarief is afgesproken;
5. De verwerking van de kaders die door de raad zijn aangegeven in de Programmabegroting 2019.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht. Het beleid over de lokale lasten is opgenomen in:

- diverse belastingverordeningen;
- de Nota Kwijscheldingsbeleid.

Lokale heffingen genereren de volgende inkomsten in 2019:

Opbrengsten lokale heffingen (x € 1.000)	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Baten					
0.61 & 0.62 Onroerende zaakbelasting	9.162	9.293	9.293	9.815	523
7.3 Afvalstoffenheffing	3.463	4.085	3.591	3.592	2
7.2 Rioolrechten	2.261	2.373	2.373	2.400	27
0.2 Burgerzaken	381	383	383	309	-73
8.3 Omgevingsvergunningen	1.181	1.097	1.097	1.381	285
2.1 Kabels en leidingen	172	921	954	991	38
3.4 (Water)toeristenbelasting	1.189	1.037	1.037	1.141	104
3.4 Forensenbelasting	87	130	130	162	32
3.3 Marktgeden	21	23	23	22	-1
7.5 Grafrechten	347	375	375	434	59
0.64. Hondenbelasting	264			2	2
1.2 Openbare orde en veiligheid	40	25	41	46	5
0.63 Parkeerbelasting	31	8	8	10	2
0.64. Precariobelasting	963	915	915	970	55
0.64. Reclamebelasting	202	193	193	178	-15
Totaal lokale heffingen	19.597	19.998	19.553	20.264	711

Belastingbeleid en hoofdlijnen diverse heffingen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht.

Onroerende zaakbelasting

Bij de begroting 2019 is gebruik gemaakt van de WOZ-waarden per 1 januari 2018 van alle woningen/gebouwen in de gemeente Dronten. Deze waarden afgezet tegen de OZB-tarieven leidt tot een begrote opbrengst. De totale waardeontwikkeling laat de afgelopen jaren een stijgende lijn zien, waardoor de opbrengst OZB woningen ruim € 240.000 hoger uitvalt dan begroot. Bij de OZB niet-woningen zijn en worden meer objecten in de aanslag betrokken dan eind vorig jaar ingeschat. Dit is het gevolg van de leegstandscontrole welke in projectvorm samen met Dronten is uitgevoerd in 2019. Dit heeft over 2019 een voordeel opgeleverd van € 269.000. De overige € 13.000 heeft te maken met kleinere posten.

Uitgaande van een woning met een economische waarde van € 206.000 (gemiddelde woningwaarde in Dronten per 1-1-2019) is de lastendruk voor een huishouden als volgt:

Lastendruk per huishouden	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020
Afvalstoffenheffing	242,90	234,16	237,91	241,95
Rioolheffing	125,90	126,78	128,81	131,00
<i>Onroerendezaakbelasting</i>				
- Eigenaar woning 2020 (waarde € 206.000)	298,63	300,72	305,53	323,00
Totaal lastendruk (zonder eigen woning)	368,80	360,94	366,72	372,95
Totaal lastendruk (met eigen woning)	667,43	661,66	672,25	695,95

* Bovenstaande tarieven zijn de basistarieven; over 2018 en 2019 is in eerdere stukken een korting toegepast.

Afvalstoffenheffing

Voor de berekening van de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een dekking van 100%. Het tarief 2019 is bijgesteld met 1,6% stijging voor loon- en prijscompensatie zoals opgenomen in de Programmabegroting 2019. In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid inzichtelijk gemaakt. Zie voor een nadere toelichting [taakveld 7.3 Afvalstoffenheffing](#).

Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Percentage 2019	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		4.307.783	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		-814.204	
Netto kosten taakveld			3.493.579
Overhead (incl. omslagrente)	81%	761.573	
BTW	21%	533.693	
Ottrekking aan Voorziening		-715.426	
Totaal toe te rekenen kosten			579.840
Totale kosten			4.073.419
Opbrengst heffingen			3.592.443

Rioolheffing

De rioolheffing wordt vastgesteld in het kader van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het tarief 2019 is bijgesteld met 1,6% stijging voor loon- en prijscompensatie zoals opgenomen in de Programmabegroting 2019. In de onderstaande tabel wordt de kostendeckendheid inzichtelijk gemaakt. Zie voor een nadere toelichting [taakveld 7.2 Rioolheffing](#).

Berekening kostendeckendheid Rioolheffing	Percentage 2019	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		1.828.062	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		0	
Netto kosten taakveld			1.828.062
Overhead (incl. omslagrente)	81%	179.749	
BTW	21%	194.342	
Dotatie aan Voorziening		247.743	
Totaal toe te rekenen kosten			621.834
Totale kosten			2.449.896
Opbrengst heffingen			2.443.896

Omgevingsvergunningen

In 2019 is een aantal vergunningaanvragen nog niet beschikt die boekhoudkundig ten gunste van het boekjaar 2019 vooruit zijn ontvangen. Hierdoor ontstaat een voordeel ten opzichte van de begroting van € 285.000.

(Water)Toeristenbelasting

Het tarief voor toeristenbelasting is sinds 2012 € 0,95 per persoon per overnachting. De ontwikkeling is afhankelijk van volumegroei. Dit monitoren we op basis van de aangiften. De definitieve aanslagen toeristenbelasting zijn opgelegd op basis van de aangiften van de ondernemers. Deze aangiften vonden plaats in het 1e kwartaal van 2020. Het voordeel over 2019 van € 104.000 is in lijn met opbrengsten (en voordeel) over 2018.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven over de waarde van de woning/stacaravan. Voor 2019 wordt het tarief trendmatig verhoogd met 1,6%. Afhankelijk van de economische waarde van het object bedraagt de in 2019 te betalen belasting tussen € 135 en € 624.

Marktgelden

Voor een plaats op de weekmarkt dienen leges te worden betaald. Voor het jaar 2019 is € 21.947 ontvangen. Dit is nagenoeg gelijk aan het begrote bedrag.

Grafrechten

De hogere inkomsten in 2019 voor de begraafplaatsrechten komen voort uit een aantal componenten. Er zijn in 2019 meer verlengingen geweest dan begroot. Daarnaast zijn er meer graven uitgegeven voor een eerste inlage dan begroot (huurinkomsten uitgifte graf). Tot slot is de indexering van de tarieven niet meegenomen in de primitieve begroting van 2019.

Precario- reclamebelasting en overige leges en tarieven

In het jaar 2019 is € 969.785 aan opbrengsten precariobelasting binnengekomen. Dit is € 54.785 meer aan opbrengsten dan begroot.

Kwijtscheldingsbeleid

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding is uitsluitend van toepassing op de volgende heffingen: afvalstoffenheffing en rioolheffing. Door de aanscherping van het rijksbeleid op het gebied van kwijtschelding voelen de zogenaamde minima het steeds meer in hun portemonnee.

Voor het belastingjaar 2019 is voor € 267.000 aan kwijtscheldingen verleend. Daarnaast is over voorgaande belastingjaren (2013 t/m 2018) € 19.000 aan kwijtscheldingen terug ontvangen. In totaal bedragen de lasten 2019 voor kwijtscheldingen daarom € 248.000 (begroot € 370.000). De lasten zijn hiermee € 122.000 lager dan begroot.

1.4.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de financiële positie van de gemeente beschreven. Ook moeten gemeenten hier een geprognosticeerde balans opnemen en enkele verplichte financiële kengetallen.

Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar de gemeente mee wordt geconfronteerd (risicoprofiel), bijvoorbeeld financiële risico's binnen projecten. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn.

Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor een gemeente geen maatregelen heeft getroffen, maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van een gemeente bestaat dus een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen genoemd (zie ook het [artikel van de NVVR](#)).

Beleid

De [Nota Risicomanagement](#) bevat het beleid omtrent het benodigde weerstandsvermogen, de aanwezige weerstandscapaciteit en de werkwijze omtrent het omgaan met en beheersen van onzekerheden.

De risico's worden halfjaarlijks geactualiseerd bij de begroting en de jaarstukken. Risico's met een financieel gevolg zijn beoordeeld en opgenomen in de risico-inventarisatie van deze paragraaf.

De gemeente Dronten wil met risicomanagement onder andere het volgende bereiken:

- Risicobewustzijn bij management en medewerkers;
- Risico's en onzekerheden onderkennen bij het streven naar beleidsdoeleinden en maatschappelijke effecten;
- Inzicht in risico's verschaffen en wijze waarop we op deze risico's sturen;
- Beheersing van risico's door bewuste preventieve en reactieve maatregelen;
- Behoud van een goede financiële positie.

De Paragraaf weerstandsvermogen delen we op in de volgende onderdelen:

- Risico-inventarisatie;
- Weerstandscapaciteit inclusief relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit;
- Kengetallen BBV.

De toelichting over het Interbestuurlijk toezicht (IBT) is verplaatst naar de [Paragraaf bedrijfsvoering](#).

Risico-inventarisatie

Een risico is een kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald (veelal negatief) gevolg. Tot de risico's behoren alle onzekerheden van materiële betekenis welke mogelijk impact hebben op onze organisatie.

Het is van belang om inzicht te verschaffen in de risico's die de organisatie loopt. Niet financiële risico's worden onderkend, maar ook zeker de risico's op het terrein van milieu, letsel/veiligheid, imago, organisatorische en juridische aspecten. De geïdentificeerde risico's zijn in een risicotabel opgenomen om eenduidige vastlegging te borgen. Deze risicotabel wordt jaarlijks geactualiseerd en in de begroting en jaarrekening verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen.

De gemeentelijke risico's zijn in te delen in twee hoofdgroepen:

1. Risico's afkomstig buiten de eigen organisatie, macro-economisch gebonden risico's (exogene risico's);
2. Risico's binnen de eigen organisatie, organisatiegebonden risico's (endogene risico's).

Daarnaast maken we onderscheid in risico's met een structureel gevolg en risico's met een incidenteel gevolg.

Risicokaart

In onderstaande risicokaart zijn de risico's opgenomen, onderverdeeld naar kans en impact, waaruit de risicoscore wordt bepaald op basis van kans-score x impact-score. Het aantal risico's is in onderstaande tabel vermeld:

		IMPACT (in euro's)				
		< € 25.000	€ 25.000 tot € 49.999	€ 50.000 tot € 99.999	€ 100.000 tot € 499.999	> € 500.000
		Score 1	Score 2	Score 3	Score 4	Score 5
KANS	Zeer groot (81-100%)					
	Score 5					
	Groot (61-80%)			2	2	2
	Score 4					
	Gemiddeld (41-60%)	1		1	1	1
	Score 3					
	Klein (21-40%)	1	2	1		
	Score 2					
	Zeer klein (1-20%)	3	3	5	2	3
	Score 1					

Leeswijzer: het getal 3 rechtsonder op de kaart geeft aan dat er drie risico's zijn geformuleerd met impact-score 5 en kans-score 1. Deze drie risico's hebben een risicoscore van $5 \times 1 = 5$.

Risicotabel met scores en toelichting

In onderstaand schema zijn de risico's inclusief risicoscore vermeld. De gewijzigde risico's en risico's met een hoge risicoscore (8 en hoger) worden nader toegelicht:

Omschrijving risico's:	Programma	Verwachte kans	Verwachte impact	Incidenteel of structureel	Risicoscore
Exogene risico's:					
Uitkeringen van het Rijk	0	↑ 80	↑ 1.800.000	Structureel	20
Transities Sociaal Domein	6	80	1.000.000	Structureel	20
Minder inkomsten uit dividenden	0	80	↑ 385.000	Structureel	16
Exploitatietekort Wsw Impact	6	70	150.000	Structureel	12
SPUK	5	70	80.000	Incidenteel	12
Bodemsaneringen	7	20	500.000	Incidenteel	5
Leerlingenvervoer	4	40	50.000	Structureel	4
Bijstand zelfstandigen	6	50	30.000	Structureel	3
Inkomensdeel Participatiewet	6	20	100.000	Structureel	3
Renteontwikkelingen	0	10	50.000	Structureel	2
Endogene risico's:					

Leges omgevingsvergunning (bouw)	8	70	300.000	Structureel	16
Bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties	8	50	4.000.000	Incidenteel	15
Personeel, krapte arbeidsmarkt - nieuw	0	50	300.000	Structureel	12
Kosten ICT	0	50	100.000	Structureel	9
Personeel (politiek verlof c.q. detachering/terugkeergarantie)	0	40	200.000	Structureel	6
Garantstellingen OFW (WSW)	8	1	1.060.000	Incidenteel	5
Garantstelling HVC	7	10	1.050.000	Incidenteel	5
Aansprakelijkheidsclaim	0	10	250.000	Incidenteel	4
Procedures subsidies	5	40	50.000	Incidenteel	4
Toereikendheid VZ Afvalstoffenheffing	7	1	250.000	Incidenteel	4
Garantstelling Impact	6	10	240.000	Incidenteel	3
Overige garantstellingen	0	5	110.000	Incidenteel	3
Gladheidbestrijding	2	20	100.000	Incidenteel	3
Europese aanbestedingen	0	10	150.000	Incidenteel	3
Minimabeleid	6	10	50.000	Structureel	2
Gebruik accommodaties	0	5	50.000	Incidenteel	2
Schade vandalisme	0	40	30.000	Incidenteel	2
Lagere inkomsten begraafplaats	7	20	30.000	Structureel	1
Re-integratieprocedure personeel	0	5	40.000	Incidenteel	1
Kosten bestuursdwang	0	10	15.000	Incidenteel	1
<i>Project MFC Swifterbant</i>	8	0	0	<i>vervallen</i>	0
<i>Hogere lasten i-NUP/BRP</i>	0	0	0	<i>vervallen</i>	0
Totaal			12.520.000		

* Risico's van grondexploitaties worden apart berekend in de perspectiefnota.

Toelichting omvangrijkste risico's

Risico's Sociaal Domein

Het financiële risico Sociaal Domein (SD) is dat de taken niet binnen het vastgestelde financiële scenario kunnen worden uitgevoerd.

De Begroting 2020 bevat een stevige ambitie voor wat de financiële kaders betreft. We staan voor deze opgave en nemen de afgesproken maatregelen. Desondanks blijft de uitvoering van taken in het SD het karakter houden van een openeinde. Een toe- of afnemende zorgvraag vanuit de samenleving, de praktische haalbaarheid of effectiviteit van bedachte activiteiten en maatregelen en/of de ontwikkelingen van inkomsten maakt dat er te allen tijde een risico is op overschrijding van het budget.

Voor de komende jaren is met de vaststelling van de kadernota en begroting 2019 het budget voor het SD vastgesteld. Om te komen tot een sluitende begroting SD is gekozen voor scenario 2 uit het rapport van Berenschot. Scenario 2 houdt de voortzetting en aanscherping van de maatregelen in (20 maatregelen uit rapport Berenschot en meegenomen in de aangenomen Strategie SD) die moeten leiden tot een besparing op de kosten en een bijdrage uit de algemene middelen. Voor 2020 is de inbreng vanuit de algemene middelen vastgesteld op € 1,9 miljoen. Voor 2019 zijn de kosten voor het sociaal domein binnen de financiële kaders van Berenschot gebleven.

Risico's Wmo

Toelichting

De Wmo bevat onder meer de volgende risico's:

- Het aantal inwoners dat een beroep doet op de Wmo neemt toe;
- De wijziging van nieuwe wetgeving over de eigen bijdragen (invoering abonnementstarief) heeft een aanzuigende werking op het aantal inwoners dat een beroep doet op de Wmo;
- Doordat de tarieven duurder geworden zijn i.v.m. gemaakte CAO afspraken zal de impact van de aanzuigende werking versterkt worden;

- Meer gebruik van duurdere zorg dan verwacht;
- Onvoldoende gebruik van voorliggende algemene voorzieningen;
- Toename van verwarde mensen in schrijnende omstandigheden;
- Toename van ontregelde huishoudens van mensen met verstandelijke beperkingen en/of geestelijke gezondheidsproblemen;
- Faillissement zorgaanbieders.

Beheersmaatregel

Om bovenstaande risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Door de eenduidige toegang en werkwijze werken we integraal, vraag- en resultaatgericht. Oplossingen zullen meer gevonden worden in het sociaal netwerk en algemene voorzieningen. We werken samen in het, waar nodig, opstellen van één plan van aanpak voor ondersteuning en zorg van inwoners;
- Door een regisseur zorg en veiligheid aan te stellen kunnen we de toename aan verwarde mensen opvangen;
- Wij hebben een palet aan aanbieders om risico te spreiden zodat ingeval van faillissement andere aanbieders de cliënten kunnen overnemen en continuïteit van zorg voor onze inwoners zoveel mogelijk gegarandeerd wordt.

Risico's Jeugdwet

Toelichting

In 2019 was sprake van eenmalig voordeel waardoor scenario 2 nagenoeg is gehaald is. Door het wegvallen hiervan is het extra moeilijk om de besparingsopdracht 2020 te realiseren. Het grootste risico hierbij wordt gevormd door de lokale vormen van jeugdhulp. De opdracht voor 2021 zal daardoor ook een grotere omvang hebben dan geraamd. Dit leidt tot een groter financieel risico op het Sociaal Domein. Bij de Jeugdwet is daarnaast ook sprake van het risico dat de uitvoering van beleid niet de tot de gewenste resultaten leidt. Nadat in de 2e helft van 2018 een daling is ingezet van de instroom en het aantal ingezette voorzieningen zien we in de tweede helft van 2019 weer een stijging.

Onzekerheden zijn verder binnen de Jeugdwet:

- Het woonplaatsbeginsel;
- Ophoging leeftijd jeugdhulp van 18 tot 21 jaar voor pleegzorg en gezinshuizen.

Het nieuwe woonplaatsbeginsel wordt per 1 januari 2021 doorgevoerd. Vanaf die datum is de gemeente waar jeugdigen vandaan kwamen voordat zij in jeugdhulp met verblijf ontvingen verantwoordelijk (inhoudelijk en financieel). Hierdoor komen verschuivingen in het budget voor voogdij en 18+ (het niet objectieve deel) dat per gemeente beschikbaar is. Naast de ophoging van de leeftijd voor pleegzorg, is eind 2019 ook de leeftijd voor gezinshuizen opgehoogd tot 21 jaar. Afgesproken is dat het Rijk financiële middelen toevoegt aan het gemeentefonds, dat gemeenten zorg dragen voor de uitvoering van de afspraak en dat partijen na twee jaar gezamenlijk het effect van de afspraak onderzoeken.

Beheersmaatregel

Om bovenstaande risico's te beperken, nemen we maatregelen:

- samen met de toegang zijn we actief om de instroom, doorstroom en uitstroom meer in balans te krijgen en in te zetten op de zelfredzaamheid van onze inwoners.
- Naast de omgekeerde verordening, stellen we nieuwe nadere regels op waarbij grenzen gesteld worden aan de reikwijdte van de jeugdhulp in Dronten (planning 1^e helft 2020)
- In de nieuwe contractperiode zijn we gestart met een resultaatgerichte aanpak. Op termijn verwachten we ook hier een besparing mee te bereiken.
- De verbeteringen in de monitoring, zal ons meer informatie opleveren om tijdig te sturen op afwijkingen van de begroting en van de beleidsdoelen.

Risico's Participatiewet

Toelichting

Voor de beleidscyclus 2019–2022 wordt er gewerkt met de strategie Sociaal Domein en de daaraan gekoppelde themaplannen. Dit gebeurt binnen de financiële kaders vanuit de

Kadernota 2019. De risico's voor de Participatiewet liggen bij het al dan niet succesvol implementeren van de maatregelen die zijn benoemd voor de uitvoering van de Participatiewet binnen de genoemde financiële kaders.

Beheersmaatregel

Met de verschillende producten binnen de P&C-cyclus wordt gemonitord of de maatregelen succesvol worden geïmplementeerd.

Risico inkomensdeel P-wet

Toelichting

Met ingang van 2017 is de Rijksbijdrage voor Dronten verhoogd. Dit op basis van het (nieuwe) objectieve verdeelmodel 2017; dit model diende nog wel verbeterd te worden. Met ingang van 2019 is het verdeelmodel uitgebreid. Dit model is gebaseerd op de ontvangst van de uitkering (volumecomponent) en de hoogte van de uitkering (prijscomponent). Het verdeelmodel is hiermee uitontwikkeld, wel blijft onderhoud noodzakelijk.

Voor 2015 en 2016 was de uitkering voor Dronten flink lager uitgevallen. Het beeld over 2017 en 2018 valt een stuk positiever uit. De uitstroom is in 2017 en 2018 iets hoger dan de instroom waardoor het totaal aantal personen lager uitvalt dan begroot. Doordat het ons lukt veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen, zijn er relatief veel uitgaven op grond van de loonkostensubsidie. Of dit beeld ook vastgehouden kan worden is onzeker. Tekorten tot en met 7,5% moeten binnen de eigen begroting opgelost worden. Voor tekorten vanaf 7,5% is een Rijksbijdrage mogelijk, indien men aan de voorwaarden voldoet.

Beheersmaatregel

In de uitvoering zetten we optimaal in op de poortwachtersfunctie, arbeidsbemiddeling en handhaving om instroom te beperken en uitstroom te bevorderen en daarmee de uitgaven op het inkomensdeel te beperken. In 2013 is de bestemmingsreserve Inkomensdeel ingesteld. Voor incidentele overschrijdingen (w.o. een crisissituatie) wordt deze bestemmingsreserve ingezet. De reserve is gemaximaliseerd op € 1,5 miljoen. Deze stand is in 2018 bereikt. Hierdoor wordt de kans als laag ingeschat en is de impact verlaagd naar € 100.000.

Risico op bijdrage in exploitatietekort werkvoorzieningschap IMpact (Wsw)

Toelichting

IMpact voert de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit voor de gemeenten Kampen en Dronten via een gemeenschappelijke regeling. Daarnaast richt IMpact zich o.a. op de brede doelgroep uit de Participatiewet en Wajongers. De deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling dragen naar rato bij aan een eventueel exploitatietekort. Dronten draagt 25% van de tekorten van IMpact. Meerjarig loopt het begrote tekort op de Wsw op van 1,23 miljoen in 2019 naar 1,35 miljoen in 2022, waardoor het risico op een bijdrage voor Dronten oploopt van € 308.000 tot € 338.000. Daarnaast staat de gemeente vanaf 2011 garant voor geldleningen van IMpact bij de BNG. Voor die garantstelling heeft Dronten een 1e hypotheek gevestigd op de bedrijfslocatie van IMpact in Dronten. Dit risico is onder garantstellingen opgenomen.

Beheersmaatregel

IMpact heeft een nieuw Ondernemingsplan opgesteld in 2017 voor de jaren 2018 – 2021. In dit plan stelt IMpact een scenario 'Lokaal investeren' voor. Hierin ligt de koers voor de toekomst waarmee antwoord gegeven wordt op de toegevoegde waarde en de betaalbaarheid. De gemeenten volgen en beoordelen de ontwikkelingen bij IMpact aan de hand van maandrapportages. In de kadernota 2019 is voorgesteld om voor de meerjarenbegroting Dronten rekening te houden met een jaarlijkse bijdrage in het exploitatietekort van € 160.000 (conform de eindafrekening 2017). Daarbij is ook rekening gehouden met het Lage Inkomensvoordeel (berekening UWV 2017). Het verschil met de meerjarenbegroting 2019-2022 van IMpact (gemiddeld € 163.000) is als risico opgenomen.

Risico Uitkeringen van het Rijk

Toelichting

De Algemene Uitkering gemeentefonds is afhankelijk van de Rijksuitgaven (samen de trap op en samen de trap af) en van wijzigingen in het verdeelmodel van de Algemene Uitkering. Forse kortingen kunnen leiden tot een meerjarig niet sluitende begroting. Het Rijk gaat de verdeelsystematiek van de Algemene Uitkering herzien. Dit zal naar verwachting tot uiting komen bij de Meicirculaire 2021. Een wijziging in de verdeelsystematiek valt, naar alle waarschijnlijkheid, nadelig uit voor de gemeente Dronten. Het is ook mogelijk dat het landelijke hoogte van het BTW-compensatiefonds ontoereikend is, en dat er in de nabije toekomst sprake blijkt te zijn van een korting op de Algemene Uitkering als gevolg van een overschrijding in het BTW-compensatiefonds. Tot slot is er nog geen definitieve hoogte bepaald voor de extra middelen Jeugd voor de jaren 2022 en 2023. Ook dit vormt een risico.

Beheersmaatregel

De geraamde ruimte onder het BCF-plafond is conform de richtlijn van de provincie naar beneden bijgesteld. Verder worden de afspraken tussen de VNG en het Rijk goed gemonitord om tijdig een inschatting te kunnen maken van de onzekerheid met betrekking tot de Algemene Uitkering.

Risico Minder inkomsten uit dividenden

Toelichting

De dividenduitkeringen die de gemeente Dronten ontvangt van Vitens en Alliander staan onder druk. Beide partijen mogen van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) slechts beperkt winst maken gezien hun publieke taak en monopolistische positie. Tevens krijgt Alliander te maken met hogere doorberekende tarieven vanuit TenneT.

Beheersmaatregel

Monitoren van de ontwikkelingen.

Risico grondexploitatie: risico op tekorten voor algemene dienst

Toelichting

Wanneer tekorten en afwaarderingen in de grondexploitatie niet binnen de algemene reserves van de grondexploitatie kunnen worden opgevangen, dient vanuit de algemene reserve een aanvulling plaats te vinden op de algemene reserve Grondexploitatie. De woningmarkt vertoont herstel. Dit is ook verwerkt in het woningbouwprogramma dat in juni 2016 is vastgesteld (Woonvisie 2016-2021). Bij de uitgifte van de bedrijventerreinen, zien we de effecten van het huidige economisch herstel terug in de verkoop van bedrijfskavels. De gewijzigde voorschriften van de BBV en de daaruit volgende noodzakelijke beheermaatregelen voor complexen met een looptijd langer dan 10 jaar vormen een aanzienlijk risico. Ook de gevolgen van de invoering van de Wet op de Vennootschapsbelasting (VpB) hebben een effect op de geprognosticeerde resultaten. Met de belastingdienst is in 2019 een Vaststellingsovereenkomst afgesloten waarin de uitgangspunten en methode voor de aangiften VpB zijn opgenomen. Bij het opstellen van de jaarrekening en de perspectiefnota zijn deze effecten financieel verwerkt. In 2017 zijn de regels op tussentijdse winstneming aangepast. Met als uitgangspunt het realisatiebeginsel van de POC-methode (Percentage of completion).

Beheersmaatregel

Grondexploitaties worden bij de Jaarstukken geactualiseerd en er wordt strak gemonitord op de voortgang en financiële stand van zaken. Indien tussentijds substantiële wijzigingen voordoen, worden deze indien nodig aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. Woningbouwprognoses worden periodiek bijgesteld met als uitgangspunt een woningbouwprogramma van 250 woningen per jaar zoals benoemd in de Woonvisie.

In november 2016 is een nieuwe nota grondbeleid aan de raad aangeboden waarin de wijzigingen BBV en VpB zijn verwerkt en zijn door de raad beheersmaatregelen vastgesteld om de risico's af te dekken. De stand van de reserve Grondexploitatie per 1-1-2019 is nihil.

Risico leges omgevingsvergunningen a.g.v. invoering Omgevingswet

Toelichting

Door het in werking treden van de nieuwe Omgevingswet verandert er veel. Het principe van legesheffing verandert niet. Ook de wettelijke grondslag voor het heffen van leges verandert niet. Toch zijn er een aantal zaken die wel gaan veranderen, waar u nog een kaderstellend besluit over neemt:

- Mogelijk nieuwe activiteiten toestaan om leges over te heffen;
- (Mogelijk) minder vergunningplichten, dus meer vergunningvrij;
- De 'knip': het splitsen van de bouwtechnische en de ruimtelijke vergunning;
- De maximale kostendekkendheid van de gemeentelijke kosten herijken;
- Meer integrale vergunningen (meerdere gezagen betrokken);
- Planactiviteiten worden minder complex (of juist complexer).

Zodra meer bekend is over de resultaten van de pilots en aan de hand van welke kaders wij de invoering van de Omgevingswet moeten implementeren zullen wij de financiële impact van de Omgevingswet op de gemiste leges in de begroting opnemen.

Beheersmaatregel

Bij de legesverordening 2016 is besloten de legestarieven omgevingsvergunningen voor 3 jaar (2016-2018) met 10% te verhogen waarmee de maximale kostendekkendheid van deze leges beter wordt benaderd en de inkomsten beter aansluiten bij de begroting.

Risico kosten ICT

Toelichting

Op het gebied van ICT gaan de ontwikkelingen snel en worden steeds hogere eisen gesteld. Het risico blijft aanwezig dat de komende jaren zowel incidenteel als structureel hogere kosten ICT noodzakelijk zijn. De te verwachten hogere lasten voor 2019 in verband met de aanbesteding zijn in deze begroting verwerkt. Naast financiële risico's speelt bij ICT ook het risico informatieveiligheid.

Beheersmaatregel

De teammanager IM (informatiemanagement) is verantwoordelijk voor beheersing van de ICT budgetten. Er is een ICT-adviesgroep ingesteld die zich richt op ontwikkelingen en prioritering van ICT. In 2017 is een nieuw meerjarig informatiebeleidsplan vastgesteld. Het informatieveiligheidsbeleid is in 2019 door het college vastgesteld.

Heeft het risico zich in 2019 voorgedaan?

Nee, we zijn binnen de budgetten gebleven en zoals aangegeven zijn de structurele lasten meegenomen in de begroting. Daarnaast zijn met betrekking tot informatieveiligheid geen incidenten gebeurd die extra kosten tot gevolg hadden.

Risico krapte op de arbeidsmarkt

Toelichting

De schaarste van personeel neemt de komende periode op de arbeidsmarkt toe. Tegelijkertijd vergrijzen wij als organisatie. In bepaalde beroepsgroepen neemt daardoor het risico toe dat we geen goed gekwalificeerd personeel hebben of binnen kunnen houden. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van het werk en verhoging van de werkdruk. Het financiële gevolg heeft betrekking op hogere kosten omdat vacatures niet worden ingevuld en er meer (en duurder) moet worden ingehuurd. Dit risico wordt ingeschat op basis van verwachte uitstroom in de komende jaren en een percentage van de functies die als moeilijk invulbaar worden ingeschat. Daarmee komen we op een financieel gevolg van € 300.000 (hogere inhuurkosten op gemiddeld 5 vacatures per jaar). Het gaat om een risico dat afhankelijk van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een aantal jaren kan voortduren.

Beheersmaatregel

Er worden trainee-trajecten ingezet om jongeren binnen te halen. Daarnaast is het generatiepact opgezet om ouderen eerder (deels) te laten uitstromen en jongeren te laten instromen. Met betere opleiding- en ontwikkelmogelijkheden willen we medewerkers binden en boeien. Verder gaan we anders werven. We willen als pilot een recruiter aanstellen samen met de gemeenten Noordoostpolder en Urk en het waterschap Zuiderzeeland.

Risico SPUK

Toelichting

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Gemeente Dronten verhuurt de binnensportaccommodaties aan Optisport. Optisport exploiteert de sportaccommodaties en ontvangen hiervoor een vergoeding. Het is op dit moment nog niet duidelijk of Optisport als winst beogend wordt aangemerkt voor de omzetbelasting. Afhankelijk hiervan kan gemeente Dronten gebruik maken van de SPUK voor de kosten van de binnensportaccommodaties. Optisport is van mening dat zij winst beogend zijn waardoor we geen gebruik kunnen maken van de SPUK, maar wij verrekenen de btw op basis van de wet omzetbelasting dan wel compenseren we deze op grond van de Wet op het btw-compensatiefonds. De Belastingdienst heeft tot op heden geen uitspraak gedaan over de btw positie van Optisport. Mocht de Belastingdienst alsnog besluiten dat zij een andere mening zijn toegedaan moet de verrekenende en gecompenseerde btw die drukt op de kosten en investeringen van de binnensportaccommodaties worden terugbetaald. We kunnen dan geen gebruik meer maken van de SPUK over het jaar 2019. De regeling heeft een maximum uit te keren bedrag dat naar waarschijnlijkheid volledig is benut, waardoor achteraf geen mogelijkheid meer is om alsnog een bedrag te claimen.

Risico effecten Coronavirus

Toelichting

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente Dronten. Echter, als gevolg van de uitbraak van het coronavirus wereldwijd, zijn door de Nederlandse overheid ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van dit virus onder controle te krijgen. Deze maatregelen en mogelijke maatregelen die nog volgen, hebben naar verwachting belangrijke financiële gevolgen voor instellingen in Nederland. Deze gevolgen zijn op dit moment nog niet te overzien. De door de Nederlandse overheid genomen maatregelen kunnen impact hebben op de ontwikkeling van de opbrengsten en daarmee de ontwikkeling van het resultaat. Ook de financiële positie (liquiditeit en solvabiliteit) kan daardoor onder druk komen te staan. Door de Nederlandse overheid is een breed pakket aan maatregelen aangekondigd ter ondersteuning van instellingen. Op grond van de financiële positie van de gemeente Dronten per balansdatum en de positieve invloed van de ondersteuningsmaatregelen door de overheid die de negatieve financiële gevolgen van de uitbraak van het coronavirus zullen beperken, acht het college een duurzame voortzetting van de activiteiten niet onmogelijk. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als: "het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen". Er wordt daarbij het volgende onderscheid gemaakt in:

- Een incidentele component: de ruimte om onverwachte incidentele tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau;
- Een structurele component: het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Incidentele componenten

De incidentele componenten van het weerstandsvermogen bestaan uit:

Incidentele weerstandscapaciteit (Algemene dienst)	1-1-2019	31-12-2019
1. Algemene reserve*	66.129.271	35.593.471
2. Post onvoorzien	142.000	108.500
3. Stille reserves	p.m.	p.m.
Totaal	66.271.271	35.701.971

* De Algemene reserve op 1-1-2019 is verwerking van het resultaat 2018. De stand van de Algemene reserve op 31-12-2019 is voor resultaatbestemming.

1. Algemene reserve

In de [Nota 'Reserves en voorzieningen 2016'](#) is als norm vastgelegd dat de gemeentelijke risicobuffer tenminste 10% van de gemeentelijke exploitatie exclusief grondexploitatie, met een minimum van € 10,4 miljoen moet bedragen. Met een exploitatiebegroting (primitief) van € 103,6 miljoen in 2019 moet de buffer dus minimaal € 10,4 miljoen zijn. De Algemene reserve (na onttrekking gerealiseerd resultaat 2018) is ultimo 2019 in totaal € 35,6 miljoen afgerond en dus ruim hoger dan deze norm. Dit geldt ook voor de komende jaren.

2. Post onvoorzien eenmalig

Jaarlijks wordt binnen de begroting rekening gehouden met een raming voor onvoorziene uitgaven van € 3,50 per inwoner. Dat maakt dat in de begroting een post onvoorzien is opgenomen van € 142.000 voor incidentele uitgaven. Hiervan is € 33.500 besteed in 2019 aan vijf onderwerpen en resteert € 108.500.

3. Stille reserves

Stille reserves zijn activa die onder de opbrengstwaarde of tegen nul op de balans zijn gewaardeerd. In praktijk zijn stille activa vaak niet verkoopbaar. Stille reserves van de gemeente Dronten worden daarom op voorhand niet meegenomen bij het bepalen van de weerstandscapaciteit.

Structurele componenten

Onder de structurele componenten van de weerstandscapaciteit vallen:

- A) De onbenutte belastingcapaciteit;
- B) De post onvoorzien structureel.

A) Onbenutte belastingcapaciteit

Om de onbenutte belastingcapaciteit van Dronten te bepalen wordt de volgende definitie gehanteerd: de onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen. Daarbij wordt uitsluitend rekening gehouden met de onroerendezaakbelastingen, aangezien de meeste andere belastingen en heffingen kostendekkend of substantieel van geringe betekenis zijn. Voor de berekening van de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit wordt de ruimte in aanmerking genomen tussen de eigen tarieven en het normtarief voor de zgn. artikel 12-gemeenten van 0,1853% (Meicirculaire 2019).

Omschrijving	geraamde opbrengst 2019	maximum 2020	geraamde opbrengst	ruimte
OZB	9.292.911	9.475.981	9.147.000	328.981
% stijging		1,97%	0,70%	

Conclusie: Dronten heeft een structurele onbenutte belastingcapaciteit van € 328.981.

B) Post onvoorzien structureel

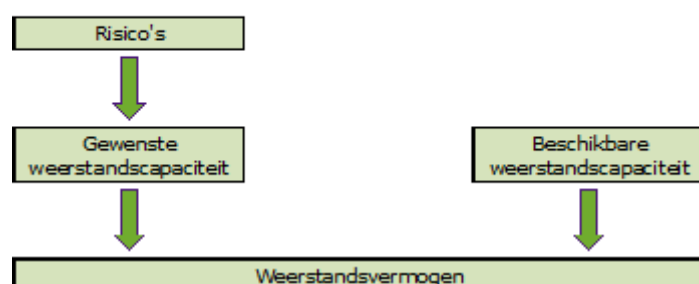
De post structureel onvoorzien is bedoeld om onvoorziene structurele uitgaven te kunnen afdekken. De gemeente Dronten kent geen structurele stelpost voor onvoorzien.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Op basis van de risicoanalyse is het risicoprofiel berekend op € 12,5 miljoen voor alle bekende risico's. Om dat op te vangen, is incidentele weerstandscapaciteit benodigd.

Er is € 35,6 miljoen aan [incidentele weerstandscapaciteit](#) beschikbaar. Dat is ruim voldoende om de risico's incidenteel te kunnen opvangen.

De relatie tussen de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit, de beschikbare weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen is in de volgende figuur weergegeven:

De ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit is een norm voor de mate waarin een gemeente de risico's kan opvangen. Deze ratio wordt ratio weerstandsvermogen genoemd:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In de volgende tabel is de "ratio weerstandsvermogen" berekend:

Ratio weerstandsvermogen	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Risicoprofiel (= benodigde weerstandscapaciteit)	11.005.000	12.520.000
Weerstand (= beschikbare weerstandscapaciteit)*	66.129.271	35.593.471
Ratio weerstandsvermogen**	6,0	2,8

Waardering ratio weerstandscapaciteit Uitstekend Uitstekend

* Herberekend conform Gemeenschappelijk Financieel Toezichtskader 2020 (GTK 2020)

** Ratio Weerstandvermogen = risicoprofiel gedeeld door weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van de ratio weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van de waarderingstabel die het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente samen hebben opgesteld. De ratio weerstandsvermogen komt voor Dronten ruim boven de 2. Dat betekent dat de gemeente Dronten over een vermogenspositie beschikt die als uitstekend wordt beoordeeld om de financiële risico's éénmalig af te dekken.

Ratio Weerstandvermogen	Waardering
>2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim Onvoldoende

Algemene conclusie weerstandsvermogen van de gemeente Dronten

- Het is moeilijk om risico's te kwantificeren in realiteitszin, tijd en geld. Met de aanpak conform de nota Risicomanagement is hier verbetering in aangebracht;
- Er is een uitstekende buffer aanwezig voor het opvangen van de financiële gevolgen van éénmalige tegenvallers;
- Er is, evenals voorgaande jaren, geen buffer aanwezig voor het opvangen van tegenvallers met structurele financiële gevolgen. Bij structurele risico's gaan we ervan uit dat binnen drie jaar maatregelen worden getroffen om de gevolgen binnen de begroting op te vangen. Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's drie jaar af te dekken.

Financiële kengetallen

Onderstaand treft u de kengetallen aan die wij in het kader van het BBV (artikel 11) moeten opnemen. In samenspraak met de provincie is afgesproken dat in de P&C-documenten ten aanzien van het onderdeel financiën ingegaan wordt op de volgende onderdelen: sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen, materieel evenwicht (structurele baten zijn in evenwicht met de structurele lasten) en de schuldpositie. Zie hiervoor ook [bijlage Financiële positie/ structureel evenwicht](#).

Verloop van de kengetallen	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Netto schuldquote	-/- 26%	-/- 29%	-/- 26%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-/- 30%	-/- 23%	-/- 30%
Solvabiliteitsratio	80%	68%	80%
Structurele exploitatieruimte	2,0%	2,0%	2,0%
Grondexploitatie	26%	25%	26%
Belastingcapaciteit	100%	95%	100%

Normering kengetallen

Het belang van financiële kengetallen is driedelig: naast inzicht in de financiële positie en vergelijkbaarheid hebben kengetallen een signaalfunctie. Het Rijk heeft aan de verplichte financiële kengetallen geen normen verbonden. De VNG adviseert de kengetallen te relateren aan bijvoorbeeld signaleringswaarden die voor stresstesten gelden. Deze testen geven ook informatie over de financiële positie. Onderstaand de signaleringswaarden per kengetal:

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie	Categorie	Categorie
	A. Minste risico	B. Gemiddeld risico	B. Meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen			
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

1. Netto schuldquote/ Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Dronten heeft netto geen schuld.

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met 80% blijft deze ruim voldoende.

3. De structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De gemeente Dronten wil met de aanstaande herijking ook in de toekomst financieel gezond blijven.

4. Het aandeel van de waarde van de grondexploitatie op de totale balanswaarde

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

5. De belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre de woonlasten binnen een gemeente hoger of lager zijn dan de gemiddelde woonlasten. In de [Paragraaf lokale heffingen](#) is aangegeven dat de woonlasten in 2019 € 657,25 bedragen. We zijn hierbij uitgegaan van een woningwaarde van € 178.000.

1.4.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn de spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. De gemeente Dronten heeft ongeveer 1.400 hectare aan openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden daarop plaats zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn veel kapitaalgoederen nodig in de vorm van:

1. wegenbeheer en verhardingen;
2. riolering;
3. openbaar groen;
4. accommodatiebeleid, -beheer, renovatie en vervanging;
5. speelvoorzieningen;
6. openbare verlichting;
7. bruggen, steigers en vlonders;
8. beleid stranden.

Van deze kapitaalgoederen moeten het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting en jaarstukken zijn opgenomen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Beleid

Het beleid van Dronten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de volgende nota's:

- [Beleids- en beheerplan wegen 2016-2020](#);
- [Beheerplan civieltechnische kunstwerken 2017-2021](#);
- [Beleidsplan verlichting in de openbare ruimte 2018-2027](#);
- [Beheerplan openbare verlichting 2018-2022](#);
- [Groenbeleidsplan gemeente Dronten 2017](#);
- Groenbeheerplan gemeente Dronten 2020;
- Bosbeheerplan gemeente Dronten 2020;
- Bomenbeheerplan gemeente Dronten 2020;
- Beheer- en onderhoudsplan Stranden en voorlanden 2008-2017*;
- [Speelruimteplan 2018](#);
- [Gemeentelijk Rioleringplan Dronten 2016 t/m 2021](#);
- [Accommodatiebeleidsplan 2015-2020](#) **.

* In 2019 is gestart met de uitvoering van de bestuursopdracht Ontwikkeling Strandbeleid. De verwachting is dat het toekomstbestendig beleidskader voor aanvang van het recreatieseizoen 2020 is opgeleverd.

** Het accommodatiebeleidsplan is in ontwikkeling en wordt in de periode tot en met 2020 samen met de PO-scholen, gelegen in het centrum, opgesteld.

1. Wegenbeheer en verhardingen

In 2016 is het beheerplan wegen vastgesteld. De norm waarop het onderhoud wordt gepleegd is CROW-niveau B voor centra, fiets- en voetpaden. Voor alle overige wegen is dat CROW niveau C. Inspecties vinden elk jaar plaats (naast de reguliere schouw die meerder keren per jaar plaatsvindt).

2. Riolering

In 2016 is het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vastgesteld voor de periode 2016-2021. Het GRP houdt naast de zorgplicht voor afvalwater tevens een zorgplicht voor hemel- en grondwater in. Voor de zorgplicht afvalwater gaat de hoofdtaak naar gedegen beheer. In het GRP zijn de nieuwe maatregelen beschreven waar de komende jaren uitvoering aan wordt gegeven. De onderstaande projecten zijn in 2019 opgepakt.

- De mogelijke gevolgen van extreme neerslag voor de kernen van de gemeente Dronten zijn inzichtelijk gemaakt. In de volksmond wordt dit ook wel de stresstest voor wateroverlast genoemd. Tevens zijn er stresstesten voor droogte en hitte uitgevoerd.
- Voor het ombouwen van gemengde stelsel is een plan uitgewerkt inclusief dimensionering voor de hemelwaterriolering. Door ruimtelijke opgaven te combineren kan met dit plan werk met werk worden gemaakt.
- Er is een kleine start gemaakt met inventariseren van eigendommen in de ondergrond van derden waar een recht van opstal voor gevestigd moet worden.

Openbaar Groen

Ten behoeve van een goed groenbeheer is in 2017 een nieuw groenbeleidsplan voor al het groen in de dorpskernen van de gemeente gemaakt en vastgesteld. In dit groenbeleidsplan is tevens het beleid op de dorpsbossen en het bomenbeleidsplan geïntegreerd. Conform de kaders zoals vastgelegd in dit beleidsplan en het afgesproken kwaliteitsbeeld is het openbaar groen in 2019 onderhouden.

Accommodatiebeleid, beheer, renovatie en vervanging

In juni 2015 is het accommodatiebeleidsplan door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is een beheercyclus voor de komende decennia vastgelegd, die in periodes van 5 jaar concreet wordt uitgewerkt. We gaven in 2019 verder uitvoering aan het vastgestelde accommodatiebeleid en gaan dit beleid in 2020 herijken.

Het nieuwe Aat De Jonge zwembad wordt opgeleverd, we starten met het MFC in Swifterbant, In Biddinghuizen is gestart met de tweede fase van het MFG, we komen met een programma van eisen voor de praktijkschool. Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van de plannen voor Primair Onderwijs in het centrum en Swifterbant.

Speelvoorzieningen

In 2019 werden de speelvoorzieningen in de gemeente Dronten vervangen en onderhouden conform het nieuwe Speelruimteplan. In dit nieuwe plan is vooral ingestoken op het omvormen van formele speelruimte naar meer informele speelruimte, waarbij gebruik wordt gemaakt van de gehele openbare ruimte.

Het beheer is op orde en de speelvoorzieningen voldoen aan de geldende veiligheidsnormen.

Openbare verlichting

In 2018 is het OV-beleids- en onderhoudsplan vastgesteld waarin de nieuwe beleids- en onderhoudskaders voor openbare verlichting worden aangegeven voor de komende jaren. In het plan is besloten om bewuster te gaan verlichten (meer maatwerk per locatie) en daar ook de inwoners, verenigingen en bedrijven bewustzijn over te creëren.

Bruggen, steigers en vlonders

In 2016 is een nieuw beheerplan- en onderhoudsplan voor civieltechnische kunstwerken (waaronder bruggen) vastgesteld. Op basis van de beschikbare middelen heeft groot onderhoud en jaarlijks onderhoud plaatsgevonden van de bij de gemeente in bezit zijnde voorzieningen. De oorspronkelijke planning uit het beheerplan diende als uitgangspunt, aangevuld met de inventarisatie die in 2019 heeft plaatsgevonden.

Beleid stranden

Om te komen tot een beheer- en onderhoudsplan, wordt nu een beleidsplan stranden opgesteld, waarmee invulling wordt geven aan programma 3 van het collegeprogramma. Hierin wordt onderzocht hoe de stranden voor nu en in de toekomst recreatief succesvol kunnen zijn. Hiertoe wordt in beeld gebracht welke ontwikkelingen er rondom de stranden spelen en wat er voor nodig is om het beheer en onderhoud straks beter te kunnen organiseren. In 2017 was dit beleidsplan voorgelegd aan de raad. Deze is echter niet aangenomen, omdat eerst verdere communicatie met omwonenden en andere belanghebbenden nodig is. In 2019 volgde verdere uitwerking van het beleid.

Financieel overzicht kapitaalgoederen

Beheerplannen	Begroting	2020	2021	2022	2023
Wegen	Onderhoudsbudget	294.630	294.630	294.630	294.630
	Voorziening	2.213.064	2.213.064	2.213.064	2.213.064
	Kapitaallast	453.297	514.369	502.179	490.806
Subtotaal wegen		2.960.991	3.022.063	3.009.873	2.998.500
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoudsbudget	31.728	31.728	31.728	31.728
	Voorziening	277.000	277.000	277.000	277.000
	Kapitaallast	20.072	20.814	20.793	20.722
Subtotaal civieltechnische kunstwerken		328.800	329.542	329.521	329.450
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	82.611	75.611	75.611	75.611
	Kapitaallast	115.678	116.509	115.558	112.806
Subtotaal openbare verlichting		198.289	192.120	191.169	188.417
Groen	Onderhoudsbudget	367.429	336.129	336.129	336.129
	Kapitaallast	13.377	13.009	12.642	12.274
Subtotaal groen		380.806	349.138	348.771	348.403
Spelen	Onderhoudsbudget	276.671	276.671	276.671	276.671
Subtotaal spelen		276.671	276.671	276.671	276.671
Riolering	Onderhoudsbudget	928.000	928.000	928.000	928.000
	Voorziening	675.947	675.947	675.947	675.947
Subtotaal riolering		1.603.947	1.603.947	1.603.947	1.603.947
Accommodaties	Onderhoudsbudget	129.795	129.795	129.795	129.795
	Voorziening	858.144	858.144	858.144	858.144
	Kapitaallast	2.264.262	2.175.828	2.050.875	1.993.549
Subtotaal accommodaties		3.252.201	3.163.767	3.038.814	2.981.488

1.4.4 Paragraaf financiering

De financiering van gemeenten wordt gereguleerd door de Wet financiering decentrale overheden (de [Wet fido](#)) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden ([Ruddo](#)). De Wet fido en Ruddo beogen het bevorderen van een professionele en verantwoorde financiering bij gemeenten, met als direct uitgangspunt het beheersen van renterisico's. De beheersing van de risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beiden beogen de renterisico's te begrenzen.

Beleid

De doelstellingen met betrekking tot het financieringsbeleid zijn:

- het verkrijgen en behouden van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's zoals renterisico's (van vaste en vlottende schulden), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's;
- het optimaliseren van het rendement van beschikbare liquiditeiten;
- het minimaliseren van de rentekosten van externe financiering.

De beheersing van de financieringsportefeuille wordt vooral via de instrumenten kasgeldlimiet en renterisiconorm uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Zoals eerder aangegeven is één van de uitgangspunten van de Wet fido het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet fido een wettelijk toegestane norm, de kasgeldlimiet, opgenomen. De limiet is bepaald op een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting. De doelstelling van de gemeente is om maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet, omdat kort geld in het geval van een normale rentestructuur goedkoper is dan lang geld.

De kasgeldlimiet 2019 bedraagt voor de gemeente Dronten 8,5% van € 108 miljoen = € 9,2 miljoen.

Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie berekend op basis van de drie kwartaal maanden, getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages van belang voor het signaleren van overschrijdingen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van de drie achtereenvolgende kwartalen drie maal de kasgeldlimiet overschrijdt dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder. Dit moet dan zo ruim mogelijk voorafgaand aan de derde overschrijding, met daarbij een plan van aanpak om weer te gaan voldoen aan de kasgeldlimiet. De toezichthouder kan, indien hij het plan ontoereikend acht, bepalen dat zijn toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe korte leningen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan dat het totaal van de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat jaarlijks niet meer dan 20% van begrotingstotaal mag worden afgelost. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

De gemeente is in 2019 ruimschoots binnen de gestelde renterisiconorm gebleven.

Renteschema

Het verschil met de werkelijk aan de taakvelden toegerekende rente en de renteomslag bedraagt minder dan 20%. Er is vanuit de notitie Rente van de commissie BBV daarom geen correctie noodzakelijk. Deze correctie is verplicht bij een afwijking van 25% of hoger.

Renteschema 2019			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		862.294
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	-1.611.076
Saldo rentelasten en rentebaten			-748.782
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-626.109
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			-1.374.891
d1.	Rentelasten over eigen vermogen	+/+	3.688.749
d2.	Rentelasten over voorzieningen	+/+	1.222.106
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			3.535.964
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-2.972.060
Resultaat op het taakveld Treasury (exclusief f. ontvangen dividenden)			563.904

1.4.5 Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Daarbij kan gedacht worden aan processen zoals investeringen in ICT om datalekken te voorkomen, het uitvoeren van de Digitale Agenda, regelingen voor oudere werknemers in de gemeente, of opleidingsbudgetten. Het betreft beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan.

Ter realisatie van de programma's is een goede bedrijfsvoering van groot belang. Deze paragraaf informeert de gemeenteraad over de stand van zaken in de bedrijfsvoering. Vanuit de bedrijfsvoering worden de beleids- en uitvoeringseenheden van de organisatie gefaciliteerd.

De basis: Dronten op Koers

Dronten op koers is de visie van waaruit de organisatie werkt aan de vraagstukken en opgaven die op de gemeente afkomen. Deze uitdagingen vloeien voort uit de ambities van de gemeenteraad en het college, wetswijzigingen van het rijk en wensen van de ambtelijke organisatie.

Dronten op koers omschrijft hoe de organisatie van Dronten wil zijn. De organisatie werkt vanuit de 4 V's: Vakmanschap, Verbinding, Vertrouwen en Vernieuwingskracht. De 4 V's werken door in al het handelen vanuit de ambtelijke organisatie. Medewerkers worden gestimuleerd om vanuit hun vakmanschap bij te dragen aan de gemeente Dronten. De organisatie stimuleert hen om met vernieuwingen te komen en slimme oplossingen te bedenken voor de vraagstukken waar de gemeente mee te maken heeft. De medewerkers worden vertrouwd in hun vakmanschap en hebben een grote mate van zelfstandigheid. Samen met het college wordt gezocht naar nieuwe verbindingen met de samenleving, waardoor de aansluiting tussen de samenleving, het bestuur en de gemeentelijke organisatie groeit.

Dronten op koers bestaat inmiddels een aantal jaar en binnen en buiten de organisatie wordt het effect hiervan gezien. De medewerkers voelen zich vrijer en durven meer van hun professie te laten zien. Dit uit zich onder andere doordat voorstellen met meer tegenspraak tot stand komen en medewerkers steeds vaker zelf met suggesties komen om producten, diensten of processen te verbeteren. Eigen initiatief wordt beloond. Afgelopen jaar heeft in het gebouw een 4V-boom gestaan. In deze boom hingen vouchers uit het budget voor teamuitjes waarvan medewerkers zelf activiteiten mochten organiseren in het kader van (een van) de 4 V's. Dit leidde onder andere tot de organisatie van de verkiezing van de Dronter jonge ambtenaar van het jaar, waarbij per V een medewerker tot en met 35 jaar gekozen werd. Daarnaast werd een gouden 60plusser gekozen. Een kleine 200 medewerkers maakten deze avond mee.

In 2019 is gestart met de uitgave van DoK, een magazine voor en door medewerkers van de gemeente welke een aantal maal per jaar verschijnt. In dit magazine wordt geschreven over Dronten, de ontwikkelingen en leren collega's elkaar kennen.

In de regio krijgt Dronten steeds meer naam als organisatie die goed op weg is met haar organisatieontwikkeling. Het lukt tot nu toe dan ook behoorlijk goed om, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, met kwalitatief goede mensen vacatures op te vullen.

Vanuit de filosofie van Dronten op Koers is er breed in de organisatie gewerkt aan een aantal thema's.

Human Resource Management

HRM-beleid en de WNRA

Het HRM-beleid heeft het afgelopen jaar in het teken gestaan van een verdere inbedding van de principes van Dronten op Koers in de organisatie. Een mooi voorbeeld hiervan is het afschaffen van de gesprekscyclus, waarbij iedere medewerker ieder jaar verplicht drie gesprekken voerde met zijn leidinggevende. Hiervoor in de plaats is het goede gesprek gekomen. Uitgangspunt is dat medewerker en leidinggevende in de dagelijkse praktijk veel met elkaar in contact staan over het werk, de kwaliteit daarvan en de ontwikkeling daarbinnen. Daarnaast heb je tenminste eenmaal per jaar een 'goed gesprek' over de vraag hoe je in je vel zit en in je werk staat. Het verzuimbeleid is opnieuw vastgesteld en de aanbesteding voor de arbodienst heeft plaatsgevonden.

Daarnaast is per 1 januari 2020 de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren in werking getreden. Met deze wet worden medewerkers van de gemeente niet langer aangesteld op grond van het publiek recht, maar hebben zij een arbeidsovereenkomst op grond van privaatrecht. De invoering van de WNRA is een grote operatie geweest, waarbij vele regelingen aangepast moesten worden, iedereen een 'nieuwe' arbeidsovereenkomst kreeg en leidinggevend en adviseurs in de ins en outs van de WNRA werden getraind.

Dronten Academie en Leiderschap op Koers

Vakmanschap staat hoog in het vaandel in de organisatie. Daarom is er geïnvesteerd in het opzetten van de Dronten Academie, via wie alle medewerkers in de organisatie in staat gesteld worden om trainingen en cursussen te volgen. Een van de hoogtepunten het afgelopen jaar waren de Dronten Leert dagen. Op 2 en 4 april werden alle medewerkers van de organisatie uitgenodigd om een dag lang workshops, trainingen of cursussen bij te wonen gericht op het vakmanschap van de organisatie, zoals bijvoorbeeld rondom de thema's inwonersparticipatie en politiek bestuurlijke sensitiviteit.

De leidinggevend en in de organisatie hebben daarnaast een eigen ontwikkelprogramma 'Leiderschap op koers'. De eerste twee jaren van Dronten op Koers heeft dit ontwikkelprogramma in het teken gestaan van het dienend leiderschap als sturingsfilosofie. Het afgelopen jaar heeft vooral gedraaid om integraal samenwerken over de grenzen van de teams heen.

Formatie 2019

Onderstaande functies zijn in de loop van 2019 ingevuld. De functies Citymarketing SEA en juridisch medewerker Grondzaken zijn in 2019 ingevuld door middel van inhuur.

Programma 0:	1,0 fte Regisseur dienstverlening en zaakgericht werken (structureel) 0,35 fte Citymarketing SEA groep Wervingskracht (structureel) 1,0 fte inkoopadviseur (structureel) 0,2 fte medewerker ondersteuning (structureel) 0,3 fte Pas van Dronten (structureel)
Programma 1:	1,0 fte Integraal Veiligheidsbeleid (structureel, dekking aanwezig)
Programma 2:	1,0 fte Toezichthouder civiel techniek (structureel)
Programma 5:	1,0 fte Specialist groenbeheer (structureel)
Programma 6:	-2,4 fte formatie sociaal domein (structureel)
Programma 8:	1,0 fte medewerker (junior) juridisch Grondzaken (budgetneutraal) beleidsmedewerker (junior) wonen (structureel) 1,0 fte programmamanager Omgevingswet (uit programmabudget)

De doorontwikkeling van de organisatie is in 2018 grotendeels afgerond. In 2019 hebben nog wijzigingen plaatsgevonden in indeling van de teams binnen het vakgebied. Het vakgebied Bedrijfsvoering is van 4 teams naar 3 teams gegaan, in het vakgebied Sociaal domein 5 teams naar 4 teams en het vakgebied van Ruimtelijk domein en Dienstverlening van 6 naar 5 teams. Als gevolg hiervan is bespaard op salariskosten teammanagers. Door deze herverdeling zijn ook verschillen ontstaan tussen de verdeling in de begrote salariskosten en de werkelijke verdeling salariskosten.

Daarnaast staan de budgetten voor ziektevervanging en de stelposten voor cao en flexibele schil onder programma 0 begroot terwijl de werkelijke lasten grotendeels op de overige programma's komen.

De commissie BBV geeft aan dat verschuivingen van budgetten over de programma's heen (om bovenstaande motivering) middels een begrotingswijziging via de gemeenteraad moeten verlopen. In 2019 is in vernieuwde financiële verordening opgenomen dat het college bevoegd is om deze (technische en budget neutrale) mutaties te accorderen teneinde de afwijkingen einde jaar zo klein mogelijk te houden. Het gaat hier uitdrukkelijk om wijzigingen en niet om extra budget. De vernieuwde financiële verordening gaat in per 1 januari 2020.

In de volgende tabel is de uitsplitsing tussen salarissen en inhuur inzichtelijk gemaakt:

Omschrijving personeelslasten	Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Salarissen en sociale lasten huidig personeel	22.343.785	25.138.605	23.964.120	1.174.395
Vergoeding van derden voor eigen personeel	-214.824	-190.146	-349.199	159.053
Inhuur	5.335.176	4.204.280	5.803.050	-1.598.770
Totale personeelslasten	27.464.137	29.512.739	29.418.061	-265.322

Planning & Control

The three lines of defence

In 2019 is de visie op control vastgesteld. Deze visie is opgebouwd langs het model van the three lines of defence. Het richt zich op het in control zijn van de organisatie en het beheersen van de belangrijkste risico's. Daarbij worden drie lijnen onderscheiden:

- De eerste lijn, de 'business', die verantwoordelijk is voor de keuzes die zij maken en de risico's die zij in de dagelijkse praktijk aangaan;
- De tweede lijn, de bedrijfsvoering, die de vakafdelingen uit de eerste lijn ondersteunen en adviseren. Zij ontwikkelen systemen voor een goed proces van risicomanagement en beheersing;
- De derde lijn, de internal audit, die de kwaliteit van sturing en beheersing bewaakt.

Na het vaststellen van het model is gewerkt aan inbedding hiervan. Dit proces loopt ook komend jaar door en is gericht op het ontwikkelen van eigenaarschap, het verder brengen van de adviesteams en het ontwikkelen van risicoleiderschap. Doel hiervan is dat het denken in risico's en kansen verder wordt ontwikkeld en onderdeel wordt van de advisering aan college en raad.

Planning en control

De planning-en-controlcyclus is afgelopen jaar aangepakt. Doel hiervan is een kwaliteitsslag te maken in de producten door minder producten te maken. Dit heeft er toe geleid dat de voortgangsrapportage na de zomer wordt vastgesteld, de slotrapportage vervalt en de budgetoverhevelingen in maart kunnen plaatsvinden. De auditcommissie is actief betrokken geweest bij het opzetten van de nieuwe cyclus.

Huisvesting

Begin 2019 heeft de gemeenteraad besloten tot de verbouw van het gemeentehuis, het huis van de gemeente. In het vernieuwde gemeentehuis zal het gebouw en de werkomgeving aansluiten op de filosofie van de organisatie. In het nieuwe gebouw zal activiteitengericht gewerkt gaan worden en hiervoor zijn afgelopen jaren de eerste voorbereidingen getroffen. Niet alleen door een visie op het activiteitengericht werken neer te zetten, maar ook door alle medewerkers te voorzien van een mobiele telefoon en een laptop. Tijdens de verbouwing wordt gewerkt op De Reest en een aantal tijdelijke locaties (Rede 58, Educalaan, Open Hof en Meerpaal). Hierdoor wordt nu al geoefend met het activiteitengericht werken.

Concerncontrol

In 2019 is er een visie op concerncontrol vastgesteld waarbij de focus van reactief control naar proactief control is verlegd. Dit betekent dat concerncontrol zich in 2020 onder andere gaat toeleggen op risicobeheersing en strategische advisering over grote projecten. Daarnaast zal in de organisatie het 'three lines of defence model' verder uitgewerkt worden. In dit model is het management van de verschillende teams de 1e lijnscontrol en eigenaar van en verantwoordelijk voor het binnen de kaders realiseren van de gestelde doelen door het uitvoeren van werkprocessen en het beheersen van risico's in die werkprocessen. De 2^e lijns control wordt vormgegeven door de adviseurs van het vakgebied bedrijfsvoering. Zij adviseren, ondersteunen en toetsen de 1^e lijnscontrol vooral op het gebied van de beheersing. Daarnaast formuleren zij kaders en beleid en zien zij toe op de juiste toepassing van deze (organisatiebrede) kaders. De 3^e lijnscontrol wordt gevormd door concerncontrol. Concerncontrol is systeemverantwoordelijk en richt zich op de beoordeling van en de advisering over de interne beheersing en kwaliteitsverbetering van de organisatie.

Vaste onderdelen van concerncontrol zijn advisering op Planning & Control, rechtmatigheid en risicomanagement en advisering aan de directie op de totale bedrijfsvoering van de organisatie.

Rechtmatigheid

Door de coördinator interne controle is in het 4^e kwartaal 2019 een intern controleplan 2020 opgesteld. Daarin zijn de aanbevelingen van de accountant naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2018 en de interim controle 2019 meegenomen.

In het organisatiebrede interne controleplan is met ingang van 2018 ook de verbijzonderde interne controle voor het sociaal domein opgenomen. In het najaar 2020 wordt het IC-plan opnieuw met de accountant afgestemd.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Daarnaast zijn met de provincie in het kader van het Convenant Interbestuurlijk Toezicht (IBT) ook afspraken gemaakt over het opnemen van bepaalde kengetallen in de P&C-documenten. Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door gemeenten. Het wettelijke uitgangspunt is dat de provincie voor alle beleidsterreinen de toezichthouder op gemeenten is met uitzondering van de terreinen waarop de provincie geen taken heeft. Het specifiek toezicht vormt hierop een uitzondering, waarbij met name het financieel toezicht integraal, op alle gemeentelijke domeinen, van toepassing is.

Inleiding

Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door gemeenten. Het wettelijke uitgangspunt is dat de provincie voor alle beleidsterreinen de toezichthouder op gemeenten is met uitzondering van de terreinen waarop de provincie geen taken heeft. Het specifiek toezicht vormt hierop een uitzondering, waarbij met name het financieel toezicht integraal, op alle gemeentelijke domeinen, van toepassing is.

Provincie en gemeenten zullen zich inspannen om op basis van transparantie, begrip en vertrouwen te komen tot een effectieve en efficiënte wijze van interbestuurlijk toezicht. Door het optimaliseren van het zelfregulerend vermogen van de gemeente en de versterking van controle door de gemeenteraden kan de provincie terughoudend met het toezicht omgaan. In de bestuursovereenkomst hebben partijen binnen Flevoland de uitgangspunten vastgelegd voor de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen en de wijze waarop zij met elkaar wensen om te gaan. Het Rijk blijft toezichthouder voor de gemeenten op die terreinen, waar provincies geen taak en expertise hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderwijswetten en sociale zaken.

Toezichtgebieden

Het college van B&W moet op een zestal beleidsthema's voldoen aan een aantal wettelijke afspraken. In deze paragraaf staan we stil bij deze zes thema's en in hoeverre we per thema aan de wettelijke afspraken hebben voldaan. Dit wordt aangegeven met "terugblik".

Het IBT betreft de onderstaande toezichtgebieden:

1. Financiën

In samenspraak met de provincie is afgesproken dat in de paragraaf IBT ten aanzien van het onderdeel financiën ingegaan wordt op de volgende onderdelen: sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen, materieel evenwicht (structurele baten zijn in evenwicht met de structurele lasten) en de schuldpositie.

De gemeente Dronten heeft een separate hoofdstuk in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen. Dronten viel, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet vanaf begroting 2016 onder repressief toezicht van de provincie met de kleur groen. Dit toezichtregime zal, naar verwachting, ook in begroting 2020 worden gecontinueerd.

2. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Bouwen en Milieu)

Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor uitvoering van toezicht en handhaving en deugdelijke kwaliteit van het nalevingstoezicht.

In kader van het IBT wordt jaarlijks een verslag Vergunningen en Handhaving (VH) opgesteld. Het Verslag VH 2018 is in mei 2019 aan de raad aangeboden. Voor de inhoud verwijzen wij u naar het desbetreffende rapport, gezien de veelheid van speerpunten. De belangrijkste conclusie uit dit rapport is dat de uitvoering van de meeste speerpunten redelijk goed op orde is. Op de ambitieuze planning mocht dit een goede score worden genoemd. Het verslag VH 2019 zal medio mei 2020 aan de raad worden aangeboden.

3. Ruimtelijke ordening

De gemeenteraad stelt, ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer structuurvisies en bestemmingsplannen vast.

Bestemmingsplannen:

Voor het gehele grondgebied van de gemeente zijn bestemmingsplannen vastgesteld. Voor het overgrote deel zijn dit ook actuele bestemmingsplannen (< 10 jaar oud). De meeste (delen van) bestemmingsplannen die ouder zijn dan 10 jaar, zijn opgenomen in hernieuwde bestemmingsplannen die in voorbereiding waren (zoals bestemmingsplan Woongebieden, vastgesteld januari 2019). Voor een aantal bestemmingsplannen geldt dat deze nog slechts van toepassing zijn op kleine gebieden, die bij de actualisatieslag tussen wal en schip zijn gevallen (hierbij moet gedacht worden aan delen van bermen, sloten, wegen) of waar niet direct nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te verwachten zijn. Deze restgebiedjes worden bij een eerstvolgende herziening van de aangrenzende bestemmingsplannen (of wijziging van een omgevingsplan) meegenomen. Overigens is de actualiseringsplicht formeel vervallen per 1 juli 2018 (met het oog op de voorbereiding op de Omgevingswet), mits de bestemmingsplannen elektronisch raadpleegbaar zijn. Dit is het geval voor de plannen in de gemeente Dronten op

www.ruimtelijkeplannen.nl.

Structuurvisie:

De gemeente beschikt voor het hele grondgebied over een actuele structuurvisie 'Dronten 2030' en voor het Hanzekwartier is dit de structuurvisie 'Hanzekwartier'. Ook het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland is een (sectorale) structuurvisie conform de Wro.

4. Huisvesting vergunninghouders

Gemeenten geven uitvoering aan de wettelijke taak om verblijfsgerechtigden tijdig te huisvesten. Het aantal wordt door het Rijk in de halfjaarlijkse taakstelling bepaald. Tijdig betekent binnen twaalf weken nadat verblijfsgerechtigde aan een gemeente is verbonden. In het kader van IBT legt de gemeente met de 'rapportage halfjaarlijks toezichtverslag realisatie taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden gemeente' elk half jaar verantwoording af aan de provincie over de mate waarin de taakstelling is gerealiseerd.

5. Archiefwet

Het doel van het toezicht op archief- en informatiebeheer is om bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen te komen tot een betrouwbare informatievoorziening.

Uit het jaarlijkse verslag (jaarverslag 2018 en Archief KPI verslag 2018) over de archieven die na de publicatie van het jaaroverzicht IBT 2018 zijn gepubliceerd, blijkt dat er twee punten zijn die speciale aandacht behoeven. Deze aandachtspunten krijgen vorm in 2020. Dit betreft het kwaliteitssysteem, en het metadataschema (TMLO). Het kwaliteitssysteem gaat in 2020 verder vorm krijgen, zal in dat jaar bestuurlijk worden vastgesteld, en aansluitend worden ingevoerd. Het toepassen van een kwaliteitssysteem is een wettelijke verplichting. Na 2019 gaat ook het metadataschema (TMLO) vorm krijgen. Dit wordt projectmatig opgepakt. Mede met het oog op de aansluiting op het e-Depot is dit punt belangrijk. Deze actiepunten hebben prioriteit, en zijn tevens terugkerende agendapunten tijdens de reguliere overleggen met de gemeentearchivaris.

6. Monumenten en archeologie

Ten aanzien van Rijksmonumenten (beschermd stads/dorpsgezicht) en Archeologie is er toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen en op vergunningverlening en handhaving. Voor het onderwerp "monumenten en archeologie" is afgesproken dat de gemeenten tweejaarlijks toezichtinformatie aan de provincie verstrekken in de vorm van de Monitor Erfgoedinspectie die iedere twee jaar door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt uitgebracht. Het ministerie stelt de Monitor Erfgoedinspectie op aan de hand van de gegevens die door de gemeenten worden aangeleverd.

1.4.6 Paragraaf verbonden partijen

De definitie van verbonden partijen is volgens het [BBV](#):

"Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft".

Als er alleen sprake is van een financieel belang gaat het dus **niet** om een verbonden partij.

Vanaf begrotingsjaar 2017 moeten gemeenten de lijst met verbonden partijen onderverdelen in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen;
- overige verbonden partijen.

De gemeente moet niet alleen duidelijk maken wat het belang is dat de gemeente heeft, maar ook welk openbaar belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Daarbij moet de gemeente ook vermelden welke risico's de verbonden partij oplevert voor de financiële positie van de gemeente.

Ook in het programmaplan staat informatie over verbonden partijen. Daar staat de beleidsmatige informatie over de manier waarop de verbonden partijen betrokken zijn en wat hun rol is bij de realisatie van de programmadoelen. In de paragraaf verbonden partijen staat de financiële informatie over de verbonden partijen en eventuele risico's voor de gemeente.

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt of aandelen bezit en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen zijn dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. Sommige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van desbetreffende verbonden partij uit te oefenen.

Beleid

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden, enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en -beperking en anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partijconstructie.

Criteria die daarbij onder andere worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op en de gekozen vorm van samenwerking draagt bij aan een efficiëntere en effectievere uitvoering van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Lijst met verbonden partijen

Naam verbonden partij	Taakveld	Vertegenwoordiger gemeente	Financieel belang 2019
Gemeenschappelijke regelingen			
Het Flevolands Archief (HFA)	0.4	A. van Amerongen	€ 90.724
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	0.62	A. van Amerongen	€ 638.423
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	1.1	J.P. Gebben	€ 1.583.797
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	6.1	P. van Bergen	€ 90.000
Regionale Sociale Recherche	6.3	P. van Bergen	€ 92.161
IMPact	6.4	P. van Bergen	€ 1.749.496
GGD Flevoland	7.1	I.A. Korting	€ 866.214
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	7.4	A. van Amerongen	€ 931.906
Vennootschappen/Coöperaties			
Alliander N.V.	0.5	A. van Amerongen	ontvangst dividend
Vitens N.V.	0.5	A. van Amerongen	ontvangst dividend
Technofonds Flevoland	3.1	I.A. Korting	n.v.t.
Coöperatie Gastvrije Randmeren	5.7	I.A. Korting	€ 32.254
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	7.3	R. Siepel	n.v.t.
Verenigingen			
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	0.1	J.P. Gebben	€ 160.070

Detailoverzicht verbonden partijen

Het Flevolands Archief (HFA)		Lelystad		
Link	HFA en Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum HFA			
Visie	Het Flevolands Archief bewaart het geheugen van de provincie Flevoland in archieven en verschillende collecties. In Het Flevolands Archief vindt u tekeningen, foto's, kranten, boeken en archieven over de geschiedenis van Flevoland.			
Missie	Het Flevolands Archief			
Belangen				
		Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 89.457	€ 94.633	€ 90.724
	Eigen vermogen	€ 606.565		
	Vreemd vermogen	€ 317.264		
	Resultaat	€ 524		
Bestuurlijk	Het Flevolands Archief is samenwerkingspartner voor diverse overheidsorganen. Dit zijn het Rijk, de Provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde en het waterschap Zuiderzeeland. Het archief verzamelt ook particuliere archieven			
Prognose				
Ontwikkelingen	Niet van toepassing			
Risico's	Niet van toepassing			

GemeenschappelijkBelastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)				
Het kantoor van GBLT is gevestigd in Zwolle.				
Link	Gemeente- en waterschapsbelastingen			
Visie	Toonaangevend in Belastingen. Toonaangevend betekent voor GBLT: richtinggevend, onderscheidend, origineel en het tonen van lef, trots en passie. GBLT heeft een goede prijs/kwaliteitverhouding in de primaire taken, producten en diensten en is continu op zoek naar inhoudelijke verbetering en vernieuwing van (werk-)processen. GBLT is klantgericht en optimaliseert schaalvoordelen van de organisatie door samenwerking met andere overheden.			
Missie	GBLT heft en int belastingen en geeft uitvoering aan de wet WOZ voor lokale overheden, tegen zo laag mogelijke kosten.			
Belangen				
		Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 567.269	€ 526.500	€ 631.837
	Eigen vermogen			
	Vreemd vermogen	€ 4.282.000		
	Resultaat	€ 1.460.000		
	Netto exploitatielasten			
Bestuurlijk	GBLT regelt de gemeente- en waterschapsbelastingen voor vijf waterschappen en zes gemeenten			

Prognose

Ontwikkelingen	Verplichting tot het vullen van de historie van de LV-WOZ. GBLT heeft aan Centric de opdracht gegeven tot het vullen van de historie LV-WOZ. Na opdrachtverstrekking heeft Centric een planning afgegeven. Deze planning komt er op neer dat Centric niet eerder dan in kwartaal van 2020 over kan gaan tot uitvoering van de opdracht. Intern is een Plan van Aanpak opgesteld waaruit blijkt dat er naar verwachting geen 100 maar c.a. 500 uur aan uitval te verwerken valt zowel voor als na de uitvoering door Centric. De kosten van deze (externe) uren worden geschat op ongeveer € 30.000. De kosten voor de vulling van de historie LV-WOZ bedragen in totaal grofweg € 50.000 exclusief BTW en inclusief de kosten verwerken uitval. De uren die gepaard gaan met het verwerken van de uitval zal GBLT proberen intern op te lossen. Lukt dit niet, dan zal GBLT tot inhuur moeten overgaan en zullen de kosten verrekend moeten worden. De verrekening zal plaatsvinden bij de jaarrekening 2020. Bepalen gebruiksoppervlakten: Uiterlijk vanaf 2022 moet de WOZ-waarde worden bepaald op basis van gebruiksoppervlakten in plaats van inhoud van objecten. Voor Dronten worden de gebruiksoppervlakten bepaald in 2020. De totale kosten voor het project over de jaren 2018 tot en met 2020 zijn € 865.000. Voor het jaar 2020 worden de kosten begroot op € 299.000. In 2019 heeft GBLT zich met name gericht op werken volgens vastgestelde protocollen daarnaast projecten uitgevoerd inzake controle leegstand niet woningen en herstel Kwijtschelding ondernemers voorgaande jaren.
Risico's	Kwijtscheldingsverzoeken – in DVO moet binnen maximaal drie maanden na ontvangst van het volledige verzoek om kwijtschelding beslist op het verzoek worden. In voorgaande jaren was er achterstand op de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken; met name in het begin van 2019 is hierdoor de werkvoorraad opgelopen en zijn beroepschriften (ook) te laat behandeld. Door verbetering van digitale aanvraagmogelijkheden verwachten we dit risico te hebben ondervangen.

Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	Lelystad
Link	Veiligheidsregio Flevoland
Visie	'Door goede samenwerking tussen de gemeenten in Flevoland, de Veiligheidsregio Flevoland, de Regiopolitie Flevoland en andere (overheids-)diensten en instellingen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau en een goede voorbereiding binnen deze organisaties, wordt voldaan aan de wettelijk voorgeschreven en de bestuurlijk vastgestelde taken, waardoor de inwoners en bezoekers van Flevoland voldoende fysieke veiligheid kan worden geboden.' De vier kolommen werken daartoe onderling en met andere diensten en instellingen eendrachtig samen en richten zich op het gemeenschappelijke belang van een veiliger leef- en werkomgeving. Hierbij wordt ook een beroep gedaan op het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid bij de burger.
Missie	Veiligheidsregio Flevoland is er om de veiligheid van haar inwoners tijdens een ramp of crisis te vergroten.
Belangen	
	Realisatie 2018 Begroot 2019 Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage € 1.362.727 € 1.655.325 € 1.680.621
	Solvabiliteit 57,0% 55,0% 47,4%
	Bijdrage per inwoner € 33,45 € 34,74 € 49,48
	Resultaat € 153.242 € 0 € 39.082

Bestuurlijk	Veiligheidsregio Flevoland is een samenwerkingsverband van alle gemeenten in Flevoland, Politie, Brandweer Flevoland en de geneeskundige zorg (GHOR Flevoland). Daarnaast wordt samengewerkt met een groot aantal andere partners.
Prognose	
Ontwikkelingen	Veiligheidsregio's Flevoland, Gooi en Vechtstreek en Utrecht gaan intensiever samenwerken om de crisisorganisatie te verbeteren op drie onderwerpen. Het betreft de realisatie van een Kenniscentrum Vakbekwaamheid Midden-Nederland, de realisatie van een Veiligheidsbureau Midden-Nederland en de harmonisatie van de werkprocessen van de veiligheidsregio's voor de meldkamer Midden-Nederland. Deze onderdelen zijn samengebracht in het programma genaamd 'Drieslag'. Het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland heeft eind augustus 2019 afspraken gemaakt over het op orde brengen van de Veiligheidsregio Flevoland. Er wordt geïnvesteerd in de paraatheid en slagkracht van de organisatie, in vakbekwaamheid, arbeidshygiëne, ICT en samenwerking om de kwaliteit en continuïteit te borgen tegen acceptabele kosten. De structurele verhoging voor Dronten is daarmee €196.855. Verder is het bestuur voornemens de nieuwe verdeelsleutel in te voeren met een ingroeipad van vijf jaar. Dit zou betekenen dat de nieuwe verdeelsleutel voor het eerst (deels) toegepast wordt op de begroting Veiligheidsregio Flevoland 2021 en bij de begroting van 2025 volledig ingevoerd is.
Risico's	In het Regionaal Risicoprofiel wordt aangegeven welke risico's zich in een regio kunnen voordoen, wat de waarschijnlijkheid is en wat de impact is. Bijvoorbeeld: de kans op een dijkdoorbraak in Flevoland is zeer klein, maar als het gebeurt is de impact zeer hoog. Mede op basis van het Regionaal Risicoprofiel wordt het Regionaal Beleidsplan opgesteld. Het regionaal risicoprofiel is in beperkte mate ook van belang voor het dekkingsplan brandweer. Voor dat dekkingsplan is het brandrisicoprofiel echter de belangrijkste onderlegger. Ook deze wordt op dit moment geactualiseerd.

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland		Gemeente Almere in haar hoedanigheid van centrumgemeente		
Link	Dienstverleningshandvest behorende bij centrumregeling sociaal domein Flevoland en Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland			
Visie	Deze regeling heeft tot doel te komen tot een doelmatige uitvoering van de aan de centrumregeling opgedragen taken.			
Missie	Gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde werken samen op het gebied van de jeugdhulp en de Wet maatschappelijke ondersteuning			
Belangen				
		Realisatie 2018	Begroet 2019	Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 98.203	€ 65.000	€ 97.437
	Resultaat	€ 0		
Bestuurlijk	De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde, ieder voor zover het hun bevoegdheid betreft.			
Prognose				
Ontwikkelingen	Niet van toepassing			
Risico's	Niet van toepassing			

Regionale Sociale Recherche Zwolle	
Link	Werkgebied Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek
Visie	Verbindingen leggen om vanuit de vakinhoudelijkheid en de ervaring uit de dagelijkse praktijk ondermijning van het sociaal stelsel tegen te gaan.
Missie	Onderzoek naar misbruik van uitkeringen is belangrijk voor de samenleving.
Belangen	
	Realisatie 2018 Begroot 2019 Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage € 74.591 € 71.600 € 92.161
	Resultaat € 0 € 0
Bestuurlijk	De Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek onderzoekt fraude in Zwolle, Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen en Zwartewaterland.
Prognose	
Ontwikkelingen	De Regionale Sociale Recherche is begonnen met een aparte rechercheur voor internetfraude. Daarnaast richten zij zich meer op handhaving van Wmo en Jeugdwet.
Risico's	Er willen een aantal gemeenten uit de regio Zwolle alsnog aansluiten bij de Regionale Sociale Recherche. Dit kan gevolgen hebben voor de capaciteitsplanning. Het kan daardoor langer duren voordat een zaak is afgerond.

IMpact Dronten	
Link	IMpact
Visie	Gegarandeerd vermogen om te werkenOm het werken mogelijk te maken ondersteunt en begeleidt IMpact mensen met en zonder arbeidsbeperking in de regio Kampen en Dronten naar de arbeidsmarkt. De ontwikkeling die daarvoor nodig is, organiseren en faciliteren wij. Dat doen we met ons eigen werkleerbedrijf en inzet van en advies over (maatwerk) re-integratietrajecten en -instrumenten. Op deze manier werken wij aan een zo groot mogelijke integratie van werknemers in de arbeidsmarkt. Het is ons streven mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een optimale arbeidsparticipatie te krijgen.
Missie	IMpact maakt werken mogelijk.
Belangen	
	Realisatie 2018 Begroot 2019 Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage € 1.759.117 € 1.803.556 € 1.785.376
	Eigen vermogen € 435.000 € 435.000 € 495.000
	Vreemd vermogen € 11.541.000 € 11.881.000 € 11.038.000
	AJ's € 54,15 € 54,80 53,09
	Solvabiliteit 3,6% 3,66% 4,48%
Bestuurlijk	IMpact is het arbeidstoeleidingsbedrijf die voor de gemeente Kampen en Dronten uitvoering geeft aan de Wet Sociale Werkvoorziening en de Wet werk en bijstand. IMpact is een stichting en legt verantwoording af aan het Algemeen Bestuur.

Prognose	
Ontwikkelingen	Niet van toepassing
Risico's	Impact heeft voor de jaren 2018 tot en met 2021 een Ondernemingsplan opgesteld. Met dit plan wil Impact zich verder professionaliseren om zo de gemeenten nog beter te kunnen faciliteren bij haar re-integratietaken. Deze professionalisering moet ook leiden tot een groei in het bedrijfsresultaat. Met het bedrijfsresultaat dat IMPact realiseert compenseert het gedeeltelijk het negatieve subsidieresultaat. Voor het resterende deel geldt dat de deelnemende gemeenten Kampen en Dronten naar rato bijdragen aan een exploitatietekort. Dronten draagt 25% van de tekorten van IMPact.

GGD Flevoland	De hoofdvestiging van GGD Flevoland bevindt zich Lelystad.			
Link	GGD Flevoland			
Visie	De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de Flevolandse inwoners onder het motto "Verbinden doen we samen".			
Missie	We dragen bij aan een gezonder Flevoland			
Belangen				
		Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 761.756	€ 728.417	€ 802.563
	Eigen vermogen	€ 5.978.000	€ 6.136.122	€ 6.973.000
	Vreemd vermogen	€ 9.859.000	€ 9.106.764	€ 11.365.000
	Solvabiliteit	37,7%	40,0%	38,0%
	Resultaat	- € 203.000	€ 0	€ 995.000
Bestuurlijk	GGD Flevoland is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. De zes Flevolandse gemeenten zijn met elkaar een zogenaamde gemeenschappelijk regeling aangegaan.			
Prognose				
Ontwikkelingen	De grote opgaven waar gemeenten met de transformatie van het sociaal domein en de komst van de Omgevingswet voor staan, hebben dan ook alles te maken met gezondheid. Daarbij geldt dat gezondheid direct en indirect invloed heeft op de lokale economie. De GGD moet omgevingssensitief zijn, aansluiten bij lokale ontwikkelingen en netwerken en daar haar expertise op het gebied van Publieke Gezondheid delen.			
Risico's	De GGD doet aan actief risicomanagement en reserveert voor toekomstige risico's binnen hun weerstandsvermogen.			

Omgevingsdienst Lelystad Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)				
Link	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek			
Visie	De (OFGV) is een organisatie die met vakkundige medewerkers en in samenwerking met de deelnemers, op een ondernemende en verbindende manier wil bijdragen aan een veilige, schone en duurzame leefomgeving.			
Missie	De OFGV draagt bij aan een veilige, schone en duurzame leefomgeving.			
Belangen				
		Realisatie 2018	Begroet 2019	Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 797.362	€ 916.486	€ 935.676
	Eigen vermogen	€ 1.421.501	€ 875.000	€ 1.519.795
	Vreemd vermogen	€ 4.434.824	€ 4.053.154	€ 5.264.376
	Solvabiliteit		18,0%	22,4%
	Reslutaat	€ 193.830	€ 0	€ 737.100
Bestuurlijk	In totaal zijn 2 provincies en 13 gemeenten 'deelnemer' aan de OFGV. Alle deelnemers zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB). Vanuit dit AB is een Dagelijks Bestuur (DB) benoemd.			
Prognose				
Ontwikkelingen	Tijdens de implementatie van de Omgevingswet kan de OFGV ons met hun expertise ontlasten en voorzien van relevante informatie en advies bij het opstellen en uitvoeren van het omgevingsplan en overige onderdelen. Daarmee zullen ze een belangrijke bijdrage leveren om gezamenlijk de verbeterdoelen uit de Omgevingswet te realiseren.			
Risico's	Vanaf 2018 wordt de financiële bijdrage voor de OFGV berekend op basis van de kostenverdeelsystematiek (hierna: KVS) voor de periode 2018-2020, verhoogd met de jaarlijkse indexatie. In het jaar 2020, bij de vaststelling van de begroting 2021, wordt de KVS voor de periode 2021-2023 herijkt. Hierbij vindt herijking plaats op basis van de kengetallen en ervaringsgegevens (geleverde producten) van de achterliggende drie jaar. Ingeval uit de evaluatie blijkt dat wij jaarlijks meer producenten en diensten hebben afgenomen dan bij de start is geprognosticeerd, zal dat voor de komende 3 jaren een noemenswaardige verhoging van de bijdrage betekenen.			

Alliander N.V.		Arnhem
Link	Alliander	
Visie	Alliander zorgt ervoor dat klanten de juiste energiekeuzes kunnen maken. Voor zichzelf en voor de totale energievoorziening. Zodat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.	
Missie	Wij staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Dat is waar wij iedere dag aan werken.	

Belangen				
		Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Financieel	Dividendopbrengst	€ 227.607	€ 339.089	
	Eigen vermogen	€ 4.129.000	.	
	Vreemd vermogen	€ 4.216.000		
	Solvabiliteit	57,3%		
	Resultaat	€ 334 miljoen		
Bestuurlijk	Ruim vijftig gemeenten in Flevoland en Gelderland zijn mede-aandeelhouder van de nutsbedrijven Nuon, Alliander en Vitens. Voor al die bedrijven is de vraag, hoe de publieke belangen het best geborgd kunnen worden.			
Prognose				
Ontwikkelingen	Het geschikt maken van de energie-infrastructuur is een cruciale schakel in de energietransitie. Dat is een uitdaging, onder meer vanwege lange vergunningstrajecten en het grote tekort aan technici. Om de energietransitie te laten slagen, passen we nieuwe technologieën toe en willen we op een andere manier (samen)werken. Op verschillende gebieden is Alliander bezig met innovatieve projecten. Dit betreft onder meer slimme uitbreidingen van het elektriciteitsnet, initiatieven om tot een betere samenwerking te komen tussen sectoren onderling en met ketenpartners, en waterstofprojecten.			
Risico's	Niet van toepassing			

Vitens N.V.		Zwolle		
Link	Vitens			
Visie	Vitens levert een actieve bijdrage aan de verduurzaming en de beschikbaarheid van schoon drinkwater. Bescherming van onze bronnen en dienstverlening naar onze klanten staan hier centraal. Zo innoveren we voortdurend om onze productie en infrastructuur te verduurzamen.			
Missie	Waardevol water voor nu en in de toekomst.			
Belangen				
		Realisatie 2018	Begroot 2019	Realisatie 2019
Financieel	Totaal uitgekeerd dividend	€ 5.200.000	€ 8.200.000	
	Eigen vermogen	€ 533 miljoen	€ 552,9 miljoen	
	Vreemd vermogen	€ 1.233 miljoen	€ 1.294 miljoen	
	Solvabiliteit	30,2%		
	Nettoresultaat	€ 13 miljoen	€ 14 miljoen	
Bestuurlijk	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn onze publieke aandeelhouders. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering.			
Prognose				
Ontwikkelingen	We willen naar een watersysteem waar de landbouw zijn voordeel mee doet, de continuïteit van het drinkwater gegarandeerd is én waar de natuur overeind van blijft staan. Denk hierbij aan maatregelen waarbij we zowel het water bewaren en beschermen, als maatregelen waarbij bedrijven en consumenten besparen op het gebruik van water.			
Risico's	Niet van toepassing			

Technofonds Flevoland		Lelystad	
Link	MKB & Technofonds Flevoland		
Visie	MKB Fonds Flevoland en Technofonds Flevoland verstrekken risicodragend kapitaal aan veelbelovende startende en doorstartende ondernemingen, die moeilijkheden ondervinden bij het financieren van hun initiatief in de markt.		
Missie	Participeren is deelnemen. Participeren houdt in dat wij rechtstreeks deelnemen in een bedrijf via een emissie van aandelen.		
Belangen			
		Realisatie 2018	Begroot 2019 Realisatie 2019
Financieel	Aandelenkapitaal	€ 277.000	€ 277.000
	Fondsomvang	€ 9.900.000	€ 9.900.000
	Resultaat		€ 0
Bestuurlijk	Met ingang van augustus 2018 gaat Beheer Flevoland Participaties BV steeds meer communiceren vanuit haar nieuwe handelsnaam Flevoland Capital. De vennootschap voert de directie over Technofonds Flevoland BV.		
Prognose			
Ontwikkelingen	Op 26 juni 2019 is de akte van juridische fusie gepasseerd waarbij Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland B.V. (OMFL) is gefuseerd met Beheer Flevoland Participaties B.V. Per die datum is ook de statutaire naam van OMFL gewijzigd in Horizon B.V.		
Risico's	Gemeente Dronten is aandeelhouder van 611 aandelen van elk € 453,78 nominaal. Deze inleg is eenmalig geweest bij de start van het Technofonds in 2000. Er is toen € 277.000 ingelegd via twee raadsbesluiten, de middelen waren afkomstig van een onbenut restant budget APR regeling en een reservering Capital Fund. Het aandelen pakket komt overeen met een belang van 2,5 %.Er is geen risico. Het fonds is revolverend van opzet.		

Coöperatie Gastvrije Randmeren		Harderwijk	
Link	Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren		
Visie	De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar vaarwater, fietsverbindingen en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.		
Missie	De meren, eilanden en oevers dragen sterk bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het Randmerengebied.		
Belangen			
		Realisatie 2018	Begroot 2019 Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse contributie	€ 21.718	€ 27.800
	Eigen vermogen	€ 14.116.627	€ 14.388.076
	Vreemd vermogen	€ 138.069	
	Solvabiliteit	0,99%	1,00%
	Resultaat	- € 784.215	- € 196.666
Bestuurlijk	De gemeenten Almere, Blaricum, Bunschoten, Dronten, Eemnes, Elburg, Ermelo, Gooise Meren, Harderwijk, Huizen, Kampen, Nunspeet, Nijkerk, Oldebroek, Putten, Zeewolde vormen samen de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren.		

Prognose	
Ontwikkelingen	In de voorjaarsvergadering van 2019 hebben de leden, in afstemming met Rijkswaterstaat het besluit genomen om een restant van de middelen van het IIVR-programma beschikbaar te stellen voor investeringen 'in de geest van IIVR' voor de doelen ontwikkeling recreatie en natuur in de 16 gemeenten. Daarnaast werd besloten om € 600.000 beschikbaar te stellen voor uitvoeringsagenda Recreatie Ontwikkeling Randmeren 2018-2021. Komend jaar wordt door CGR een meerjaren onderhoudsprogramma opgesteld om inzicht te krijgen in de structurele beheerslast van de recreatieve voorzieningen. Het is belangrijk dat de beheerskosten inzichtelijk worden voor de beheersbaarheid op de lange termijn.
Risico's	Met betrekking tot de financiële positie van CGR kan kort samengevat worden gesteld: er wordt ingeteerd op de reserve, er is geen sluitende begroting, het vermogen neemt in de jaren af met als gevolg dat er een minimaal weerstandsvermogen is. Met het rendement op vermogen wordt de begroting gedekt. Wanneer het rendement minder is dan voorzien heeft dit gevolgen voor de dekking. Het tekort komt dan ten laste van de algemene reserve. Er wordt al een aantal jaar ingeteerd op de algemene reserve. CGR zou moeten nadenken over een minimaal weerstandsvermogen van bijvoorbeeld 10% van de begrotingsomvang. Ook zou zij een visie moeten vormen op de ondergrens. Hiervoor is meermaals, zowel ambtelijk als bestuurlijk, aandacht gevraagd. Hoewel de jaarrekening een negatief resultaat vertoont en er wordt ingeteerd op de reserves is er nog geen sprake van een tekort. De algemene reserves van de Coöperatie zijn nog voldoende. Belangrijk is dat de Coöperatie een meerjarenperspectief neer gaat zetten die haalbaar en toekomstbestendig is. Het gaat hier niet om een gemeenschappelijke regeling. Wij hebben als gemeente beperkt invloed.

Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Alkmaar
Link	HVC
Visie	HVC wil als toonaangevend nutsbedrijf onze gemeenten, waterschappen en inwoners koploper maken en houden als het gaat om het hergebruiken van grondstoffen en het verduurzamen van de energiehuishouding.
Missie	We zien een toekomst waarin we energie schoon opwekken en grondstoffen hergebruiken. Dat is urgent, en dat doen we samen en slim, zodat onze inwoners daar nu en in de toekomst de vruchten van plukken.
Belangen	
	Realisatie 2018 Begroot 2019 Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse provisie € 100.166 € 97.000
	Eigen Vermogen € 103,2 miljoen € 116 miljoen
	Omvang leningen € 849 miljoen € 721 miljoen
	Solvabiliteit 12,2% 12,4%
	Resultaat € 7 miljoen
Bestuurlijk	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders (43 gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland). De gemeenten en waterschappen zijn rechtstreeks aandeelhouder of via een GR.

Prognose	
Ontwikkelingen	Gemeenten en waterschappen staan voor de inspirerende uitdaging de slag naar een duurzame, klimaatneutrale energievoorziening te maken. Er moet tempo worden gemaakt. Veel overheden willen hun energiegebruik de komende jaren al flink hebben bespaard of duurzaam opgewekt. Samen met gemeenten, waterschappen en lokale energiecoöperaties gaat HVC werk maken van duurzaamheid.
Risico's	Het risicobeheer van HVC is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de realiseerbaarheid van ondernemingsdoelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Sommige risico's, zoals de kans op ernstige ongevallen, zijn daarbij nimmer acceptabel. Het systeem van risicobeheer bij HVC is gebaseerd op elementen uit het COSO-ERM model en de ISO 31000 richtlijn.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)		Den Haag	
Link	VNG		
Visie	Dat doen we door agendasettend te zijn op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen, en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven.		
Missie	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werkt aan een krachtige lokale overheid.		
Belangen			
		Realisatie 2018	Begroet 2019 Realisatie 2019
Financieel	Jaarlijkse contributie	€ 66.822	€ 50.000
	Resultaat	€ 0	€ 0
Bestuurlijk	Wethouder Van Bergen is lid van de VNG-commissie Zorg Jeugd en Onderwijs (ZJO).		
Prognose			
Ontwikkelingen	De VNG biedt haar leden een platform via commissies, provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en op vng.nl. Uitwisseling van ervaringen en leren van elkaar staan voorop.		
Risico's	Niet van toepassing		

1.4.7 Paragraaf grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. In deze paragraaf worden de onderwerpen behandeld zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Conform [artikel 16 van het BBV](#) bevat de paragraaf over het grondbeleid ten minste:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Beleid

Met de [Nota Grondbeleid 2016](#) wil de gemeente Dronten een kader geven voor het gemeentelijk handelen op de grondmarkt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente bevindt zich op de grondmarkt om de inhoudelijke doelstellingen te realiseren op de locaties die daarvoor ruimtelijk zijn bestemd.

De hoofddoelstelling voor grondbeleid in Dronten is het tijdig en tegen aanvaardbare offers stimuleren en bevorderen van gewenste veranderingen in het grondgebruik om zodoende adequaat te kunnen inspelen op veranderende maatschappelijke behoeften.

Het grondbeleid is faciliterend voor het (ruimtelijk) beleid van de gemeente. Van belang is dat grondbeleid geen doelstelling op zich is, maar een instrument om andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen te realiseren. Aan het grondbeleid liggen aldus ruimtelijke en sectorale doelstellingen ten grondslag:

- Volkshuisvestelijk: het maximaal tegemoet komen aan de woonwensen van de huidige bevolking en het maximaal inspelen op de ontwikkelingen op de woningmarkt;
- Sociaal economisch: het realiseren van een optimaal vestigingsklimaat zowel voor ondernemers als voor werknemers, met aandacht voor duurzaam ondernemen en het versterken van de werkgelegenheid;
- Ruimtelijk: het behouden van basiskwaliteiten en het versterken van het imago van de gemeente;
- Welzijn: het zorg dragen voor voldoende en kwalitatief goede maatschappelijke voorzieningen;
- Financieel: het behalen van een stabiele financiële positie van de gemeente en waar mogelijk de waardevermeerdering van de grond te laten toekomen aan de gemeenschap;
- Recreatie en toerisme: het stimuleren van de ontwikkeling van het toeristische recreatieve product van Dronten door onder meer het faciliteren van haalbare initiatieven.

Relatie met de programma's in de begroting

De bovenstaande visie op het grondbeleid komt tot uiting in de doelstellingen van de programma's 0, 2, 3, 5 en 8.

Onderdeel	Omschrijving	Achterliggend document	Status
a.	Visie op grondbeleid	Nota grondbeleid "Grond als basis voor regie" 2016	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
a.	Kostenverhaal	Nota Kostenverhaal 2016	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
a.	Structuurvisie	Structuurvisie 2030	Vastgesteld in raadsvergadering 11-2012
b.	Wijze waarop grondbeleid wordt uitgevoerd	Beschrijving activiteiten in jaarverslag en beleidsbegroting	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
c.	Actuele prognose van te verwachten resultaten grondexploitatie	1) Jaarrekening en begroting onderdeel grondexploitatie	ad 1) Jaarlijks door gemeenteraad vastgesteld
		2) Perspectiefnota 1-1-2019	ad 2) Vastgesteld bij jaarrekening 2018
d.	Onderbouwing geraamde winstneming	Opgenomen nota grondbeleid "Grond als basis voor regie"	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
e.	Beleidsuitgangspunten inzake reserves	Nota reserves en voorzieningen 2016	Vastgesteld in raadsvergadering 23-06-2016

Visie

Kaders

Daarnaast wordt grondbeleid in de gemeente niet alleen beïnvloed door de (ontwikkelingen in de) gemeente zelf (zoals de Structuurvisie Dronten 2030), maar ook door de ontwikkeling en regelgeving vanuit Europa, de rijksoverheid en de provincie.

Het wettelijke kader voor het opstellen van gemeentelijk grondbeleid wordt ondersteund door een aantal instrumenten geregeld in de Wet ruimtelijke ordening, de Onteigeningswet, de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) (deze instrumenten worden in 2020-2021 onderdeel van de Omgevingswet) en de Wet Markt en Overheid. De financiële kaders zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) en de Financiële verordening ex. art 212 van de Gemeentewet.

Uitgangspunten Structuurvisie

In de Structuurvisie Dronten 2030, vastgesteld in 2013, is een aantal beleidsuitgangspunten voor het grondbeleid opgenomen.

Op basis van deze structuurvisie is de Nota kostenverhaal in november 2016 vastgesteld.

Woonvisie

De raad heeft op 30 juni 2016 de Woonvisie Groeien met kwaliteit 2016-2021 vastgesteld.

In de woonvisie wordt aangegeven hoe de gemeente aankijkt tegen de opgaven in het woonbeleid en de kwantitatieve en kwalitatieve doelen die zij voor de periode 2016-2021 wil bereiken. In het najaar van 2020 wordt gestart met de voorbereidingen voor een nieuwe visie met beoogde vaststelling in 2021.

In de woonvisie staan de volgende opgaven centraal:

- Bouwen is groeien:
De komende jaren wil de gemeente zich inspannen om de ruimte die er is om te groeien, optimaal te benutten. De ambitie is gericht op een woningbouwproductie van 250 woningen per jaar. Groei is geen doel op zich, maar instroom van nieuwe inwoners draagt bij aan een vitale gemeenschap en versterkt het draagvlak voor de aanwezige voorzieningen. Dat geldt zowel voor de kern Dronten als voor Swifterbant en Biddinghuizen.

- **Inspelen op vergrijzing:**
Hoewel gezinnen nog steeds de grootste groep vormen, bestaat in 2030 naar verwachting ruim 40% van de huishoudens in de gemeente uit een huishouden van 55 jaar en ouder. Dit vraagt een woningvoorraad die voldoende toegankelijk is.
- **Huisvesting van bijzondere (zorg)doelgroepen:**
Extra aandacht vraagt de huisvesting van bijzondere doelgroepen zoals: studenten, zorgdoelgroepen, spoedzoekers, tijdelijke arbeidsmigranten, vergunning/statushouders en woonwagenvoerders. De komende jaren nemen meerdere van deze doelgroepen in aantal toe. Voor hen moet voldoende en passende huisvesting beschikbaar zijn.
- **Leefbare kernen:**
Inwoners van Dronten blijken over het algemeen zeer tevreden over hun woonomgeving. Dat neemt niet weg dat er ook verbeterpunten zijn. In relatie tot het wonen vragen wij nader aandacht voor de spreiding van bijzondere doelgroepen, buurtbemiddeling en het toepassen van het politiekeurmerk veilig wonen.

Grondbeleid van het Rijk

De Rijksoverheid onderkent diverse ontwikkelingen in relatie tot het grondbeleid. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Tweede Kamer in haar brief van 25 november 2015 geïnformeerd over de visie van het kabinet op het grondbeleid in het licht van de maatschappelijke opgaven. In deze brief geeft zij aan hoe ze het instrumentarium voor het grondbeleid wil verbeteren met een Aanvullingswet Grondeigendom, die zal opgaan in de Omgevingswet.

Voor actief grondbeleid geeft de huidige wetgeving al voldoende instrumenten, zoals onteigening, het voorkeursrecht en herverkaveling in het landelijk gebied. Deze instrumenten zitten nu nog in verschillende wetten. De minister van Infrastructuur en Milieu wil het gebruik van deze instrumenten vereenvoudigen door ze toegankelijker te maken en waar mogelijk te harmoniseren.

De nieuwe Omgevingswet als wettelijk kader voor het grondbeleid

Op 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet ingevoerd. Daarmee wordt het omgevingsrecht vereenvoudigd en gebundeld in één samenhangende wet. De Omgevingswet vervangt 26 wetten. Daarnaast wordt het huidige aantal AMVB's en ministeriële regelingen gedecimeerd. De Omgevingswet vormt straks ook het wettelijk kader voor het grondbeleid. Diverse wetten die nu nog van kracht zijn en het grondbeleid beïnvloeden worden opgenomen in de Omgevingswet zoals de Wet voorkeursrecht gemeenten, de Crisis en herstelwet, de Onteigeningswet en de afdeling grondexploitatie van de Wet op de ruimtelijke ordening. Het is de bedoeling dat met deze nieuwe wetgeving eenvoudiger, efficiënter en beter aan een duurzame leefomgeving wordt gewerkt.

Uitvoering grondbeleid

Het beleid

De gemeente kiest bij nieuwe ontwikkelingen voor het voeren van een faciliterend grondbeleid waarbij de gemeente haar regierol kan vervullen door het aangaan van een samenwerkingsverband met een marktpartij met eventueel een gezamenlijke grondexploitatie.

Hoe de gemeente deze rol bij een integrale gebiedsontwikkeling invult hangt af van de volgende afwegingen:

- **Grondverwerving:**
marktpartijen hebben al grondposities ingenomen, waar de gemeente niet om heen kan;
- **Financiën:**
wat betekent de voorgestelde ontwikkelingsvorm voor de kosten en de baten voor de gemeente en wat zou dit betekenen in het geval er gekozen wordt voor een verdergaande vorm van regievoeren?

- Snelheid/doorlooptijd:
wat betekent de voorgestelde vorm van regievoeren voor de doorlooptijd van het project en hebben we procedureel en inhoudelijk de tijd om te kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- Status van het project:
wat is de status van het project en welke keuzemomenten komen er nog voor de bestaande (lopende projecten) of deelfases van het project en kunnen we daar kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- Competenties:
zijn de competenties in de organisatie beschikbaar voor de voorgestelde ontwikkelingsvorm en wat betekent dit voor het geval we kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren? Het betreft hier de competenties binnen de totale gemeentelijke organisatie.

Grondprijsbeleid

De gemeente Dronten hanteert op dit moment zoveel als mogelijk marktconforme prijzen bij de uitgifte van grond. Hierbij wordt rekening gehouden met de economische draagkracht van de bestemming, activiteiten of functie. Bij de projectmatige woningbouw wordt op basis van de residuele grondwaardemethodiek de grondprijs berekend. De residuele grondwaarde is het verschil tussen enerzijds de commerciële waarde van het te realiseren vastgoed (grond en opstallen samen) en anderzijds de totale bouwkosten (inclusief daarmee samenhangende bijkomende kosten). Het verschil, het residu, is de waarde die aan de grond kan worden toegeschreven.

Ingeval sprake is van bijzondere kavels (voor wonen, kantoren en bedrijven) kan ervoor gekozen worden om via verkoop bij opbod de prijs te laten vaststellen door de markt. De grondprijzen bij de particuliere woningbouw en bij bedrijventerreinen worden in principe op basis van de comparatieve methode vastgesteld. Deze methode houdt in dat bij de bepaling van de grondprijzen wordt gekeken naar de gehanteerde grondprijzen voor de desbetreffende functie in het concurrentiegebied en of / een vergelijkbaar marktgebied (buurtgemeenten). De grondprijzen onder kantoren en winkels worden op basis van de residuele grondwaardemethodiek bepaald. De grondprijzen voor maatschappelijke voorzieningen zullen ook in de toekomst in principe niet marktconform zijn. Vaak is hier sprake van voorzieningen die gesubsidieerd worden door de gemeente en geen commerciële bedrijfsvoering kennen. In ieder geval zal de prijs worden vastgesteld naar rato van het sociaal maatschappelijk belang. In december 2019 heeft het college een collegevoorstel vastgesteld met aanpassingen en actualisatie op de in 2019 vastgestelde Nota Grondprijsbeleid.

Nieuwe projecten/grondexploitaties

In 2019 zijn er geen nieuwe grondexploitaties opgestart. Voor het Hanzekwartier is in 2019 een strategienota voorbereid die duidelijkheid geeft over de ontwikkeling van het gebied en de toe te passen grondbeleidsinstrumenten. Begin 2020 wordt de raad hierover een besluit gevraagd.

Bouwactiviteiten en voorbereiding voor verdere ontwikkelingen vinden plaats binnen de grondexploitatie Scholenzone en Havenkade, langs de Noord en bij het stationsplein. Hiervoor worden (daar waar nodig) nieuwe grondexploitaties opgesteld.

Binnen Het Palet worden de meerdere nieuwe ontwikkelingsvormen verder uitgewerkt. De studie voor een nieuwe woningbouwlocatie in Swifterbant is inmiddels afgerond. Keuze is gevallen op een ontwikkeling in Swifterbant Zuid. Planvorming wordt in 2020 verder vormgegeven. Voor het project De Graafschap in Biddinghuizen is een nieuw uitwerkingsplan van toepassing met ruimere ruimtelijke mogelijkheden en zijn de voorbereidingen gestart voor de ontwikkeling van de 2e fase. Hiervoor wordt een grondexploitatie opgesteld met besluitvorming medio 2020.

Analyse resultaat GREX

Financieel sluit de grondexploitatie in 2019 af met een resultaat van: **€ 0**
na onttrekking uit de bestemmingsreserve 'Niet afgesloten exploitaties' (POC). Dit resultaat zal op onderdelen in het hiernavolgende nader worden toegelicht.

Algemene reserve (grex) 31-12-2019 / 01-01-2020				
Rentetoevoeging 2019				2,00%
Mutaties voorzieningen:	Stand 1-1-2019	Benodigd 31-12-2019	Mutaties 2019	Resultaat 2019
012 ECU woon/werk	0	0	0	
032 De Gilden 2e fase	0	0	0	
115 De West-kantoren	4.462	0	4.462	
127 HZ-Havenkade	231.994	678.196	-446.202	
161 Poort van Dronten 1e fase risico	6.280.504	5.971.728	308.776	
231 De Graafschap - 1e fase	1.939.773	1.931.843	7.930	
240 De Voor	40.661	0	40.661	
Subtotaal	8.497.394	8.581.767	-84.373	
Disconto 2019 2%	169.947		169.947	
Totaal	8.667.341	8.581.767	85.574	85.574

Mutaties exploitatieresultaten:	Afwikking	POC	POC correctie
126 HZ-Ottoplein	210.696		
193 De Ark	-249.836		
240 De Voor	-2.355		
151 Delta 1e fase	63.923		
Woningbouw		1.016.243	
Bedrijventerreinen		655.777	
Bijzondere bebouwing		406.614	
Correctie POC voorgaande jaar tlv			-2.841.358
Winstcorrectie 123 HZ Scholenzone RB		-401.917	-1.263.107
Totaal	22.428	1.676.717	-4.104.465

Resultaat negatief 2019	-2.319.746	-2.319.746
Onttrekking bestemmingsreserve 'Niet afgesloten exploitaties' (POC)		2.427.748
Dotatie resultaat grondexploitatie aan bestemmingsreserve 'Niet afgesloten exploitaties'		-108.002
Algemene reserve (grex) 31-12-2019		0

Het verloop van de reserve grondexploitatie is het jaarresultaat en mogelijke afdracht/onttrekking aan de reserve algemene dienst. Het jaarresultaat van de grondexploitatie is de resultante van de mutaties in de voorzieningen (€ 0,09 miljoen), de afwikkeling van complexen (€ 0,02 miljoen), de tussentijdse winstneming (negatief € 2,4 miljoen middels de POC-methode (Percentage Of Completion) en de toevoeging/onttrekking aan de reserves van € 2,3 miljoen. Bij de aanbidding van deze jaarrekening wordt voor de instelling van de bestemmingsreserve Ontwikkeling Hanzekwartier en de toevoeging van het POC resultaat over 2019 van de grondexploitatie Scholenzone, inclusief correctie voorgaande jaren vanuit de bestemmingsreserve POC, een apart beslispoint opgenomen. Dit leidt per saldo tot een reserve grondexploitatie van € 0,0 miljoen.

Algemene inhoudelijke activiteiten gedurende het jaar

Activiteiten algemeen

Ten aanzien van de planontwikkeling heeft de focus in 2019 gelegen op de verdere uitwerking van de plannen De Gilden (Het Palet), De Graafschap, De Voor, Bloemenzoom, Het Hanzekwartier (Scholenzone en Havenkade) en de Poort van Dronten fase 1 en 2. De uitvoeringsactiviteiten zijn vooral gericht geweest op De Gilden (bouwrijp maken en afwerking openbare ruimte Het Palet), De Graafschap 1^e fase, Bloemenzoom, Kantoorvilla's

De West en de Poort van Dronten. Het verloop van alle uitgaven en opbrengsten is opgenomen in de "Staat van boekwaarden grondexploitatie".

Per 1 januari 2016 is de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gewijzigd. De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties aangescherpt. Aanleiding voor deze verscherping betreft de invoering van de Vennootschapsbelasting (VpB), het creëren van een meer zuivere toerekening van kosten, het vergroten van transparantie, eenduidigheid, en vergelijkbaarheid. De commissie heeft na 2016 hiervoor een viertal notities geschreven: notitie Grondexploitaties 2016, notitie Faciliterend Grondbeleid 2016 en in maart 2018 een toelichting op de tussentijdse winstneming middel de POC- methode. In juli 2019 is er alsnog een gewijzigde notitie (Grondbeleid in begroting en jaarstukken) verschenen met daarin onder andere opgenomen hoe de POC winst alsmede de rente moet worden berekend.

Op 24 november 2016 heeft de raad een besluit genomen inzake de toepassing van de gewijzigde regelgeving BBV. De wijzigingen door het toepassen van de gewijzigde regelgeving zijn verwerkt in de grondexploitaties en in de administratie. Naar aanleiding van de accountantscontrole 2016 is voor de Poort van Dronten 1e fase een extra risicovoorziening, zijnde een vermindering van de opbrengsten na 10 jaar en aanpassing van de parameters, opgenomen als extra beheersmaatregel.

De voorbereidingskosten zijn per 1 januari 2016 geactiveerd op de balans onder de post Immateriële activa (IMVA). De strategische gronden inclusief opstallen zijn opgenomen als Materiële vaste activa (MVA) op de balans.

Per saldo is de boekwaarde van alle gronden in 2019 afgenomen met € 9,9 miljoen (inclusief winstneming/afwikkeling van € 0,8 miljoen). In de volgende tabel is dit weergegeven. De aangegeven boekwaarde is de waarde voor vermindering van de voorzieningen.

Verloop boekwaarden 2019 (x € 1 miljoen)	Gronden in exploitatie			
	Woningbouw	Bedrijventerreinen	Bijzondere bebouwing	Totaal
Boekwaarde 1-1-2019	9,6	16,1	10,9	36,6
Totaal boekwaarde	9,6	16,1	10,9	36,6
Uitgaven				
Verwervingen	0,7	0	0	0,7
Organisatiekosten	1,5	0,3	0,4	2,2
Beheerskosten	0	0	-0,2	-0,2
Uitvoeringskosten	2,5	0	0,3	2,8
Rente	0,2	0,3	0,2	0,6
Afdracht fonds bovenwijks	0	0	0	0
Subtotaal uitgaven	4,9	0,6	0,6	6,1
Opbrengsten				
Bijdragen	0	0	0	0
Subsidies	0	0	0	0
Opbrengst grondverkoop	-11,3	-0,8	-3,1	-15,2
Subtotaal opbrengsten	-11,3	-0,8	-3,1	-15,2
Subtotaal uitgaven & opbrengsten	-6,4	-0,2	-2,6	-9,1
Afboeking/afwaardering/afwikkeling				
Afboeking tlv voorzieningen	0	0	0	0
Correctie POC eerdere jr tlv reserve POC	-1,4	-0,5	-1	-2,8
POC winst	1	0,7	0,4	2,1
Afwikkelingen	0	0,1	0	0
Subtotaal	-0,4	0,3	-0,6	-0,8
Totaal mutaties boekwaarde	-6,8	0,1	-3,2	-9,9
Boekwaarde 31-12-2019	2,9	16,2	7,7	26,7

Afwikkeling complexen

De complexen Ottoplein (126), De Ark (193), De Voor (240) en Business Zone 1e fase (151) zijn dit jaar afgewikkeld met in totaal een klein positief resultaat van € 0,02 mln.

POC

Gezien de aangescherpte regels inzake winstneming van maart 2018 en juli 2019 door de commissie BBV is vorig jaar een tussentijdse winst berekend met toepassing van de POC-methode van positief € 2,1 miljoen. Voor eerder genomen resultaten dient een correctie van negatief € 4,1 miljoen worden genomen. Hier dient ook nog een bedrag van € 1.665.024 binnen grondexploitatie Scholenzone gecorrigeerd te worden voor vorming van een reserve Ontwikkeling Hanzekwartier (conform raadsbesluit B11.002029 d.d. 26-1-2012 vaststelling 123 Scholenzone HZ). De POC methode gaat uit van het procentuele gewogen gemiddelde van de gerealiseerde kosten en opbrengsten keer het geprognosticeerde resultaat op eindwaarde. Een deel van dit resultaat wordt bij bestemming gestort in de nieuw gevormde bestemmingsreserve "Niet afgesloten exploitaties". Dit omdat er zich onzekerheden kunnen voordoen (zie ook notitiegrondexploitaties 2016 commissie BBV paragraaf 5.3). In 2019 is ten laste van deze reserve een bedrag van € 2,3 miljoen gebracht.

De geformuleerde nieuwe beleidsregels, zoals opgenomen in de nota grondbeleid "Grond als basis voor regie" met toepassing van de huidige BBV-voorschriften (inclusief aanvullende notities maart 2018 en juli 2019), zijn nog steeds van toepassing.

Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de Staat van boekwaarden 2019 en de toelichtingen.

Onderstaande tabel geeft de berekening van de POC-winst per complex weer alsmede de eerder genoemde afwikkeling van de complexen. Ten aanzien van complex 030 De Gilden hoofdstructuur had in 2019 conform de POC-methode winst genomen moeten worden van maximaal € 696.302. Dit is niet in de jaarrekening 2019 verwerkt, omdat het complex in 2020 definitief wordt afgesloten.

Complex	POC<=2018	Kosten %	Opbrengst %	POC	Eindwaarde	POC-berekening 2019	Resultaat na correctie voorgaande jaren	correctie POC voorgaande jaren	POC-winst 2019	POC<=2019 tw bw
Woningbouw										
030 De Gilden hoofdstructuur	€ -	0%	100%	0%	€ 696.302	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
031 De Gilden 1e fase	€ 1.746.154	99%	100%	99%	€ 1.779.678	€ 1.760.232	€ 14.078	-€ 1.361.218	€ 5.888	€ 1.752.042
032 De Gilden 2e fase	€ 1.732.933	97%	99%	96%	€ 386.805	€ 371.715	-€ 1.361.218	€ -	€ -	€ 371.715
034 De Gilden - Het Palet	€ 367.133	68%	72%	49%	€ 2.807.680	€ 1.377.488	€ 1.010.355	€ -	€ 1.010.355	€ 1.377.488
126 HZ-Ottoplein	-€ 16.510	100%	100%	100%	€ -	€ -	€ 16.510	€ -	€ -	-€ 16.510
127 HZ-Havenkade	€ -	39%	18%	7%	-€ 779.034	-€ 53.493	-€ 53.493	€ -	€ -	€ -
193 De Ark	€ 65.826	100%	100%	100%	-€ 186.899	-€ 186.899	-€ 252.725	€ -	€ -	€ 65.826
231 De Graafschap 1e fase	€ -	77%	40%	31%	-€ 2.132.911	-€ 664.223	-€ 664.223	€ -	€ -	€ -
240 De Voor	€ -	100%	100%	100%	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	€ 3.895.536							-€ 1.361.218	€ 1.016.243	€ 3.550.561
Bedrijventerreinen										
151 Delta 1e fase	€ 1.278.502	100%	100%	100%	€ -	€ -	-€ 1.278.502		€ -	€ 1.278.502
155 Delta 5e fase	€ 3.090.772	89%	91%	81%	€ 3.274.382	€ 2.639.261	-€ 451.511	-€ 451.511	€ -	€ 2.639.261
161 Poort van Dronten fase 1	€ -	79%	18%	14%	-€ 8.361.861	-€ 1.197.439	-€ 1.197.439		€ -	€ -
162 Poort van Dronten fase 2	€ -	86%	0%	0%	€ 571.174	€ -	€ -		€ -	€ -
285 Oldebroekerweg 1e fase	€ 2.478.501	97%	84%	82%	€ 3.243.633	€ 2.650.659	€ 172.158		€ 172.158	€ 2.650.659
382 Tarpan	€ 2.893.999	97%	80%	78%	€ 4.335.870	€ 3.377.618	€ 483.619		€ 483.619	€ 3.377.618
Subtotaal	€ 9.741.774							-€ 451.511	€ 655.777	€ 9.946.040
Bijzondere bebouwing										
012 ECU woon/ werk	€ 2.669	87%	16%	14%	€ 2.841	€ 407	-€ 2.262	-€ 2.262	€ -	€ 407
015 Dronten west centrumgebied	€ 1.551.989	90%	63%	57%	€ 2.382.370	€ 1.364.378	-€ 187.611	-€ 187.611	€ -	€ 1.364.378
115 De West-kantoren	€ -	93%	100%	93%	€ 5.057	€ 4.697	€ 4.697	€ -	€ 4.697	€ 4.697
123 HZ-Scholenzone	€ 1.263.107	76%	36%	27%	€ 6.064.474	€ 1.665.024	€ 401.917	€ -	€ 401.917	€ 1.665.024
271 Driehoek Baan woon/werk	€ -	98%	0%	0%	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
371 Bloemenzoom woon/werk	€ 1.647.926	74%	65%	48%	€ 2.013.543	€ 970.900	-€ 677.026	-€ 677.026	€ -	€ 970.900
509 Ellerveld - Evenemententerrein	€ 381.282	92%	20%	18%	€ 1.206.684	€ 219.552	-€ 161.730	-€ 161.730	€ -	€ 219.552
Subtotaal	€ 4.846.973							-€ 1.028.629	€ 406.614	€ 4.224.958
Totaal	€ 18.484.283							-€ 2.841.358	€ 2.078.634	€ 17.721.559

Grondverwerving

Binnen het project De Havenkade-HZ (8.127) zijn de laatste gronden van 12.733 m² tegen de geactiveerde waarde (materiële vaste activa) van € 0,7 miljoen. ingebracht.

Uitvoeringswerkzaamheden

In 2019 was een aantal noemenswaardige bestekken in uitvoering:

Bestekken 2019		
Complex	Besteknr.	Project
034 De Gilden Het Palet	142 (122)	TAW Palet West Cobra 30 t/m 56 en De Stijl 2 t/m 12
015 Dronten West	110	TAW / BRM oeverafwerking centrum Dronten-West
031 De Gilden 1e fase	137	137 TAW De Gilden 1e fase, Noordzijde Wateras
032 De Gilden 2e fase	141	TAW De Gilden 2e fase, 3e deel, steiger thv Smederij 46
032 De Gilden 2e fase	128	TAW Gilden 2e fase vlonders Wadi
032 De Gilden 2e fase	109	TAW 2e fase, deel 3, Smederij en Aambeeld
032 De Gilden 2e fase	108	TAW De Gildenhof
034 De Gilden Het Palet	138 (122)	TAW Palet West Popart 1 t/m 11 en Cobra 2 t/m 28
034 De Gilden Het Palet	134 (122)	TAW Palet West Popart
034 De Gilden Het Palet	133 (121)	Taw Palet Oost De Molen en De Zaaier
034 De Gilden Het Palet	119	BRM Palet oost, 4e fase zuidelijke deel
034 De Gilden Het Palet	116	TAW Palet Oost 1e fase Hooiwagen
034 De Gilden Het Palet	91	TAW Het Palet - Wisentzone
115 De West-kantoren	83	Parkeren Eskimolaan en Terminator
126 HZ-Ottoplein	126	TAW Ottoplein binnenterrein
126 HZ-Ottoplein	120	TAW Ottoplein trottoirs
171 Heuvelpark De Helling	85	TAW Heuvelpark blok 5
AD	117	Aanleg voetpad langs spoor nabij De Gilden
AD	86	BRM Dierenweide Dronten

Legenda:

BRM = bouwrijpmaken

TAW = terreinafwerking

REC = reconstructie

Deze uitvoeringsbestekken zijn binnen de daarvoor bestemde onderdelen van de exploitatieopzetten/beschikbare kredieten uitgevoerd.

Grondprijzen

De grondprijzen worden vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten De grondprijzen worden vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten genoemd in de door het college vastgestelde grondprijzennota. In 2016 en 2017 is onze gebruikte systematiek en gehanteerde uitgangspunten en de daaraan gekoppelde grondprijzen getoetst door 2 adviesbureaus. Een onderzoek voor de te hanteren sociale grondprijzen is in 2018 afgerond en verwerkt in de nieuwe nota voor 2019. Voor 2020 geldt een verlengde periode van verlaagde grondprijzen voor de doelgroep 1-2 persoonshuishoudens. Dit als uitkomst van de rapportage met als doel om woningbouw voor deze doelgroep te stimuleren. In het geactualiseerde collegevoorstel (B19.002735 dd. 3-12-2019) zijn de wijzigingen verwerkt die zijn besloten door het college na de voorlaatste geactualiseerde versie. Gemiddeld zijn de genoemde prijzen met 1,5% gestegen (verwachte inflatie 2020 uit Macro Economische verkenning 2020).

Grondverkoop

Binnen de categorie woningbouw heeft in 2019 grondverkoop voor 404 woningen/woonwerk woningen plaats gevonden in de plannen De Gilden 1^e en 2^e fase, Het Palet, De Scholenzzone-HZ, De Graafschap, De Voor en Bloemenzoom. De oplevering van de woningen is in het algemeen 1-2 jaar later. In onderstaand tabel is e.e.a. weergegeven zoals gefaseerd in de grondexploitatie.

Woning opbrengst fasering Grex													
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	totaal
031 De Gilden - 1e fase	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
032 De Gilden - 2e fase	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
034 De Gilden - 3e fase "Het Palet"	245	110	44	24	0	0	0	0	0	0	0	0	178
126 HZ-ISPA Ottoplein		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
127 HZ-Havenkade		30	30	30	30	24	0	0	0	0	0	0	144
231 De Graafschap 1e fase	8	35	28	32	21	0	0	0	0	0	0	0	116
240 De Voor nieuw	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
012 ECU		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
015 Dronten-west centrumgebied	46	42	20	20	0	0	0	0	0	0	0	0	82
123 Scholenzzone Hanzekwartier	59	0	0	24	30	0	0	32	38	0	0	0	124
371 Bloemenzoom	10	2	2	2	2	2	1	1	1	1	0	0	14
Totaal grondexploitatie	404	219	124	132	83	26	1	33	39	1	0	0	658
Woning opbrengst fasering DERDEN-Overig													
Parkresidentie			10	10	15	15	15	15	15	10			105
De Boeg				20	12	14	8	8					62
De Vierlander				20									20
Ark Regenboog				27	27								54
Campus CAH													0
Diversen Buitengebied													0
Totaal derden-overig	0	0	10	77	54	29	23	23	15	10	0	0	241
Totaal woningen	404	219	134	209	137	55	24	56	54	11	0	0	899

In de categorie bedrijventerreinen heeft in 2019 grondverkoop van 1,2 ha plaatsgevonden binnen de complexen Poort van Dronten 1^e fase, Business Zone Delta en Oldebroekerweg. De verkopen (exclusief derden) van de afgelopen 10 jaar inzake bedrijventerreinen laten het volgende beeld zien:

Verkochte hoeveelheid Bedrijventerrein (inclusief woonwerkkavels)										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hectares	2,6	2,4	0,2	0,5	0,0	0,0	1,1	3,3	0,9	1,2
Verkoopopbrengst	€ 1.707.645	€ 1.467.391	€ 273.569	€ 362.112	€ 0	€ 0	€ 898.558	€ 2.461.600	€ 600.326	€ 762.666
Gem. prijs per m ²	66,45	€ 61,14	€ 124,86	€ 66,05	€ 0,00	€ 0,00	€ 83,73	€ 74,31	€ 63,86	€ 65,19

** dit betreft verkoop 2 woonwerkkavels (Korenmaaijer)

De in de tabel genoemde prijzen betreffen de gemiddelde verkoopprijzen. Voor de bedrijventerreinen gelegen in Biddinghuizen en Swifterbant liggen de prijzen lager dan voor de bedrijventerreinen in Dronten.

Exploitatieopzetten

Jaarlijks wordt per 1 januari van het jaar alle grondexploitaties op uniforme wijze in beeld gebracht en wordt inzage gegeven in het weerstandsvermogen van de grondexploitaties.

Verschillenanalyse

Doordat alle exploitaties in een zelfde uniform rekenschema zijn opgenomen kan eenvoudig een verschillenanalyse met de gegevens van 2019 worden gemaakt. Het meerjarenperspectief is in aanvulling op de jaarrekening een instrument waarmee jaarlijks de grondexploitaties nauwlettend kunnen worden geanalyseerd en aangestuurd.

De totale boekwaarde is in 2019 afgenomen met € 9,9 miljoen van € 36,6 miljoen tot € 26,7 miljoen voor vermindering van getroffen verliesvoorzieningen. Dit komt mede door toepassing van POC-methode voor de tussentijdse winstneming en toename van de grondverkoop.

Overzicht verschillenanalyse complexen Perspectiefnota 2020 met 2019

In deze tabel II is een verdeling gemaakt naar de functies woningbouw, bedrijventerreinen, bijzondere bebouwing en overige.

Verder is per functie een overzicht gegeven van de exploitatieresultaten van de afzonderlijke complexen.

Per complex wordt aangegeven wat de boekwaarde, de nog te realiseren kosten en opbrengsten, eindwaarde en de startwaarde is (01-01-2019).

Behalve de boekwaarde betreft het hier geprognosticeerde waarden.

Daarnaast wordt per complex aangegeven wat het verschil is tussen dit jaar(01-01-2020) en vorig jaar(01-01-2019) geïndexeerd met 2% zijnde discontofactor).

De opmerkelijke verschillen worden in paragraaf 7.3 nader toegelicht.

Complex	1-1-2020 Boekwaarde	Nominaal		- = voordeel		+ = nadeel		2% t/m 2020	+ 2.0% rente	- = verslechtering
		Nog te realiseren		Resultaat 01-01-2020		Resultaat 01-01-2019		Res. 01-01-2019	1,02	Verschl
		Kosten	Opbrengsten	Eindwaarde	Jaar	Startwaarde(20)	Startwaarde(19)	Startwaarde(20)	Startwaarde(19)	2019-2020
Woningbouw										
030 De Glden hoofdstructuur	963.544	280.179	-	696.302	2020	682.649	771.708	787.142	104.494	
031 De Glden 1e fase	380.364	383.211	-	129	2020	126	0	0	126	
032 De Glden 2e fase	910.234	1.080.412	172.395	3.327	2021	3.197	3.217	3.282	84	
034 De Glden - Het Palet	2.109.668	11.515.263	10.777.377	1.318.610	2024	1.194.306	380.110	387.712	806.593	
126 HZ-Ottoplein	-	-	-	-	2020	-	0	0	0	
127 HZ-Havenkade	1.443.408	3.826.757	4.675.169	779.034	2026	678.196	231.994	236.633	441.562	
193 De Ark	-	-	-	-	2020	-	34.551	35.242	35.242	
231 De Graafschap 1e fase	5.772.009	3.151.226	7.000.972	2.132.911	2024	1.931.843	1.939.773	1.978.568	46.725	
240 De Voor	-	-	-	-	2020	-	40.661	41.474	41.474	
subtotaal	2.851.608	20.237.048	22.625.913			729.761	1.022.840	1.043.297	313.536	
Bedrijventerreinen										
151 Delta 1e fase	-	-	-	-	2020	-	10.323	10.530	10.530	
155 Delta 5e fase	78.550	977.351	5.785.952	6.071.735	2036	4.336.206	4.014.443	4.094.732	241.474	
161 Poort van Dronten fase 1	10.683.427	3.335.526	8.265.306	8.361.861	2036	5.971.728	6.280.504	6.406.114	434.386	
162 Poort van Dronten fase 2	2.752.673	439.092	3.661.965	571.174	2030	459.374	527.296	537.842	78.468	
285 Oldebroekerweg 1e fase	1.235.173	176.043	1.808.706	493.517	2034	366.691	570.514	581.924	215.233	
382 Tarpan	1.614.011	189.163	3.141.409	1.691.826	2036	1.208.238	1.610.293	1.642.499	434.261	
subtotaal	16.206.735	5.117.174	22.663.338			398.781	452.366	461.413	62.632	
Bijzondere bebouwing										
012 ECU woon/ werk	1.016.537	187.144	1.210.560	2.407	2023	2.224	8.516	8.686	6.463	
015 Dronten west centrumgebied	2.239.381	842.596	3.982.000	930.270	2023	859.425	736.145	750.868	108.558	
115 De West-kantoren	51.177	51.293	-	287	2020	281	4.462	4.551	4.832	
123 HZ-Scholenzone	1.090.446	816.133	5.452.268	4.148.853	2028	3.471.574	3.951.062	4.030.083	558.509	
271 Driehoek Baan woon/werk	300.622	6.000	306.500	0	2023	0	1.635	1.668	1.668	
371 Bloemenzoom woon/werk	170.786	1.001.854	1.928.169	878.978	2029	721.068	601.673	613.707	107.362	
509 Ellerveld - Evenemententerrein	2.884.937	335.000	4.140.384	980.184	2021	942.122	802.429	818.477	123.645	
subtotaal	7.651.532	3.240.020	17.019.881			5.996.695	6.096.998	6.218.938	222.243	
Totaal	26.709.874	28.594.242	62.309.132			5.665.714	5.526.524	5.637.054	28.660	

Perspectief grondexploitatie

Met het Perspectief 2020 wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het grondbeleid en de doelstelling van de grondexploitaties.

Hiervoor is naast het verwachte resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties, bepaald welke risico's op deze complexen worden gelopen.

Aan de hand van de stand van de algemene reserve, voorzieningen, claims en de exploitatieresultaten van de gronden in exploitatie wordt de vermogenspositie (aanwezig weerstandsvermogen) bepaald. Het aanwezige en toekomstige vermogen wordt afgezet tegen het gewenste weerstandsvermogen om zodoende te kunnen bepalen hoe de grondexploitatie ervoor staat.

Weerstandsvermogen

De stand van de reserves, voorzieningen en claims gecorrigeerd met de exploitatieresultaten en de exploitatierisico's geeft het toekomstig weerstandsvermogen van de grondexploitaties weer.

Vorig jaar was de stand van het toekomstig weerstandsvermogen € 15,6 miljoen. Het huidige toekomstig weerstandsvermogen van € 13,0 miljoen ligt boven het gewenste niveau van € 5,8 miljoen (vorig jaar € 6,1 miljoen).

Het gewenste weerstandsvermogen is per ultimo 2019 becijferd op € 5,8 miljoen. Deze is opgebouwd uit 3 jaar rentelasten over de laatst bekende boekwaarde en een component herontwikkelingskosten zijnde 75% van de personeelslasten voor een periode van 3 jaar.

Jaarrekening 2019 / Perspectiefnota 1-1-2020

Verwacht resultaat grondexploitaties (zie 3.3.2)

woningbouw	-729.761	
bedrijventerreinen	398.781	
bijzondere bebouwing	5.996.695	
Resultaat exploitaties	A	5.665.715

Risico's

algeheel exploitatierisico's bij 0,5% minder opbrengstenstijging	-900.000	
afzetrisico stagnatie woningbouw (3 jaar - 10%)	0	
risico geen opbrengstenstijging woningbouw 10 jaar	-2.900.000	
risico algehele korting van 5% op woningbouw	-1.300.000	
beheersmaatregel risico 20% van de opbrengsten > 10 jaar	-1.000.000	
	-6.100.000	
projectgebonden risico's	-350.000	
Subtotaal	B	-6.450.000
Totaalstand exploitaties		-784.285

Reserves, voorzieningen en claims

algemene reserve grex 1-1-2019 (inclusief rente 2019)	0	
resultaat grondexploitatie 2019 (na toepassing POC-methode)	-2.319.746	
bestemmingsreserve niet afgesloten exploitaties (POC)	2.319.746	
resultaat voor dotatie	0	
dotatie resultaat algemene reserve AD*	0	
Stand algemene reserve per 31-12-2019	0	

bestemmingreserves	5.455.164	
voorzieningen bouwgrondexploitatie	2.610.039	
risicovoorziening Poort van Dronten 1e fase > 10 jaar	5.971.728	
Aanwezige vermogen per 31-12-2018	14.036.931	

claims op algemene reserve	0	
claims op bestemmingsreserve	-258.483	
Subtotaal	C	13.778.448

Toekomstig weerstandsvermogen	A+B+C	12.994.163
Gewenst weerstandsvermogen		5.761.000

Saldo (voor resultaatbestemming)		7.233.163

* onder voorbehoud raadsbesluit

Resultaat

De gezamenlijke grondexploitaties geven een gecalculeerd geprognosticeerd toekomstig positief resultaat te zien van circa € 5,6 miljoen. Dit is een kleine verbetering van € 0,1 miljoen ten opzichte van het opgerente (disconteringsvoet 2%) resultaat van 2019 naar startwaarde 1-1-2020.

Het behalen van dit verwachte resultaat is uiteraard afhankelijk van veel factoren zoals de verwachte economische ontwikkelingen.

De exploitaties, welke door derden geëxploiteerd worden, zijn hierin niet inbegrepen.

Bijvoorbeeld het bedrijventerrein Oldebroekerweg 2^e fase in Biddinghuizen en het particuliere deel Poort van Dronten 2^e fase (ontwikkeling Staay Food Group).

Complex	Boekwaarde 31-12-2019	Nog te realiseren		Resultaat op Startwaarde (2020)	Status
		Kosten	Opbrengsten		
Woningbouw	2.851.608	20.237.048	22.625.913	-729.761	tekort
Bedrijventerreinen	16.206.735	5.117.174	22.663.338	398.781	overschot
Bijzondere bebouwing	7.651.532	3.240.020	17.019.881	5.996.695	overschot
Totaal	26.709.875	28.594.242	62.309.132	5.665.715	overschot

De startwaarde is de resultante van de boekwaarde, nog te maken kosten en opbrengsten gecorrigeerd met de inflatie en rente-invloeden contant gemaakt naar 1-1-2020

Risico's

Om de risico's die het exploiteren van gronden met zich meebrengen te kunnen opvangen, dient bij de huidige stand van de grondexploitaties een buffer aanwezig te zijn van € 6,45 miljoen, bestaande uit € 6,1 miljoen. algehele exploitatierisico's en € 0,35 miljoen. projectgebonden risico's.

Voorzieningen en reserves

Ten behoeve van de grondexploitaties welke een tekort vertonen, dient een voorziening getroffen te worden. Op basis van deze Perspectiefnota worden de te treffen voorzieningen per 1-1-2020 verlaagd met € 0,84 miljoen tot € 8,6 miljoen. Hierin is € 6,0 miljoen opgenomen als verliesvoorziening als beheersmaatregel voor de uitgifte fasering van langer dan 10 jaar voor de Poort van Dronten 1^e fase.

Omdat er zich onzekerheden kunnen voordoen is in 2017 een nieuwe reserve gevormd Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties POC. Dit om eerder genomen ten onrechte POC winsten van eerdere jaren te kunnen opvangen.

In 2019 is ten laste van deze reserve een bedrag van € 2,3 miljoen gebracht. Dit jaar wordt een reserve Ontwikkeling Hanzekwartier toegevoegd waarbij de tussentijdse winst van de grondexploitatie Scholenzone wordt ingebracht. In 2012 is dit door de raad bij de vaststelling van de grondexploitatie 123 Scholenzone-HZ besloten.

In onderstaande tabel is de specificatie weergegeven:

Voorzieningen	Stand voorz. 1-1-2019	Benodigd 31-12-2019	Discontovoet 2,00%	Mutaties 2019	Stand per 31-12-2019
012 ECU woon/ werk	-	-	-	-	-
032 De Gilden 2e fase	-	-	-	-	-
115 De West-kantoren	4.462-	-	89,24-	4.551-	-
127 HZ-Havenkade	231.994-	678.196-	4.639,87-	441.562	678.196-
161 Poort van Dronten 1e fase risico vz 10 jr	6.280.504-	5.971.728-	125.610,08-	434.386-	5.971.728-
231 De Graafschap - 1e fase	1.939.773-	1.931.843-	38.795,45-	46.725-	1.931.843-
240 De Voor	40.661-	-	813,22-	41.474-	-
totaal	8.497.393-	8.581.767-	169.948-	85.574-	8.581.767-

Bestemmingsreserves	Stand 1-1-2019	Mutaties 1-1-2019	Rente 0,0%	Mutaties 2019	Stand per 31-12-2019
Voorz. acc. Biddinghuizen/Sw ifterbant	258.483-	-	-	-	258.483-
Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)	4.221.203-	-	-	2.319.746	1.901.457-
Bestemmingsreserve HZ (rb grex 123)	-	-	-	1.665.024-	1.665.024-
Het Palet	1.630.200-	-	-	-	1.630.200-
totaal	6.109.886-	-	-	654.722	5.455.164-

1.4.8 Paragraaf subsidies

De gemeente verleent subsidies om bepaalde doelen te bereiken. De doelen zijn terug te vinden in de programmabegroting en in beleidsnota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de voorschriften van de Algemene wet bestuursrecht en de lokale regelgeving. Met een subsidie kunnen de kosten van een activiteit geheel of gedeeltelijk worden betaald.

Beleid

In het jaar 2019 zijn er twee categorieën subsidies:

1. Basissubsidies (een vergoeding van maximaal € 400 voor de bestuurlijke kosten van vrijwilligersorganisaties: verenigingen en stichtingen);
2. Activiteitensubsidies.

Voor het jaar 2019 is de lokale regelgeving vastgelegd in de volgende documenten:

- Algemene subsidieverordening 2017;
- Subsidieregeling 2019.

Per afzonderlijke subsidie zijn de gronden voor de subsidieverlening, de verplichtingen van de subsidieontvanger en de wijze van betaling vastgelegd in een subsidiebesluit (beschikking). Waar mogelijk zijn prestatieafspraken vastgelegd, bijvoorbeeld in een uitvoeringsovereenkomst.

Verstrekte subsidies 2019

In de onderstaande tabel zijn de verstrekte subsidies weergegeven.

De meeste activiteitensubsidies worden jaarlijks geïndexeerd. Indexering is echter geen automatisme. Een index wordt pas toegepast wanneer de gesubsidieerde instelling kan aantonen dat sprake is van loon- en prijsstijgingen die het toepassen van een index noodzakelijk maken. De hoogte van de index is maximaal de hoogte van het percentage van de loon- en prijsstijgingen van de subsidieontvanger.

Subsidies gemeente Dronten	Taakveld	Omschrijving	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Communicatie	0.4	Nieuwjaarsbijeenkomst	4	0	0
Communicatie	0.4	100 jaar Zuiderzeewet	2	0	0
Cofinanciering LEADER	0.5	Cofinanciering Leader	0	450	0
Economische ontwikkeling Oostkant	3.1	Fietsveer Bremerbaai-Nunspeet v.v.	0	0	10
Economische ontwikkeling algemeen	3.1	Internet buitengebied	10	0	0
Economische ontwikkeling Actieplan Centrum Dronten	3.1	Stichting Does *	150	187	168
Bevordering recreatie en toerisme	3.4	St. Flevomeer Bibliotheek, VVV activiteiten	15	13	0
Onderwijsbegeleiding	4.3	Samenwerkingsverband WSNS	31	31	19
Voor- en vroegschoolse educatie	4.3	Peterspeelzaal- en schoolmaatschappelijk	551	515	615
Lokaal onderwijsbeleid	4.3	Diverse projecten	22	15	3
Volwasseneneducatie	4.3	Taaltraining	49	8	56
Leerplichtwet	4.3	Plustrajecten het Perron	37	0	37
Leerplichtwet	4.3	GGD ziekteverzuimbegeleiding VO	21	0	16
Leerplichtwet	4.3	Project Leerwerkmakelaar Dronten	0	0	24
Stimulering sport	5.1	Sportevenementen en -promotie	95	239	243
Brede Impuls combinatiefuncties - buurtsportcoach	5.1	Buurtsportcoach	180	222	215
Subsidie binnensportaccommodaties	5.2	Subsidie extra huisvestingskosten	0	0	2
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	100 jaar Zuiderzeewet	15	0	0
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	Bijdrage aan evenementen	15	15	5
Stimuleringsbudget overige maatschappelijke doelen	5.3	Wereldwinkel	31	33	16
Stimuleringsbudget Kunstprojecten	5.3	Lokale initiatieven	0	22	0
Kunst in openbare ruimte	5.3	Bijdrage aan evenementen	31	37	23
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	Basissubsidies verenigingen	28	28	28
Beleidsontwikkeling welzijn, sport en cultuur	5.3	Maatschappelijk fonds	5	10	5
Openbare bibliotheken	5.6	Exploitatie openbare bibliotheken	1.550	1577	1.588
Stimuleringsbudget Ver. Van Dorpsbelangen	5.7	Dorpsbelangen	15	30	30

4 mei herdenking	5.7	Stichting 4 mei Herdenking Dronten	10	10	10
Multifunctioneel centrum Dronten (Nieuwe Meerpaal)	5.7	Exploitatie, aflossing en rente	3.233	3293	3.214
MFG Biddinghuizen	5.7	Exploitatie	0	121	50
Opvang asielzoekers en statushouders	6.1	Bibliotheek integratie activiteiten	5	0	7
Opvang asielzoekers en statushouders	6.1	Vluchtelingenwerk	25	20	30
Beleidsontwikkeling en -advisering Kinderopvang	6.1	Peuterspeelzalen	380	438	387
Algemene voorziening WMO MO	6.1	o.a. Mee, OBD, Stg. Onder dak	560	478	531
Algemene voorziening Jeugd	6.1	Projecten jongerenwerk en verslavingszorg	31	49	35
Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland	6.1	MDF Algemeen maatschappelijk werk en	404	411	411
Centrum voor Jeugd en Gezin	6.2	Centrum Jeugd en Gezin	686	791	658
Wijk- en buurtbeheer	6.2	buurtbemiddeling MDF	43	41	43
Armoedebeleid	6.3	MDF Schuldhulpverlening	272	288	278
Bijstand inkomensdeel WWB	6.3	Loonkostensubsidies	291	325	405
Uitvoering WWB werkdeel	6.5	MDF Schuldhulpverlening participatie	76	77	77
Gestructureerd huishouden	6.71	Hospice huishoudelijke ondersteuning	12	0	14
Opvang en beschermd wonen WMO	6.81	Woonstart	274	717	295
Overige openbare gezondheidszorg	7.1	Gezonde leefstijl	85	85	89
Natuur- en milieueducatie	7.4	Boomfeestdag	0	1	0
Totaal			9.244	10.578	9.637

(Bedragen x € 1.000)

De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Cofinanciering Leader

Het Europese LEADER programma kent een looptijd tot december 2020 en een uitloop voor de uitvoering van project tot december 2022. Cofinancieringsbeschikkingen worden door de gemeente Dronten afgegeven en vervolgens start de formele subsidieaanvraag bij RVO. De initiatiefnemers declareren vervolgens rechtstreeks bij RVO waarna RVO een factuur stuurt naar de gemeente Dronten. Een aantal projecten zijn inmiddels goed bezig met de uitvoering maar de bevoorschotting verloopt nog traag. Het budget is daarom overgeheveld naar 2020.

Voor- en vroegschoolse educatie

De definitieve beschikking voor de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is door de extra middelen per 2019 hoger uitgevallen. Er zijn een aantal extra activiteiten uitgevoerd vooruitlopend op de vaststelling van het nieuw VVE-beleid.

Multifunctioneel centrum Dronten (de Meerpaal)

In 2019 heeft een afrekening plaatsgevonden van de subsidie aan de Meerpaal over het jaar 2018. Over het jaar 2019 is conform begroting subsidie verleend.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Er heeft een afrekening over de jaren 2017 en 2018 plaatsgevonden die een terugvordering tot gevolg hadden. Tevens is het Rijksvaccinatieprogramma begroot op deze post. Echter hoort hier alleen de vaccinatie van 0-4 jarigen via Icare thuis. Vaccinatie van 5-18 jarigen vindt plaats via de GGD bij taakveld 7.1.

Opvang beschermd wonen Wmo

In samenwerking met de Flevolandse gemeenten is in 2019 gestart om te kijken wat het minimale basis aanbod zou moeten zijn van lokale ondersteuning en lokale voorzieningen met het oog op de doordecentralisatie. Er is een Regionaal kader Zorglandschap Wmo 2020-2026 in voorbereiding. Eind 2019 is hierover en over de Wet verplichtte GGZ een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle Flevolandse gemeenteraden in De Meerpaal. Het Regionaal kader Zorglandschap wordt in het 1e kwartaal 2020 ter besluitvorming aangeboden aan uw raad. Het budget is daarom overgeheveld naar 2020.

1.4.9 Paragraaf informatisering

De raad heeft in juni 2017 het Informatiebeleidsplan 2017-2021 vastgesteld. Dit informatiebeleidsplan heeft als titel 'Dronten aan zet, de volgende stap.'

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan een stabiele en betrouwbare ICT-omgeving. Hierin zijn goede slagen gemaakt. Het is nu tijd voor de volgende stap, namelijk de stap naar het sturen op basis van governance en portfoliomanagement (het beheren van de projectenportefeuille) en het werken onder architectuur. Dat vraagt een andere aanpak in ons werken en betekent dus een herinrichting van IM zelf, teneinde meer en verder vooruit te kijken om vraagstukken in hun volledige context en impact te kunnen beoordelen. Daarnaast is zichtbaar dat de groei van taken in het Sociaal domein ook leidt tot meer te ondersteunen werknemers, meer werkplekken en meer behoefte aan plaats- en tijdsafhankelijk werken. Dit vraagt andere digitale en kantoorwerkplekken en vereist meer en andere veiligheidsmaatregelen.

Beleid

Het informatiebeleidsplan is ons stuurinstrument, sluit aan op de visie en doelstellingen van de organisatie en is onderverdeeld in een zevental thema's. Deze thema's zorgen voor een scherpere sturing op de ambities en de prioritering van de verschillende projecten. Hieronder volgt een korte uitleg per thema en worden enkele ambities voor 2019 benoemd. Voor meer inhoudelijke informatie wordt verwezen naar het Informatiebeleidsplan 2017-2021.

1. Externe trends en ontwikkelingen

De externe trends en ontwikkelingen op onder meer gegevensmanagement en informatieveiligheid zijn veelal inhoudelijk uitgewerkt in de andere thema's.

In 2019 zijn ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Voorbereidingen treffen vanuit DIV voor de optimalisatie van de toegankelijkheid van informatie en de uitwisseling van informatie tussen overheden op grond van het Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden (TMLO) uit Archief 2020 en de ontwikkeling van het e-Depot. Deze voorbereidingen lopen door in 2020;
- Monitoren ontwikkelingen Omgevingswet voor wat betreft de ICT-component vindt plaats binnen het programma Omgevingswet;
- Ondersteuning bij de verdergaande digitalisering van de dienstverlening naar aanleiding van Plasterk 2017 en de VNG/KING Agenda 2020. Dit is onderdeel van de digitale transformatie.

2. Plaats-, tijd-, en apparaat-onafhankelijk werken

Binnen de gemeente Dronten is in 2018 een verkenning uitgevoerd naar de invulling van moderner werkgeverschap met behulp van het faciliteren van flexibeler en mobieler werken. Hierin worden de gedrags-, huisvestings- en mobiele apparatuurcomponent geïntegreerd benaderd. De uitkomsten van de pilot nieuwe werkplekken worden in 2019 gebruikt als basis voor de werkplekvervanging.

In 2019 zijn onder meer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- De werkplekvervanging (integrale werkplek-apparatuur) op basis van de visie;
- Vervullen rol IMF bij de ontwikkelingen op het gebied van de tijdelijke en nieuwe huisvesting.

3. Informatieveiligheid

Plaats- en tijd onafhankelijk werken, integrale klantbeelden, samenwerking in ketens en steeds meer apparaten waarmee informatie wordt ontsloten en toenemende cybercriminaliteit. Dit is een greep uit de ontwikkelingen van de afgelopen jaren die duidelijk maken dat de beveiliging van informatie en het waarborgen van de privacy steeds belangrijker en complexer is geworden.

In 2019 zijn ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Continu aandacht voor externe en interne ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging, met gebruikmaking van het aanwezige ISMS in relatie tot te nemen maatregelen vanuit de BIG en de resultaten 2018 ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit);
- Continu aandacht voor de bewustwording van de privacy en de informatieveiligheid, door ondermeer de inzet van een e-learning iBewustzijn. De inzet van een mystery guest in 2019 heeft inzicht en bewustwording gegeven over de mate waarin wij ons bewust zijn van fysieke toegankelijkheid tot onze werkplekomgeving. Op basis hiervan zijn verschillende verbetermaatregelen getroffen;
- Verder anticiperen op wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet en werken aan de impact van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) m.b.t. effecten/ gevolgen op bedrijfsprocessen en de daarin aanwezig risicovolle en privacy gevoelige data. Er zijn diverse risico reducerende maatregelen getroffen en data protection impact assessments worden uitgevoerd;
- Jaarlijkse uitvoering van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Dit heeft in 2019 plaatsgevonden.

4. Gegevensmanagement

Gegevensmanagement is in feite het fundament van de informatievoorziening. De gegevens moeten voldoen aan de kwaliteitsaspecten: juistheid, volledigheid en tijdigheid. en De gevoeligheid van de gegevens bepaalt of en in hoeverre de gegevens actief gedeeld en gecombineerd mogen worden. Het is dus van groot belang om werk te maken van zgn. data-classificatie. In 2018 worden diverse aansluitingen gerealiseerd op landelijke voorzieningen en wordt geanticipeerd op nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van ondermeer privacy en informatieveiligheid.

In 2019 zijn ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- De upgrade van NGdW (NedGeodataWarehouse) naar NedCore voor de opslag en het beheer van geografische informatie; Hiermee is gestart en de activiteiten lopen door in 2020;
- Dataclassificatie om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Baseline informatiebeveiliging gemeenten (BIG). Hiermee is gestart en de activiteiten lopen door in 2020;
- Het uitvoeren van maatregelen voor de aangescherpte eisen aan de verwerking van persoonsgegevens naar aanleiding van de Aanpassingen Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze maatregelen zijn afgerond;
- Het realiseren van diverse aansluitingen op grond van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI); Er zijn diverse nieuwe aansluitingen gerealiseerd waarbij o.b.v. ontwikkelingen binnen het GDI dit een continue proces wordt.
- Continu: Het uitvoering geven aan diverse beveiligingsmaatregelen uit de BIG. In 2019 is bijvoorbeeld het mobile devicemanagement toegepast.

5. Doorontwikkeling team IMF

Team Informatiemanagement gaat de komende jaren meer werken op basis van governance, onder architectuur en werken met portfoliomanagement. Deze andere werkwijze betekent een herinrichting van IMF zelf, om meer en verder vooruit te kijken om vraagstukken in hun volledige context en impact te kunnen beoordelen.

In 2019 zijn ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- De professionalisering van de regie op ICT heeft mede door de nieuw aangetrokken medewerkers de nodige aandacht gehad;
- De werving van medewerkers ten behoeve van nieuwe functies is afgerond;
- Het opstellen van de applicatie-, technische, proces- en informatiearchitectuur loopt door in 2020.

6. Beheer IMF / regulier werk

Naast de projecten zijn er natuurlijk ook nog de reguliere werkzaamheden om de organisatie te ondersteunen bij de uitvoering van hun dagelijkse processen. Daarnaast zijn er nog beheersactiviteiten om de diverse applicaties en de verdere ICT-omgeving actueel te houden. Hieronder enkele omvangrijke activiteiten

In 2019 zijn ondermeer de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Aanbesteden technisch ICT- en werkplekbeheer: De restpunten worden in het eerste kwartaal 2020 uitgevoerd;
- Invoeren en optimaliseren nieuwe IP-reeks. De restpunten worden in het eerste kwartaal 2020 uitgevoerd;
- Netwerksegmentering toepassen ten behoeve van informatieveiligheid is afgerond;
- Uitvoeren van fase 4 en 5 van Identity Access Management (IAM) ter vervolmaking van het proces personele instroom, doorstroom, uitstroom en de geautomatiseerde toekenning van de juiste rollen en rechten aan functionarissen. Dit is gestart en loopt door in 2020.

7. Organisatieontwikkelingen

Dit betreft ondermeer het actief ondersteunen van veelal niet direct te plannen of te begroten ontwikkelingen in de organisatie.

In 2019 zijn de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Oppakken diverse projecten rondom ICT, Facilitair en DIV in verband met de voorgenomen verbouwing van het gemeentehuis: Er is grondig opgeruimd en het fysieke archief is tijdelijk verhuisd;
- De ondersteuning van de ontwikkelingen rondom zaakgericht werken en het optimaliseren en uniformeren van de document-management systemen zijn opgenomen in het programma digitale transformatie.

8. Digitale transformatie

Naar aanleiding van de evaluatie Zaakgericht werken is in 2019 een visie Digitale Transformatie opgesteld om het digitaal werken en de digitale dienstverlening beter mogelijk te maken. Hiervoor is een kwartiermaker Digitale Transformatie geworven die gestart is om op basis van de visie een programmaplan te schrijven.

In 2020 worden ondermeer de volgende activiteiten gestart:

- Opstarten programma Digitale transformatie;
- Het optimaliseren en uniformeren van het documentmanagementsysteem (DMS) ter ondersteuning van het zaakgericht werken.

1.4.10 Paragraaf sociale monitor

Deze paragraaf is nieuw op verzoek van de auditcommissie. In de programmabegroting bestond deze paragraaf uit de beleidsindicatoren vanuit de 5 themaplannen Sociaal Domein welke (onderdelen) bevat uit programma 4 Onderwijs, programma 5 Sport, cultuur en recreatie, programma 6 Sociaal domein en programma 7 Volksgezondheid en milieu. De uitwerking van deze paragraaf is uitdrukkelijk een groeimodel. In de jaarrekening 2019 hebben we daarom de paragraaf uitgebreid met wat we in 2019 hebben gedaan voor de themaplannen.

Algemeen

Onze ambities hebben we eind 2017 geconcretiseerd in de maatschappelijke agenda. Dat hebben we samen met onze partners gedaan, om zo de gedeelde zeggenschap en verantwoordelijkheid te bereiken. Daarnaast hebben we de beleidsperiode transitie sociaal domein geëvalueerd. Om deze ambities te kunnen realiseren hebben we in 2018 - na een scenariostudie - de financiële kaders bepaald in de Kadernota 2019 en vastgelegd in de Begroting 2019. Ook heeft de gemeenteraad de strategie voor het brede sociaal domein 2019-2022 vastgesteld (november 2019).

Voor ieder thema hebben we samen met onze partners resultaten geformuleerd die we de komende periode willen bereiken. Op de afzonderlijke resultaten hebben we met onze partners indicatoren benoemd. Deze indicatoren geven ons de komende periode een indicatie of we de gewenste vooruitgang boeken op de verschillende resultaten. De themaplannen en de geformuleerde resultaten zijn in april 2019 door de raad vastgesteld. Daarnaast vindt u in de themaplannen de overige doorlopende 'gewone' activiteiten en resultaten

Op basis van die financiële kaders en de strategie hebben we in bouwbijeenkomsten eind 2018 met onze inwoners en partners de volgende stap gezet door in vijf themaplannen onze ambities uit te werken in concrete gezamenlijke activiteiten. De vijf themaplannen zijn:

- Themaplan Participatie
- Themaplan Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden
- Themaplan Gezonde leefstijl
- Themaplan Leefbaarheid en veiligheid
- Themaplan Opgroeien en opvoeden

In het vervolg van deze paragraaf vindt u de eerste verantwoording op een vernieuwende wijze, te weten per themaplan. In dit algemene deel gaan we in op de monitoring en onderwerpen die niet direct onder een of meerdere themaplannen te brengen zijn (start uitvoering na aanbesteding lokale inkoop Jeugd en Wmo, ontwikkelingen met betrekking tot ziekenhuis).

Monitoring

De monitoring op basis van indicatoren (en de financiële effecten van de maatregelen die we nemen in lijn met de scenariokeuze) gaan we verrijken, door stapsgewijs meer kwalitatieve aspecten toe te voegen. Dit jaar hebben we daartoe diverse inwoners en instellingen geïnterviewd. De eerste resultaten hebben we in september gedeeld met de raad. Cijfers in het sociaal domein spreken namelijk niet voor zich, maar moeten besproken worden om betekenis te krijgen.

Niet alle cijfers zijn even recent, sommige indicatoren zijn afhankelijk van externe bronnen, die minder frequent beschikbaar zijn. Ook zijn er een aantal indicatoren waarbij de (historische) getallen veranderd zijn, bijvoorbeeld door aanscherping van definities, of doordat we zelf meer gegevens hebben verzameld.

Financiële strategie

Naast maatschappelijke ambities hebben we ook de ambitie dat ons financiële huishoudboekje op orde is. In de Begroting 2019 hebben we de meerjarige financiële kaders voor het sociaal domein opgenomen in lijn met de scenariokeuze die in de Kadernota 2019 voor het sociaal domein is gemaakt. Het realiseren van onze maatschappelijke en financiële ambities is geen eenvoudige opgave. Het vraagt om een onlosmakelijke combinatie van het uitvoeren van maatregelen uit de scenariokeuze als (meerjarige) incidentele investeringen om structurele besparingen mogelijk te maken.

Waar in 2016 nog sprake was van een positief totaalsaldo op het sociaal domein van ongeveer € 1,4 miljoen ontstond in 2017 een negatief saldo op het sociaal domein van ongeveer € 3,5 miljoen. In het voorjaar van 2018 is daarom een scenariostudie gedaan om te komen tot financieel evenwicht in het sociaal domein.

De ontwikkeling van het tekort binnen het sociaal domein, de te treffen maatregelen en de aanvulling vanuit de algemene begrotingsruimte, is verwerkt in de Begroting 2019. Om de begroting te realiseren zijn de in het scenario opgenomen maatregelen financieel vertaald in de Begroting 2019 en inhoudelijk uitgewerkt in drie van de vijf themaplannen: Participatie, Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden en Opgroeien en opvoeden. Voor de financiële analyse verwijzen wij u naar de programmaverantwoording.

Lokale inkoop WMO en jeugd de start

Per 1-1-2019 zijn de nieuwe contracten voor lokale Wmo en Jeugdhulp ingegaan. Dit houdt in dat de gemeente resultaatgericht werkt en financiert. Samen met de inwoner stelt een gids resultaten op. De gids bepaalt hoe lang de inzet plaatsvindt of welk traject nodig is. Aan de duur van de inzet en de trajecten is een budget gekoppeld. Voor dit budget moet de aanbieder samen met de inwoner de resultaten behalen. Deze werkwijze is nieuw voor zowel de gemeente, als voor de inwoners, als voor de aanbieders.

In 2019 zijn daarnaast aanbestedingen voor preventie, jeugdhulp op het AZC en curatieve jeugd-GGZ voorbereid en afgerond en is de aanbesteding voor de Sterk-producten (jeugdhulp in het onderwijs) voorbereid.

Ontwikkelingen ziekenhuis

Op 25 oktober 2018 is het IJsselmeerziekenhuis in Lelystad failliet verklaard. Vanuit het ministerie van VWS is een toekomstverkenner aangesteld die een visie voor de zorg in Flevoland heeft opgesteld. De gemeente Dronten, de provincie Flevoland en de gemeenten Urk, Noordoostpolder, Lelystad en Dronten, hebben steeds ambtelijk en bestuurlijk afstemming gevoerd om waar mogelijk gezamenlijke inbreng te leveren. Op 1 januari 2019 werd het proces gestart om een visie te schetsen voor de toekomst. Voor de gemeenten en provincie was en is de belangrijkste inzet het maximaal waarborgen van de beschikbaarheid van medisch specialistische zorg, acute zorg en acute verloskunde voor de inwoners in de regio. Ook is het van belang dat de toekomstvisie houvast biedt voor partijen om met elkaar voor de lange termijn de zorg passend te organiseren.

Na de oplevering van de visie, heeft het college haar zorgen geuit over de gemiddelden waarop het rapport gebaseerd is en de ontbrekende nuances om te komen tot oplossing van echte problemen en zorgpunten. Eind 2019 is een zorgtafel gestart onder leiding van een onafhankelijke voorzitter en inmiddels zijn er 3 projectleiders gestart (twee vanuit de verzekeraars en één vanuit het openbaar bestuur) met de uitwerking van de projecten die op de agenda van de zorgtafel staan. In het derde kwartaal heeft er startbijeenkomst en een zorgtafel plaatsgevonden.

Aan deze tafel zitten de partijen die regelmatig met elkaar in gesprek blijven. Informatie delen, gezamenlijk afspraken maken en die opvolgen en kennismaken van de resultaten van de monitoring zijn belangrijke stappen die gezet moeten worden om de Agenda voor de zorg in Flevoland te realiseren.

Met de provincie en gemeenten in Flevoland is een succesvol lobbytraject bewandeld richting de Tweede kamer dat geresulteerd heeft in veel aangenomen moties door de Tweede Kamer.

Het college heeft bij de GGD extra om aandacht gevraagd voor het niet halen van de aanrijtijden van de ambulances. De GGD heeft verbeteringen doorgevoerd voor de spreiding van de ambulances. De laatste cijfers laten een verbetering zien in aanrijtijden in voornamelijk Swifterbant.

Themaplan Participatie

In Dronten vinden we het belangrijk dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving. Want door mee te doen, via betaald- of vrijwilligerswerk, het behalen van diploma's, integratie en door gebruik te maken van minimavoorzieningen kunnen inwoners meer doen met en binnen de eigen mogelijkheden. Deze ambitie is voor het themaplan Participatie vertaald in zes resultaten. Hieronder wordt per resultaat aangegeven wat er in 2019 is gedaan om deze te behalen. Afsluitend wordt per resultaat de raadsindicator weergegeven met een toelichting op de ontwikkeling. Het beleidsterrein kunst en cultuur valt ook binnen dit themaplan. De resultaten op dit terrein worden hieronder ook benoemd.

Kunst en cultuur

Activiteiten op het terrein van kunst en cultuur dragen bij aan meerdere thema's in het sociaal domein. Cultuur draagt bij aan vitale centra, het optimaal opgroeien van kinderen, leefbaarheid in de wijken, participatie van inwoners en zelfredzaamheid.

1. Subsidies kunst en cultuur

Veel verenigingen en stichtingen die in Dronten actief zijn met kunst en cultuur ontvangen een basissubsidie.

2. Inkoop kunst en cultuur

Naast de subsidieverlening is er sprake van inkoop van activiteiten kunst en cultuur. Voorbeelden van deze activiteiten zijn de carillonconcerten van de stadsbeiaardier en de huur van kunst voor de vergaderkamers in het gemeentehuis. Beide activiteiten zullen worden opgeschort voor de periode dat het gemeentehuis wordt verbouwd.

Voor het onderhoud van kunst in de openbare ruimte is een contract gesloten met een gespecialiseerd bedrijf. De opdracht voor het kunstonderhoud is in 2019 opnieuw aanbesteed.

3. Nieuwe landschapskunst

In 2019 verrees in de gemeente Dronten een nieuw, monumentaal landschapskunstwerk. Het kunstwerk *Riff pd#18245* van kunstenaar Bob Gramsma is op 9 oktober 2019 opgeleverd aan de provincie Flevoland en op 12 oktober 2019 geopend voor publiek. Meteen na de openstelling bleek dat het gedrag van de bezoekers zorgt voor gevaarlijke situaties. Daarom is er voor gekozen om de trap van het kunstwerk tijdelijk af te sluiten. In overleg met de betrokken partijen wordt gezocht naar een oplossing die de veiligheid van de bezoekers blijvend zal verbeteren.

4. Cultuureducatie

Cultuureducatie in het primair en secundair onderwijs wordt aangeboden door De Meerpaal Kunstwerkplaats. Jaarlijks zijn ongeveer 10.000 leerlingen betrokken bij cultuureducatie. Cultuureducatie is niet alleen kennis maken met kunst en cultuur (van dans tot design), maar ook het verbeteren van culturele competenties zoals maken, reflecteren en presenteren. In 2019 is een nieuw project gestart voor cultuureducatie in het (V)MBO. De Meerpaal Academie biedt ook buitenschoolse cultuureducatie (cultuuronderwijs in de vrije tijd). Hierbij is het streven om cultuureducatie te laten aansluiten bij andere sectoren, zoals zorg, sport en economie. Een voorbeeld hiervan is het project "Agefriendly Cultural Cities" dat in 2019 is gestart.

De Meerpaal Academie (cultuurmakelaar) levert begeleiding en advies aan de amateurkunstverenigingen in de gemeente. De Meerpaal Academie heeft in 2019 de gemeente geadviseerd over de mogelijkheden van een stimuleringsprijs amateurkunst.

5. Bibliotheekwerk

FlevoMeer Bibliotheek heeft drie vestigingen in de gemeente Dronten. Door de veranderingen in de samenleving (digitalisering, groeiende diversiteit, gewijzigd consumentengedrag) zal het bibliotheekwerk veranderen. FlevoMeer zal meer nadruk leggen op de maatschappelijke waarde van het bibliotheekwerk en op de samenwerking met andere partijen. De bibliotheek verandert van een traditionele uitlener van informatie in een plaats voor persoonlijke ontwikkeling, wegwijzer in een digitale wereld, aanbieder van individueel advies en ondersteuner bij participatie.

Enkele kengetallen 2019 van FlevoMeer Dronten:

- Aantal leden 12.635 (waarvan 8.538 jonger dan 18)
- Aantal uitleningen 295.000
- Aantal materialen 53.150
- Aantal deelnemers Huis voor Taal: 214.

Meer huishoudens met een minimuminkomen zijn in beeld en maken gebruik van voorzieningen

In 2019 is de coalitie Armoede en Schulden van start gegaan. De gemeente heeft hierbij een faciliterende rol. Met deze coalitie zijn de meeste activiteiten uit het themaplan opgepakt. Hiervan is de stand van zaken als volgt:

- Binnen de coalitie is een werkgroep opgestart die zich bezig heeft gehouden met het proces 'warme overdracht'. Dit proces is breed gedeeld binnen de coalitie.
- Voor inloop/spreekuur is een top 6 van vindplaatsen in kaart gebracht. Door het in kaart brengen van de 6 vindplaatsen, is ervoor gekozen om te starten met een inloop/spreekuur bij de Voedselbank Dronten waar een sociaal werker van De Meerpaal en een medewerker bijzondere regelingen van de gemeente aanwezig zijn.
- Aan maatschappelijke partners en vrijwilligers zijn in 2019 vier trainingen miniregelingen gegeven.
- De inzet van de netwerkregisseur is voortgezet en dat geldt ook voor het aanvragen van subsidie voor het Beste idee van Dronten.

De Verordening individuele inkomenstoeslag 2019 is aangepast. De wijziging had te maken met de hoogte van de toeslag. Het primaire voorstel was opgesteld conform de adviezen uit de minima-effectrapportage van het NIBUD.

Daarnaast is de Verordening studietoelage 2019 aangepast. De wijzigingen hebben betrekking op de manier waarop het college moet onderzoeken om iemand tijdens de studie, door een medische beperking, niet in staat is om bij te verdienen. Het normbedrag is vastgesteld op maximaal € 300,00 per maand.

Meer inwoners met een uitkering op grond van de Participatiewet hebben betaald werk of doen op een andere wijze mee in de samenleving naar vermogen.

Doorstroomtraject "Empowerment"

In 2019 zijn twee consultants opgeleid om in 2020 deze training te gaan geven.

Preventietraject WW

In samenwerking met UWV is het traject "einde WW'ers" opgezet. Deze groep mensen zit in de laatste 6 maanden van hun WW uitkering. Besloten is om de groep max. ww'ers uit Dronten periodiek (eens per kwartaal) uit te nodigen bij de al bestaande sollicitatiebijeenkomsten voor Drontense inwoners met een P-wet uitkering. Hierdoor hoeven zij niet meer af te reizen naar Almere en bundelen gemeente en UWV de krachten voor een preventieve werking richting de P-wet. De dienstverlening die de gemeente al biedt met de sollicitatiebijeenkomst is vanaf dat moment ook beschikbaar voor deze groep. Tot nu toe is het aantal max. ww'ers in Dronten per kwartaal klein en bovendien is de uitnodiging van het UWV voor een max. ww bijeenkomst vrijblijvend. Daarom is er in 2019 nog maar 1 groepje ww'ers geweest die is aangesloten.

Traject Bewegen werkt

In 2019 zijn er 15 deelnemers gestart met het traject Bewegen werkt. Dit traject wordt ingezet voor klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Bijna de hele groep heeft aangegeven na het traject in beweging te willen blijven in groepsverband, op individueel niveau of onder begeleiding van een specialist. De vervolgstappen die de deelnemers hebben gezet zijn als volgt: sociale activering (4), klaar voor arbeidsbemiddeling (3), vrijwilligerswerk (2), zorgtraject (2), uitstroom vanwege medische redenen (1), partner heeft betaald werk gevonden (1) en voor een tweetal deelnemers moet het vervolgtraject nog nader worden bepaald.

Aanpak 50+

Het Banenevent Vijftig en Vaardig en bijbehorende sessie met kandidaten is uitgebreid geëvalueerd en gedeeld in de arbeidsmarktregio. In het eerste kwartaal van 2020 gaan we over tot het uitwerken van een aanpak voor deze doelgroep aan 'de poort' en in de overige dienstverlening binnen re-integratie.

Combinatiebaan arrangementen

In 2019 is vooral ingezet op acquisitie en het benaderen van bestaande relaties om te bekijken welke bedrijven interesse hebben en geschikt kunnen zijn voor het bieden van een combinatiebaan.

Minder laaggeletterdheid

Taal is niet alleen een doel, maar ook een middel. Het doel van de aanpak in Dronten is om het bestaande lokale netwerk te versterken voor het vinden, opleiden en volgen van laaggeletterde inwoners. Dit doen we samen met partners in het sociaal domein en door gebruik te maken van de expertise van Stichting Lezen en Schrijven.

Landelijke ontwikkelingen en activiteiten in Dronten

In de landelijke aanpak laaggeletterdheid 2020-2024 komt een grotere regierol voor gemeenten. Om het lokale netwerk voor het herkennen en doorverwijzen te versterken is in 2019 is met inkomensconsulenten, re-integratieconsulenten en medewerkers bijzondere regelingen van de gemeente gekeken naar hun werkproces. Onder begeleiding van Stichting Lezen en Schrijven wordt een werkproces ingericht waar tijdens een intakegesprek met inwoners, die bijvoorbeeld een bijstandsuitkering aanvragen, aandacht is voor het herkennen van laaggeletterdheid (foto). Middels een warme overdracht worden zij doorverwezen naar een passend taalaanbod in de gemeente.

Coalitie laaggeletterdheid

Om het lokale netwerk voor het herkennen en doorverwijzen te versterken stimuleert de gemeente een betere samenwerking tussen taalaanbieders. In de tweede helft van 2019 heeft een pilotproject van Huis voor Taal en het ROC van Flevoland/Amsterdam geleid tot 13 verwijzingen van taaleducatie door vrijwilligers naar taaleducatie door gecertificeerde aanbieders.

Enkele kengetallen 2019

- 42 cursisten hebben of zitten in een formeel traject bij het ROC van Amsterdam/Flevoland. Van de 14 uitgeschrevenen hebben 7 cursisten niveauverhoging afgerond (hele jaar);
- 22 inwoners hebben door gecertificeerde taalaanbieder Flevotaal in een maatwerktraject op individuele basis of groepsbijeenkomsten taalles gevolgd om hun taalniveau te verbeteren (eerste half jaar);
- In de Huizen voor Taal hebben 214 inwoners met vrijwilligers gewerkt aan hun taal-, reken- en digitale vaardigheden (eerste half jaar).

Participatie					
Meer huishoudens met een minimuminkomen zijn in beeld en maken gebruik van voorzieningen					
Gebruik van de toegankelijkheidsbijdrage (Pas van Dronten) neemt in de periode 2017-2022 toe met 10% (t.o.v. de nulmeting)					

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
Aantal kinderen < 12 jaar		246,00	213,00	206,00	Intern, gemeente
Aantal kinderen 12-18 jaar		189,00	271,00	265,00	Intern, gemeente
Aantal Volwassenen		776,00	922,00	981,00	Intern, gemeente
Totaal aantal personen		1.211,00	1.406,00	1.452,00	Intern, gemeente

Toelichting

Hierbij gaat het om alle inwoners (die onderdeel zijn van een gezin), waarbij de toegankelijkheidsbijdrage door de gemeente is toegekend. De daling bij de kinderen laat zich enerzijds verklaren uit een afname aantal uitkeringen (657 op 1 januari 2017; 650 op 1 januari 2018; 622 op 1 januari 2019; 587 op 1 januari 2020.) en anderzijds bereiken kinderen ene leeftijd dat ze niet meer in aanmerking komen voor een bijdrage is (de hoeveelheid kinderen tussen de 12 en 18 jaar in eerste instantie nog flink toeneemt (van 2017 naar 2018). Verder blijkt (2018 en 2019) dat er plusminus 40 kinderen per jaar de leeftijd van 12 jaar bereiken op de peildatum. Ook zien we dat er de afgelopen jaren (2018 en 2019) gemiddeld 30 kinderen zijn die 18 worden (en daardoor dus geen recht meer hebben op een ambtshalve toekenning). Voor een verdere inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema.

Meer inwoners doen vrijwilligerswerk

Indicator is in themaplan Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden opgenomen

	2016	2017	2018	2019	Bron

Toelichting

Indicator is in themaplan Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden opgenomen.

Meer inwoners met een uitkering op grond van de Participatiewet hebben betaald werk of doen op een andere wijze mee in de samenleving naar vermogen

Aantal inwoners instroom en aantal inwoners uitstroom

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
Instroom		235,00		141,00	Intern, gemeente
Uitstroom		216,00		185,00	Intern, gemeente

Toelichting

Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema; hier worden de trajecten nader toegelicht om zoveel mogelijk inwoners toe te leiden naar betaald werk.

Meer jongeren die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen, stromen uit naar school mits zij leerbaar zijn (afstemmen met Opgroeien en Opvoeden)

% jongeren dat uitstroomt naar school

Nulmeting					
	2016	2017	2018	2019	Bron
Uitstroom naar school		9,00	12,00	7,00	Intern, gemeente

Toelichting

Dit gaat om jongeren van 18-27 jaar die een uitkering PW ontvangen. En die op grond van artikel 13, lid 2 onderdeel c Participatiewet uitstromen naar school of moeten uitstromen naar school (als dat mogelijk is/als zij leerbaar zijn). Er wordt dus het aantal jongeren gemeten van wie de uitkering wordt beëindigd met reden uitstroom: school/ studiefinanciering. Je ziet vaak uitstroom in februari en augustus/september. Voor een nadere inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema; hier worden de trajecten nader toegelicht om zoveel mogelijk inwoners toe te leiden naar betaald werk.

Minder laaggeletterdheid

% laaggeletterdheid 15-65 jaar

Nulmeting					
	2016	2017	2018	2019	Bron
laaggeletterden	10,00			10,00	Stichting lezen en schrijven

Toelichting

Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema. Na 2016 is landelijk geen onderzoek uitgevoerd naar de regionale spreiding van geletterdheid in Nederland. Cijfers over laaggeletterdheid om over de jaren te kunnen vergelijken mogen ook in 2020 niet worden verwacht. Het Rijk en de VNG hebben in 2019 bestuurlijke afspraken gemaakt over een landelijke monitor om de deelname aan cursussen basisvaardigheden en de effecten te meten. In het eerste kwartaal van 2020 komt meer duidelijkheid over de dataverzameling door (centrum)gemeenten. De gemeente Dronten zal hierop aanhaken. Voor 2019 hebben we in de gemeente Dronten de beschikking over outputcijfers (kengetallen deelname en effecten).

Statushouders zijn in toenemende mate geïntegreerd

Uitstroom aantal statushouders naar werk

Nulmeting					
	2016	2017	2018	2019	Bron
Uitgestroomd naar werk		17,00		16,00	Intern, gemeente

Toelichting

De integratie van statushouders is uitgewerkt in het in januari 2018 door het college vastgestelde plan 'Aanpak integratie statushouders'. In dit plan is als doel gesteld om de integratie van statushouders te verbeteren. Hierbij ligt de focus op vier hoofdthema's: taal, gezondheid, werk en onderwijs en maatschappelijke integratie en participatie van statushouders. Deze thema's komen terug in de activiteiten in het themaplan. Al deze activiteiten zijn geïmplementeerd. Daarnaast is de Wegwijsgids, toegespitst op statushouders, gepubliceerd en is het Werkboek 'Gezond inburgeren' geïntroduceerd. Maatschappelijke partners en interne medewerkers zijn geïnformeerd over de nieuwe Inburgeringswet. Voor de implementatie van deze wet zijn verschillende werkgroepen opgericht waaraan zowel interne medewerkers als maatschappelijke partners deelnemen.

Themaplan Leefbaarheid en veiligheid

In Dronten vinden we een inclusieve samenleving van belang, daarom hebben we ons ook verbonden aan de motie vanuit de raad om een inclusie agenda op te stellen. In Dronten vinden we een inclusieve samenleving van belang. Eén samenleving waarin we ons veilig en verbonden voelen en waar het prettig wonen is. We investeren daarom in een veilig, gezond en vitaal leef en woonklimaat. In dit themaplan is deze ambitie vertaald naar 5 beoogde resultaten.

Meer passende hulpverlening voor inwoners met verward en/of onbegrepen gedrag

Inwoners met een ernstige psychische kwetsbaarheid zullen met hulp van ambulante begeleiding langer zelfstandig in de wijk blijven wonen of na een korte opname weer snel terug gaan naar huis. Deze inwoners en ook hun burens moeten zich prettig blijven voelen in de wijk.

- Gestart is met een meerjarig project om de draagkracht van de wijk te versterken en na te gaan of er iets extra's nodig is. Hogeschool Windesheim begeleidt dit project rond Beschermd wonen locatie De Boeg en activiteitencentrum Leeuwen'art. De betrokkenheid en enthousiasme van partijen bij dit project is groot.
- De openingstijden van de GGZinloop/activiteitencentrum Leeuwen'art zijn verruimd naar 7 dagen in de week en een avondopenstelling.
- De maatschappelijke opvang van gezinnen is uitgebreid van één naar twee huizen. Dit is een regionale voorziening die ook open staat van dakloze gezinnen van buiten Dronten.
- De implementatie van de Wet verplichtte GGZ is voorbereid. Er hebben diverse informatiebijeenkomsten plaats gevonden, er is voorlichting gegeven en gestart is met het scholen van direct betrokkenen.

In 2019 zijn de resultaten van het eindrapport politiemeldingen personen met verward gedrag "Verward in Flevoland" bekend geworden. In het hele land en ook in Flevoland zijn de meldingen fors gestegen. Naar verhouding is de stijging van het aantal meldingen in Dronten het laagst van Flevoland. De cijfers over Dronten laten zien dat de lokale verbinding tussen zorg en veiligheid al stevig staat in de keten. Een aantal verbetersuggesties wordt onderdeel van het Regionaal kader Zorglandschap 2020-2026 dat begin 2020 ter besluitvorming wordt aangeboden aan de Flevolandse gemeenteraden.

- Het Meldpunt Vangnet en Advies en het hierbij horende hulpverleningsteam is bekend gemaakt bij diverse partners.
- De gidsen van de gemeente Dronten zijn geschoold in de methodiek First Aid Mental Health en in het signaleren van situaties rond personen met verward gedrag.
- Infotainment De Meerpaal heeft diverse malen moeilijke onderwerpen bespreekbaar gemaakt (depressie, suïcide, schizofrenie).
- GGZcentraal heeft een behandellocatie geopend in Dronten samen met verslavingsspecialist Amethyst en Kwintes. Vanuit deze locatie wordt ambulante hulpverlening geboden aan onze inwoners.
- De time-outvoorziening/logeerbed bij Kwintes voldoet aan de behoefte om tijdelijk opvang te kunnen bieden.

Leefbaarheid en veiligheid

Meer burgerparticipatie/ burgerinitiatieven in het sociaal domein

Aantal aanvragen bewonersbudget (Samen Actief)

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
Aantal aanvragen			91,00	86,00	Samen Actief

Toelichting

Samen Actief stimuleert en faciliteert bewonersinitiatieven. Bewoners kunnen een bewonersbudget van maximaal € 500 aanvragen (www.samenactief.nl). Het bewonersbudget is beschikbaar voor initiatieven van inwoners die bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid en/of de sociale cohesie in de wijk of straat van de initiatiefnemers. Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van het bewonersbudget. In 2019 is het budget 86 keer aangevraagd.

Meer passende hulpverlening voor inwoners met verward en/of onbegrepen gedrag

Aantal inwoners (% van de bevolking) met ernstige psychiatrische aandoeningen (EPA)

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
% Inwoners			1,09		EPA-Vektis

Toelichting

Inwoners met een ernstige psychische kwetsbaarheid zullen met hulp van ambulante begeleiding langer zelfstandig in de wijk blijven wonen of na een korte opname weer snel terug gaan naar huis. Deze inwoners en ook hun burens moeten zich prettig blijven voelen in de wijk. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema. Deze indicator wordt in de volgende rapportage vervangen door de indicatoren: Aantal meldingen bij Meldpunt Vangnet en Advies (GGD) 22 (2017) Aantal meldingen personen met verward gedrag bij politie (E33 meldingen) 164 (2017) De reden hiervoor is dat de indicator EPA niet beïnvloedbaar is door de gemeente. De voorgestelde indicatoren geven het effect aan van het gemeentelijke beleid.

Meer sociale cohesie in wijken

% Betrokkenheid in de buurt (lemonmeting)

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
Biddinghuizen	6,40				Lemonmeting 2016
Dronten midden	6,20				Lemonmeting 2016
Dronten west	6,30				Lemonmeting 2016
Dronten zuid	6,60				Lemonmeting 2016
Swifterbant	6,30				Lemonmeting 2016
Totaal gemiddeld	6,36				Lemonmeting 2016

Toelichting

Er zijn geen gegevens beschikbaar over de jaren 2017, 2018 en 2019. De laatste lemonmeting heeft in 2016 plaatsgevonden. In het jaar 2019 zijn we begonnen met de voorbereidingen voor de vervolg lemonmeting, die begin 2020 zal plaatsvinden. Er zijn meerdere interventies uitgevoerd om de leefbaarheid in Dronten-Noord te vergroten. De bestaande aanpak is in 2019 voortgezet en geïntensiveerd. De politie heeft in periodes van toenemende overlast vaker gesurveilleerd in de wijk. Bij overlast meldingen bezoekt Aeres de studentwoningen en spreekt hen aan op hun ambassadeursrol. MDF buurtbemiddeling is op casus niveau ingezet voor buurtbemiddeling. Welzijn in de wijk (meerpaal) is in de wijk aanwezig om in contact te zijn met twee groepen bewoners die moeizaam samenleven. In de fysieke ruimte zijn in 2019 een aantal ingrepen uitgevoerd zoals het opknappen van drie parkeerhofjes en een upgrade van de speeltuin in de wijk.

Minder huiselijk geweld en kindermishandeling

Aantal meldingen bij Veilig Thuis Flevoland (VTF)

Nulmeting					
	2016	2017	2018	2019	Bron
Aantal meldingen		395,00			Veilig Thuis Flevoland

Toelichting

Het aantal meldingen in 2019 is sterk toegenomen ten opzichte van eerdere jaren. Dit komt mede doordat in 2019 Veilig Thuis een extra opdracht vanuit het rijk heeft gekregen, de uitvoering van de radarfunctie. Met de 'radarfunctie' van Veilig Thuis wordt bedoeld dat Veilig Thuis de opdracht heeft gekregen signalen van verschillende melders te combineren, ook over een langere periode van tijd. Daarom zijn in heel Flevoland professionals getraind in de nieuwe meldcode om signalen en vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling altijd te melden, zodat ze 'op de radar komen' bij Veilig Thuis.

Minder multiprobleem-gezinnen

Aantal huishoudens met meerdere voorzieningen in Pwet, Wmo, Jeugd

Nulmeting					
	2016	2017	2018	2019	Bron
Jeugd & Pwet		2,00	3,00	2,00	Waarstaatjegemeente.nl
Jeugd en Wmo		3,00	4,00	3,00	Waarstaatjegemeente.nl
Jeugd, Pwet & Wmo		11,00	14,00	13,00	Waarstaatjegemeente.nl
Pwet & Wmo		1,00	1,00	1,00	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting

Cijfers 2019 betreffen alleen het eerste halfjaar van 2019. Overige cijfers gaan over het hele jaar. Activiteiten zijn gericht op het vroegtijdig signaleren en het te eerder bereiken van inwoners: Samen met instellingen en organisatie zijn trainingen op AVG gebied georganiseerd om te komen tot een gezamenlijk handelingskader. Er is een schuldhelpverleningsactieplan opgesteld.

Themaplan Gezonde leefstijl

Voor het themaplan Gezonde Leefstijl is er in 2019 gewerkt aan het behalen van vier resultaten, namelijk Tegengaan verslavingsproblemen, Inwoners bewegen meer, Bewustwording risico's van ongezond eten en De gezonde leefomgeving. Hieronder wordt per doelstelling vermeld wat we hebben gedaan afgelopen jaar.

Tegengaan verslavingsproblemen

- Voorlichting op scholen (Niet Afw8en maar Voorbereiden en Op Tijd Voorbereid);
- Gesprekken met sportverenigingen om rookvrije sportparken te realiseren;
- Organisatie van de cursus "Ik stop ermee" (ruim 60 deelnemers);
- Motiverende gesprekken met ouderen om alcohol gebruik te verminderen.

Inwoners bewegen meer

- Het sportkennismakingsproject (S)Coolsport op de basisscholen;
- (S)Coolplay, beweegactiviteiten op de schoolpleinen;
- Campagne gratis bewegen;
- Beweegprojecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Sportactiviteiten voor allochtone vrouwen in Biddinghuizen;
- Uitvoering van de QM-test op de basisscholen (onderzoek naar motorische ontwikkeling);
- Voortzetting buurtsportcoaches;
- Kwetsbare eenzame vrouwen uit het isolement halen (pilot Biddinghuizen);
- Het realiseren van sportaccommodaties zoals: Roeivereniging RVD '17, waterveld hockey MHC, ontmoetingsplek / tribune Swift '64.

Bewustwording risico's van ongezond eten en de gezonde leefomgeving

- Campagne groente en fruit bij kinderopvang;
- Gesprekken met sportverenigingen over de gezonde sportkantine;
- Campagne drinkwater;
- Presentatie wegwijs gids gezondheid voor statushouders;
- Samenwerkingsovereenkomst met AH over gezonde voeding.

De gezonde leefomgeving

- Realisatie van een drinkwaterpunt bij 't Perron;
- Uitwerking Speelruimtebeleidsplan;
- Het realiseren van een netwerk AED's en burgerhulpverleners;
- Realisatie van 't Fitlint in Swifterbant.

Gezonde leefstijl

Het aantal inwoners met verslavingsproblemen neemt af en meer inwoners zijn zich bewust van de gevaren van genotmiddelen

% Inwoners dat alcohol drinkt

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
Jongeren dat aan bingedrinken deed	10,00		6,00		Gezondheidsmonitor GGD
Volwassenen die zware drinkers zijn in leeftijd 19-64 jaar	3,00		8,00		Gezondheidsmonitor GGD
Volwassenen die zware drinkers zijn in leeftijd 65+	3,00				Gezondheidsmonitor GGD

Toelichting

De gezondheidsmonitor jeugd is vanaf september 2019 weer uitgevoerd, we verwachten dit eerste halfjaar de resultaten. De cijfers voor 2018 blijkt dat het percentage jongeren dat binge drinkt is teruggebracht naar 6%. Daar staat tegenover dat het aantal zware drinkers onder de volwassenen is gestegen naar 8%.

Inwoners bewegen meer

% Inwoners dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)

Nulmeting					
	2016	2017	2018	2019	Bron
Oudere inwoners in de leeftijd 65+	74,00				Gezondheidsmonitor GGD
Volwassen inwoners in de leeftijd 19-64 jaar	56,00				Gezondheidsmonitor GGD

Toelichting

De gezondheidsmonitor 2020 biedt nieuwe inzichten.

Inwoners zijn zich meer bewust van de risico's van ongezond eten

Aantal voorlichtingsbijeenkomsten en campagnes over gezonde leefstijl

	2016	2017	2018	2019	Bron
Aantal deelnemers	3.273,00	6.847,00	8.919,00	12.623,00	Meerpaal

Toelichting

Geen.

Meer inwoners dragen bij aan hun eigen gezonde leefomgeving

Aantal maatregelen om sporten, bewegen en ontmoeten te bevorderen

	2016	2017	2018	2019	Bron
Aantal maatregelen	175,00			386,00	Meerpaal

Toelichting

Mede als gevolg van de toename van het aantal activiteiten zien we ook een forse stijging van het aantal deelnemers aan beweegactiviteiten die door de buurtsportcoaches en de JOGG-coördinator zijn georganiseerd.

Themaplan Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

In Dronten vinden we het belangrijk dat inwoners die vragen hebben over zorg, ondersteuning, opvoeden, opgroeien, werk, schulden of inkomen eerst om zich heen kijken in hun eigen omgeving. Naar familie, burens, vrienden, verenigingen, kortom het hele netwerk. Samen bedenken wat er nodig is om de eigen situatie te verbeteren. Zo blijft de inwoner eigenaar van zijn of haar probleem en van de oplossingen.

Minder overbelaste mantelzorgers

We zien dat de druk op de mantelzorgers toeneemt. Het is belangrijk om een goed aanbod te creëren waar mantelzorgers gebruik van kunnen maken zodat zij zich ondersteund voelen en minder belast worden.

- De meerpaal is het informatiepunt voor mantelzorgers, organiseert de dag van de mantelzorg en vindt en zoekt de mantelzorgers (2017 : 262 en 2019 : 611 mantelzorgers).
- Vraag elkaar matcht vragen van inwoners, creëert ontmoetingen in kader van eenzaamheid en positieve gezondheid, zet zich in bij het voorkomen van overbelasting (160 leden, 305 matches en 632 blijde mensen)
- Mantelkring: organiseert ontmoetingen via bijvoorbeeld wandelgroepen, voor lotgenoten en partners in coalitie tegen eenzaamheid (100 vaste deelnemers, 75 contacten, 65-80 inwoners geregeld gebeld)
- Respijthuis Lelystad: ontlast mantelzorger inventarisatie behoefte Dronten.(enkele bezoekers per jaar).
- Mantelzorgcompliment: In 2019 meer complimenten uitgegeven, een toename van gebruik en een aantal deelnemende winkels en organisaties (aantal complimenten 2017- 279 en 2019 - 314).

Minder inwoners met eenzaamheid

In 2019 is de lokale coalitie tegen eenzaamheid ZamenEen voortvarend van start gegaan. Meer dan 50 organisaties, waaronder de gemeente, ondertekenden in de loop van het jaar het Convenant Coalitie ZamenEen en bonden zich daarmee aan het onderliggend Startdocument. De gemeente werd in 2019 daarnaast lid van de landelijke coalitie tegen eenzaamheid.

Er wordt gewerkt volgens de methode: vinden, verbinden en borgen.

Het vinden van coalitiepartners is geslaagd, het verbinden van de partners en het borgen van de activiteiten is de volgende fase.

In de volgende fase is ook vooral gericht op het verder vinden en ondersteunen van mensen die eenzaam zijn en die een ondersteuningsbehoefte hebben.

De ontwikkelingen in Dronten zijn landelijk niet onopgemerkt gebleven. Dronten wordt geregeld aangehaald als een voorloper op dit terrein en op 16 december 2019 heeft minister De Jonge een bezoek gebracht aan de coalitie ZamenEen in Dronten.

Inwoners krijgen de hulp die nodig is

De gemeente Dronten heeft te maken met een vergrijzende bevolking die steeds vaker hulp nodig heeft om zelfstandig te zijn. Daarnaast is het door het abonnementstarief (ingevoerd in 2019) ook aantrekkelijker geworden om deze hulp aan te vragen via de gemeente. In de gemeente Dronten zetten we steeds meer in op de hulp uit voorliggende voorzieningen (indien passend bij de hulpvraag). In de nieuwe werkwijze gericht op de nieuwe route, wordt de inwoner en zijn netwerk nog meer centraal gesteld. Door samen met de inwoner en het netwerk te kijken worden alternatieve oplossingen gevonden. De inwoner is eigenaar van het gezamenlijke plan waardoor het draagvlak voor de interventie wordt vergroot. Daarnaast zoeken we steeds vaker de samenwerking op tussen de gecontracteerde Wmo aanbieders en de voorliggende partijen om van elkaars kennis en kunde gebruik te maken en zo makkelijker te kunnen op- of afschalen.

Invoering abonnementstarief leidt tot stijging van aanvragen Huishoudelijke Hulp

Door een aantal oorzaken zien we in 2019 de hoeveelheid aanvragen voor de Wmo stijgen. Door de invoering van het abonnementstarief bij de Wmo is de eigen bijdrage verlaagd naar maximaal € 17,50 per 4 weken en de eisen voor het betalen van deze bijdrage zijn versoepeld. Een grotere groep hoeft geen eigen bijdrage te betalen. Dit heeft met name invloed gehad op de aanvragen voor hulp in het huishouden (HH). Voor een groep inwoners was het vóór 2019 financieel niet interessant om de HH via de gemeente te regelen, omdat zij een hoge eigen bijdrage (gebaseerd op hun inkomen) moesten betalen en daarom kochten zij eerder meestal zelf een particuliere hulp in.

De gemeente Dronten werkt aan verschillende onderzoeken mee om deze trend duidelijk te maken en daardoor een hogere compensatie af te dwingen bij het ministerie van VWS. Daarnaast heeft er in 2019 een CAO aanpassing plaats gevonden. Deze aanpassing is meegenomen in het kostprijsonderzoek en heeft geresulteerd in een stijging van de kosten van HH. Tot slot neemt het aantal aanvragen ook toe door de vergrijzende bevolking in de gemeente Dronten.

Levering hulpmiddelen in 2019 onder druk

In de tweede helft van 2019 waren er grote problemen met het leveren van hulpmiddelen aan inwoners. Dit was het resultaat van interne en financiële problemen bij de leverancier HMC. Gedurende het jaar zijn er verschillende gesprekken geweest en boetes uitgedeeld. Een poging tot het overnemen van het contract door Welzorg is helaas niet gelukt. Inwoners en stakeholders zijn meegenomen in het proces en geïnformeerd over de ontwikkelingen. In 2020 zal er opnieuw een aanbesteding plaats vinden. Tot die tijd zullen de aanvragen via HMC blijven lopen. De inwoners staat voorop. We blijven veel in contact met HMC en waar noodzakelijk kijken we uit naar alternatieven.

Meer inwoners die actief zijn als vrijwilliger

Vrijwilligers zijn 'het gezicht van de gemeente'. Een vitale samenleving wordt mede gevormd door de inzet van inwoners voor hun medemens en voor hun leefomgeving. Als gemeente ondersteunen we vrijwilligers onder meer door subsidies aan bijvoorbeeld De Meerpaal voor Matchpoint, het ondersteunen van sportverenigingen door het inzetten van een verenigingsondersteuner, het opzetten van een vrijwilligersbeleid, etc.

We hebben als gemeente een coalitie Vrijwilligersbeleid gevormd met een aantal Maatschappelijke organisaties (de coalitie bestaat uit MDF, Interact Contour, Coloriet, De Meerpaal, bureau LWPC en de gemeente Dronten). Door een gezamenlijk vrijwilligersbeleid op te zetten zouden vrijwilligers bij iedere organisatie dezelfde voorwaarden kunnen krijgen en gemakkelijker van de ene naar de andere organisatie kunnen overstappen als zij dat willen. Daarnaast is bij De Meerpaal Matchpoint actief die vrijwilligers en organisaties die vrijwilligers zoeken met elkaar matcht. Een logische verbinding hiermee is van belang.

Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden					
Er zijn minder overbelaste mantelzorgers					
% Zwaar belaste mantelzorgers					
	Nulmeting				
	2016	2017	2018	2019	Bron
% In de leeftijd 19-64 jaar	18,00				Een Gezonder Flevoland
% In de leeftijd 65+	16,00				Een Gezonder Flevoland
Toelichting					
De indicator die hier genoemd wordt komt uit de gezondheidsmonitor van de GGD. Eens in de 4 jaar wordt deze monitor door de GGD uitgevoerd. In 2020 worden de nieuwe cijfers bekend. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema.					
Het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt, neemt af					
% Inwoners dat zich eenzaam voelt					
	Nulmeting				
	2016	2017	2018	2019	Bron
Ernstig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	8,00				Gezondheidsmonitor GGD
Ernstig eenzaam in leeftijd 65+	4,00				Gezondheidsmonitor GGD
Matig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	32,00				Gezondheidsmonitor GGD
Matig eenzaam in leeftijd 65+	41,00				Gezondheidsmonitor GGD
Zeer ernstig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	3,00				Gezondheidsmonitor GGD
Zeer ernstig eenzaam in leeftijd 65+	2,00				Gezondheidsmonitor GGD
Toelichting					
De indicator die hier genoemd wordt komt uit de gezondheidsmonitor van de GGD. Eens in de 4 jaar wordt deze monitor door de GGD uitgevoerd. In 2020 worden de nieuwe cijfers bekend. In samenspraak met en op verzoek van het ministerie van VWS wordt er een pilot ontwikkeld om de monitoring rondom het thema eenzaamheid verder vorm te geven. Dit zal bijdragen aan het meten van interventies en welk effect deze hebben op de eenzaamheidscijfers. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema.					
Inwoners blijven langer zelfstandig wonen					
Aantal inwoners met WLZ-Zorg Thuis en WLZ Zorg instelling					
	Nulmeting				
	2016	2017	2018	2019	Bron
Personen die gebruik maken van WLZ Zorg thuis per 10.000 personen	89,00	87,00			Waarstaatjegemeente.nl
Personen die gebruik maken van WLZ-zorg in een instelling per 10.000 personen	94,00	76,00			Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting

Deze indicator geeft de groep inwoners weer die niet meer zelfstandig thuis kunnen wonen. De gemeente Dronten heeft relatief gezien meer mensen die thuis wonen met een wlz indicatie. De aansluiting en afstemming tussen Wmo zorg en Wlz is hierbij erg belangrijk. De gemeente Dronten heeft te maken met een vergrijzende bevolking die meer hulp nodig heeft om thuis te blijven wonen. Naast de inwoners, die een beschikking maatwerk voorziening Wmo krijgen, is dit jaar ook ingezet om een belevingswoning te realiseren in Dronten aan de Galjoen 39. OFW heeft hier het voortouw in genomen in het kader van hun 50-jarig bestaan. In de woning kunnen inwoners van de gemeente Dronten en omgeving in een zo reëel mogelijke situatie zien welke oplossingen er beschikbaar zijn die het langer comfortabel en veilig thuis wonen ondersteunen. Dit resultaat dient samen gezien te worden met de ontwikkelingen rondom de indicator "aantal inwoners met een beschikking maatwerk voorziening Wmo". Inwoners met ernstige psychiatrische kwetsbaarheden zullen langer zelfstandig blijven wonen en/of korter gebruik maken van Beschermd wonen. Het Landelijk actieprogramma Weer Thuis is ook in Flevoland uitgerold om in beeld te brengen welk beroep er op sociale huurwoningen zal worden gedaan en wat voor type woonvormen het best passend zijn. Toegewerkt wordt naar een convenant tussen de Flevolandse gemeenten en de Flevolandse woningcorporaties. Adviesbureau Companen is gestart met een breder onderzoek naar de woon zorg behoefte van inwoners met een verstandelijke, psychiatrische of somatisch beperking. Ook de groep jeugdige inwoners die nu in een 24uursvoorziening wonen maken deel uit van dit onderzoek.

Inwoners krijgen de hulp die nodig is

Aantal inwoners met beschikking maatwerk voorziening Wmo

	2016	2017	2018	2019	Bron
Aantal inwoners met een maatwerkarrangement per 1.000 huishoudens	90,00	81,00	106,00	117,00	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting

De verwachting is dat het aantal huishoudens met een beschikking zal blijven toenemen vanwege de bevolkingssamenstelling. Om deze groei de komende jaren te beperken zetten we in op het gebruik van de nieuwe route en zoveel mogelijk slimme verbindingen te leggen tussen de verschillende partijen. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema.

Meer inwoners die aan informele zorg (vrijwilligers) doen

% Vrijwilligers

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	Bron
% Doet vrijwilligerswerk		35,00			RIVM

Toelichting

Ondanks dat het aantal vrijwilligers in Dronten op een goed niveau zit (landelijk boven het gemiddelde, ten opzichte van Urk, NOP en Zeewolde er iets onder), blijft het een punt van aandacht. Deze indicator van het RIVM maakt gebruik van de cijfers van de gezondheidsmonitor van de GGD. Het cijfer betreft 2016 en het volgende cijfer wordt in 2020 opgeleverd. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema.

Minder inwoners met financiële problemen

% Volwassenen heeft enige of grote moeite met rondkomen

	2016	2017	2018	2019	Bron
Volwassenen	15,00			17,00	Buurtmonitor volwassenen
Toelichting					

In 2019 is de coalitie Armoede en Schulden van start gegaan. De gemeente heeft hierbij een faciliterende rol (gehad). Met deze coalitie zijn de meeste activiteiten uit het themaplan opgepakt. Hiervan is de stand van zaken als volgt: Binnen de coalitie is een werkgroep opgestart die zich bezig heeft gehouden met het proces 'warme overdracht'. Dit proces is breed gedeeld binnen de coalitie. Er is een top 6 van vindplaatsen (inwoners in armoede en/of met schulden) in kaart gebracht voor inloop/spreekuur. Naar aanleiding van het in kaart brengen van de 6 vindplaatsen, is er voor gekozen om te starten met een inloop/spreekuur bij de Voedselbank Dronten waar een sociaal werker van De Meerpaal en een medewerker bijzondere regelingen van de gemeente aanwezig zijn.

Themaplan Opgroeien en opvoeden

De resultaten van het themaplan leveren een bijdrage aan het gezond en kansrijk opgroeien van jeugdigen. Dat betekent dat we er zijn voor kinderen en voor hun ouders op verschillende vlakken.

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen.

Binnen de doelstelling hebben we drie subresultaten beschreven.

1. Minder kinderen met ontwikkel- en taalachterstanden

In de gemeente Dronten willen we dat alle kinderen zich goed kunnen ontwikkelen. In de periode 0 t/m 5 jaar wordt de basis gelegd voor de rest van hun leven. In deze periode is het van belang dat peuters een voorschoolse voorziening bezoeken om goed voorbereid aan het onderwijs te kunnen beginnen.

- In 2019 heeft de gemeente de uurprijs van de peuteropvang voor ouders verlaagd en zo de peuteropvang ook financieel toegankelijk gemaakt voor éénverdieners.
- Ook is er gewerkt aan het stapsgewijs invoeren van het uitgebreidere aanbod voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente. Met deze aanpak loopt de gemeente vooruit op de wettelijke invoeringsdatum van 1 augustus 2020.
- De gemeente streeft hoge kwaliteit van het voorschoolse aanbod na. Om dit te realiseren is door opvang en onderwijs, en partners uit het medisch- en gezondheidsdomein nauw samengewerkt. In deze samenwerking is gewerkt aan nieuwe afspraken over kwaliteitsstandaarden in de voorschoolse periode. Op 15 oktober 2019 zijn alle partners bijeen geweest om in dit proces hun eerste resultaten te delen (netwerkbijeenkomst VVE met de werktitel "Zo doen we dat hier").
- In 2019 is een onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkeling van een tussenvoorziening kinderopvang/peuterspeelzaalwerk en de groep dagbehandeling. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat als sterker ingezet wordt op de samenwerking rondom jeugdigen in de voorschoolse periode, een dergelijke voorziening wellicht niet nodig is. Daarom is ervoor gekozen eerst in te zetten op versterking binnen de bestaande samenwerking en voorzieningen en aan de hand daarvan te kijken of aanvullend aanbod nodig is. Voor de periode is een coalitie Kansrijke Start in oprichting.

2. Minder voortijdig schoolverlaters

In september 2019 heeft in het primair onderwijs de aftrap plaatsgevonden van de werkwijze 'de school als werkplaats'. Alle basisscholen werken vanaf schooljaar 2019/2020 met interprofessionele basisteams. In het basisteam werken onderwijsprofessionals, de jeugdgezondheidszorg en schoolmaatschappelijk werk samen aan schoolbrede en wijkbrede thema's en aan de ondersteuning van leerlingen. Op alle scholeneilanden werken tevens jeugdhulpprofessionals. Het doel is om gezamenlijk een stevige ondersteuningsstructuur neer te zetten op de scholeneilanden.

De Tussenvoorziening VO/VSO is het tweede schooljaar ingegaan. In het schooljaar 2018/2019 hebben 18 leerlingen gebruik gemaakt van de Tussenvoorziening. Geen enkele leerling is uitgestroomd naar het voortgezet speciaal onderwijs.

3. Dekkend aanbod onderwijs

Het Samenwerkingsverband (SWV) Passend Onderwijs Lelystad-Dronten zet zich in voor het organiseren van een dekkend onderwijsaanbod voor hoogbegaafde kinderen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een landelijke subsidieregeling. Het streven is om ook voor hoogbegaafde kinderen thuisnabij passend onderwijs te realiseren. Het plan is om per scholeneiland aanbod te realiseren. Ook wordt er gewerkt aan de herkenning van de onderwijsbehoefte van hoogbegaafde kinderen, de toekenning van de juiste voorzieningen en kennisuitwisseling tussen de verschillende voorzieningen.

Het samenwerkingsverband passend onderwijs PO heeft een visie 'onderwijs aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op de Nederlandse taal' opgesteld. Alle leerlingen met een ondersteuningsbehoefte op Nederlandse taal (ONT) starten op basisschool De Vlieger. Tevens is er direct vanaf de start een zogenaamde 'moederschool' betrokken. Dit is de school waar de leerling naartoe uitstroomt, zodra het taalniveau voldoende is. De overstap naar de reguliere school vindt geleidelijk plaats. Op deze manier krijgt de leerling intensief taalonderwijs, maar wordt er ook gezorgd dat de leerling zo snel mogelijk in aanraking komt met Nederlandstalige kinderen op de reguliere school.

Minder kinderen maken gebruik van jeugdhulp en/of meer kinderen maken gebruik van een verschuiving van zwaardere naar lichtere hulp

Voor het realiseren van het minder inzetten van Jeugdhulp wordt het volgende nagestreefd:

- a. Groei gebruik preventieve voorzieningen/toename gebruik collectieve voorzieningen;
- b. Betere toegang tot de jeugdhulp;
- c. Verschuiving van individuele naar lichtere voorziening of groepsvoorziening;
- d. Verkorting periode gebruik jeugdhulp.

Onderdeel van het resultaat gericht werken is dat aanbieders maatwerk leveren om samen met de inwoners resultaten te behalen. Hierbij wordt tijdens het traject het netwerk van het kind en van het gezin betrokken om de geboekte resultaten te borgen waarmee ook de periode van gebruik van jeugdhulp korter wordt. We zetten bij dreigende uithuisplaatsing van een kind kortdurende intensieve begeleiding aan het hele gezin in. Deze inzet geeft ouders handvaten om zelf samen met hun netwerk de draad weer op te pakken, eventueel met ondersteuning vanuit voorveld of aanbieders.

We ontwikkelen nieuwe vormen van groepsaanbod. Ook zijn we tot nieuwe afspraken gekomen op het gebied van preventie voor de komende 3 jaar. De huidige raamovereenkomst liep in 2019 af. De overeenkomst biedt ruimte voor de doorontwikkeling van het preventieve aanbod in de komende jaren, inclusief de ontwikkeling van een monitor.

Met de jeugdgezondheidszorg wordt gewerkt aan het versterken van de regierol en de doorlopende ontwikkel- en leerlijn vanaf -9 maanden.

In de eerste helft van 2019 was de verhouding in de toegang van jeugdhulp in Dronten voor 83% via de lokale toegang en voor 17% via de huisarts. Ter vergelijking, landelijk is dat 47% lokale toegang en 53% via de huisarts.

Kind Centrum

In 2019 is een start gemaakt samen met de besturen van het primair onderwijs, GGD/Icare en kinderopvangorganisaties voor de realisering van een kindcentrum in het centrum van Dronten. In het kindcentrum zullen vijf scholen voor primair onderwijs, kinderopvang, GGD/Icare en Optisport worden gehuisvest in het centrum van Dronten.

In 2020 stellen we nadere randvoorwaarden op die de basis vormen voor het vinden van een mogelijke locatie. Ook de huidige accommodaties van het Almere College en het Ichthus College in het centrum worden in de ruimtelijke verkenning meegenomen. Wat betreft het voortgezet onderwijs is al eerder besloten om beide scholen te verplaatsen naar de stationslocatie.

Nieuwbouw praktijkonderwijs en appartementen Hanzekwartier

In 2019 is samen met betrokken organisaties bij de nieuwbouw van het praktijkonderwijs een onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek geeft aan op welke wijze samen een toekomstbestendig concept kan worden gerealiseerd. In 2020 zal het programma van eisen tot een concretisering moeten komen. Met dit concept dragen we bij aan de levendigheid van het stationsgebied en de realisering van publieksgerichte voorzieningen. De gerealiseerde noodlokalen bij het Almere College (aan de Educalaan) zijn nodig tot aan de realisering van de nieuwbouw van de praktijkschool.

Opgroeien en opvoeden

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen

% Voortijdig schoolverlaters

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
% Voortijdig schoolverlaters		2,27			Rijksoverheid

Toelichting

Over schooljaar 2017/2018 heeft 2,27 % van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar de school verlaten zonder startkwalificatie. Dit is iets hoger dan het landelijke percentage (1,91%). Als we dit percentage nader bekijken, dan valt op dat de uitval van Drontense jongeren op het MBO gelijk is aan het landelijke gemiddelde. Het percentage jongeren dat uitvalt in het voortgezet onderwijs is hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit wordt veroorzaakt door de jongeren die op het AZC onderwijs volgen in de internationale schakelklas (ISK) van het Almere College. De schoolloopbaan van deze nieuwkomers vertoont vaak breuken. Dit heeft te maken met verhuizingen als gevolg van de asielprocedure en/of de overstap van een ISK naar een reguliere school.

Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

% Jeugdigen met jeugdhulp met Plan 18

	2016	2017	2018	2019	Bron
% Jeugdigen met jeugdhulp met plan 18					Intern, gemeente

Toelichting

Gegevens 2019 zijn nog niet beschikbaar. Als we voor jongeren hindernissen constateren die de weg naar zelfstandigheid ernstig belemmeren, werken we aan oplossingen. Onder meer door maatwerk mogelijk te maken binnen Woonstart. Ook zijn in 2019 afspraken met de woningbouw gemaakt om huisvestingsmogelijkheden voor jongeren binnen de gemeente Dronten de komende jaren te verruimen.

Meer ouders kunnen zelfstandig voor hun kinderen zorgen

% Ondertoezichtstellingen

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
% Ondertoezichtstellingen		50,00	50,00	55,00	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting

Bovengenoemde cijfers gaan telkens over de eerste helft van het jaar in verband met de beschikbaarheid van de data. Om kinderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen, is een aantal maatregelen genomen. We hebben op niveau van Flevoland afspraken met de familierechter gemaakt tijdig aanbod te leveren bij complexe echtscheidingen. Er is nieuw aanbod ontwikkeld (zowel preventief als curatief). Daarnaast hebben we lokaal een omdenkoverleg onder externe voorzitterschap. Dit overleg wordt ingezet als een uithuisplaatsing overwogen wordt. We zien in 2019 ten opzichte van eerdere jaren een daling in het aantal jeugdigen dat niet meer thuis woont. Landelijk en ook in de gemeente Dronten zien we in 2019 een stijging van het aantal ondertoezichtstellingen. Dit is een ongewenste ontwikkeling. Samen met de uitvoerende organisatie onderzoeken we de oorzaken en zoeken we naar mogelijkheden om hierop invloed uit te oefenen.

Minder kinderen groeien in armoede op

Gebruik minimavoorzieningen neemt toe met 5 % per jaar (t.o.v. nulmeting)

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
Minimavoorzieningen gebruikt voor 3-18 jarigen		435,00	502,00		Intern, gemeente

Toelichting

Hierbij gaat het om alle kinderen van 3 tot 18 jaar, die onderdeel zijn van een gezin waarbij de toegankelijkheidsbijdrage door de gemeente is toegekend. Steeds meer maatschappelijke partners zoeken verbinding met elkaar om te komen tot een sluitend netwerk van voorzieningen voor inwoners met een minimuminkomen. In 2019 zijn vier trainingen miniregelingen gegeven aan maatschappelijke partners en vrijwilligers. In 2020 wordt dit voortgezet. De inzet van de netwerkregisseur is voortgezet en dat geldt ook voor het aanvragen van subsidies voor het Beste idee van Dronten. Hierbij gaat het om alle kinderen van 3 tot 18 jaar, die onderdeel zijn van een gezin waarbij de toegankelijkheidsbijdrage door de gemeente is toegekend.

Minder kinderen maken gebruik van jeugdhulp en/of meer kinderen maken gebruik van een verschuiving van zwaardere naar lichtere hulp

Gemiddelde prijs per unieke jeugdige

	Nulmeting				Bron
	2016	2017	2018	2019	
Aantal met unieke BSN		1.143,00	1.135,00	1.116,00	Intern, gemeente
Gemiddelde prijs per unieke jeugdige		11.693,66	11.995,71		Intern, gemeente

Toelichting

Cijfers 2017 zijn bijgesteld. Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen we u naar de algemene toelichting op het thema.

1.5 Jaarrekening

1.5.1 Algemene grondslagen

Voor waardering en resultaatbepaling

De Jaarrekening 2019 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 28 november 2019 (raadsbesluit B19.002343) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Voor het opstellen van de jaarrekening

Bij het opstellen van de balans hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd: De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Algemene uitkering

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Met betrekking tot de Algemene Uitkering is bij de bepaling van de baten uitgegaan van de cijfers van de Septembercirculaire 2019.

Eigen bijdrage CAK

Gemeente Dronten ontvangt overzichten van het CAK met diverse gegevens; door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten is de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid als geheel vast te kunnen stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Gemeente Dronten kan hierdoor geen zekerheid geven over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage.

Vaste activa

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen.

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

1. De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
2. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
3. De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief. Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert;
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, verhaald op derden middels anterieure exploitatieovereenkomsten, danwel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze handelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen maken onderdeel uit van de toelichting op de balans bij de jaarrekening 2019, conform de Financiële verordening 2017. De afschrijvingen worden jaarlijkse berekend volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (de lineaire methode). Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen.

Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Erfpacht

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:
kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen:

- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vlottende activa

Voorraden

De balanspost voorraden wordt onderscheiden in:

- grond- en hulpstoffen;
- onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
- gereed product en handelsgoederen;
- vooruitbetalingen.

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord / wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat op startwaarde getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2019: 2%).

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van januari 2019 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- rentepercentage bedraagt 1,71%;
- kostenindexatie bedraagt voor de 1^e 10 jaar 3%, daarna 4%;
- opbrengstenindexatie bedraagt voor de 1^e 10 jaar 2%, daarna 0%;
- de geplande afzet is mede gebaseerd op het woningbouwprogramma opgenomen in de Woonvisie en 2,4 hectare uitgifte bedrijventerrein (inclusief 0,5 hectare derden).

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De grondprijzen worden vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten genoemd in de door het college vastgestelde grondprijzennota. De gehele nota is in november 2018 geactualiseerd en vastgesteld door het college;
2. Jaarlijkse wordt via een door het college te besluiten "grondprijzenbrief" wijzigingen op deze nota vastgesteld.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- marktconforme grondprijzen gebaseerd op een normatieve residuele methode.

Jaarlijks wordt per 1 januari van het jaar alle grondexploitaties op uniforme wijze in beeld gebracht en wordt inzage gegeven in het weerstandsvermogen van de grondexploitaties. De Perspectiefnota 2020 wordt aan de raad aangeboden in het kader van de Jaarrekening 2019.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. Gelet op de planperiode (einddatum van het langstlopende complex is ultimo 2037) en de geprognosticeerde omzetten, zijn aan het exploiteren van gronden risico's verbonden. Afhankelijk van het stadium waarin de exploitatie c.q. uitvoering van het betreffende complex zich bevindt, zal het risico afnemen naarmate de einddatum van de grondexploitatie nadert. In mindere mate geldt dit ook voor het tijdelijke beheer van onroerende zaken die verhuurd/verpacht zijn.

Uitgangspunt is dat de risico's zo veel mogelijk binnen het totale resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties (en reserves en voorzieningen) worden opgevangen. In de perspectiefnota worden deze "bedrijfsrisico's" beschreven en zo mogelijk nader gekwantificeerd. Hierin hebben wij het onderscheid gemaakt tussen de algemene exploitatierisico's (hierbij valt te denken aan het fluctueren van de rente- en inflatieparameters) en de locatie specifieke risico's, welke per exploitatiegebied zoveel mogelijk in beeld zijn gebracht en omschreven.

Voor de volgende complexen is een specifiek risico van toepassing:

- De Voor.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op goederen die nog niet fysiek aanwezig zijn, maar waar al wel voor is betaald. Deze zijn, voor zover van toepassing, tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de gemeente Dronten is dat voor 2019 € 808.500.

N.B.: De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2019 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

- reserves, gespecificeerd naar:
  - algemene reserve;
  - bestemmingsreserve,
- het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het de algemene reserve genoemd.

Vreemd vermogen (voorzieningen)

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde (beheerplannen en grondexploitaties) of het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen vindt alleen plaats bij voorziening op basis van contante waardeberekening wordt gevormd. Na toevoeging van rente over stand per 1 januari wordt de stand benodigde stand ultimo 2019 bepaald en vindt een dotatie aan c.q. vrijval van, de voorziening plaats.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva wordt onderscheiden in:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

1.5.2 Balans per 31 december 2019 (voor bestemming van het resultaat)

Activa	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.364.809	1.088.008
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	11.433.979	11.754.626
	12.798.788	12.842.634
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	44.831.843	38.679.004
Investerings met een economisch nut welke zijn uitgegeven in erfpacht	215.258	215.258
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.748.767	5.530.410
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.052.275	9.276.038
	61.848.143	53.700.709
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	38.027	38.027
Leningen aan deelnemingen	693.500	1.039.000
Overige langlopende leningen	13.948.553	14.695.870
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	3.472.025	25.786.739
	18.152.105	41.559.636
Vaste activa	92.799.036	108.102.979
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	18.128.106	28.117.176
	18.128.106	28.117.176
Uitzettingen		
Vorderingen op openbare lichamen	5.883.221	6.879.727
Rekening courant verhouding met het Rijk	26.184.264	8.783.856
Overige vorderingen	6.774.464	4.548.493
	38.841.949	20.212.076
Liquide middelen		
Kas- en banksaldi	792.061	847.432
	792.061	847.432
Overlopende activa		
Overige overlopende activa	1.908.475	1.486.929
	1.908.475	1.486.929
Vlottende activa	59.670.591	50.663.614
Activa	152.469.627	158.766.592

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	40.809.673	56.594.128
Bestemmingsreserves	51.692.704	28.983.503
Saldo van rekening	-5.338.924	9.535.143
	87.163.453	95.112.774
Vreemd vermogen		
Voorzieningen	33.406.357	31.716.871
	33.406.357	31.716.871
Vaste schuld		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	19.342.856	21.778.148
Waarborgsommen	660.335	675.002
	20.003.190	22.453.150
Vaste passiva	140.573.000	149.282.795
Vlottende passiva		
Vlottende schuld		
Overige vlottende schulden	4.569.530	2.071.253
	4.569.530	2.071.253
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	515.733	343.353
Overige overlopende passiva	6.811.364	7.069.192
	7.327.097	7.412.544
Vlottende passiva	11.896.627	9.483.797
Passiva	152.469.627	158.766.592
Gewaarborgde geldleningen	237.578.608	237.037.622

1.5.3 Toelichting op de balans: activa

Afschrijving vaste activa

De materiële vaste activa als investeringen met economische en maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven conform de onderstaande afschrijvingstermijnen:

Afschrijving vaste activa 2019					
Nr	Soort investering	Jaren	Nr	Soort investering	Jaren
1	Immateriële activa		2.5	Buitensport	
1.1	Ontwikkelings- en onderzoekskosten	5	2.5.1	Natuurgras	10
1.2	Kosten sluiten geldleningen/disagio	5	2.5.2	Kunstgras	12
1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden (afschrijving cf art.64 BBV, lid 6)		2.6	Wegen, straten, pleinen, bruggen en openbare verlichting	
2	Materiële activa		2.6.1	Rehabilitatie-investeringen wegen, straten en pleinen als bedoeld in het onderhoudsplan wegen	60
2.1	<i>Automatisering</i>		2.7	<i>Installaties</i>	10
2.1.1	Minicomputer, appl. en actieve netwerkcomponenten	5	2.8	<i>Kantoorinrichting</i>	
2.1.2	PC's en printers	3	2.8.1	Inventaris	10
2.1.3	Programmatuur	5	2.8.2	Telefooncentrale	8
2.2	<i>Brandweer</i>		2.9	<i>Machines en gereedschappen</i>	10
2.2.1	Voertuigen (incl. installaties)	15	2.10	<i>Onderwijs</i>	
2.2.2	Brandblus- en reddingsmiddelen	10	2.10.1	Noodlokalen	15
2.2.3	Kleding	7	2.10.2	1e inrichting	20
2.3	<i>Gebouwen (excl. ondergrond)</i>		2.10.3	Uitbreiding inrichting	20
2.3.1	Stenen gebouwen	40-60	2.10.4	Leer- en hulpmiddelen	8
2.3.2	Andere gebouwen	25	2.11	<i>Riolering</i>	
2.3.3	Verbouwing (uitbreiding)	25	2.11.1	Vrijvervalriolen	90
2.3.4	Renovatie gebouwen (onderhoud)	25	2.11.2	Gemalen - bouwkundig deel	45
2.3.5	Woonwagens/woonwagencentra	25	2.11.3	Gemalen - mechanisch/electrisch deel	15
2.3.6	Installaties (lift, CV, etc.)	15	2.11.4	Persleidingen	45
2.4	<i>Gronden en terreinen</i>		2.11.5	Drukriolering - bouwkundig deel	30
2.4.1	Sportterreinen	15	2.11.6	Drukriolering - mechanisch/electrisch deel	15
2.4.2	Speelterreinen	10	2.12	<i>Speeltoestellen en voorzieningen</i>	10
			2.13	<i>Vervoermiddelen</i>	8

Immateriële activa

De immateriële activa zijn onder te verdelen in kosten van sluiten van geldleningen/saldo (dis)agio en de kosten van onderzoek en ontwikkeling. De gemeente heeft zowel kosten van onderzoek en ontwikkeling, als bijdragen aan activa eigendom van derden geactiveerd op de balans. Het totale balansbedrag per 31 december 2019 bedraagt € 12.798.288.

Het verloop van de immateriële activa is in onderstaande tabel weergegeven

Verloop immateriële vaste activa 2019:							
Nr.	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2019	Investering	Desinvestering/inkomsten	Afschrijving / Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
14	kosten onderzoek en ontwikkeling	1.088.009	307.670		30.870		1.364.809
16	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	11.754.626	500		321.147		11.433.979
		12.842.635	308.170	0	352.017	0	12.798.788

De investeringen/desinvesteringen in 2019 zijn:

Specificatie immateriële vaste activa 2019:			
Omschrijving	Investering	Desinvestering	Afschrijving / Aflossing
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief			
Vorbereidingskosten Zuiderzee op Zuid			1.410
Vorbereidingskosten Ketelhaven	26.870		
Vorbereidingskosten Swifterbant bouwlocatie	107.018		
Vorbereidingskosten Giekstraat	7.850		13.503
Vorbereidingskosten De Boeg	15.376		
Vorbereidingskosten XL Ateliers			15.956
Vorbereidingskosten Hanzekwartier	150.557		
Bijdrage aan activa in eigendom van derden			
Nieuwbouw schoolgebouw stationszone			229.592
Aanpassing bestaande gebouwen			40.037
Nieuwbouw sporthal stationszone			42.081
Inrichting sporthal stationszone			9.437
MFC Swifterbant aankoop grond	500		
	308.171	0	352.016

Materiële vaste activa

De vaste materiële activa wordt onderverdeeld in vaste activa met een economisch nut en in vaste activa met een maatschappelijk nut. In verband met de verbouwing van het gemeentehuis heeft zich voor een aantal onderdelen van het bestaande gemeentehuis een wijziging van de verwachte toekomstige gebruiksduur voorgedaan welke is verwerkt als een schattingswijziging. De bestaande (rest)boekwaarde is hierbij niet herrekend, maar versneld afgeschreven. Hierdoor stijgen de afschrijvingslasten in dit jaar eenmalig met € 1.404.000 (gebouwen € 924.000, machines € 128.000 en overige materiële vaste activa € 352.000).

Vaste activa met een economisch nut

Het verloop van de vaste activa met een economisch nut is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop vaste activa met een economisch nut 2019:								
Nr	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving / Aflossing	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan actief	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
22	Gronden en terreinen	10.560.196	330.000	731.003	8.721			10.150.472
30	Bedrijfsgebouwen	24.157.484	4.774.233		2.355.847			26.575.870
34	Grond-, weg- en waterbouwk.werken	1.223.994	1.160.660	391.144	144.870			1.848.611
38	Vervoermiddelen	593.501	63.748		120.284			536.965
42	Machines, apparaten en installaties	1.281.318	4.528.690		655.452			5.154.556
46	Overige materiële vaste activa	862.513	75.338		372.482			565.369
	Totaal	38.679.006	10.932.669	1.122.147	3.657.656	0	0	44.831.843

De investeringen/desinvesteringen in 2019 zijn:

Specificatie materiële activa met een economisch nut 2019:					
Omschrijving	Krediet	Investering voorgaande jaren	Investering	Desinvestering	Restant
Gronden en terreinen					
Havenweg 11	0	423.055	-190.338		-232.717
Hanzekwartier	4.934.328	2.104.037	-540.665		3.370.956
De Voorhof Biddinghuizen	330.000		330.000		0
Bedrijfsgebouwen					
Nieuwbouw Zwembad Overboord	4.148.000	400.000	4.148.000		-400.000
Herhuisv. gem.huis Bouwkundig 2019	6.277.645		626.233		5.651.412
Grond-, weg- en waterbouwk.werken					
Zuid-Walvisstraat 2019	2.800.326		150.000		2.650.326
Calamiteitenroute Spijkweg 2019	340.000		305.112	-120.000	154.888
Rehabilitatie fietspad Wisentweg (2019)	200.000		200.000		0
Burg.Dekker Aanleg waterveld (MHC FI.)	220.364		449.767	-253.844	24.441
Burg.Dekker ren. toplaag (FI.Delta)2018	423.010	9.880	55.781	-17.300	374.649
Vervoermiddelen					
Auto 30 code TO-03-10 kent. 7_VGK-78 (VVI 2018)	40.000	32.729	4.989		2.282
Auto toezichthouder VHV	25.000		25.305		-305
Auto 22 gesloten kent.66-KFK-9 VVI 2017	25.000	10.800	14.019		181
Zoutstrooier	20.000		19.435		565
Machines, apparaten en installaties					
Herhuisv.gem.huis E-installaties 2019	3.294.376		324.491		2.969.885
Herhuisv.gem.huis W-installaties 2019	3.065.923		69.050		2.996.873
ICT omgeving en werkplekvervanging (HW 3jr 2019)	579.350		435.675		143.675
ICT omgeving en werkplekvervanging (HW 5jr 2019)	213.550		150.092		63.458
Mobiele telefoons 2019 3jaar	232.976		232.976		0
Auto 5 container/kraan Code VOL-08-02	225.000		222.672		2.328
Klepelmajaier 190 cm (VVI 2018)	7.000		7.013		-13
Installaties Zwembad Overboord 2019	3.196.000	90.000	3.081.000		25.000
Automatisering software 5 jr (vvi 2018)	10.000	7.245	2.755		0
Meubilair 10 jr. (VVI 2019)	20.000		2.966		17.034
MVA Overige					
Herhuisv. gem.huis overige 2019	5.615.029		73.298		5.541.731
Investeringen nieuwe medewerkers VVI 2018	20.000	14.951	2.040		3.009
Totaal	36.262.877	3.092.697	10.201.666	-391.144	23.359.658

Vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het verloop van de vaste activa met een economisch nut is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop materiële activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven 2019:							
Nr.	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving/ Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
48	MVA waar heffing tegenover staat EN	5.530.410	725.413		507.054		5.748.769
	Totaal	5.530.410	725.413	0	507.054	0	5.748.769

De investeringen/desinvesteringen in 2019 zijn:

Specificatie materiële activa met een economisch nut met heffing 2019:					
Omschrijving	Krediet	Investering voorgaande jaren	Investering	Desinvestering	Restant
Knik-Tractor VPM code 75 VVI 2017	36.000	0	35.950		50
Afr. plaatsing ondergr. afvalcontainers 2018	550.000	471.518	35.421		43.061
Auto 1 Zijbelasder (VVI 2019)	250.000		244.621		5.379
Auto 2 Zijbelasder (VVI 2019)	250.000		244.621		5.379
Auto 6 Veegmachine (VVI 2019)	165.000		164.800		200
Totaal	1.251.000	471.518	725.413	0	54.069

Vaste activa in openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Het verloop van de vaste activa in openbare ruimte met een maatschappelijk nut is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop materiële activa met een maatschappelijk nut 2019:							
Nr.	Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving/ Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
20	Gronden en terreinen	0					0
28	Bedrijfsgebouwen	0					0
32	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.182.445	2.108.379		329.466		10.961.358
40	Machines, apparaten en installaties	0					0
44	Overig	93.594			2.675		90.919
	Totaal	9.276.039	2.108.379	0	332.141	0	11.052.277

De investeringen/desinvesteringen in 2019 zijn:

Specificatie materiële vaste activa met een maatschappelijk nut 2019:					
Omschrijving	Krediet	Investering voorgaande jaren	Investering	Desinvestering	Restant
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken					
Realisatie Walvisstraat	750.000		20.000		730.000
Fietspad De Zuid	169.066		67.945		101.121
Terreinafwerking de Noord / de Helling	367.641	2.932	333.518		31.191
Rehabilitatie de Noord / de Helling	412.000		412.000		0
Rehabilitatie Ottolanderlaan 2019	230.000		159.801		70.199
Rehabilitatie Vuursteenweg 2019	243.000		171.063		71.937
Rehabilitatie Passeerstroken 2019	214.000		211.919		2.081
Rehabilitatie fietspad Rivierendreef 2019	50.000		49.851		149
Rehabilitatie Elandweg 2019	30.000		25.132		4.868
Rehabilitatie parallelweg De Noord 2019	40.090		40.090		0
Vervanging OV masten 2018	290.852	93.702	49.582		147.568
Vervanging OV armaturen 2018	1.001.179	963.867	34.709		2.603
Vervanging OV armaturen 2019	348.841		302.769		46.072
Inrichting de Noord - de Helling	230.000		230.000		0
Totaal	4.376.669	1.060.501	2.108.379	0	1.207.789

Overheveling van kredieten

De openstaande kredieten bedragen per 31 december 2019 € 31.804.936. Van dit bedrag wordt € 26.768.171 overgeboekt naar 2020.

Overheveling kredieten 2019 boven de € 50.000			
Omschrijving	Begrote uitgaven plus wijzigingen 2019	Werkelijke uitgaven geboekt 2019	Over te boeken uitgaven naar 2020
Herhuisv. gem.huis Bouwkundig 2019	6.277.645	626.233	5.651.412
Herhuisv. gem.huis E-installaties 2019	3.294.376	324.491	2.969.885
Herhuisv. gem.huis W-installaties 2019	3.065.923	69.050	2.996.873
Herhuisv. gemeentehuis Overige 2019	5.615.029	73.298	5.541.731
Herhuisv. gem.huis Inventaris 2019	1.902.158	-	1.902.158
ICT omgeving en werkplekvervanging (HW 3jr 2019)	579.350	435.675	143.675
ICT omgeving en werkplekvervanging (HW 5jr 2019)	213.550	150.092	63.458
Auto 17 code FO-05-10 Kent BX-ND-71 (VVI2018)	73.000	-	73.000
Auto 32 code FO-03-13 kent. 6-VGK-47 (VVI 2018)	60.000	-	60.000
Rehabilitatie De Zuid	180.000	-	180.000
Realisatie Walvisstraat 2019	750.000	20.000	730.000
Fietspad De Zuid	169.066	67.945	101.121
Zuid-Walvisstraat 2019	2.800.326	150.000	2.650.326
Flevo Funfields Landmark	400.000	-	400.000
Burg.Dekker ren. roplaa rondbaan (FI.Delta) 2018	413.130	38.481	374.649
Installaties zwembad Overboord 2019	3.196.000	3.081.000	115.000
Infrastructuur zwembad Overboord 2019	165.000	-	165.000
Sloopwerk zwembad Overboord 2019	90.000	-	90.000
Barak renovatie	70.000	-	70.000
MFC Swifterbant Afbouw	567.538	-	567.538
MFC Swifterbant Installaties en Algemene kosten	754.365	-	754.365
MFC Swifterbant Inventaris	187.550	-	187.550
MFC Swifterbant Aankoop grond	160.930	500	160.430
MFG B'huizen modernisering Koetshuis BWN33/2009	750.000	-	750.000
WV-XZ-16 Containeraanhangar 2 VVI 2017	70.000	-	70.000
Totaal	31.804.936	5.036.765	26.768.171

Erfpachtsgronden

Het verloop van de erfpachtsgronden is

Erfpachtsgronden 2019							
Nr	Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving/aflossing	Afwaardering/winstneming	Boekwaarde 31-12-2019
85	Woonbebouwing	33.513					33.513
85	Industrie- en winkelbebouwing	98.545					98.545
85	Bijzondere bebouwing	83.202					83.202
	Totaal	215.260	0	0	0	0	215.260

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa wordt onderverdeeld in kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, leningen aan deelnemingen en overige verbonden partijen, overige langlopende geldleningen en overige uitzettingen (looptijd langer dan 1 jaar).

Het verloop van de financiële vaste activa is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop financiële vaste activa 2019						
Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2019	Investering	Desinvestering	Afschrijving/aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekking aan:						
- deelnemingen	38.027					38.027
Leningen aan:						
- deelnemingen (Vitens)	1.039.000		345.500			693.500
- overige langlopende leningen	14.695.860			747.318		13.948.542
Overige uitzettingen met een looptijd >1jaar	25.786.742	-5.837.032	15.802.400	675.282		3.472.028
Totaal	41.559.629	-5.837.032	16.147.900	1.422.600	0	18.152.097

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden worden onderverdeeld onderhanden werken, gereed product en handelsgoederen en vooruitbetalingen.

Onderhanden werken (bouwgronden in exploitatie)

In onderstaande tabel is het verloop van de bouwgronden in exploitatie weergegeven.

Verloopoverzicht bouwgronden in exploitatie														
Omschrijving	Boekwaarde voor voorzieningen 31-12-2018	Correctie voorziening	Boekwaarde na voorzieningen 31-12-2018	Mutatie op boekwaarde 01-01-2019	Boekwaarde balans 01-01-2019	Afboeking t.l.v. voorziening	Correctie POC	POC-methode	Afwikkeling complex	Vermeerdering	Verminderings	Boekwaarde voor voorzieningen 31-12-2019	Correctie voorziening	Boekwaarde na voorzieningen 31-12-2019
Woningbebouwing										Mutaties 2019				
3.0 Dronten West De Gilden	-1.096.159		-1.096.159		-1.096.159					132.616		-963.544		-963.544
3.1 De Gilden 1e fase	1.238.096		1.238.096		1.238.096			5.888		405.829	-2.030.176	-380.364		-380.364
3.2 De Gilden 2e fase	-304.980		-304.980		-304.980		-1.361.218			874.250	-118.286	-910.234		-910.234
3.4 De Gilden 4e fase/Het Palet	2.915.110		2.915.110		2.915.110			1.010.355		1.707.835	-7.742.967	-2.109.668		-2.109.668
12.6 HZ-Ottoplein	-349.556		-349.556		-349.556				210.696	138.859	0	0		0
12.7 HZ-Havenkade	331.902	231.994	99.908		99908					1.111.506	0	1.443.408	678.196	765.212
19.3 De Ark - woonzorgzone	227.728		227.728		227.728				-249.836	22.108	0	0		0
23.1 De Graafschap 1e fase	6.129.720	1.939.773	4.189.947		4.189.947					490.296	-848.006	5.772.009	1.931.843	3.840.166
24.0 De Voor	555.351	40.661	514.689		514.689	-41.474			-2.355	20.310	-531.832			0
subtotaal	9.647.211	2.212.428	7.434.783	0	7.434.783	-41.474	-1.361.218	1.016.243	-41.495	4.903.610	-11.271.268	2.851.607	2.610.039	241.568
Winkel- en bijzondere bebouwing														
1.2 ECU - wonen/werken	976.698		976.698		976.698		-2.262			42.101	0	1.016.537		1.016.537
1.5 Dronten-west Centrumgebied	3.364.981		3.364.981		3.364.981		-187.611			374.576	-1.312.565	2.239.381		2.239.381
11.5 Kantoovilla's De West	-69.110	4.462	-73.572		-73.572			4.697		13.235	0	-51.177		-51.177
12.3 H'kwartier-Scholenzone	1.842.121		1.842.121		1.842.121			401.917		106.356	-1.259.947	1.090.446		1.090.446
27.1 Driehoek Baan wonen/werken	290.907		290.907		290.907					9.714	0	300.622		300.622
37.1 Bloemenzoom wonen/werken	1.259.145		1.259.145		1.259.145		-677.026			158.285	-569.618	170.786		170.786
50.9 Ellerveld - Evenemententerrein	3.188.451		3.188.451		3.188.451		-161.730			-141.784	0	2.884.937		2.884.937
subtotaal	10.853.193	4.462	10.848.731	0	10.848.731	0	-1.028.629	406.614	0	562.484	-3.142.130	7.651.532	0	7.651.532
Industrieterreinen														
15.1 Business-zone Delta 1e fase	79.126		79.126		79.126				63.923	23.018	-166.067	0		0
15.5 Business-zone Delta 5e fase	741.952		741.952		741.952		-451.511			54.529	-423.519	-78.550		-78.550
16.1 Poort van Dronten fase 1	10.424.005	6.280.504	4.143.501		4.143.501					313.408	-53.987	10.683.427	5.971.728	4.711.699
16.2 Poort van Dronten fase 2	2.657.965		2.657.965		2.657.965					94.708	0	2.752.673		2.752.673
28.5 Oldebroekerweg	1.135.657		1.135.657		1.135.657			172.158		47.418	-120.060	1.235.173		1.235.173
38.2 Tarpan	1.075.462		1.075.462		1.075.462			483.619		54.930	0	1.614.011		1.614.011
subtotaal	16.114.167	6.280.504	9.833.663	0	9.833.663	0	-451.511	655.777	63.923	588.010	-763.632	16.206.734	5.971.728	10.235.006
Totaal gronden in exploitatie	36.614.571	8.497.394	28.117.177	0	28.117.177	-41.474	-2.841.358	2.078.634	22.428	6.054.104	-15.177.031	26.709.873	8.581.767	18.128.106

In onderstaande tabel zijn de opgebouwde boekwaarden, nog te realiseren kosten en opbrengsten, alsmede de resultaten op start- en eindwaarde weergegeven.

Complex	Boekwaarde 01-01-2020	Nominaal		- = voordeel + = nadeel		
		Nog te realiseren		Resultaat 01-01-2020		
		Kosten	Opbrengsten	Eindwaarde	Jaar	Startwaarde(2020)
Woningbouw						
030 De Gilden hoofdstructuur	963.544	-280.179	0	696.302	2020	682.649
031 De Gilden 1e fase	380.364	-383.211	0	129	2020	126
032 De Gilden 2e fase	910.234	-1.080.412	-172.395	3.327	2021	3.197
034 De Gilden - Het Palet	2.109.668	-11.515.263	-10.777.377	1.318.610	2024	1.194.306
126 HZ-Ottoplein	0	0	0	0	2020	0
127 HZ-Havenkade	-1.443.408	-3.826.757	-4.675.169	-779.034	2026	-678.196
193 De Ark	0	0	0	0	2020	0
231 De Graafschap 1e fase	-5.772.009	-3.151.226	-7.000.972	-2.132.911	2024	-1.931.843
240 De Voor	0	0	0	0	2020	0
subtotaal woningbouw	-2.851.607	-20.237.048	-22.625.913			-729.761
Bedrijventerreinen						
151 Delta 1e fase	0	0	0	0	2020	0
155 Delta 5e fase	78.550	-977.351	-5.785.952	6.071.735	2036	4.336.206
161 Poort van Dronten fase 1	-10.683.427	-3.335.526	-8.265.306	-8.361.861	2036	-5.971.728
162 Poort van Dronten fase 2	-2.752.673	-439.092	-3.661.965	571.174	2030	459.374
285 Oldebroekerweg 1e fase	-1.235.173	-176.043	-1.808.706	493.517	2034	366.691
382 Tarpan	-1.614.011	-189.163	-3.141.409	1.691.826	2036	1.208.238
subtotaal bedrijventerreinen	-16.206.734	-5.117.175	-22.663.338			398.781
Bijzondere bebouwing						
012 ECU woon/ werk	-1.016.537	-187.144	-1.210.560	2.407	2023	2.224
015 Dronten West centrumgebied	-2.239.381	-842.596	-3.982.000	930.270	2023	859.425
115 De West-kantoren	51.177	-51.293	0	287	2020	281
123 HZ-Scholenzone	-1.090.446	-816.133	-5.452.268	4.148.853	2028	3.471.574
271 Driehoek Baan woonwerk	-300.622	-6.000	-306.500	0	2023	0
371 Bloemenzoom woonwerk	-170.786	-1.001.854	-1.928.169	878.978	2029	721.068
509 Ellerveld - Evenemententerrein	-2.884.937	-335.000	-4.140.384	980.184	2021	942.122
subtotaal bijzondere bebouwing	-7.651.532	-3.240.020	-17.019.881			5.996.694
TOTAAL	-26.709.873	-28.594.243	-62.309.132			5.665.714

Gereed product en handelsgoederen

De gemeente Dronten heeft geen gereed product en handelsgoederen geactiveerd.

Uitzettingen (looptijd korter dan 1 jaar)

De uitzettingen worden onderverdeeld in vorderingen op openbare lichamen, verstrekte kasgeldleningen, rekening courant met niet financiële instellingen, overige vorderingen en overige uitzettingen.

Schatkistbankieren

Per 31 december 2019 bedraagt het bedrag van schatkistbankieren van de gemeente Dronten: € 26.184.264.

Drempelbedrag

Overtollige middelen worden aangehouden in de schatkist (Ministerie van BZK). Eén uitzondering hierop is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Dronten is dat voor 2019 € 808.500.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2019 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2019 (bedragen x € 1000)					
(1)	Drempelbedrag	808,5			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	532	601	597	1.162
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	276	207	212	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				354
(1) Berekening drempelbedrag 2019					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	107.800	107.800	107.800	107.800
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	107.800	107.800	107.800	107.800
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000					
	Drempelbedrag	808,5			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	47.892	54.714	54.948	106.939
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)					
	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	532	601	597	1.162

Vorderingen op openbare lichamen

Per 31 december 2019 bedraagt het saldo van de vorderingen op openbare lichamen: € 5.883.221.

Overige vorderingen

Per 31 december 2019 bedraagt het saldo van de overige vorderingen: € 6.774.464. Dit saldo bestaat uit:

Debiteuren	€ 4.782.416
Debiteuren sociale zaken	€ 3.369.717
RC SVN startersleningen	€ 451.700
RC SVN Duurzaamheidslening	€ 324.923
RC SVN Blijverslening Langlopend	€ 216.168
Voorziening dubieuze debiteuren AD	-€ 2.370.459

Verstrekte kasgeldleningen

Per 31 december 2019 zijn er geen kasgeldleningen verstrekt aan derden.

Rekening courant met niet-financiële instellingen

De gemeente Dronten heeft per 31 december 2019 geen rekening courantverhouding met een niet financiële instelling.

Overige uitzettingen

De gemeente heeft geen overige uitzettingen.

Liquide middelen

Het totaalbedrag aan vrij beschikbare liquide middelen van de gemeente Dronten bedraagt per 31 december 2019 € 792.061. Dit saldo bestaat uit:

Overige BNG-rekeningen	€ 768.839
Rabobank en ING	€ 23.222

Overlopende activa

De stand van de overlopende activa bedraagt per 31 december 2019 € 1.908.491

Dit saldo bestaat uit:

• Transitoria nog op te leggen toeristenbelasting	€ 150.000
• NTO faciliteitenbesluit 2018	€ 200.000
• Nog te ontvangen legesinkomsten	€ 260.017
• Nog te ontvangen Nedvang 4 ^e kwartaal	€ 105.000
• OZB eigenaren niet woning nog op te leggen	€ 100.000
• Jeugd Regionaal	€ 483.644
• Af te dragen/terug te ontvangen BTW	€ 283.857
• Enkele overige posten	€ 325.973

Te verrekenen verliezen vennootschapsbelasting

Het saldo te verrekenen verliezen voor de vennootschapsbelasting bedraagt per 31-12-2018 € 725.728.

1.5.4 Toelichting op de balans: passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente Dronten bestaat uit het eigen vermogen Algemene dienst en het eigen vermogen Bouwgrondexploitatie. Beide delen zijn weer onderverdeeld in Algemene reserves, Bestemmingsreserves en resultaat exploitatie. Zie de volgende tabel.

Opbouw Eigen Vermogen	Saldo per 01-01-2019	Resultaat- bestemming 2018	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen 2019	Saldo per 31-12-2019
Algemene dienst					
- Algemene reserve	56.594.128	9.535.143	0	-25.319.597	40.809.674
- Bestemmingsreserves	22.873.620	0	26.700.796	-3.336.873	46.237.543
- Gerealiseerd resultaat (na mutaties in reserves)	3.991.013	-3.991.013	2.400.179	-7.739.103	-5.338.924
Totaal Algemene dienst	83.458.761	5.544.130	29.100.975	-36.395.573	81.708.293
Grondexploitatie					
- Bestemmingsreserves	6.109.886	0	3.851.660	-4.506.382	5.455.164
- Gerealiseerd resultaat (na mutaties in reserves)	5.544.130	-5.544.130	0	0	0
Totaal Bouwgrondexploitatie	11.654.016	-5.544.130	3.851.660	-4.506.382	5.455.164
Totaal Eigen Vermogen	95.112.777	0	32.952.635	-40.901.955	87.163.457

In de volgende tabel is het verloop van alle reserves in het verslagjaar weergegeven. Daarna wordt per reserve een korte toelichting gegeven. Voor nadere informatie verwijzen wij u naar de staat van reserves en voorzieningen in het bijlagenboek.

Naam reserve	Saldo per 01-01-2019	Resultaatbestemming 2018	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen 2019	Inflatiecorrectie 2019	Saldo per 31-12-2019
ALGEMENE DIENST						
Algemene reserve vrij aanwendbaar	56.594.128	9.535.143		-25.319.598		40.809.673
Totaal algemene reserve	56.594.128	9.535.143	0	-25.319.598	0	40.809.673
Bestemmingsreserves Algemene dienst						
Bestemmingsreserve Asbestsanering gem. gebouwen	13.897					13.897
Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw	8.120.081			-517.464		7.602.617
Bestemmingsreserve Kapitaallasten scholencomplex Dronten - West	61.218			-5.691		55.527
Bestemmingsreserve Uitbr. investeringen 1999-2005 excl. Meerpaal	1.692.363			-118.767		1.573.596
Bestemmingsreserve De Reest	542.703			-16.519		526.184
Bestemmingsreserve Werkgevers- / werknemersactiviteiten	62.700					62.700
Bestemmingsreserve Eigen risicodragerschap WGZ en ZW	151.310		151.844			303.154
Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel	1.485.013					1.485.013
Bestemmingsreserve Verbetering dienstverlening 2015-2018	241.267			-54.152		187.115
Bestemmingsreserve MFG 2 Biddinghuizen	262.600		20.000			282.600
Bestemmingsreserve Duurzaamheidsprojecten	355.410		9.156			364.566
Bestemmingsreserve Zware beschoeiingen	90.437					90.437
Bestemmingsreserve ICT	103.731					103.731
Bestemmingsreserve Knelpunten Inburgering	77.922					77.922
Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen	416.167					416.167
Bestemmingsreserve Bovenplanse verevening	5.000					5.000
Bestemmingsreserve Sportbeleid 2018-2021	500.000			-166.765		333.235
Bestemmingsreserve Speelruimteplan	122.000		95.000			217.000
Bestemmingsreserve Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling	108.016					108.016
Bestemmingsreserve Accommodatiebeleid	922.343		495.198	-30.000		1.387.541
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	5.046.000			-2.414.190		2.631.810
Bestemmingsreserve Kunstaankopen openbare ruimte	10.000		10.000			20.000
Bestemmingsreserve Precariobelasting 2018-2025	100.000		200.000			300.000
Bestemmingsreserve Inrichting Dierenweide	671.442					671.442

Bestemmingsreserve kapitaallasten Aat de Jonge zwembad	1.712.000		0		1.712.000
Bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis	0		20.155.131	-13.116	20.142.015
Bestemmingsreserve De Zuid-Walvisstraat	0		2.800.326	-208	2.800.118
Bestemmingsreserve realisatie MFC Swifterbant	0		2.764.141		2.764.141
Totaal bestemmingsreserves	22.873.620	0	26.700.796	-3.336.872	46.237.544
Gerealiseerd resultaat (na mutaties in reserves) Algemene dienst					
Reserve Rekeningsaldi Algemene dienst	3.991.013	-3.991.013	2.400.179	-7.739.103	-5.338.924
Gerealiseerd resultaat (na mutaties in reserves) Algemene dienst	3.991.013	-3.991.013	2.400.179	-7.739.103	0

GRONDEXPLOITATIE

Bestemmingsreserves Grondexploitatie

Bestemmingsreserve MFG Swifterbant	258.483		0		258.483
Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)	4.221.203		3.851.660	-4.506.382	3.566.481
Bestemmingsreserve Financiële buffer GREX het Palet	1.630.200		0		1.630.200
Totaal bestemmingsreserves Grondexploitatie	6.109.886	0	3.851.660	-4.506.382	5.455.164
Gerealiseerd resultaat (na mutaties in reserves) Grondexploitatie					
Reserve Rekeningsaldi grondexploitatie	5.544.130	-5.544.130			0
Gerealiseerd resultaat (na mutaties in reserves) Grondexploitatie	5.544.130	-5.544.130	0	0	0

Toelichting Algemene reserve Algemene dienst

Deze algemene reserve dient als bufferfunctie voor onvoorziene incidentele uitgaven die noodzakelijkerwijs doorgang moeten vinden.

Toelichting bestemmingsreserves Algemene dienst

Hieronder wordt een korte inhoudelijke toelichting gegeven op de Bestemmingsreserves van de Algemene dienst.

Bestemmingsreserve asbestsanering gem. gebouwen

Deze reserve dient ter dekking van de kosten van de in het boekjaar uitgevoerde asbestsaneringen. In 2019 waren er geen mutaties.

Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw

Deze dekkingsreserve is ter dekking van 2/3e deel van de afschrijvingen/aflossingen. De mutaties zijn gemaakt conform de vastgestelde onttrekkingen bij de Nota reserves en voorzieningen 2016.

Bestemmingsreserve kapitaallasten scholencomplex Dronten-West

Deze dekkingsreserve is ter dekking van 2/3e deel van de afschrijvingen/aflossingen. De mutaties zijn gemaakt conform de vastgestelde onttrekkingen bij de Nota reserves en voorzieningen 2016.

Bestemmingsreserve uitbr. investeringen 1999-2005 excl. Meerpaal

Deze dekkingsreserve is ter dekking van 2/3e deel van de afschrijvingen/aflossingen. De mutaties zijn gemaakt conform de vastgestelde onttrekkingen bij de Nota reserves en voorzieningen 2016.

Bestemmingsreserve de Reest

Deze dekkingsreserve is ter dekking van 2/3e deel van de afschrijvingen/aflossingen. De mutaties zijn gemaakt conform de vastgestelde onttrekkingen bij de Nota reserves en voorzieningen 2016.

Bestemmingsreserve werkgevers- / werknemersactiviteiten

Deze reserve is ingesteld om extra kosten voor werkgevers- en werknemersactiviteiten op te vangen. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve Eigen risicodragerschap WGA en ZW

Deze reserve is ingesteld om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen die voortvloeien uit het eigen risicodragerschap vanuit de WGA en de ziektewet. Jaarlijks wordt deze gevoed met de werkelijke besparing op de premies aan het UWV.

Bestemmingsreserve Participatiewet inkomensdeel (voorheen WWB inkomensdeel)

Deze reserve is ingesteld om mogelijke nadelige effecten in het inkomensdeel Participatiewet te kunnen opvangen en wordt gevoed als er in enig jaar een overschot is. Indien er in een ander jaar tekorten zijn worden deze onttrokken aan de reserve voor zover er saldo is.

Bestemmingsreserve Verbetering Dienstverlening (voorheen flankerend beleid EGEM-I)

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten voor het realiseren van de strategische doelen voor de verbetering van de dienstverlening. In 2019 zijn de werkelijke lasten onttrokken.

Bestemmingsreserve Multifunctioneel Gebouw (MFG) 2 Biddinghuizen

Deze reserve is voor de incidentele kosten voor de realisering het MFG 2 in Biddinghuizen. Conform de begroting is in 2019 aan deze reserve € 20.000 toegevoegd.

Bestemmingsreserve duurzaamheidsprojecten

Deze reserve is ter dekking van projecten binnen het programma duurzaam. In 2019 is de ontvangen SDE-subsidie van de Reest toegevoegd aan de reserve.

Bestemmingsreserve zware beschoeiingen

Deze reserve is ter dekking van kosten voor het vervangen van zware beschoeiingen van Ral en Pierland. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve ICT

Deze reserve dient om fluctuaties in de uitgaven van het informatieplan 2012-2015 op te vangen. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve knelpunten Inburgering

Deze reserve dient om incidentele knelpunten op het gebied van inburgering op te vangen. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen

Deze reserve is ingesteld bij de jaarrekening 2013 voor het kostenverhaal grondexploitaties. Met deze verhaalde kosten kan een gedeelte van de bovenwijkse voorzieningen worden gefinancierd. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve Bovenplanse verevening

Deze reserve is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2016 voor bovenplanse verevening. Hierbij worden de verhaalde kosten weer ingezet bij andere ruimtelijke plannen om zo de gewenste ruimtelijke doelstelling (bijvoorbeeld sociale woningbouw) te realiseren. In 2019 waren er geen mutaties.

Bestemmingsreserve Sportbeleid 2018-2021

Deze reserve is ingesteld bij het vaststellen van het sportbeleidsplan 2018 - 2012 "Dronten in beweging". In 2019 is, conform besluitvorming, € 166.765 onttrokken.

Bestemmingsreserve Speelruimteplan

Deze reserve is ingesteld bij het vaststellen van het "Speelruimteplan gemeente Dronten". Jaarlijks wordt hier, conform de uitgangspunten van het plan, het restant van het budget aan toegevoegd om fluctuatie tussen realisatie en begroting in de jaren op te kunnen vangen. In 2019 is € 95.000 toegevoegd aan de reserve.

Bestemmingsreserve Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling

Deze reserve is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2016 voor het bijdragen aan ruimtelijke ontwikkeling bij anterieure overeenkomsten. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve Accommodatiebeleid

Deze reserve is ingesteld bij de voortgangsrapportage 2014 om nieuw accommodatiebeleid vorm te geven, ter dekking van toekomstige kapitaallasten die voortvloeien uit het accommodatiebeleidsplan ten aanzien van het gemeentelijk vastgoed. Conform begroting is er per saldo in 2019 € 465.198 toegevoegd.

Bestemmingsreserve Sociaal Domein

De bestemmingsreserve dient als buffer om tekorten in het Sociaal Domein op te vangen. De stand van de reserve per 1-1-2019 was € 5.046.000. Dit saldo bestond uit een storting van € 5.000.000 vanuit de bestemming resultaat jaarrekening 2017 ter dekking van de verwachte tekorten in 2019 en 2020 en € 46.000 in 2019 ten behoeve van Algemeen Maatschappelijk Werk 2017-2019 (MDF) zoals besloten bij de kadernota 2017. In 2019 is in totaal € 2.400.179 (peildatum 28-2-2020) aan de reserve onttrokken. Dit betrof € 46.000 voor AMW conform besluitvorming en € 2.354.179 voor het voorlopig resultaat Sociaal Domein.

Bestemmingsreserve Kunstaankopen openbare ruimte

Deze reserve is ingesteld voor de aankopen van kunst voor de openbare ruimte. Met een storting van € 10.000 per jaar in deze reserve is het mogelijk om eenmaal per vier of vijf jaar een nieuw kunstwerk te kopen voor de openbare ruimte.

Bestemmingsreserve Precariobelasting 2018-2025

Deze reserve is ingesteld om de per 2022 structureel wegvallende inkomsten Precariobelasting op te kunnen vangen. Tot 2021 worden er bedragen toegevoegd aan de reserve oplopend tot € 400.000. Vanaf 2022 vallen deze bedragen tot 2025 in een gelijk ritme weer vrij.

Bestemmingsreserve Inrichting Dierenweide

Deze reserve is ingesteld voor de herinrichting van de Dierenweide alsmede de aanleg van een fietsverbinding. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve Kapitaallasten Aat de Jonge zwembad

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kapitaallasten van de bouw van het Aat de Jonge zwembad. Vanaf 2020 zal jaarlijks € 114.133 aan deze bestemmingsreserve worden onttrokken als dekking voor de kapitaallasten.

Bestemmingsreserve Huisvesting gemeentehuis

Deze reserve is ingesteld bij de besluitvorming omtrent de verbouwing van het gemeentehuis en dient er dekking van de afschrijvingslasten. In 2019 is er € 20.155.131 vanuit de Algemene reserve toegevoegd en is de werkelijke afschrijving onttrokken.

Bestemmingsreserve De Zuid-Walvisstraat

Deze reserve is ingesteld bij de besluitvorming omtrent de herinrichting het gebied De Zuid-Walvisstraat en dient ter dekking van de afschrijvingslasten. In 2019 is er € 2.800.326 vanuit de Algemene reserve toegevoegd en is de werkelijke afschrijving onttrokken.

Bestemmingsreserve Realisatie MFC Swifterbant

Deze reserve is ingesteld bij de besluitvorming omtrent de realisatie MFC Swifterbant en dient ter dekking van de afschrijvingslasten. In 2019 is er € 3.065.641 vanuit de Algemene reserve toegevoegd.

Toelichting op Algemene reserve Grondexploitatie

Deze reserve is bedoeld als risicobuffer voor de grondexploitaties. Het jaarresultaat voor de grondexploitaties is nihil. Hierdoor blijft de omvang van de Algemene reserve Grondexploitatie € 0.

Bestemmingsreserve Grondexploitaties

Bestemmingsreserve MFG Swifterbant

Deze reserve is voor de incidentele kosten voor de realisering het MFG in Swifterbant. Er waren geen mutaties in 2019.

Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)

Het verplicht toepassen van de POC-methode kan leiden tot een negatieve boekwaarde in latere jaren. Gevolg is dan dat er een voorziening zou moeten worden getroffen. Dit is niet wenselijk gezien de winstneming in voorgaande jaren. Om dit effect op vangen is deze bestemmingsreserve gevormd. In 2019 is er per saldo € 654.722 onttrokken.

Bestemmingsreserve Ontwikkeling Hanzekwartier

Deze reserve is bij de jaarrekening 2019 ingesteld en wordt in 2020 gevoed vanuit de tussentijdse winstneming van de grondexploitatie Scholenzzone-HZ conform de door de raad vastgestelde grondexploitatie in 2012.

Bestemmingsreserve financiële buffer GREX het Palet

Deze reserve dient om mogelijk incidentele tegenvallers bij de ontwikkeling van het complex Het Palet binnen de grondexploitatie De Gilden op te kunnen vangen. Er waren geen mutaties in 2019.

Voorzieningen

De voorzieningen behoren tot het vreemde vermogen van de gemeente en worden onderverdeeld in voorzieningen algemene dienst en voorzieningen bouwgrondexploitatie. De stand van de voorzieningen per 31 december 2019 bedraagt € 33.175.074 (algemene dienst) en € 8.581.767 (grondexploitatie).

In de volgende tabel staat een overzicht van het verloop van de voorzieningen.

Voorzieningen	Saldo per 01-01-2019	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen 2019	Inflatiecorrectie 2019	Saldo per 31-12-2019	Type voorziening	Plan periode	Vaststelling
Voorzieningen Algemene dienst								
Voorziening Onderhoud wegen	5.975.483	3.122.614	-1.912.592		7.185.505	B	2016-2020	26-5-2016
Voorziening Algemeen onderhoud gem. gebouwen	4.087.103	725.536	-647.051		4.165.588	B	2015-2020	28-5-2015
Voorziening Renovatie openbare verlichting	265.687		-265.687		0	B	2013-2017	28-3-2013
Voorziening Onderhoud/beheer riolering	400.000	660.147	0		1.060.147	B	2016-2021	26-5-2016
Voorziening Rioolbeheer	18.193.984	247.743	0		18.441.727	C	2016-2021	26-5-2016
Voorziening Afvalstoffenheffing	715.426		-715.426		0	B	2012-2016	11-9-2012
Voorziening Onderhoud bruggen	362.073	577.000	-238.780		700.293	B	2017-2021	15-12-2016
Voorziening Inventaris gemeentelijke binnensportaccommodaties	60.676	50.000	-31.524		79.152	B	-	-
Voorziening Maintain zwembad	0	205.532	0		205.532			
Voorziening APPA	1.400.670	231.283	-127.402		1.504.551	A		
Voorziening Wachtgeld wethouders	255.770		-191.908		63.862	A		
Totaal voorzieningen Algemene Dienst	31.716.872	5.819.855	-4.130.370	0	33.406.357			
Voorziening dubieuze debiteuren Algemene dienst								
Voorziening Dubieuze debiteuren Algemene dienst	185.496	85.233			270.729	A		
Voorziening Dubieuze debiteuren Sociale zaken	2.211.242	-111.512			2.099.730	A		
Totaal voorzieningen dubieuze debiteuren Algemene dienst (*)	2.396.738	-26.279	0	0	2.370.459			
Totaal voorzieningen Algemene dienst	34.113.610	5.793.576	-4.130.370	0	35.776.816			

Voorzieningen Grondexploitatie						
Voorziening De Voor 240	40.661	813	-41.474		0	A
Voorziening De Graafschap 1e fase 231	1.939.772	38.795	-46.725		1.931.842	A
Voorziening De West kantoorvilla's complex 115	4.462	89	-4.551		0	A
Voorziening Risico De Poort van Dronten 161	6.280.504	125.610	-434.386		5.971.728	A
Voorziening Havenkade-HZ 127	231.994	446.202			678.196	A
Totaal voorzieningen Grondexploitatie	8.497.393	611.509	-527.136	0	8.581.766	
<i>Verrekend met boekwaarde Grondexploitaties (**)</i>	-8.497.393					
Restant voorziening Grondexploitaties	0	611.509	-527.136	0	8.581.766	

(A) Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

(B) Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt

(C) Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor heffing wordt geheven

(*) de voorzieningen dubieuze debiteuren (€ 2.370.459 ultimo 2019) zijn op de balans verrekend met de nog openstaande debiteuren. Deze zijn dus geen onderdeel van de voorzieningen Algemene dienst.

Toelichting op Voorzieningen Algemene dienst

Voorzieningen Onderhoud wegen, bruggen, gebouwen en openbare verlichting

Deze voorzieningen zijn ingesteld om de onderhoudskosten meerjarig te dekken. Bij ieder onderdeel is een meerjarig onderhoudsplan beschikbaar. Die onderhoudsplannen worden vijfjaarlijks herzien. De storting in de voorziening is gebaseerd op het meerjarige onderhoudsplan. De besteding in 2019 is op basis van het werkelijk uitgevoerde onderhoud. In 2019 is in verband met de overdracht van een deel van de Swiferringweg en de Biddingweg door de provincie Flevoland een bedrag van € 1.154.000 ten behoeve van toekomstig onderhoud ontvangen. Dit is conform besluitvorming bij de Slotrapportage 2018 voor € 300.000 toegevoegd aan de Voorziening Onderhoud bruggen en voor € 854.000 aan de Voorziening Onderhoud wegen.

De resterende claims die waren opgenomen in de Voorziening Renovatie openbare verlichting zijn 2019 volledig afgewikkeld.

Voorziening Rioolbeheer

Deze voorziening en de Voorziening Onderhoud/beheer riolering is gebaseerd op het geactualiseerde GRP in 2016 en dient ter dekking van de investeringen in de riolering. De voorziening wordt gevoed met een deel van de inkomsten uit de rioolheffing en dient op lange termijn voldoende te zijn om onderhoud aan en investeringen in vervanging en renovatie van het rioolstelsel te dekken.

Voorziening afvalstoffenheffing

Uitgangspunt is dat de afvalbeheerskosten (inclusief BTW en kwijtschelding) worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. Aangezien soms sprake is van forse schommelingen in inkomsten en uitgaven is deze voorziening ingesteld ter egalisatie van de afvalstoffenheffing. In 2019 is het restantsaldo onttrokken ter dekking van het exploitatietekort.

Voorziening inventaris gemeentelijke binnensportaccommodaties

De voorziening inventaris binnensportaccommodaties is ter egalisering van de kosten voor de aanschaf van sportmaterialen en -toestellen. In 2016 zijn de werkelijke lasten onttrokken.

Voorziening Maintain zwembad

De voorziening Maintain zwembad is ingesteld voor het groot onderhoud aan het Aat de Jonge zwembad.

Voorziening APPA

De voorziening APPA is ingesteld ter dekking van de pensioenverplichtingen van enkele oud-wethouders. Voor de overige oud-wethouders zijn andere pensioenregelingen getroffen (pensioenverzekeringen, pensioenen zijn afgekocht of de pensioenverplichtingen zijn in de lopende exploitatiebegroting gedekt). Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de volgende indicatoren:

- Berekeningsdatum 31-12-2019;
- GBM/GBV 2013-2018 met een leeftijdsterugstelling m/v 5/1;
- Rekenrente 0,29% (i.p.v. 1,577% vorig jaar).

Ook zijn er een aantal wethouders waarvoor een APPA-plan is afgesloten door de gemeente. Het verschil tussen het benodigde beleggingstegoed en het opgebouwde beleggingstegoed maakt eveneens onderdeel uit van de voorziening APPA.

Voorziening Wachtgeld wethouders

Onder deze voorziening vallen de frictiekosten door wachtgeld, op basis van de wachtgeldregelingen zoals deze in de APPA is opgenomen. In verband met de verplichtingen in 2019 is er een onttrekking gedaan van € 191.908.

Voorziening Dubieuze debiteuren (algemene dienst en sociale zaken)

De voorziening Dubieuze debiteuren dient ter dekking van vorderingen van belasting-debiteuren, debiteuren sociale zaken en overige debiteuren. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening de benodigde stand van de voorziening bepaald. Beide voorzieningen zijn op de balans gesaldeerd met de post debiteuren.

(**) de voorzieningen grondexploitaties zijn op de balans gesaldeerd met de boekwaarde van de grondvoorraden (zie verderop). Door de contante-waarde berekening zijn kleine verschillen ontstaan die als voorziening op de balans zijn blijven staan. Voor nadere details zie de nota reserves en voorzieningen 2016 en het bijlageboek bij deze jaarrekening. Conform de voorschriften van het BBV worden de grondexploitaties gediscoteerd met het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie in de Eurozone (2%).

Tekstuele toelichting op voorzieningen grondexploitatie

Bij de jaarlijkse herberekening van de grondexploitaties is duidelijk geworden op welke grondexploitaties exploitatietekorten worden verwacht. De gemeente heeft (verlies)voorzieningen getroffen om deze verwachte exploitatietekorten op te vangen. Zie ook de paragraaf grondbeleid.

De voorzieningen grondexploitaties dienen ter dekking van het huidige tekort op de exploitaties.

Per saldo zijn de voorzieningen grondexploitaties in 2019 met € 84.373 toegenomen.

De in 2016 gevormde nieuwe voorziening voor het risico Poort van Dronten als uitvloeisel van de aangescherpte regelgeving BBV, kan voor € 308.776 per saldo vrijvallen.

Daarnaast vallen de volgende voorzieningen per balansdatum gedeeltelijk of geheel vrij:

- 240 De Voor;
- 231 De Graafschap;
- 115 De West kantoorvilla's.

Voor grondexploitatie 127 Havenkade-HZ is daarentegen een dotatie noodzakelijk.

Vaste schulden (looptijd langer dan 1 jaar)

De vaste schulden van de gemeente bestaan uit onderhandse geldleningen afgesloten bij de B.N.G. de stand van de onderhandse geldleningen per 31 december 2019 bedraagt € 19.342.856. Er is totaal in 2019 € 861.288 aan rente betaald voor de onderhandse geldleningen. De rentepercentages voor de onderhandse geldleningen fluctueren tussen de 3,46 en 5,13 procent.

Vlottende passiva

Vlottende schulden (looptijd korter dan 1 jaar)

De vlottende schulden van de gemeente bestaan uit kasgeldleningen, bank, giro en overige schulden (crediteuren). In onderstaande tabel is stand van de vlottende schuld aangegeven. De waarborgsommen staan met ingang van 2019 onder de vaste schulden op de balans.

Vlottende schulden (looptijd korter dan 1 jaar)	Stand 31-12-2018	Stand 31-12-2019
Bank		
- BNG	0	
Overige schulden:		
- Crediteuren algemene dienst	2.071.253	4.569.530
- Waarborgsommen	0	
- Verschil op balans		
Totaal	2.071.253	4.569.530

Overlopende passiva

De overlopende passiva van de gemeente bedraagt per 31 december 2019 € 6.811.364. Dit saldo bestaat uit:

• Transitoria te betalen	€ 2.547.435
• Nog af te dragen loonheffing gemeentepersoneel	€ 1.414.054
• Saldo tussenrekening Sociale Zaken	€ 1.183.291
• Nog te betalen BBZ schuld aan het Rijk	€ 603.363
• Parkmanagement Poort van Dronten	€ 371.654
• Vooruitontvangsten komend boekjaar	€ 289.302
• Saldo tussenrekening Belastingdienst/loonheffing	€ 230.601
• BCF Jaarrekening	€ 171.663

Vooruitontvangen rijks gelden

De vooruit ontvangen rijks gelden betreft het overschot van de rijks gelden die besteed moeten worden aan de uitvoering voor specifieke geoormerkte taken. Als de gemeente het ontvangen geld niet aan deze taken besteedt, moet het worden terugbetaald. Het saldo van vooruit ontvangen rijks gelden bedraagt € 515.733 per 31 december 2019. In de volgende tabel staat een overzicht van het verloop per regeling in het boekjaar.

Vooruitontvangen Rijksbijdragen 2019 (geoormerkt)	Saldo per 01-01-2019	Toevoegingen 2019	Onttrekkingen 2019	Saldo per 31-12-2019
Vooruitontvangen RMC-gelden	63.042		-32.911	30.131
Vooruitontvangen Verkeersmaatregelen (BDU-infra)	32.954			32.954
Vooruitontvangen VVE (Onderwijs Achterstanden Beleid)	20.858	874.659	-689.507	206.011
Vooruitontvangen Halte-toegankelijkheid (BDU-Halte)	145.865			145.865
Vooruitontvangen VSV-gelden	80.633	20.140		100.773
Totaal Vooruitontvangen Rijksbijdragen	343.353	894.799	-722.418	515.734

Toelichting

- RMC-gelden zijn voor de leerplicht-activiteiten. De mutaties en eindstand sluit aan op de bijbehorende accountantsverklaring;
- BDU-infra en BDU-halte: Vanaf 2016 worden er geen rijksinkomsten meer toegevoegd. Het restant zal in 2020 worden besteed. De periode is verlengd tot en met 31-12-2020.
- Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE): het verschil tussen de rijksbijdrage en de subsidiabele kosten (via peuterspeelzaalwerk) is hier weergegeven;
- Vooruitontvangen VSV-gelden: Regeling terugdringen voortijdige schoolverlaters (2017 t/m 2020). Subsidie wordt uiterlijk 2020 besteed. Voor 2019 is € 20.140 toegevoegd.

Totaalbedrag opgenomen waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt

De stand van de gewaarborgde leningen van de gemeente bedraagt per 31 december 2019 afgerond € 237.578.608. De grootste garantstellingen betreffen Oost Flevoland Woondiensten (€ 220.139.950), afvalbedrijf HVC (€ 10.267.601) en Impact (€ 2.333.852), Stichting MFG2 (€ 4.400.000) Redepassage (€ 37.205), Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (€ 400.000).

De gemeente staat voor 25% garant voor de leningen die Oost Flevoland Woondiensten vanaf 2001 is aangegaan via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW).

De gemeente heeft hier een achtervangfunctie. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen het risico loopt een renteloze lening aan het Waarborgfonds te moeten verstrekken als OFW niet aan de verplichtingen voldoet en het vermogen van het WSW onvoldoende is om dat af te dekken. Dit risico wordt als erg klein ingeschat. Zie ook de risicoanalyse in de paragraaf weerstandsvermogen.

Naam rechtspersoon	Object van de garantstelling	Toelichting oorspronkelijk bedrag	Totaal 01-01- 2019	Totaal 31-12- 2019	Nieuw 2019	Gemeentelijk aandeel in %
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	674.887	577.449	560.778	-	100
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	911.500	798.023	778.491	-	100
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	1.356.250	1.039.792	994.583	-	100
Stichting MFG2	Stichting MFG2	4.400.000	-	4.400.000	4.400.000	100
CAH Dronten	Nieuwbouw lening ABN Amro	3.200.000	1.679.895	-	-	100
Vereniging van Eigenaren Beheer Redepassage	Redepassage Dronten lening ING	1.800.000	87.220	13.440	-	100
Vereniging van Eigenaren Beheer Redepassage	Redepassage Dronten lening ING (in 2 leningdelen)		37.409	23.765	-	100
HVC Alkmaar	Middelen bedrijfsvoering (garantstelling als aandeelhouder)	11.030.000	10.382.910	10.267.601	-	100
Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland	Garantstelling gelden derden beheer (eis DNB)	400.000	400.000	400.000	-	100
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Indirecte garantstelling (achtervangfunctie gemeente)	279.518.000	222.034.924	220.139.950	-	25

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Belangrijke gebeurtenis na balansdatum: COVID-19 (Corona) virus

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de gemeente. Echter in de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van het COVID-19 virus. Medio februari 2020 is dit virus in heel Europa (waaronder ook Nederland) doorgedrongen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden heeft het Kabinet maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 20 mei 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de economie en werkgelegenheid in zowel binnenland als het buitenland. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.

Ook voor onze gemeente heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:

- Alle medewerkers werken zoveel als mogelijk vanuit huis en zijn voor onderlinge afstemming aangewezen op telefonie of digitale oplossingen;
- De gemeente biedt waar nodig extra ondersteuning aan inwoners en bedrijven binnen de gemeente die in (financiële) moeilijkheden zijn gekomen. Dit heeft impact op onze werkzaamheden die we op dit moment nog niet volledig kunnen overzien.

Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect ook financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor onze gemeente. Het Corona virus heeft conform de uitspraak van de commissie BBV geen directe financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn voor onze gemeente, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:

- Kasstromen, zo biedt de gemeente uitstel van betaling voor de gemeentelijke belastingen aan alle ondernemers tot 31 augustus 2020. Zo nodig kunnen ondernemers verder uitstel van betaling krijgen. De uitgestelde betaaltermijn geldt voor alle ondernemers met een inschrijving in de Kamer van Koophandel. Het risico op oninbaarheid van vorderingen zal toenemen;
- Doorschuiven van diverse beleidsactiviteiten, waardoor zaken later gerealiseerd worden dan gedacht;
- Inkomstenderving van gesubsidieerde instellingen en verbonden partijen, waarbij het weerstandsvermogen van die partijen wellicht onvoldoende is om dit op te kunnen vangen;
- Landelijk ingestelde regelingen zoals de "Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers" of een toename aan zelfstandigen die een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen.
- Er wordt opnieuw een economische recessie verwacht. Dit zal leiden tot een grotere werkloosheid die zich door kan vertalen naar een groter beroep op bijstand. Normaliter worden gemeenten hiervoor zo nodig gecompenseerd door het Rijk (t-2) al dan niet met maatwerk (voorfinanciering o.i.d.). Een economische recessie kan daarnaast impact hebben op bijvoorbeeld onze grondexploitaties als gevolg van vertraging in de uitgifte;
- Het kabinet gaat in overleg met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over de mogelijkheid om (voorlopige) lokale aanslagen aan ondernemers stop te zetten en al opgelegde aanslagen aan bedrijven in te trekken. Het gaat hierbij in het bijzonder om de toeristenbelasting.

De uiteindelijke financiële impact van bovenstaande zaken is op dit moment niet redelijkerwijs in te schatten.

Wij verwachten qua liquiditeit geen problemen omdat wij zonder problemen bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten geld kunnen lenen. Gezien de huidige situatie op de geld- en kapitaalmarkt zijn daaraan geen of nauwelijks rentekosten aan verbonden.

De uitbraak van het COVID-19 virus heeft zoals al vermeld geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het gemeentebestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten.

Aanbestedingen

Met een tweetal leveranciers van afvalverwerking is in het verleden een overeenkomst gesloten die ieder jaar stilzwijgend wordt verlengd en ten onrechte niet Europees is aanbesteed. In 2020 is de gemeente een aanbestedingsprocedure gestart. De totale geschatte resterende contractwaarde bedraagt voor 2020 circa € 175.000.

Lopende verplichtingen

Onderwerp	Jaarlasten	Loopt tot en met
IT Beheer	€ 1.100.000,00	1-8-2023
Vuilophaal en -afvoer	€ 1.175.000,00	31-12-2021
Onderhoudswerkzaamheden groen; beheer buitensport	€ 1.000.000,00	31-12-2021
Leerlingenvervoer	€ 875.000,00	30-6-2025
Telefonie, hardware	€ 750.000,00	20-9-2021
ICT-plan	€ 375.000,00	31-12-2023
Verwerking GFT-afval	€ 250.000,00	30-6-2022
Brandstoffen	€ 200.000,00	10-1-2021
Diverse verzekeringen	€ 200.000,00	31-12-2020
Schoonmaakwerkzaamheden	€ 150.000,00	31-3-2022
Verwerkersovereenkomst inzake de Wet Bescherming Persoonsgegevens	€ 175.000,00	25-7-2022
Microsoft en Adobe licenties	€ 125.000,00	26-3-2021

1.5.5 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Samenvatting Lasten en Baten (x € 1.000)		Realisatie 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting na wijz. 2019	Realisatie 2019	Vershil 2019
Lasten *						
0	Bestuur en ondersteuning	-5.338	-5.947	-6.775	-5.359	1.417
1	Veiligheid	-3.000	-2.926	-3.010	-3.282	-272
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.059	-7.383	-7.702	-7.460	242
3	Economie	-2.550	-2.107	-2.984	-2.319	665
4	Onderwijs	-5.064	-5.382	-5.407	-5.671	-264
5	Sport, cultuur en recreatie	-14.487	-14.883	-15.108	-14.605	503
6	Sociaal domein	-42.846	-41.111	-43.893	-42.211	1.681
7	Volksgesondheid en milieu	-9.415	-8.188	-9.162	-9.861	-699
8	Volkshuisvesting, RO en sted.vern.	-4.264	-4.907	-5.657	-8.597	-2.940
Subtotaal Exploitatie Lasten		-95.023	-92.834	-99.698	-99.365	333
Baten *						
0	Bestuur en ondersteuning	1.060	829	1.036	-396	-266
1	Veiligheid	201	127	69	81	12
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	392	1.292	1.473	1.417	-56
3	Economie	3.068	675	976	2.720	578
4	Onderwijs	977	823	823	1.125	302
5	Sport, cultuur en recreatie	2.493	2.340	1.419	1.507	88
6	Sociaal domein	12.324	10.821	10.867	11.141	274
7	Volksgesondheid en milieu	9.163	7.941	8.792	9.131	339
8	Volkshuisvesting, RO en sted.vern.	8.209	3.445	3.445	6.210	2.765
Subtotaal Exploitatie Baten		37.887	28.293	28.900	32.936	4.036
Saldo excl. alg. dekkingsmiddelen en mutaties reserves		-57.136	-64.541	-70.798	-66.429	4.369
Lasten Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkeringen		-	500	-	-	-
Bespaarde rente		-186	-	-	-170	-170
Financieringsfunctie		1.610	-1.517	-1.517	-1.482	35
Inflatiecorrectie voorzieningen		-	-195	-195	-	195
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is		-	-	-	-10	-10
Overige Algemene dekkingsmiddelen		625	-824	-824	-38	786
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Lasten		2.049	-2.036	-2.536	-1.700	836
Baten Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkeringen		57.345	56.395	58.056	58.570	514
Bespaarde rente		-	4.911	5.312	4.911	-401
Dividenden		-	777	777	624	-153
Financieringsfunctie		712	1.489	1.489	52	-1.437
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is		11.873	11.568	11.568	12.269	701
Overige Algemene dekkingsmiddelen		279	-	-	108	108
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Baten		70.209	75.140	77.202	76.534	-668
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen		72.258	73.104	74.666	74.834	168
Subtotaal Overhead Lasten		-13.313	-13.312	-18.247	-17.313	934
Subtotaal Overhead Baten		287	204	284	485	201
Saldo overhead		-13.026	-13.108	-17.963	-16.828	1.135
Saldo Onvoorzien uitgaven		-	-142	-108	-	108
Saldo Vennootschapsbelasting		-257	-	-	471	471
Totale lasten exclusief reserves		-106.543	-108.326	-120.594	-117.906	2.688
Totale baten exclusief reserves		108.384	103.640	106.388	109.956	3.568
Saldo exclusief reserves		1.841	-4.686	-14.206	-7.950	6.256
Toevoegingen aan reserves		-22.674	-794	-26.929	-40.088	-13.159
Onttrekkingen uit reserves		30.369	4.139	30.920	42.698	11.778
Saldo reserves		7.695	3.345	3.991	2.610	-1.381
Resultaat (na mutaties reserves)		9.535	-1.345	-10.214	-5.339	4.875

Begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

In het algemeen geldt dat een budgetafwijking die betrekking heeft op bestaand beleid en tijdig is gemeld aan de raad, rechtmatig is. De afwijking wordt bij goedkeuring door de raad, ook rechtmatig als deze niet tijdig is gemeld, maar exogeen, onontkoombaar en/of onvoorzien is. Afwijkingen die niet tijdig zijn gemeld en/of niet passen in het beleid zijn onrechtmatig. De begrotingsafwijkingen worden op hoofdlijnen toegelicht. Een nadere toelichting is opgenomen per programma onder "wat heeft het gekost".

Onderstaande begrotingsoverschrijdingen worden onderkend.

Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:	
RA	geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
RB	past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon worden gesignaleerd;
RC	bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
RD	het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.
Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:	
OA	past binnen het bestaande beleid, maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd;
OB	niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
OC	gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
OD	leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Analyse begrotingsonrechtmatigheid

		Criteria							
Programma	Afwijking	RA	RB	RC	RD	OA	OB	OC	OD
	in € x 1.000								
0 Bestuur en ondersteuning	22.245		X						
1 Veiligheid	271		X	X					
4 Onderwijs	264	X							
7 Volksgezondheid en milieu	698	X	X						
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.937		X						

Toelichting per programma:

0 Bestuur en ondersteuning

De afwijking ten opzichte van de begroting op heeft voornamelijk te maken met mutaties in de reserves welke wel door de raad zijn vastgesteld maar niet altijd zijn verwerkt in een begrotingswijziging. Denk hierbij onder andere aan het verwacht resultaat van negatief € 10,2 miljoen, de onttrekking aan de reserve sociaal domein voor € 2,4 miljoen.

1 Veiligheid

De overschrijding heeft voornamelijk te maken met extra energielasten en extra kosten voor inhuur. De inhuur wordt gecompenseerd door lagere personeelslasten.

4 Onderwijs

De overschrijding van de lasten heeft voornamelijk te maken met de extra lasten voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en wordt volledig gecompenseerd door een hogere rijksbijdrage.

7 Volksgezondheid en milieu

De overschrijding heeft grotendeels te maken met de extra verwerkingskosten voor afval, welke al eerder gecommuniceerd zijn. Er is een onderzoek ingesteld naar de oorzaak van de extra lasten. De extra lasten voor riolering en begraafplaatsen worden gecompenseerd door hogere inkomsten.

8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De overschrijding op de lasten heeft voornamelijk te maken met de actualisering van de voorzieningen voor de grondexploitaties en het terug draaien van de winsten vanuit de jaarlijkse herrekening POC. De lasten worden gedekt uit de bestemmingsreserves voor de grondexploitaties.

1.5.6 Financiële positie en de toelichting

Financiële positie/structureel evenwicht

FINANCIELE POSITIE		Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
STRUCTUREEL EVENWICHT		2018	2019	2019
TOTAAL				
totaal baten	abs	108.383	106.388	109.956
totaal lasten	abs	-106.543	-120.594	-117.906
resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	1.840	-14.206	-7.950
onttrekking reserves (baten)	abs	30.369	30.920	42.698
dotatie reserves (lasten)	abs	-22.674	-26.929	-40.088
resultaat reserves	abs	7.695	3.991	2.610
totaal baten (na reserves)	abs	138.752	137.308	152.654
totaal lasten (na reserves)	abs	-129.217	-147.523	-157.994
totaal resultaat (na mutatie reserves)	abs	9.535	-10.215	-5.340
INCIDENTEEL				
totaal baten	abs	13.458	248	318
totaal lasten	abs	-15.299	-10.175	-7.363
incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	-1.841	-9.927	-7.045
onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	abs	8.624	30.920	42.698
dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	abs	-1.595	-26.255	-40.088
incidenteel resultaat reserves	abs	7.029	4.665	1.952
totaal baten (na reserves)	abs	11.863	-26.007	-40.428
totaal lasten (na reserves)	abs	-6.675	20.745	35.335
totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	abs	5.188	-5.262	-5.093
STRUCTUREEL				
totaal baten	abs	94.925	106.140	109.638
totaal lasten	abs	-91.244	-110.419	-110.543
structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	abs	3.681	-4.279	-905
onttrekking reserves (baten)	abs	21.745	0	0
dotatie reserves (lasten)	abs	-21.079	-674	658
structureel resultaat reserves	abs	666	-674	658
totaal baten (na reserves)	abs	73.846	105.466	110.296
totaal lasten (na reserves)	abs	-69.499	-110.419	-110.543
totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	abs	4.347	-4.953	-247
Structurele exploitatieruimte (BBV)	%	4,6	-4,7	-0,2

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten Begroting 2019 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019	Realisatie 2019
Programma 0	-1.557	-830
<i>Voortgangsrapportage 2019</i>	23	40
Hulpmaterialen voor het faciliteren van de verkiezingen	-70	-70
Vervanging voor eigen personeel die aan verkiezingen werken	-30	-31
Deelvergoeding van de provincie voor hertelling	7	8
Beheer strategische gronden	116	133
<i>Kadernota 2019 en effecten Begroting 2019</i>	<i>-240</i>	<i>-145</i>
Accountmanager/sub.coordinator overhead	-10	0
ICT-beheer transitiekosten	-230	-145
<i>Voortgangsrapportage 2018</i>	<i>-153</i>	<i>-102</i>
Dronten op Koers	-155	-104
Handelsregister (effect Meiculaire)	2	2
<i>Eerdere P&C producten</i>	<i>-699</i>	<i>-135</i>
Implementatie informele aanpak	-20	0
Vervanging vaste telefoontoestellen door mobiel (€ 45.000, 3	-16	-16
Personele ontwikkelingen	-142	-94
Kanaalregisseur internet KCC	-31	0
Overheveling Leader 2016 naar 2019	-150	0
Budgetoverhevelingen bij Jaarstukken 2018 naar 2019	-50	-25
Frictiebudget 2019	-290	0
<i>Overige</i>	<i>-488</i>	<i>-488</i>
Ondersteuningsbudget griffie	-28	-28
Visie op dienstverlening	-165	-165
ICT aanpassingen	-295	-295
Programma 1	-67	-67
<i>Overige</i>	<i>-67</i>	<i>-67</i>
Veiligheidsregio	-67	-67
<i>Geen incidentele lasten in dit programma</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Programma 2	-1.237	-1.173
<i>Voortgangsrapportage 2019</i>	<i>123</i>	<i>175</i>
Herijken openbare verlichting	90	101
Hogere leges wegen, straten, pleinen	33	74
<i>Kadernota 2019</i>	<i>-74</i>	<i>-62</i>
Onderzoek brug De Noord-Oeverloper	-30	-18
Reconstructie De Oost	-44	-44
<i>Voortgangsrapportage 2018</i>	<i>-1.154</i>	<i>-1.154</i>
Overdracht wegen van Provincie Flevoland (budgetneutraal)	-854	-854
Overdracht duiker van Provincie Flevoland (budgetneutraal)	-300	-300
<i>Eerdere P&C producten</i>	<i>-57</i>	<i>-57</i>
Budgetoverhevelingen bij Jaarstukken 2018 naar 2019	-57	-57
<i>Overige</i>	<i>-75</i>	<i>-75</i>
Gladheidsbestrijding	-25	-25
Spelwijk	-50	-50
Programma 3	-954	-513
<i>Kadernota 2019</i>	<i>-305</i>	<i>-107</i>
Vitale Centra Actieplan Biddinghuizen	-30	0
Vitale Centra Actieplan Swifterbant	-30	0
Vitale Centra Actieplan Dronten-Zuid	-15	0
Acquisiteur inhuur (2019-2020)	-100	-29
Accountmanager/sub.coordinator	-30	0
Werkbudget Floriade	-25	0

Werkbudget Agrofood	-25	-28
Realisatie gebiedsagenda	-50	-50
<i>Eerdere P&C producten</i>	<i>-441</i>	<i>-278</i>
Werkbudget SEA	-75	-75
Budgetoverhevelingen bij Jaarstukken 2018 naar 2019	-366	-203
<i>Overige</i>	<i>-208</i>	<i>-128</i>
Ontwikkeling strandbeleid	-75	-20
Retailvisie	-25	0
Regio Zwolle human capital agenda	-73	-73
Nieuwe natuur	-35	-35
Programma 4	-216	-190
<i>Overige</i>	<i>-216</i>	<i>-190</i>
Noodlokalen Almere college	-186	-186
Vorbereiden nieuwe praktijkschool	-30	-4
Programma 5	-746	-514
<i>Voortgangsrapportage 2019</i>	<i>-167</i>	<i>-121</i>
Waterveld, roeivereniging en Swift '64	-167	-121
<i>Eerdere P&C producten</i>	<i>-285</i>	<i>-99</i>
Zwembad overboord (apart raadsvoorstel na slotrapportage	-40	-40
Amendement culturele activiteiten Meerpaalplein	-25	-25
Afrondingskosten Meerpaalplein	-6	-6
Budgetoverhevelingen bij Jaarstukken 2018 naar 2019	-178	-10
Koersnotitie stranden	-36	-18
<i>Overige</i>	<i>-294</i>	<i>-294</i>
Buurtssportcoaches	-263	-263
Plan van aanpak invasieve exoten	-31	-31
Programma 6	-3.705	-2.813
<i>Kadernota 2019</i>	<i>-125</i>	<i>0</i>
Amendement vijf startbudgetten Naar Nieuwe Verbindingen	-125	0
<i>Voortgangsrapportage 2018</i>	<i>-3.095</i>	<i>-2.403</i>
Jeugdhulp scenario 2 van Berenschot	-2.900	-2.400
Vervanging backoffice C2Go WMO en Jeugd	-195	-3
<i>Eerdere P&C producten</i>	<i>-230</i>	<i>-155</i>
Budgetoverhevelingen bij Jaarstukken 2018 naar 2019	-190	-115
ZLF	-40	-40
<i>Overige</i>	<i>-255</i>	<i>-255</i>
Beleidsontwikkeling en -advisering kinderopvang	-75	-75
Implementatie aangepaste inkoop gespecialiseerde zorg	-60	-60
Implementatie omgekeerde verordening	-50	-50
Afrekening ESF werkdeel	-70	-70
Programma 7	-327	-191
<i>Eerdere P&C producten</i>	<i>-101</i>	<i>-101</i>
Budgetoverhevelingen bij Jaarstukken 2018 naar 2019	-11	-11
Bijdrage programmabureau Wind Flevoland	-90	-90
<i>Overige</i>	<i>-226</i>	<i>-90</i>
Gezond in de stad	-72	-50
Activiteiten afvalloze samenleving	-45	-40
Ondergrondse containers	-19	0
Bijdrage programmabureau Wind	-90	0
Programma 8	-1.118	-754
<i>Eerdere P&C producten</i>	<i>-449</i>	<i>-355</i>
Programma Omgevingswet Programmamanager	-80	-80
Programma Omgevingswet Ondersteuning projectteam	-25	-25
Programma Omgevingswet Adviezen DSO	-50	-50
Programma Omgevingswet Opleidingen en trainingen	-20	-20

Programma Omgevingswet Aanpassingen lijn	-20	-20
Budgetoverhevelingen bij Jaarstukken 2018 naar 2019	-179	-149
Wooncampagne/ Marketing wonen	-75	-11
<i>Overige</i>	<i>-669</i>	<i>-399</i>
Actualiseren bestemmingsplannen	-40	-40
Invoeringskosten en programma Omgevingswet 2019	-464	-284
Recreatieve voorzieningen Hanzekwartier	-75	-75
Ontwikkeling huisvesting studenten en arbeidsmigranten	-30	0
Ontwikkelvisie Zuidwest centrum Dronten	-30	0
Ontwikkelvisie herontwikkeling schoollocaties	-30	0
Totaal van de incidentele baten en lasten per	-9.927	-7.045

Dekking uit bestemmingsreserves	Begroting	Realisatie
Programma 0	444	-2.209
Bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis	20.155	20.155
Overige incidentele onttrekkingen bestemmingsreserves	6.544	18.854
Overige incidentele dotaties bestemmingsreserves	-26.255	-41.218
Programma 2	1.154	1.154
<i>Voortgangsrapportage 2018</i>	<i>1.154</i>	<i>1.154</i>
Overdracht wegen van Provincie Flevoland (budgetneutraal)	854	854
Overdracht duiker van Provincie Flevoland (budgetneutraal)	300	300
Programma 5	167	121
<i>Voortgangsrapportage 2019</i>	<i>167</i>	<i>121</i>
Waterveld, roeivereniging en Swift '64	167	121
Programma 6	2.900	2.400
Dekking uit reserve Sociaal Domein	2.900	2.400
Totaal van de incidentele mutaties	4.665	1.466
Incidentele last na onttrekking bestemmingsreserves	-5.262	-5.579

EMU-saldo

EMU-saldo begroting	+/-	Realisatie 2019
Exploitatiesaldo (voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves)	+	-7.949
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	4.849
Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	6.309
Investerings in materiële vaste activa die op de balans ultimo jaar worden geactiveerd	-	7.509
Toegekende bijdragen van Rijk, provincies, EU en overige investeringen die niet via de exploitatie lopen	+	0
Opbrengsten uit desinvesteringen in vaste activa	+	0
De boekwinst op desinvesteringen in vaste activa	-	0
Aankoop grond, bouw-, woonrijp maken	-	3.200
Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	+	11.000
De boekwinst op grondverkoop (schatting)	-	0
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-	1.516
Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht	-	0
Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	0
EMU-saldo lokale overheid		1.984
Posten met een plus verkleinen het EMU-tekort, met een min vergroten het EMU-tekort.		

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Hieronder volgt een overzicht van de structurele reserves van de gemeente.

Naam reserve	Saldo per 1-1-2019	Mutaties 2019	Mutaties 2020	Mutaties 2021	Mutaties 2022	Mutaties 2023	Saldo per 31-12-2023
Bestemmingsreserve De Reest	542.703	-16.519	-16.519	-16.519	-16.519	-16.519	460.108
Bestemmingsreserve uitbreidingsinvesteringen 1999-2005	1.692.363	-118.767	-116.084	-116.084	-116.084	-116.084	1.109.260
Bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis	0	20.142.015	-1.089.943	-1.089.943	-1.089.943	-1.089.943	15.782.243
Bestemmingsreserve De Zuid - Walvisstraat	0	2.800.118	-46.672	-46.672	-46.672	-46.672	2.613.430
Bestemmingsreserve kapitaallasten scholencomplex Dronten - West	61.218	-5.691	-5.691	-5.691	-5.691	-5.691	32.763
Bestemmingsreserve kapitaallasten nieuwbouw Overboord	1.712.000	170.700	-148.762	-138.659	-138.659	-138.659	1.317.961
Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw	8.120.081	-517.464	-535.411	-535.411	-535.411	-535.411	5.460.973
Totaal Structurele Bestemmingsreserves	12.128.365	22.454.392	-1.959.082	-1.948.979	-1.948.979	-1.948.979	26.776.738

1.5.7 WNT-verantwoording 2018-2019

Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-register

Het WNT-register bevat instellingen die onder de Wet normering topinkomens (WNT) vallen. In het WNT-register staan de rechtspersonen die onder de WNT vallen, waaronder de gemeente Dronten. De volgende grondslag/ status is gepubliceerd in het [WNT-register](#).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	T. van Lenthe	D. Petrusma	L. van den Brink	E.M. Geldorp
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier (vervangend)	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/10	01/01 – 31/05	01/09-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.269	67.039	26.514	29.228
Beloningen betaalbaar op termijn	19.534	12.416	4.272	4.938
Subtotaal	140.803	79.455	30.786	34.166
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	161.578	80.258	64.844
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/05-31/12	01/01-31/12	01/09-31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	0,97	N.v.t.
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	N.v.t.
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	74.244	84.546	23.535	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	11.922	13.599	4.272	N.v.t.
Subtotaal	86.166	98.145	27.807	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	126.863	189.000	61.277	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 tot en met 12

bedragen x € 1	J.A. Vullings	
Functiegegevens	Griffier (vervangend)	
Kalenderjaar	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/05-30/09	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 129.500	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 129.500	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	N.v.t.
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 61.661	N.v.t.
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 61.661	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

3a. Bezoldiging en/of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

Niet van toepassing.

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT is de website van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ([Wet normering topinkomens](#)) als uitgangspunt gehanteerd.

1.5.8 Single Information Single Audit (SiSa)

Deze bijlage wordt sinds 2006 verplicht opgenomen in de jaarrekening, op basis van de gelijknamige Algemene Maatregel van Bestuur. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de besteding van door het Rijk verstrekte specifieke uitkeringen. Voorheen werd daarover per uitkering afzonderlijk verantwoording afgelegd. Met het opnemen van deze bijlage in de jaarstukken wordt beoogd de verantwoording te vereenvoudigen, doordat een afzonderlijke controleverklaring achterwege kan blijven; deze wordt opgenomen in de accountantsverklaring over de jaarrekening.

De specifieke uitkeringen waarvoor in dit overzicht in 2019 verantwoording wordt afgelegd zijn:

- BZK C1 - Regeling Reductie Energiegebruik;
- OCW D8 - Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB);
- IenW E27B - Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden;
- SZW G2 - Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019;
- SZW G3 - Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (excl. levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2019;
- VWS H4 - Specifieke uitkering sport;
- IenW E27B - Brede doeluitkering verkeer en vervoer.

Voor de wijze waarop de SiSa-informatie in het jaarverslag moet worden opgenomen, heeft het Rijk een format en indicatoren vastgesteld. Op de volgende pagina's treft u dit overzicht aan.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020								
BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 06</i>
			1 € 198.000	Project RRE Dronten	€ 0	Ja		€ 0
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 09</i>			
			1 Project RRE Dronten		Nee			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03	
			€ 621.250	€ 69.770	€ 19.266	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07	
		1				
		2				
		3				
		4				
		5				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 7.981.364	€ 132.444	€ 323.816	€ 3.096	€ 151.549	€ 157
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 218.627	€ 10.595	€ 0	€ 424.428	€ 0	Ja

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020								
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 149.286	€ 61.181	€ 28.556	€ 131.813	€ 119.462	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020								
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			1 € 341.170	1.1 Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 67.375	€ 67.375	€ 0	€ 0
			2	1.2 Onroerende zaken - Renovatie	€ 9.762	€ 9.762	€ 0	€ 0
			3	1.3 Onroerende zaken - Onderhoud	€ 111.161	€ 111.161	€ 0	€ 0
			4	Roerende zaken - Aankoop	€ 5.517	€ 0	€ 5.517	€ 0
			5	Nadeel wijziging BTW mengperc.	€ 6.925	€ 0	€ 0	€ 6.925
		Kopie projectnaam / nummer	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			1 1.1 Onroerende zaken - Nieuwbouw	67375			€ 140.430	
			2 1.2 Onroerende zaken - Renovatie	9762				
			3 1.3 Onroerende zaken - Onderhoud	111161				
			4 Roerende zaken - Aankoop	5517				
			5 Nadeel wijziging BTW mengperc.	6925				

Jaarstukken 2019

1.6 Bijlagen

1.6.1 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht baten en lasten per taakveld (x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve Begroting 2019	Begroting na wijzigingen 2019	Rekening 2019	Vershil 2019
Lasten:					
0.1 Bestuur	-2.397	-2.168	-2.481	-2.360	122
0.2 Burgerzaken	-1.894	-1.961	-2.167	-1.813	354
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-511	-363	-447	-491	-44
0.4 Overhead	-13.313	-13.312	-18.247	-17.313	933
0.5 Treasury	2.048	-2.537	-2.537	-1.691	846
0.61 OZB woningen	-	-	-	-10	-10
0.62 OZB niet-woningen	-536	-527	-527	-638	-112
0.63 Parkeerbelasting	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	-	-	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen	-	500	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	-	-1.074	-1.266	-57	1.208
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-257	-	-	471	471
0.10 Mutaties reserves	-22.674	-794	-26.929	-40.088	-13.159
0.11 Resultaat van de rekening van baten en	-9.535	1.345	10.214	-2.400	-12.614
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.822	-2.076	-2.155	-2.171	-16
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.176	-850	-855	-1.110	-255
2.1 Verkeer en vervoer	-7.839	-7.175	-7.494	-7.220	273
2.2 Parkeren	-35	-29	-29	-47	-18
2.4 Economische havens en waterwegen	-185	-181	-181	-193	-12
3.1 Economische ontwikkeling	-999	-1.275	-2.153	-1.024	1.129
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.363	-607	-607	-1.095	-488
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-119	-154	-154	-137	17
3.4 Economische promotie	-69	-70	-70	-63	7
4.1 Openbaar basisonderwijs	-687	-710	-710	-714	-3
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.083	-2.111	-2.327	-2.400	-73
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.293	-2.560	-2.369	-2.557	-187
5.1 Sportbeleid en activering	-428	-203	-676	-644	32
5.2 Sportaccommodaties	-3.121	-3.500	-2.982	-3.010	-28
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	-258	-292	-303	-254	49
5.4 Musea	-	-	-70	-	70
5.5 Cultureel erfgoed	-108	-8	-8	-9	-
5.6 Media	-1.560	-1.534	-1.587	-1.599	-12
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-9.013	-9.344	-9.482	-9.092	390
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.541	-2.793	-4.781	-3.606	1.175
6.2 Wijkteams	-3.833	-4.601	-4.259	-3.917	341
6.3 Inkomensregelingen	-13.426	-13.239	-13.293	-12.848	446
6.4 Begeleide participatie	-1.790	-1.708	-1.825	-1.785	40
6.5 Arbeidsparticipatie	-1.798	-1.409	-2.007	-1.630	377
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-865	-844	-844	-735	109
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-5.401	-5.712	-5.215	-6.022	-807
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-10.654	-9.544	-9.767	-10.176	-408
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-423	-194	-809	-339	470
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-1.113	-1.067	-1.092	-1.153	-61
7.1 Volksgezondheid	-850	-852	-924	-922	2
7.2 Riolering	-2.104	-2.088	-2.088	-2.257	-169
7.3 Afval	-4.297	-3.749	-3.827	-4.308	-481
7.4 Milieubeheer	-1.805	-1.158	-1.982	-1.986	-3
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-359	-340	-340	-387	-47
8.1 Ruimtelijke ordening	-663	-1.192	-1.530	-1.229	301
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.988	-2.102	-2.102	-5.250	-3.148
8.3 Wonen en bouwen	-1.615	-1.614	-2.026	-2.115	-90
Totaal lasten	-138.753	-107.779	-137.309	-160.393	-23.085

Baten:						
0.1	Bestuur	68	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	739	709	716	537	-179
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	226	46	246	320	74
0.4	Overhead	287	204	284	485	201
0.5	Treasury	991	7.177	7.578	5.695	-1.884
0.61	OZB woningen	5.460	5.393	5.393	5.634	241
0.62	OZB niet-woningen	3.703	3.950	3.950	4.219	269
0.63	Parkeerbelasting	31	8	8	10	2
0.64	Belastingen overig	1.431	1.108	1.108	1.151	43
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen	57.344	56.396	58.056	58.570	514
0.8	Overige baten en lasten	-	16	16	1	-15
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	30.369	4.139	30.920	42.698	11.778
0.11	Resultaat van de rekening van baten en	-	-	-	7.739	7.739
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	155	102	28	31	2
1.2	Openbare orde en veiligheid	46	25	41	50	9
2.1	Verkeer en vervoer	381	1.291	1.472	1.406	-66
2.2	Parkeren	11	2	2	11	9
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	40	-	-	25	25
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.980	620	921	1.335	414
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	48	55	55	57	3
3.4	Economische promotie	1.276	1.167	1.167	1.303	136
4.1	Openbaar basisonderwijs	98	77	77	103	27
4.2	Onderwijshuisvesting	13	6	6	3	-3
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	868	740	740	1.018	278
5.1	Sportbeleid en activering	-	-	-	-	-
5.2	Sportaccommodaties	1.594	1.528	608	661	53
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	-	-	-	-	-
5.4	Musea	-	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-
5.6	Media	38	38	38	38	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	860	774	774	809	34
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	160	55	105	165	59
6.2	Wijkteams	56	-	23	23	-
6.3	Inkomensregelingen	10.806	10.101	9.858	10.050	192
6.4	Begeleide participatie	-	-	-	-	-
6.5	Arbeidsparticipatie	71	-	70	70	1
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	6	6	-	-6
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	430	660	150	176	26
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	801	-	655	657	2
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-
7.1	Volksgezondheid	-	-	-	-	-
7.2	Riolering	2.673	2.641	2.641	2.751	110
7.3	Afval	5.488	4.922	4.973	5.122	149
7.4	Milieubeheer	656	4	804	824	21
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	347	375	375	434	59
8.1	Ruimtelijke ordening	303	4	4	6	2
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.144	2.072	2.072	4.504	2.431
8.3	Wonen en bouwen	1.762	1.368	1.368	1.703	335
Totaal baten		138.753	107.779	137.309	160.393	23.085

1.6.2 Afkortingenlijst

Afkortingenlijst	
ACM	Autoriteit Consument & Markt
AD	Algemene Dienst
AED	Automatische Externe Defibrillator
AJ's	Arbeidsjaren
Amvb	Algemene maatregel van bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AR	Algemene reserve
AU	Algemene uitkering
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AZC	asielzoekerscentrum
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BDU	Brede Doeluitkering
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Basisonderwijs
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CBS	Christelijke Basisschool
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CGR	Coöperatie Gastvrije Randmeren
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COSO-ERM	Committee of Sponsoring Organizations - Enterprise Risk Management
CRM	Customer Relationship Management
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DMS	Document Management Systeem
DoK	Dronen op Koers
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie-uitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EED	Europese Energie-Efficiëntie Richtlijn
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPA	Ernstig psychiatrische aandoeningen
ESB	Enterprise Service Bus
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESI	Event Safety Institute
EZK	Ministerie van Economische zaken en Klimaat
fte	fulltime-equivalent
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn
GBS	Gereformeerde Basisschool
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie

GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
HFA	Het Flevolands Archief
HH(T)	Huishoudelijke Hulp (Toelage)
HPV	Humaan papillomavirus
HRM	Human Resource Management
HT	Horizontaal Toezicht
HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
IAM	Identity Access Management
IBP	Inter Bestuurlijk Programma
IBT	Inter Bestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IM	Informatiemanagement
IMF	Informatiemanagement & Facilitair
i-NUP	Implementatie Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISK	Internationale Schakelklas
ISMS	Information Security Management System
ISO	Internationale Organisatie voor Standaardisatie
IVA	Immateriële vaste activa
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KBS	Katholieke Basisschool
KC	Kindcentrum
KCC	Klant Contact Centrum
KPI	Kritische Prestatie Indicatoren
KPS	Kostprijsystematiek
KVO(-W)	Keurmerk Veilig Ondernemen (winkelgebied)
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LTA	Landelijk Transitiearrangement
LV	Landelijke Voorziening
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MDF	Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland
MFC	Multi functioneel centrum
MFG	Multi functioneel gebouw
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MVA	Materiële Vaste Activa
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NGdW	NedGeodataWarehouse
NTO	Nog te ontvangen
NV	Naamloze Vennootschap
NVVR	Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies
OAB	Onderwijsachterstandenbudget
OB	Stichting Overlegorgaan Belangenbehartiging Dronten
OBS	Openbare Basisschool
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek
OFW	Oost Flevoland Woondiensten
OLO	Omgevingsloket
OM	Openbaar Ministerie
OMFL	Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland
ONT	Ondersteuningsbehoefte op Nederlandse Taal
OV	Openbare verlichting en/of openbaar vervoer
OVDD	Ondernemersvereniging De Driehoek
OZB	OnroerendeZaakBelasting
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
P&C	Planning & Control
PMD	Plastic, metaal en drinkverpakkingen
PGB	Persoonsgebonden budget
PO	Primair Onderwijs

POC	Percentage of Completion
P-wet	Participatiewet
RES	Regionale Energie Strategie
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RK	Rooms katholiek
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters
ROC	Regionaal opleidingscentrum
Ruddo	Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SD	Sociaal domein
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie
SEA	Sociaal Economische Agenda
SiSa	Single Information Single Audit
SOZA	Sociale Zaken
SPUK	Regeling specifieke uitkering stimulering sport
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
SWV	Samenwerkingsverband
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TMLO	Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VHV	Vergunningen, Handhaving en Veiligheid
VM	Veiligheidsmonitor
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland & Gooi- en Vechtstreek
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VSV	Voortijdig schoolverlaters
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WLZ	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WMO	Wet Markt en Overheid
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren
WOZ	Waardering onroerende zaken
WSNS	Weer Samen Naar School
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
WvGGZ	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand
ZIN	Zorg in Natura
ZJO	Zorg Jeugd en Onderwijs
ZLF	Zelfstandigenloket Flevoland
ZW	Ziektewet

1.6.3 Gewaarmerkte accountantsverklaring